॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ

ਉਪਰਿਪਣ੍ਣਾਸ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਦੇਵਦਹਵਗ੍ਗੋ

੧. ਦੇਵਦਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਦਹਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਦੇਵਦਹਂ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਦੇਵਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਰਾਜਾਨੋ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਸਕ੍ਯਰਾਜੂਨਂ ਮਙ੍ਗਲਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਅਹੋਸਿ ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਆਰਕ੍ਖਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਸਾ ਦੇਵਾਨਂ ਦਹਤ੍ਤਾ ''ਦੇਵਦਹ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਤਦੁਪਾਦਾਯ ਸੋਪਿ ਨਿਗਮੋ ਦੇਵਦਹਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਭਗਵਾ ਤਂ ਨਿਗਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲੁਮ੍ਬਿਨਿਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। **ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਹੇਤੂ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਾ। ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮਵੇਦਨਞ੍ਚ ਕਿਰਿਯਵੇਦਨਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਵਿਪਾਕਵੇਦਨਮੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਵਂ ਵਾਦਿਨੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਗਣ੍ਠਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਹੁਵਮ੍ਹੇਵ ਮਯਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਅਜਾਨਨਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਕੇਵਲਂ ਕਲਿਸਾਸਨਂ ਆਰੋਪੇਤੁਕਾਮੋ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਯੇ ਹਿ ''ਮਯਂ ਅਹੁਵਮ੍ਹਾ''ਤਿਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਕਥਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਭਾਵਂ ਵਾ ਅਕਤਭਾਵਂ ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਉਤ੍ਤਰਿਪੁਚ੍ਛਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੨. **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਚੂਲ਼ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੯-੧੮੦) ਮਹਾਨਿਗਣ੍ਠਸ੍ਸ ਵਚਨੇ ਸਚ੍ਚੇ ਸਨ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਇਧ ਪਨ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਠਾਨਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਜਾਨਨਭਾਵੇ ਸਨ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਕਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ।

੩. **ਗਾਲ਼੍ਹੂਪਲੇਪਨੇਨਾ**ਤਿ ਬਹਲੂਪਲੇਪਨੇਨ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਿਸਰਵ੍ਜਿਤੇਨ, ਨ ਪਨ ਖਲਿਯਾ ਲਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਯ। **ਏਸਨਿਯਾ**ਤਿ ਏਸਨਿਸਲਾਕਾਯ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਨਨ੍ਤਕਵਟ੍ਟਿਯਾਪਿ। **ਏਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾਤਿ ਵੀਮਂਸੇਯ੍ਯ। **ਅਗਦਙ੍ਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਮਹਰੀਤਕਸ੍ਸ ਵਾ ਆਮਲਕਸ੍ਸ ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਂ। **ਓਦਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। **ਅਰੋਗੋ**ਤਿਆਦਿ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੩) ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ, ਸਲ੍ਲੇਨ ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਦ੍ਧਕਾਲੇ ਵੇਦਨਾਯ ਪਾਕਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ਇਮੇਸਂ ''ਮਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਹੁਵਮ੍ਹਾ ਵਾ ਨੋ ਵਾ, ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਅਕਰਮ੍ਹਾ ਵਾ ਨੋ ਵਾ, ਏਵਰੂਪਂ ਵਾ ਪਾਪਂ ਕਰਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਜਾਨਨਕਾਲੋ ਸਿਯਾ। ਵਣਮੁਖਸ੍ਸ ਪਰਿਕਨ੍ਤਨਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਵੇਦਨਾਯ ਪਾਕਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਵਾ ਨੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਂ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਵਾ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣੇ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਜਾਨਨਕਾਲੋ ਸਿਯਾ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਫਾਸੁਭਾਵਜਾਨਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਹਾਨਾਯ ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਜਾਨਨਕਾਲੋ ਸਿਯਾ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਏਕਾਯ ਉਪਮਾਯ ਤਯੋ ਅਤ੍ਥਾ, ਚਤੂਹਿ ਉਪਮਾਹਿ ਏਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਪਰਿਦੀਪਿਤੋ।

੪. ਇਮੇ ਪਨ ਤਤੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇ ਸਲ੍ਲੇ ਅਵਿਦ੍ਧੋਵ ''ਵਿਦ੍ਧੋਸਿ ਮਯਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸ ਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣੇਨੇਵ ''ਵਿਦ੍ਧੋਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਕੇਵਲਂ ਮਹਾਨਿਗਣ੍ਠਸ੍ਸ ਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਾ ਏਵਂ ਸਲ੍ਲੋਪਮਾਯ ਭਗਵਤਾ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਸੁਨਖੋ ਮਿਗਂ

ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਅਭਿਮੁਖਂ ਕਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਓਸਕ੍ਕਤਿ, ਏਵ◌ਂ ਮਹਾਨਿਗਣ੍ਠਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਵ◌ਾਦਂ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਾ **ਨਿਗਣ੍ਠੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ**ਤਿਆਦੀਮਾਹਂਸੁ।

੫. ਅਥ ਨੇ ਭਗਵ◌ਾ ਸਾਚਰਿਯਕੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਠੇ **ਪਞ੍ਹ ਖੋ ਇਮੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਤ੍ਰਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ। **ਕਾ ਅਤੀਤਂਸੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਅਤੀਤਂਸਵ◌ਾਦਿਮ੍ਹਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਕਾ ਸਦ੍ਧਾ। ਯਾ ਅਤੀਤਵ◌ਾਦਂ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਹਾਨਿਗਣ੍ਠਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾ, ਸਾ ਕਤਮਾ? ਕਿਂ ਭੂਤਤ੍ਥਾ ਅਭੂਤਤ੍ਥਾ, ਭੂਤਵ◌ਿਪਾਕਾ ਅਭੂਤਵ◌ਿਪਾਕਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਹੇਤੁਕਂ ਸਕਾਰਣਂ। **ਵ◌ਾਦਪਟਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਾਗਮਨਕਵ◌ਾਦਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤੇਸਂ ''ਅਪਨੇਥ ਸਦ੍ਧਂ, ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲਾ ਏਸਾ''ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਛੇਦਕਵ◌ਾਦਂ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੬. **ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਅਞ੍ਞਾਣਾ**ਤਿ ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਾਯ ਅਞ੍ਞਾਣੇਨ। **ਸਮ੍ਮੋਹਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੋਹੇਨ। **ਵ◌ਿਪਚ੍ਚੇਥਾ**ਤਿ ਵ◌ਿਪਰੀਤਤੋ ਸਦ੍ਦਹਥ, ਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸਗ੍ਗਾਹਂ ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭. **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵ◌ੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੇ ਵ◌ਿਪਾਕਦਾਯਕਂ। **ਉਪਕ੍ਕਮੇਨਾ**ਤਿ ਪਯੋਗੇਨ। **ਪਧਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਵ◌ੀਰਿਯੇਨ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਵ◌ੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯੇ ਵ◌ਾ ਤਤਿਯੇ ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੇ ਵ◌ਿਪਾਕਦਾਯਕਂ। **ਸੁਖਵ◌ੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਵ◌ਿਪਾਕਦਾਯਕਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ। ਵ◌ਿਪਰੀਤਂ **ਦੁਕ੍ਖਵ◌ੇਦਨੀਯਂ। ਪਰਿਪਕ੍ਕਵ◌ੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੇ ਵ◌ੇਦਨੀਯਂ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵ◌ੇਦਨੀਯਸ੍ਸੇਵ◌ੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਵ◌ੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੇ ਵ◌ੇਦਨੀਯਂ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਵ◌ੇਦਨੀਯਸ੍ਸੇਵ◌ੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵ◌ਿਸੇਸੋ – ਯਂ ਪਠਮਵਯੇ ਕਤਂ ਪਠਮਵਯੇ ਵ◌ਾ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਕਤਂ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਕਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵ◌ਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵ◌ੇਦਨੀਯਂ ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵ◌ਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਪਰਿਪਕ੍ਕਵ◌ੇਦਨੀਯਂ ਨਾਮ। ਤਂ ਕੁਸਲਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ ਅਕੁਸਲਮ੍ਪਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – **ਪੁਣ੍ਣੋ** ਨਾਮ ਕਿਰ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸੋ ਰਾਜਗਹੇ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਤਿ। ਤਮੇਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਨਗਰਮ੍ਹਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠੇ ਸੇਟ੍ਠਿ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਅਜ੍ਜ ਕਸਿਸ੍ਸਸਿ, ਦ੍ਵ◌ੇ ਚ ਗੋਣੇ ਨਙ੍ਗਲਞ੍ਚ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ। ਕਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਸਿ, ਕਸਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਕਿਂ ਮੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ, ਕਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ ਯੇ ਗੋਣੇ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਸਾਹੀਤਿ। ਸੋ ਕਸਿਤੁਂ ਗਤੋ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਨਿਰੋਧਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਾਯ ''ਕਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ? ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪੁਣ੍ਣਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ਕਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੋ। ਪੁਣ੍ਣੋ ਕਸਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਮੁਖੋਦਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਰੀਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵ◌ਿਦੂਰੇ ਨਿਸੀਦਿ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਂ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਸਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਆਹਟਭਤ੍ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਂ ਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਿਵ◌ਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਪੁਣ੍ਣੋ ਏਕਵ◌ਾਰਂ ਕਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾਪਿ ਭਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ ਪਾਤੋਵ ਤੇ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਯਿਤ੍ਥ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਨ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਚਿਤ੍ਵ◌ਾ ਆਹਰਨ੍ਤਿਯਾ ਮੇ ਉਸ੍ਸੂਰੋ ਜਾਤੋ, ਮਾ ਕੁਜ੍ਝਿ ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਭਦ੍ਦਕਂ ਤੇ ਭਦ੍ਦੇ ਕਤਂ, ਮਯਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਤੋਵ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਮੁਖੋਦਕਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਅਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ◌ਾਨੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਪਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਥੇਰੇਨ ਕਤਸਮਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਮਯਂ ਭਾਗਿਨੋ ਜਾਤਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਸਿ। ਏਕਵ◌ਾਰਂ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਭਾਵ◌ਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵ◌ਾ ''ਰਞ੍ਞੋ ਅਕਥੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਕਟੇਹਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਰਾਸਿਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਕਸ੍ਸਿਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਚ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਮਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ **ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿ** ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ – ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਰਾਜਗਹੇ **ਕਾਲ਼ਵੇਲ਼ਿਯੋ** ਨਾਮ ਦੁਗ੍ਗਤੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਪਣ੍ਣਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁਂ ਪਚਿ। ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਨਿਰੋਧਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਕਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ, ਥੇਰੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਸੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਪਹੋਸਿ। ਕਾਲ਼ਵਲ਼ਿਯੋਪਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਚੂਲ਼ਕਂ ਲਭਿ। ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਕਾਲ਼ਵਲ਼ਿਯਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸੇਟ੍ਠਿਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਕਾਲ਼ਵਲ਼ਿਯੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਾਯ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਤਦਾ ਚ ਰਾਜਾ ਨਗਰਂ ਅਨੁਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੋ ਬਹਿਨਗਰੇ ਜੀਵਸੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਸਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਪੁਰਿਸੋ ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਅਕਾਸਿ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮੇ ਭੁਞ੍ਜਨਭਤ੍ਤਂ ਪਹਿਣਥ ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਯਮਾਸਭਤ੍ਤੇ ਉਪਨੀਤੇ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਹਰਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ, ਨਗਰੇ ਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕਂ ਚਾਰੇਸੁਂ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਕਾਲ਼ਵਲ਼ਿਯਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ । ਅਥ ਨਂ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ, ਸਾ ਪੁਰਿਸਵੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਾਵੁਧਸਨ੍ਨਦ੍ਧਾ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਬਹਿਨਗਰੇ ਤਾਲੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥੋ **ਦੀਘਤਾਲੋ** ਨਾਮ ਯਕ੍ਖੋ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤਿਟ੍ਠ ਤਿਟ੍ਠ ਭਕ੍ਖੋਸਿ ਮੇ''ਤਿ ਆਹ। ਨਾਹਂ ਤਵ ਭਕ੍ਖੋ, ਰਾਜਦੂਤੋ ਅਹਨ੍ਤਿ। ਕਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਸੀਤਿ। ਜੀਵਸੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਨ੍ਤਿ। ਮਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ਸਾਸਨਂ ਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ। ਆਮ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ''ਦੀਘਤਾਲਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸੁਮਨਦੇਵਰਾਜਧੀਤਾ ਕਾਲ਼ੀ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਤਾ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਾਲਮੂਲੇ ਸਤ੍ਤ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾ ਤ੍ਵਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ। ਸਾ ''ਦੀਘਤਾਲਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸੁਮਨਦੇਵਰਾਜਧੀਤਾ ਕਾਲ਼ੀ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਤਾ''ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸੇਨ੍ਤੀ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੁਮਨਦੇਵੋ ਯਕ੍ਖਸਮਾਗਮੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਏਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਯਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਹਰਤਿ, ਪਕ੍ਕੋਸਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ ''ਇਮਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਚ੍ਛਾਯਾਯ ਫਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਜੀਵਸੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਰਿਸੋ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਕਾਲੇ ਇਤ੍ਥਿਫਸ੍ਸੋਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਾਯ ਡਂਸਿ, ਸਾ ਅਸਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੂਲ਼ਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂਯੇਵ ਗਤਾ। ਰਾਜਾ ਭਤ੍ਤਭੋਜਿਤਭਾਵੋ ਕਥਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋਤਿ? ਚੂਲ਼ਸਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਧਨਂ ਆਹਰਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਦੇਵਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਤਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਅਕਾਸਿ। **ਮਲ੍ਲਿਕਾਯਪਿ** ਦੇਵਿਯਾ ਵਤ੍ਥੁ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ **ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ**।

ਨਨ੍ਦਮਾਣਵਕੋ ਪਨ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾਯ ਥੇਰਿਯਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪਥਵੀ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਮਦਾਸਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਮਹਾਨਰਕਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ। **ਨਨ੍ਦੋਪਿ** ਗੋਘਾਤਕੋ ਪਣ੍ਣਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗੋਘਾਤਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਮਂਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਜੀਵਮਾਨਕਗੋਣਸ੍ਸ ਜਿਵ੍ਹਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰੇਸੁ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਜਿਵ੍ਹਾ ਮੂਲੇ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਯਂਯੇਵ ਪਤਿਤਾ, ਸੋ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। **ਨਨ੍ਦੋਪਿ ਯਕ੍ਖੋ** ਅਞ੍ਞੇਨ ਯਕ੍ਖੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਨਵੋਰੋਪਿਤੇਹਿ ਕੇਸੇਹਿ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਪਹਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਡਯ੍ਹਾਮਿ ਡਯ੍ਹਾਮੀਤਿ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਭੂਮਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਤਿ ਇਮਾਨਿ **ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ**।

ਯਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਰਣਸਨ੍ਤਿਕੇਪਿ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਭਵਨ੍ਤਰੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ **ਸਮ੍ਪਰਾਯਵੇਦਨੀਯਂ** ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਅਪਰਿਹੀਨਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਵਿਪਾਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਭੂਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨੇਵ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਂ ਨ ਸਮ੍ਪਰਾਯਵੇਦਨੀਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਿਚਾਰਿਤਂ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨ ਵਿਚਾਰਿਤਂ, ਸਮ੍ਪਰਾਯਵੇਦਨੀਯਮੇਵ ਪਨੇਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਠਮਮਗ੍ਗਾਦੀਨਂ ਭਵਨ੍ਤਰੇ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਪਾਕੋ, ਸੋ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਗੁਣੋਤ੍ਵੇਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮਂ ਪਨ **ਪਰਿਪਕ੍ਕਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਮਗ੍ਗਚੇਤਨਾਯੇਵ ਹਿ ਸਬ੍ਬਲਹੁਂ ਫਲਦਾਯਿਕਾ ਅਨਨ੍ਤਰਫਲਤ੍ਤਾਤਿ।

੮. **ਬਹੁਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਵ੍ਵਾਭਵੂਪਗਾਂ। **ਅਪ੍ਪਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਵ੍ਵਾਭਵੂਪਗਾਂ। **ਸਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਵਿਪਾਕਂ ਕਮ੍ਮਂ। **ਅਵੇਦਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਪਾਕਂ ਕਮ੍ਮਂ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਾਦੀਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮ੍ਪਰਾਯਵੇਦਨੀਯਾਦਿ ਭਾਵਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਲਾਭੇ ਸਤਿ। **ਅਫਲੋ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਲੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਸਾਸਨੇ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਫਲਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਧਾਨਚ੍ਛੇਦਕਵਾਦੋ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵਾਦਾਨੁਵਾਦਾ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣੇਨ ਸਕਾਰਣਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਵਾਦਾ ਚ ਅਨੁਵਾਦਾ ਚ। **ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਂ ਕਾਰਣਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ''ਵਾਦਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਗਾਰਯ੍ਹਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਕਾਰਣਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਵਾਦਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਤਂ ਵਾਦਂ ਸੋਸੇਨ੍ਤਾ ਮਿਲਾਪੇਨ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਕਮ੍ਮਕਾਰਿਨੋਤਿਆਦਯੋ ਦਸ ਗਾਰਯ੍ਹਟ੍ਠਾਨਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

੯. **ਸਙ੍ਗਤਿਭਾਵਹੇਤੂ**ਤਿ ਨਿਯਤਿਭਾਵਕਾਰਣਾ। **ਪਾਪਸਙ੍ਗਤਿਕਾ**ਤਿ ਪਾਪਨਿਯਤਿਨੋ। **ਅਭਿਜਾਤਿਹੇਤੂ**ਤਿ ਛਲਭਿਜਾਤਿਹੇਤੁ।

੧੦. ਏਵਂ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਅਫਲਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਸਾਸਨੇ ਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਚ ਸਫਲਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਦ੍ਧਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਧਿਭੂਤਂ। ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਨਧਿਭੂਤੋ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਭਾਵੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਨ ਤਂ ਅਦ੍ਧਭਾਵੇਤਿ ਨਾਭਿਭਵਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਮ੍ਪਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਯ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਾਯ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਦ੍ਧਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ। ਯੇ ਪਨ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕਾਦਯੋ ਵਾ, ਤੇ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨ ਅਦ੍ਧਭਾਵੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਸਾਸਨਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵੀਰਿਯਂ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ਯੋ ਇਸ੍ਸਰਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪ੍ਪਟਿਯਤ੍ਤੋ ਪਿਤੁਅਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਘਰੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਕਰਿਯਮਾਨਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਪਕਾਸਿਤੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਵਾ ''ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਸਿ ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਆਮ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਨੀਤੋ ਤਚਪਞ੍ਚਕਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕੇਸੇਸੁ ਓਹਾਰਿਯਮਾਨੇਸੁ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਨਵਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਪਨ ਮਨੋਸਿਲਾਤੇਲਮਕ੍ਖਿਤੇਨ ਸੀਸੇਨ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਪੇਸਿਤਂ ਕਾਜਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਨ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਦ੍ਧਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ। ਅਯਂ ਪਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਸਕ੍ਕਾਰੋ। ਯੋ ਦਾਸਿਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਨੁਮਸੋ ਰਜਤਮੁਦ੍ਦਿਕਮ੍ਪਿ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗੋਰਕਪਿਯਙ੍ਗੁਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਸਰੀਰਂ ਵਿਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਨੀਤੋ ਖੁਰਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਨ ਅਨਦ੍ਧਭੂਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਦ੍ਧਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ।

ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾ ਗਣਤੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸੁਖਂ। **ਅਨਧਿਮੁਚ੍ਛਿਤੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮੁਚ੍ਛਨਾਯ ਅਮੁਚ੍ਛਿਤੋ। ਧਮ੍ਮਿਕਞ੍ਹਿ ਸੁਖਂ ਨ ਪਰਿਚ੍ਚਜਾਮੀਤਿ ਨ ਤਤ੍ਥ ਗੇਧੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਙ੍ਘਤੋ ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਵਾ ''ਇਦਮਤ੍ਥਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਰੇ ਪਦੁਮਂ ਵਿਯ ਸੀਲਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਵਡ੍ਢਤਿ। **ਇਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਮੂਲਭੂਤਸ੍ਸ। **ਦੁਕ੍ਖਨਿਦਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ। ਸਾ ਹਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਦਾਨਂ। **ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਦਹਤੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗਵੀਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਵਿਰਾਗੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਰਾਗੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ''ਸਙ੍ਖਾਰਪਧਾਨੇਨ ਮੇ ਇਮਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਨਿਦਾਨਸ੍ਸ ਵਿਰਾਗੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ **ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਖਾਪਟਿਪਦਾ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਯੋਗਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾਕਾਰੋ ਕਥਿਤੋ। **ਸੋ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਖ੍ਵਾਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਨਿਦਾਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਪਧਾਨੇਨ ਵਿਰਾਗੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਤਤ੍ਥ ਪਦਹਤਿ, ਮਗ੍ਗਪਧਾਨੇਨ ਪਦਹਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਨਿਦਾਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤੋ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਰਾਗੋ ਹੋਤਿ, ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਤਤ੍ਥ ਭਾਵੇਤਿ, ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਯ ਭਾਵੇਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ।

੧੧. ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ ਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ। **ਤਿਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਬਹਲਚ੍ਛਨ੍ਦੋ। **ਤਿਬ੍ਬਾਪੇਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਬਹਲਪਤ੍ਥਨੋ। **ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਤੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਂ। **ਸਞ੍ਜਗ੍ਘਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਹਸਿਤਂ ਹਸਮਾਨਂ। **ਸਂਹਸਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਤਂ ਕੁਰੁਮਾਨਂ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਵਿਭਾਵਨਂ – ਏਕੋ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਮਾਲਾਲਙ੍ਕਾਰਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਘਰੇ ਵਾਸੇਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਅਤਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਸੇਵਤਿ। ਸੋ ‘‘ਨੂਨ ਅਹਂ ਅਸ੍ਸਾ ਅਨੁਰੂਪਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਨ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਵਡ੍ਢੇਸਿ। ਸਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਅਤਿਚਰਤਿਯੇਵ। ਸੋ – ‘‘ਅਯਂ ਸਕ੍ਕਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਅਤਿਚਰਤੇਵ, ਘਰੇ ਮੇ ਵਸਮਾਨਾ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਨੀਹਰਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਅਲਂਵਚਨੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਪੁਨ ਗੇਹਂ ਪਾਵਿਸੀ’’ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਥਵਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਨਟਨਚ੍ਚਕਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਾਰਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਆਲਯੋ। ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਘਰੇ ਵਸਾਪਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਕਾਲੋ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਤਿਚਰਣਕਾਲੋ ਵਿਯ ਜਗ੍ਗਿਯਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪਿਤ੍ਤਪਕੋਪਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਸਾਬਾਧਤਾ। ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਲਭਨ੍ਤੀ ਅਤਿਚਰਤੀ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਵਡ੍ਢਨਂ ਵਿਯ ‘‘ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਕਾਲੋ। ਸਕ੍ਕਾਰੇ ਵਡ੍ਢਿਤੇਪਿ ਪੁਨ ਅਤਿਚਰਣਂ ਵਿਯ ਪਿਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਸੇਸਾਨਂ ਪਕੋਪਵਸੇਨ ਪੁਨ ਸਾਬਾਧਤਾ। ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਅਲਂਵਚਨੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਂ ਵਿਯ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਨਾਹਂ ਦਾਸੋ ਨ ਕਮ੍ਮਕਰੋ, ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸਂਸਾਰੇ ਤਂਯੇਵ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿਂ, ਕੋ ਮੇ ਤਯਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਛਿਜ੍ਜ ਵਾ ਭਿਜ੍ਜ ਵਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਂ ਥਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਕਿਲੇਸਸਮੁਗ੍ਘਾਤਨਂ। ਨਟਨਚ੍ਚਕਾਦੀਹਿ ਨਚ੍ਚਮਾਨਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋਮਨਸ੍ਸਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਤ੍ਤਪਕੋਪਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਆਬਾਧਿਕਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ‘‘ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਤ ਖਨ੍ਧਪਰਿਹਾਰਦੁਕ੍ਖਤੋ’’ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਉਪਮਾ ‘‘ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੇਤਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗਂ ਪਜਹਤਿ, ਏਵਮਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵਾ ਪਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਵਾ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਨਿਦਾਨਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਦੁਭਯਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਨਿਦਾਨਂ ਪਜਹਤੀ’’ਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ ਆਗਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੨. ਯਥਾ ਸੁਖਂ ਖੋ ਮੇ ਵਿਹਰਤੋਤਿ ਯੇਨ ਸੁਖੇਨ ਵਿਹਰਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਾਮਿ ਤੇਨ, ਮੇ ਵਿਹਰਤੋ। **ਪਦਹਤੋ**ਤਿ ਪੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਸ ਸੁਖਾ ਪਟਿਪਦਾ ਅਸਪ੍ਪਾਯਾ, ਸੁਖੁਮਚੀਵਰਾਨਿ ਧਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਿਕੇ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਪਟਿਪਦਾ ਸਪ੍ਪਾਯਾ, ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਾਨਿ ਥੂਲਚੀਵਰਾਨਿ ਧਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਸਾਨਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦੀਸੁ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ, ਉਸੁਕਾਰੋ ਵਿਯ ਹਿ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਭੀਤੋ ਯੋਗੀ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਵਙ੍ਕਕੁਟਿਲਜਿਮ੍ਹਤੇਜਨਂ ਵਿਯ ਵਙ੍ਕਕੁਟਿਲਜਿਮ੍ਹਚਿਤ੍ਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਅਲਾਤਾ ਵਿਯ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਂ, ਤੇਜਨਂ ਉਜੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਞ੍ਜਿਕਤੇਲਂ ਵਿਯ ਸਦ੍ਧਾ, ਨਮਨਦਣ੍ਡਕੋ ਵਿਯ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ, ਉਸ੍ਸੁਕਾਰਸ੍ਸ ਵਙ੍ਕਕੁਟਿਲਜਿਮ੍ਹਤੇਜਨਂ ਕਞ੍ਜਿਕਤੇਲੇਨ ਸਿਨੇਹੇਤ੍ਵਾ ਅਲਾਤੇਸੁ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਮਨਦਣ੍ਡਕੇਨ ਉਜੁਕਰਣਂ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਙ੍ਕਕੁਟਿਲਜਿਮ੍ਹਚਿਤ੍ਤਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਿਨੇਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੇਨ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੇਨ ਉਜੁਕਰਣਂ, ਉਸੁਕਾਰਸ੍ਸੇਵ ਏਵਂ ਉਜੁਕਤੇਨ ਤੇਜਨੇਨ ਸਪਤ੍ਤਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਅਨੁਭਵਨਂ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਯੋਗਿਨੋ ਤਥਾ ਉਜੁਕਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਿਲੇਸਗਣਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਿਕੇ ਸੇਨਾਸਨੇ ਨਿਰੋਧਵਰਤਲਗਤਸ੍ਸ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਾਨੁਭਵਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਸੁਖਾਪਟਿਪਦਾਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦਾਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਥਿਤਾ, ਇਤਰੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਨ ਕਥਿਤਾ, ਤਾ ਕਥੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ।

ਇਮਾਸੁ ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਥਿਤਾਸੁ ਇਤਰਾਪਿ ਕਥਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਗਮਨੀਯਪਟਿਪਦਾ ਪਨ ਨ ਕਥਿਤਾ, ਤਂ ਕਥੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਸਹਾਗਮਨੀਯਾਪਿ ਵਾ ਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾਵ, ਅਦਸ੍ਸਿਤਂ ਪਨ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨਦੇਸਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਦੇਵਦਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਪਞ੍ਚਤ੍ਤਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਤ੍ਤਯਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕੇ**ਤਿ ਏਕਚ੍ਚੇ। **ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਜੁਪਗਤਭਾਵੇਨ ਸਮਣਾ ਜਾਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਲੋਕੇਨ ਵਾ ਸਮਣਾਤਿ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ ਚ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਤਾ। ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ**। ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪੋ ਵਾ ਏਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿਪਿ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਅਨ੍ਤੋ**ਤਿ ‘‘ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਏਕੋ ਅਨ੍ਤੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੬੧) ਵਿਯ ਇਧ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਯੋ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ‘‘ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਉਦ੍ਦਾਨਤੋ ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪਾ ਤਣ੍ਹਾਕਪ੍ਪੋ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਕਪ੍ਪੋ ਚਾ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਤਂ ਖਨ੍ਧਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਤਿ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਸਂ ਏਵਂ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਅਪਰਨ੍ਤਮੇਵ ਅਨੁਗਤਾ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ **ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ**। ਤੇ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਤਂ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਆਗਮ੍ਮ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਜਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧਾਨਿ। **ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਅਧਿਵਚਨਪਦਾਨਿ। ਅਥ ਵਾ ਭੂਤਮਤ੍ਥਂ ਅਧਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਨਤੋ **ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਅਧਿਵੁਤ੍ਤੀਨਂ ਪਦਾਨਿ **ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ,** ਦਿਟ੍ਠਿਦੀਪਕਾਨਿ ਵਚਨਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਞ੍ਞੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਸਮਙ੍ਗੀ। **ਅਰੋਗੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚੋ। **ਇਤ੍ਥੇਕੇ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਂ ਏਕੇ, ਏਵਮੇਕੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਸੋਲ਼ਸ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਕਥਿਤਾ, **ਅਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ, **ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ, **ਸਤੋ ਵਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਤ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤੋ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸ। **ਉਚ੍ਛੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚ੍ਛੇਦਂ। **ਵਿਨਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਦਸ੍ਸਨਂ। **ਵਿਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਵਿਗਮਂ। ਸਬ੍ਬਾਨੇਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ** ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਕਥਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਧਮ੍ਮੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਲਦ੍ਧਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਦੁਕ੍ਖਵੂਪਸਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਤਂ** ਵਾਤਿ ਸਞ੍ਞੀਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਨ੍ਤਂ। **ਤੀਣਿ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਅਤ੍ਤਾਤਿਆਦੀਨਿ ਸਨ੍ਤਅਤ੍ਤਵਸੇਨ ਏਕਂ, ਇਤਰਾਨਿ ਦ੍ਵੇਤਿ ਏਵਂ ਤੀਣਿ।

੨੨. **ਰੂਪਿਂ** ਵਾਤਿ ਕਰਜਰੂਪੇਨ ਵਾ ਕਸਿਣਰੂਪੇਨ ਵਾ ਰੂਪਿਂ। ਤਤ੍ਥ ਲਾਭੀ ਕਸਿਣਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਕ੍ਕੀ ਉਭੋਪਿ ਰੂਪਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿਯੇਵ। **ਅਰੂਪਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਸੇਸਅਰੂਪਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਾ ਲਾਭਿਨੋਪਿ ਤਕ੍ਕਿਕਾਪਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ਤਤਿਯਦਿਟ੍ਠਿ ਪਨ ਮਿਸ੍ਸਕਗਾਹਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਚਤੁਤ੍ਥਾ ਤਕ੍ਕਗਾਹੇਨੇਵ। ਦੁਤਿਯਚਤੁਕ੍ਕੇ ਪਠਮਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨਕਵਾਰੇਨ ਕਥਿਤਾ, ਦੁਤਿਯਦਿਟ੍ਠਿ ਅਸਮਾਪਨ੍ਨਕਵਾਰੇਨ, ਤਤਿਯਦਿਟ੍ਠਿ ਸੁਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਸਰਾਵਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ, ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਟ੍ਠਿ ਵਿਪੁਲਕਸਿਣਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਤਂ ਵਾ ਪਨੇਕੇਸਂ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤਤਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞੀਤਿਪਦੇਨ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਞ੍ਞਾਸਤ੍ਤਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਰੇ ਅਟ੍ਠਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਦੁਭਯਂ ਪਰਤੋ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਕੇਚਿ ਹਿ ਏਤਾ ਸਤ੍ਤ ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਪਨ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਵ ਗਹਿਤਾ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਏਕੇਸਂ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਂ

ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗਙ੍ਗੁ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕੋ ਦੀਘਵਾਪਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਏਕੋ ਤਤੋ ਪਰਂ ਮਹਾਗਾਮਂ; ਏਵਮੇਵ ਏਕੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਨੇਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਏਕੇ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਸਿਣਮੇਕੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਰਤੋ ''ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਮੇਕੇ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। **ਤਯਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਇਦਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚ। **ਤਥਾਗਤੋ ਅਭਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਇਦਂ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸਨਂ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠੇਨ ਞਾਣੇਨ ਜਾਨਾਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਦੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ **ਯੇ ਖੋ ਤੇ ਭੋਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਯਾ ਵਾ ਪਨ ਏਤਾਸਂ ਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਾ ਵਾ ਪਨ ਏਤਾਸਂ ''ਯਦਿ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ। **ਪਰਮਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਾ। **ਅਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਾ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰਿਯਾ ਅਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਸਦਿਸਾ ਕਥੀਯਤਿ। **ਯਦਿ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਰੂਪਾਵਚਰਸਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾ। **ਯਦਿ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸਞ੍ਞਾ। ਇਤਰੇਹਿ ਪਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨਕਵਾਰੋ ਚ ਅਸਮਾਪਨ੍ਨਕਵਾਰੋ ਚ ਕਥਿਤੋਤਿ ਏਵਮੇਤਾ ਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਅਟ੍ਠ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤ ਸਞ੍ਞਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਮਾਪਨ੍ਨਕਵਾਰੋ ਹਿ ਪੁਰਿਮਾਹਿ ਛਹਿਸਙ੍ਗਹਿਤੋਯੇਵ। **ਤਯਿਦਂ ਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਞਾਗਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੇਨ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਂ। **ਓਲ਼ਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾਵ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ। **ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਨਿਰੋਧੋ**ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਸਙ੍ਖਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਨਿਰੋਧਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। **ਅਤ੍ਥੇਤਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ''ਅਤ੍ਥਿ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਰਣਦਸ੍ਸਾਵੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਰਣਦਸ੍ਸੀ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸੀ। **ਤਥਾਗਤੋ ਤਦੁਪਾਤਿਵਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੩. ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਤੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦੇਸੁ। **ਰੂਪਿਂ ਵਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਦੁਤਿਯਚਤੁਕ੍ਕਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸੇਧੇਨ੍ਤਿ। **ਸਞ੍ਞਾ ਰੋਗੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਆਬਾਧਟ੍ਠੇਨ **ਰੋਗੋ,** ਸਦੋਸਟ੍ਠੇਨ **ਗਣ੍ਡੋ,** ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ **ਸਲ੍ਲਂ। ਆਗਤਿਂ ਵਾ ਗਤਿਂ ਵਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ **ਆਗਤਿਂ,** ਚੁਤਿਵਸੇਨ **ਗਤਿਂ,** ਚਵਨਵਸੇਨ **ਚੁਤਿਂ,** ਉਪਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ **ਉਪਪਤ੍ਤਿਂ,** ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਡ੍ਢਨਵਸੇਨ **ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਵਿਰੂਲ਼੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ।** ਕਾਮਞ੍ਚ ਚਤੁਵੋਕਾਰਭਵੇ ਰੂਪਂ ਵਿਨਾਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੇਸੇ ਪਨ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧੇ ਵਿਨਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਪਞ੍ਚੋ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਭਵਵਸੇਨ ਕਥਿਤੋ। ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰੇ ਹਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਖਨ੍ਧੇ ਵਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਵਿਤਣ੍ਡਵਾਦੀ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਰੂਪਾਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਅਰੂਪਭਵੇਪਿ ਰੂਪਂ, ਅਸਞ੍ਞਾਭਵੇ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਥਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਚ੍ਛਾਯਾਯ ਚੇ ਅਤ੍ਥਂ ਪਟਿਬਾਹਸਿ, ਆਗਤਿਂ ਵਾਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਕ੍ਖਿਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਾ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਦਸਾਪਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗੋਵਿਸਾਣਵਲ੍ਲਿਆਦੀਨਿ ਵਿਯ ਚ ਵਡ੍ਢਤੀਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੇ ਚ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਸਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਤਯੋ ਭਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਅਰੂਪਭਵਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਦ੍ਵੇਵ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚ, ਯਥਾ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ।

੨੪. ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦੇਸੁ ਭੁਮ੍ਮਂ। ਇਧਾਪਿ **ਰੂਪਿਂ ਵਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਅਸਞ੍ਞਾ ਸਮ੍ਮੋਹੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਞ੍ਞਭਾਵੋ ਨਾਮੇਸ ਸਮ੍ਮੋਹਟ੍ਠਾਨਂ। ਯੋ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਅਸਞ੍ਞੀ ਏਸੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਮਤ੍ਤੇਨ ਸੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਮਤ੍ਤੇਨ ਮੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਮਤ੍ਤੇਨ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਂ, ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਮਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਸਞ੍ਞਾਪਵਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਙ੍ਖਾਰਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸਙ੍ਖਾਰਪਵਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤਸ੍ਸ ਆਯਤਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸ੍ਸ । **ਉਪਸਮ੍ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਲਾਭਂ। **ਬ੍ਯਸਨਂ ਹੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਾਸੋ ਹੇਸ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਹੇਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਸਞ੍ਞਾਪਵਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸਙ੍ਖਾਰਪਵਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਵਤ੍ਤੇਨ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਬ੍ਬਮਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸਙ੍ਖਾਰਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾਵਸੇਸਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂਯੇਵ ਅਵਸੇਸਾ ਭਾਵਨਾਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਸੁਖੁਮਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤੇਸਂ ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਏਤਂ

ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਹਿ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਏਤੰ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਤਯਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਇਦੰ ਏਤੰ ਸੁਖੁਮਮ੍ਪਿ ਸਮਾਨੰ ਸਙ੍ਖਤੰ ਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕੰ।

੨੫. **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੇਸੁ ਭੁਮ੍ਮੰ। **ਉਦ੍ਧੰ ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਨਾਗਤਸੰਸਾਰਵਾਦੋ, ਅਨਾਗਤੰ ਸੰਸਾਰਵਾਦੰ ਸਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਸਤ੍ਤਿੰਯੇਵ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ** ਲਗ੍ਗਨਕੰਯੇਵ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਆਸਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਤਣ੍ਹੰਯੇਵ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤਿ ਪੇਚ੍ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਪੇਚ੍ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ। ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਵਾਣਿਜੂਪਮਾ ਮਞ੍ਞੇ**ਤਿ ਵਾਣਿਜੂਪਮਾ ਵਿਯ ਵਾਣਿਜਪਟਿਭਾਗਾ ਵਾਣਿਜਸਦਿਸਾ ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। **ਸਕ੍ਕਾਯਭਯਾ**ਤਿ ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸ ਭਯਾ। ਤੇ ਹਿ ਯਥੇਵ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਭਯਸ੍ਸ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਯਾ ਪਥਵਿੰ ਨ ਖਾਦਤਿ 'ਮਾ ਪਥਵੀ ਖਿਯੀ'ਤਿ, ਕੋਨ੍ਤੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਕਪਾਦੇਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ 'ਮਾ ਪਥਵੀ ਓਸੀਦੀ'ਤਿ, ਕਿਕੀ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਤ੍ਤਾਨਾ ਸੇਤਿ 'ਮਾ ਅਮ੍ਭਾ ਉਨ੍ਨਿਯੀ'ਤਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮਿਕੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਨ ਚਰਤਿ 'ਮਾ ਲੋਕੋ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜੀ'ਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਭਯਸ੍ਸ ਭਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸ ਭਾਯਨ੍ਤਿ''। **ਸਕ੍ਕਾਯਪਰਿਜੇਗੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਤਮੇਵ ਤੇਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸਕ੍ਕਾਯੰ ਪਰਿਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨਾ। **ਸਾ ਗਦ੍ਦੂਲਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਦਣ੍ਡਕੇ ਰਜ੍ਜੁੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਸੁਨਖੋ। **ਏਵਮੇਵਿਮੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਲ਼੍ਹਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਖੀਲੋ ਵਿਯ ਚ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੋ ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਸਾ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੋ, ਦਣ੍ਡਕੋ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠਿ, ਰਜ੍ਜੁ ਵਿਯ ਤਣ੍ਹਾ, ਗਦ੍ਦੂਲੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭੇ ਵਾ ਖੀਲੇ ਵਾ ਉਪਨਿਬਦ੍ਧਸੁਨਖਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਨੁਪਰਿਧਾਵਨੰ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿਦਣ੍ਡਕੇ ਪਵੇਸਿਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਰਜ੍ਜੁਯਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਯੇ ਉਪਨਿਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਨੁਪਰਿਧਾਵਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੨੬. **ਇਮਾਨੇਵ ਪਞ੍ਚਾਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਇਮਾਨੇਵ ਪਞ੍ਚ ਕਾਰਣਾਨਿ। ਇਤਿ ਮਾਤਿਕੰ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਪਞ੍ਚੇਵ ਠਪਿਤਾਨਿ, ਨਿਗਮੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਪਞ੍ਚੇਵ ਨਿਗਮਿਤਾਨਿ, ਭਾਜੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਭਾਜਿਤਾਨਿ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਕੁਹਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਏਕਤ੍ਤਨਾਨਤ੍ਤਵਸੇਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਦੇਸੁ ਪਵਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੨੭. ਏਵਞ੍ਚ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਅਤੀਤਕੋਟ੍ਠਾਸਸਙ੍ਖਾਤੰ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ **ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ**। ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪੋ ਵਾ ਏਤੇਸੰ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ। ਏਵੰ ਸੇਸਮ੍ਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚਾ**ਤਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਚ ਲੋਕੋਤਿ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਮਰੋ ਨਿਚ੍ਚੋ ਧੁਵੋਤਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਥਾਹ ''ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਾ ਚੇਵ ਲੋਕੋ ਚ ਸਸ੍ਸਤੋ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਅਸਸ੍ਸਤਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਠਮਵਾਦੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਦੁਤਿਯਵਾਦੇਨ ਸਤ੍ਤ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ।

ਨਨੁ ਚੇਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਗਤਾ, ਇਧ ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਨ ਗਹਿਤਾਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮਤੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਆਗਤਾ। ਇਧ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਲਾਭੀ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੋ ਅਤੀਤੰ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਅਨਾਗਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਹੋਤਿ ''ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਤੋ ਆਗਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਇਧੇਵ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਇਤੋ ਪਰੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਗਹਿਤਾ। ਤਤਿਯਵਾਦੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਦੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਅਨ੍ਤਵਾ**ਤਿ ਸਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਪਰਿਵਟੁਮੋ। ਅਵਡ੍ਢਿਤਕਸਿਣਸ੍ਸ ਤੰ ਕਸਿਣੰ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਚ ਲੋਕੋਤਿ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਹੋਤਿ। ਦੁਤਿਯਵਾਦੋ ਵਡ੍ਢਿਤਕਸਿਣਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਤਿਯਵਾਦੋ ਤਿਰਿਯੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਅਵਡ੍ਢਿਤਕਸਿਣਸ੍ਸ, ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਦੋ ਤਕ੍ਕਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਨਨ੍ਤਰਚਤੁਕ੍ਕੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਸੁਖੀ। ਅਯੰ ਦਿਟ੍ਠਿ ਲਾਭੀਜਾਤਿਸ੍ਸਰਤਕ੍ਕੀਨੰ ਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਲਾਭਿਨੋ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣੇਨ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਕੁਲੇ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਿੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਦਿਟ੍ਠਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਥਾ ਜਾਤਿਸ੍ਸਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ

ਸੁਖਮਨੁਭਵਤੋ ਅਤੀਤਾਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਜਾਤੀਸੁ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਤਕ੍ਕਿਸ੍ਸ ਪਨ ਇਧ ਸੁਖਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ''ਅਤੀਤੇਪਾਹਂ ਏਵਮੇਵ ਅਹੋਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਤਕ੍ਕੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖੀਤਿ ਅਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿ ਲਾਭਿਨੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਇਧ ਝਾਨਸੁਖੇਨ ਸੁਖੀ ਹੋਤਿ। ਇਧ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਨ ਜਾਤਿਸ੍ਸਰਸ੍ਸ ਤਕ੍ਕਿਸ੍ਸੇਵ ਚ ਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤਿਯਾ ਇਧ ਵੋਕਿਣ੍ਣਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਾ ਦਿਟ੍ਠਿ। ਲਾਭਿਨੋ ਹਿ ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਸ੍ਸ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਿਕਮੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ । ਜਾਤਿਸ੍ਸਰਸ੍ਸਾਪਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭੂਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਤਕ੍ਕਿਨੋਪਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਤੀਤੇਪਿ ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਤਕ੍ਕੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ , ਦ੍ਵੇ ਅਧਿਚ੍ਚ-ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਪਿ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੨੮. ਇਦਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠੁਦ੍ਧਾਰਂ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤੋ **ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂਯੇਵ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਞਾਣਂ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਂ। **ਪਰਿਯੋਦਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਭਸ੍ਸਰਂ। ਸਬ੍ਬਪਦੇਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂਯੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਸਦ੍ਧਾਦਯੋ ਹਿ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਬਾਹਿਰਸਮਯਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਸਾਸਨਸ੍ਮਿਂਯੇਵ। **ਤਤ੍ਥ ਞਾਣਭਾਗਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਰਿਯੋਦਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਯਮਿਦਂ ਜਾਨਾਮਾਤਿ ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਞਾਣਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਉਪਾਦਾਨਮਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਨ ਤਂ ਞਾਣਂ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਨ੍ਤਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨਂ ਅਕ੍ਖਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥਾਪਿ ਤਂ ਜਾਨਨਮਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਾ ਞਾਣਭਾਗਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਤਥਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਤਿਵਤ੍ਤਨਤੋ ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਤੋ ਚ ਉਪਾਦਾਨਮੇਵ। **ਤਦੁਪਾਤਿਵਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ, ਦ੍ਵੇ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ, ਸੋਲ਼ਸ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ, ਅਟ੍ਠ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ, ਅਟ੍ਠ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ, ਸਤ੍ਤ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ, ਪਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲੇ ਆਗਤਾ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਪਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਕਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲੇ ਪਨ ਕਥਿਤੇ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਕਥਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਇਧ ਤਤੋ ਅਤਿਰੇਕਾਯ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਆਗਤਤ੍ਤਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਥਿਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਂ ਕਥਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

੩੦. ਇਦਾਨਿ ਇਮਾ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਪਮੁਖੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ। **ਕਾਮਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਤਣ੍ਹਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ। **ਪਵਿਵੇਕਂ ਪੀਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪੀਤਿਕਜ੍ਝਾਨਦ੍ਵਯਪੀਤਿਂ। **ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਝਾਨਨਿਰੋਧੇਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਨ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ''ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਰੋਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਸੁਖਂ, ਨਿਰਾਮਿਸਸੁਖਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ – ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਨਿਰੋਧਾ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀਤਿ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ, ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਹੀਨਜ੍ਝਾਨਪਰਿਯਾਦਾਨਕਦੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਕਮ੍ਮਨੀਯਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋ।

ਪਵਿਵੇਕਾ ਪੀਤੀਤਿ ਸਾ ਏਵ ਝਾਨਦ੍ਵਯਪੀਤਿ। **ਯਂ ਛਾਯਾ ਜਹਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਠਾਨਂ ਛਾਯਾ ਜਹਤਿ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਛਾਯਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਤਪੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਆਤਪੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਛਾਯਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

੩੧. **ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸੁਖਂ।

੩੨. **ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਵੇਦਨਂ।

੩੩. **ਅਨੁਪਾਦਾਨੋਹਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਨਿਗ੍ਗਹਣੋ ਅਹਮਸ੍ਮਿ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਪ੍ਪਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯੰ ਉਪਕਾਰਭੂਤੰ। ਨਨੁ ਚ ਮਗ੍ਗਦਸ੍ਸਨੰ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਸੁਕ੍ਖਾਪਿਤਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਥਮੇਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਪਟਿਪਦਾ ਨਾਮ ਜਾਤਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨੁਪਾਦਿਯਨਵਸੇਨ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਨਵਸੇਨ ਉਪਕਾਰਪਟਿਪਦਾ ਨਾਮ ਜਾਤੰ। **ਅਭਿਵਦਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਮਾਨੇਨ ਉਪਵਦਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿੰ। **ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿੰ। **ਉਪਾਦਾਨਮਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਗਹਣਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠੁਪਾਦਾਨੰ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ।

ਸਨ੍ਤਿਵਰਪਦਨ੍ਤਿ ਵੂਪਸਨ੍ਤਕਿਲੇਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤੰ ਉਤ੍ਤਮਪਦੰ। **ਛਨ੍ਨੰ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤਾ ''ਯਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁ ਚ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾ ਚ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਸੋ ਆਯਤਨੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਆਯਤਨਾਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ।

''ਯਤ੍ਥ ਆਪੋ ਚ ਪਥਵੀ, ਤੇਜੋ ਵਾਯੋ ਨ ਗਾਧਤਿ।
ਅਤੋ ਸਰਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟੰ ਨ ਵਤ੍ਤਤਿ।
ਏਤ੍ਥ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ, ਅਸੇਸੰ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੭) –

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ।

''ਕਤ੍ਥ ਆਪੋ ਚ ਪਥਵੀ, ਤੇਜੋ ਵਾਯੋ ਨ ਗਾਧਤਿ।
ਕਤ੍ਥ ਦੀਘਞ੍ਚ ਰਸ੍ਸਞ੍ਚ, ਅਣੁੰ ਥੂਲੰ ਸੁਭਾਸੁਭੰ।
ਕਤ੍ਥ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ, ਅਸੇਸੰ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੯੮)।

ਤਤ੍ਰ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੰ ਭਵਤਿ –

''ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਅਨਿਦਸ੍ਸਨੰ, ਅਨਨ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਤੋ ਪਭ''ਨ੍ਤਿ –

ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਾਰਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਛਆਯਤਨਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਚ **ਅਨੁਪਾਦਾਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤੰ, ਇਧ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਪਞ੍ਚਤ੍ਤਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਕਿਨ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਨ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪਿਸਿਨਾਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਮਣ੍ਡਲਪਦੇਸੇ। **ਬਲਿਹਰਣੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਭੂਤਾਨੰ ਬਲਿੰ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਬਲਿਹਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਚੀਵਰਹੇਤੂ**ਤਿ ਚੀਵਰਕਾਰਣਾ, ਚੀਵਰੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤਿਭਵਾਭਵਹੇਤੂ**ਤਿ ਏਵੰ ਇਮੰ ਦੇਸਨਾਮਯੰ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਵਤ੍ਥੁੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਵੇ ਸੁਖੰ ਵੇਦਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਕਿੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਏਵੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੫. **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿਆਦਯੋ ਸਤ੍ਤਤਿੰਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ ਕਥਿਤਾ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤਤਿੰਸਾਯ ਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਸਿਯੰਸੂ**ਤਿ ਭਵੇਯ੍ਯੁੰ। **ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ, ਇਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਤਿੰਸਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਤ੍ਰ ਚੇ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇਸ੍ਵੇਵ ਭੁਮ੍ਮੰ। **ਅਤ੍ਥਤੋ ਚੇਵ ਨਾਨੰ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਕਾਯੋਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੰ ਵੇਦਨਾਵ

ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਅਟ੍ਠਤੋ ਨਾਨਂ ਹੋਤਿ , ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਪਨ ਬਜਵ੍ਜਨਤੋ ਨਾਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਤਦਮਿਨਾਪੀ**ਤਿ ਤਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮਿਨਾਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਜਾਨਾਥਾਤਿ ਅਟ੍ਠਞ੍ਚ ਬਜਵ੍ਜਨਞ੍ਚ ਸਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਥਸ੍ਸ ਚ ਅਵ੍ਵਥਾ ਗਹਿਤਭਾਵੋ ਬਜਵ੍ਜਨਸ੍ਸ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾ ਰੋਪਿਤਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੋ। **ਯੋ ਧਮ੍ਮੋ ਯੋ ਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਞ੍ਚ ਬਜਵ੍ਜਨਞ੍ਚ ਵਿਵ੍ਵਾਪਨਕਾਰਣਮੇਵ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ।

੩੭. ਅਟ੍ਠਤੋ ਹਿ ਖੋ ਸਮੇਤੀਤਿ ਸਤਿਯੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਗਹਿਤਾ। **ਬਜਵ੍ਜਨਤੋ ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਬਜਵ੍ਜਨਮੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੋਤਿ ਵਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਤਿ ਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾ ਰੋਪੇਥ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਖੋ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਬਜਵ੍ਜਨਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪਰਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਧਨਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰੋਪਿਤੇਪਿ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿਂ ਪਤ੍ਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਵਿਜਯਾਰਾਮਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਕਿਰੇਕੋ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ – ''ਸਮੁਦ੍ਧੋ ਸਮੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਭਾਸਤੀ''ਤਿ ਧਨਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹ। ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਸਮੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਆਵੁਸੋ, ਸਮੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦੋਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਮਯਂ ਲੋਣਸਾਗਰਮੇਵ ਜਾਨਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਨੋ ਅਟ੍ਠਗਵੇਸਕਾ, ਬਜਵ੍ਜਨਗਵੇਸਕਾ, ਗਚ੍ਛਥ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪਗੁਣਬਜਵ੍ਜਨਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬਜਵ੍ਜਨਂ ਸੋਧਾਪੇਥਾਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾਵ ਉਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਭੇਰਿਂ ਪਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਏਵਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਬਜਵ੍ਜਨਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਵਿਨਯਂ ਪਨ ਪਤ੍ਵਾ ਨੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ। ਸਾਮਣੇਰਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਿ ਹਿ ਉਭਤੋਸੁਦ੍ਧਿਤੋ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਕਮ੍ਮਾਨਿਪਿ ਸਿਥਿਲਾਦੀਨਂ ਧਨਿਤਾਦਿਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਬਜਵ੍ਜਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁੱਤਂ।

੩੮. ਅਥ ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਵਿਵਾਦੋ ਕਸ੍ਮਾ? ਸਵ੍ਵਾਯ ਵਿਵਾਦੋ। ''ਅਹਂ ਸਤਿਮੇਵ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਵਦਾਮਿ, ਅਯਂ 'ਕਾਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨ'ਨ੍ਤਿ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਹਿ ਨੇਸਂ ਸਵ੍ਵਾ ਹੋਤਿ। ਬਜਵ੍ਜਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੩੯. ਨ ਚੋਦਨਾਯ ਤਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਚੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਵੇਗਾਯਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ''ਨਲਾਟੇ ਤੇ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾ ਪਿਲ਼ਕਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਨਲਾਟੇ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਂ ਪਿਲ਼ਕਂ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਲਾਟੇ ਤਾਲਪਕ੍ਕਮਤ੍ਤਂ ਮਹਾਗਣ੍ਡਂ ਨ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਦਲ਼੍ਹਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਅਨਾਦਾਨਦਿਟ੍ਠੀ ਸੁਂਸੁਮਾਰਂ ਹਦਯੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਲ਼੍ਹਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਉਪਘਾਤੋਤਿ ਚਣ੍ਡਭਾਵੇਨ ਵਣਘਟ੍ਟਿਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ। **ਸੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਨਾਮ ਅਹਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਦਾ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਵ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਾ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਥ, ਸਣਿਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਥਾ''ਤਿ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। **ਵਿਹੇਸਾ**ਤਿ ਬਹੁਂ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਆਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ। **ਸਕ੍ਕੋਮੀ**ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁੱਤੋ ''ਕਦਾ ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੇ ''ਨ ਸਰਾਮਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਸਣਿਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਰਥਾ''ਤਿ ਬਹੁਂ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਰਿਤੋ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਜਨੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਹਿ ਏਵਰੂਪਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਠਿਤਕਂਯੇਵ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ''ਨਨੁ, ਆਵੁਸੋ, ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੋ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਅਤਿਮਞ੍ਞਤਿ ਨਾਮ।

੪੦. ਵਚੀਸਂਹਾਰੋਤਿ ਵਚਨਸਞ੍ਚਾਰੋ। ਇਮੇਹਿ ਕਥਿਤਂ ਅਮੂਸਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਵੇਸੇਯ੍ਯ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮੇਹਿ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਵੁੱਤਾਤਿ ਅਮੂਹਿ ਕਥਿਤਂ ਇਮੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਵੇਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਟ੍ਠਿਪਲ਼ਾਸੋ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਰਾਧਨਿਯਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋ। **ਤਂ ਜਾਨਮਾਨੋ ਸਮਾਨੋ**

ਗਰਹੇਯਜਾਤਿ ਤੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜਾਨਮਾਨੇ ਸਮਾਨੇ ਨਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਅਮ੍ਹੇਤਿ। **ਏਤੰ ਪਨਾਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਕਲਹਭਣ੍ਡਨਧਮ੍ਮੰ।

ਤਞ੍ਚੇਤਿ ਤੰ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਰਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ। **ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮਯਾ ਏਤੇ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਕਤਾ, ਤਦੇਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ। **ਤਾਹੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਨ ਚੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਪ੍ਪਮਾਣੇ ਹੇਸ ਅਗ੍ਗਿ ਉਟ੍ਠਾਸਿ, ਕੋ ਏਤਮਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਯਾ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਹਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਉਕ੍ਕੰਸੇਤਿ ਨਾਮ। ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਜਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਓਕਾਸੋ ਲਦ੍ਧੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਏਕੋਪਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਦਮਾਨੋ ਪਰੰ ਵਮ੍ਭੇਤਿ ਨਾਮ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪੇਸ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਧਮ੍ਮੋ** ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਕਰਣੰ, ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਰਣੰ **ਅਨੁਧਮ੍ਮੋ,** ਤਦੇਵ **ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ਨ ਚ ਕੋਚਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਚਸ੍ਸ ਕੋਚਿ ਸਹੇਤੁਕੋ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਾਦੋ ਵਾ ਅਨੁਵਾਦੋ ਵਾ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਭਾਵੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਕਿਨ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਸਾਮਗਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਸਾਮਗਾਮਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਮਗਾਮੇ**ਤਿ ਸਾਮਾਕਾਨੰ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਏਵੰਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਗਾਮੇ। **ਅਧੁਨਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਤਿ ਕਾਲੰ ਕਤੋ। **ਦ੍ਵੇਧਿਕਜਾਤਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇਜ੍ਝਜਾਤਾ ਦ੍ਵੇਭਾਗਜਾਤਾ। ਭਣ੍ਡਨਾਦੀਸੁ **ਭਣ੍ਡਨੰ** ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਕਲਹੋ, ਤੰ ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਸੇਨ ਚ ਵਦ੍ਧਿਤੰ **ਕਲਹੋ,** ''ਨ ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੰ ਆਜਾਨਾਸੀ''ਤਿਆਦਿਕੰ ਵਿਰੁਦ੍ਧਵਚਨੰ **ਵਿਵਾਦੋ। ਵਿਤੁਦਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਤੁਜ੍ਜਨ੍ਤਾ। **ਸਹਿਤੰ ਮੇ**ਤਿ ਮਮ ਵਚਨੰ ਅਤ੍ਥਸੰਹਿਤੰ। **ਅਧਿਚਿਣ੍ਣੰ ਤੇ ਵਿਪਰਾਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਤਵ ਅਧਿਚਿਣ੍ਣੰ ਚਿਰਕਾਲਸੇਵਨਵਸੇਨ ਪਗੁਣੰ, ਤੰ ਮਮ ਵਾਦੰ ਆਗਮ੍ਮ ਨਿਵਤ੍ਤੰ। **ਆਰੋਪਿਤੋ ਤੇ ਵਾਦੋ**ਤਿ ਤੁਯ੍ਹੰ ਉਪਰਿ ਮਯਾ ਦੋਸੋ ਆਰੋਪਿਤੋ। **ਚਰ ਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਭਤ੍ਤਪੁਟੰ ਆਦਾਯ ਤੰ ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਚਰ। **ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਹਿ** ਵਾਤਿ ਅਥ ਮਯਾ ਆਰੋਪਿਤਵਾਦਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਮੋਚੇਹਿ। **ਸਚੇ ਪਹੋਸੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਸਕ੍ਕੋਸਿ। **ਵਧੋਯੇ**ਵਾਤਿ ਮਰਣਮੇਵ।

ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਿਯੇਸੂਤਿ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ। **ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨਰੂਪਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਸਭਾਵਾ, ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਵਿਰਤ੍ਤਰੂਪਾ**ਤਿ ਵਿਗਤਪੇਮਾ। **ਪਟਿਵਾਨਰੂਪਾ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਨਿਪਚ੍ਚਕਿਰਿਯਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਸਭਾਵਾ। **ਯਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਚ ਦੁਰਕ੍ਖਾਤਾਦਿਸਭਾਵੇ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨਵਿਰਤ੍ਤਪਟਿਵਾਨਰੂਪੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਤਥੇਵ ਜਾਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਰਕ੍ਖਾਤੇ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਥਿਤੇ। **ਦੁਪ੍ਪਵੇਦਿਤੇ**ਤਿ ਦੁਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੇ। **ਅਨੁਪਸਮਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕੇ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਨੰ ਉਪਸਮੰ ਕਾਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥੇ। **ਭਿਨ੍ਨਥੂਪੇ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਨਪਤਿਟ੍ਠੇ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋਵ ਨੇਸੰ ਪਤਿਟ੍ਠੇਨ ਥੂਪੋ, ਸੋ ਪਨ ਭਿਨ੍ਨੋ ਮਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਭਿਨ੍ਨਥੂਪੇ''ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਭਾਵੇਨ ਪਟਿਸਰਣਵਿਰਹਿਤੇ।

ਨਨੁ ਚਾਯੰ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਲਨ੍ਦਵਾਸਿਕੋ, ਸੋ ਕਸ੍ਮਾ ਪਾਵਾਯੰ ਕਾਲੰਕਤੋਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਉਪਾਲਿਨਾ ਗਹਪਤਿਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਚ੍ਚੇਨ ਦਸਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਭਾਸਿਤੇ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੰ ਲੋਹਿਤੰ ਛਡ੍ਡੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਅਫਾਸੁਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਵੰ ਅਗਮੰਸੁ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਕਾਲੰ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਚ ''ਮਮ ਲਦ੍ਧਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ ਸਾਰਰਹਿਤਾ, ਮਯੰ ਤਾਵ ਨਟ੍ਠਾ, ਅਵਸੇਸਜਨੋ ਮਾ ਅਪਾਯਪੂਰਕੋ ਅਹੋਸਿ । ਸਚੇ ਪਨਾਹੰ 'ਮਮ ਸਾਸਨੰ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕ'ਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨ ਸਦ੍ਦਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨੇ ਨ ਏਕਨੀਹਾਰੇਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਯ੍ਯੰ, ਤੇ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵਿਵਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਵਿਵਾਦੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਏਕੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਤੇ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਨੰ ਏਕੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਦੁਬ੍ਬਲਾ, ਮਯ੍ਹੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਧਮ੍ਮੇ ਸਾਰੰ ਆਚਿਕ੍ਖਥ ਆਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵੰ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਸ੍ਸਤਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ। ਅਪਰੋਪਿ ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਤੰ ਉਚ੍ਛੇਦੰ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ। ਏਵੰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨੇ ਏਕਲਦ੍ਧਿਕੇ ਅਕਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਨਾਨਾਨੀਹਾਰੇਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ ''ਕਸ੍ਸਾਵੁਸੋ, ਆਚਰਿਯੋ ਸਾਰਮਾਚਿਕ੍ਖੀ''ਤਿ? ਏਕੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਕਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖੀਤਿ? ਸਸ੍ਸਤਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੋ ਤੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਰੰ ਆਚਿਕ੍ਖੀਤਿ ਆਹ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬੇ ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਰੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ, ਅਹੰ ਜੇਟ੍ਠਕੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵਿਵਾਦੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸੇ ਚੇਵ ਪਰਿਭਾਸੇ ਚ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਹਾਰਾਦੀਨਿ ਚ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨ ਦ੍ਵੇ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨਾਨਾਦਿਸਾਸੁ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਗਿਹੀ ਅਹੇਸੁੰ।

ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਵਿਵਾਦੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਹਿ ਤੇਸੰ ਵਿਵਾਦਕਾਰਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਯੰ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾ ਅਵਿਹਿੰਸਾ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮੇਸੁ ਏਕੰ ਕਾਰਣੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਾਦੰ ਵੂਪਸਮੇਤਿ। ਏਵੰ ਧਰਮਾਨੇਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਵ ਅਹੋਸਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਮਾਨੋਪਿ ਅਵਿਵਾਦਕਾਰਣੰ ਕਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਭਗਵਤਾ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੇਸਿਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸਾ (ਅੰ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੮੦; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੮੭) ਯਾਵਜ੍ਜਦਿਵਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਚ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਚ। ਤਥਾ ਖਨ੍ਧਕੇ ਦੇਸਿਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸਾ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫) ਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣਾਨਿ (ਅੰ॰ ਨਿ॰ ੪.੪੨) ਚ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਯੋ ਵੋ ਮਯਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਵੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੬)।

੪੨. ਅਥ ਖੋ ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਅਯੰ ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ। ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਸਮੁਦਾਚਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਕਾਲੇਪਿ ਤਥੇਵ ਸਮੁਦਾਚਰਿੰਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ''ਤਿ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ? ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੇ ਕਿਰ ਕਾਲੰਕਤੇ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਥੰ ਪਵਤ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕੋ ਸਤ੍ਥਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਤਸ੍ਸ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾਯ ਸਾਵਕਾਨੰ ਏਵਰੂਪੋ ਵਿਵਾਦੋ ਜਾਤੋ, ਸਮਣੋ ਪਨ ਗੋਤਮੋ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਚ ਪਾਕਟੋਯੇਵ, ਕੀਦਿਸੋ ਨੁ ਖੋ ਸਮਣੇ ਗੋਤਮੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਾਵਕਾਨੰ ਵਿਵਾਦੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੰ ਕਥੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਏਤੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਦੇਸਨੰ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਸਾਮਗਾਮੋ, ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਉਜੁਮੇਵ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯੇਨਸ੍ਸ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵੰ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮੇ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਸੋ ਇਮੰ ਸਾਸਨੰ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਤਦਨੁਰੂਪੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। **ਕਥਾਪਾਭਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਥਾਮੂਲੰ, ਮੂਲਞ੍ਹਿ ਪਾਭਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾਹ –

> ''ਅਪ੍ਪਕੇਨਪਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਾਭਤੇਨ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ।
> ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਅਣੁੰ ਅਗ੍ਗਿੰਵ ਸਨ੍ਧਮ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੨.੧.੪)।

ਦਸ੍ਸਨਾਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ। ਕਿੰ ਪਨਿਮਿਨਾ ਭਗਵਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋਤਿ? ਨੋ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਅਯਞ੍ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਦਿਵਾ ਨਵ ਵਾਰੇ ਰਤ੍ਤਿੰ ਨਵ ਵਾਰੇਤਿ ਏਕਾਹੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਾਰੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਪਨ ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਸਮਾਨੋਪਿ ਨ ਅਕਾਰਣਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਕੰ ਪਞ੍ਹੁਦ੍ਧਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਤੰਦਿਵਸੰ ਤੇਨ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਏਵਮਾਹ।

ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ ਕਥੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ? ਕੋਸਮ੍ਬਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ (ਮਹਾਵ॰ ੪੫੧) ਵਿਯ ਹਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਵਿਵਾਦੰ ਆਪਨ੍ਨੇਸੁ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਓਵਾਦੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਵਿਵਦਤਿ, ਤਤੋ ਤੇਸੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨੰ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨੰ

ਅਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਤਾਸਂ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾਨਂ ਮਿਤ੍ਤਾ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ ਸਬ੍ਬੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਹਿ ਪਨ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋਵ ਬਹੁਤਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਯਂ ਬਹੂਹਿ ਗਹਿਤਂ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਤਰਾਵ ਅਧਮ੍ਮਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਧਮ੍ਮਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ ਬਹੂਨਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਹੋਤਿ।

੪੩. **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਦੇਸਿਤਾ**ਤਿ ਮਹਾਬੋਧਿਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦਿਤਾ। **ਪਤਿਸ੍ਸਯਮਾਨਰੂਪਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। **ਭਗਵਤੋ ਅਚ੍ਚਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਤਰਹਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗਾਰਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਗ੍ਗਤੇਜਤਾਯ ਦੁਰਾਸਦਤਾਯ ਵਿਵਾਦਂ ਜਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਵਿਵਾਦਂ ਜਨੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਤਂ ਵਿਵਾਦਂ ਜਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਜ੍ਝਾਜੀਵੇ ਵਾ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ** ਵਾਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਜ੍ਝਾਜੀਵੇ**ਤਿ ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ – ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ੨੮੭) ਨਯੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਛ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ **ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ** ਨਾਮ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ ਸੋ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਜੀਵਂ ਅਧਿਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਞ੍ਚ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਵਾਦੋ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਸ੍ਸ ਕਥਾਯਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਪਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਜਹੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਨਯੋ – ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨ੍ਤੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਦ੍ਧੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਉਲ੍ਲਪਤਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਾਮਨ੍ਤਜਪ੍ਪਨਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਅਗਿਲਾਨੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਾ ਪਨ ਤਾਨਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਯੋ ਕੋਚਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਕਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸੂਪੋਦਨਵਿਞ੍ਞਤ੍ତਿਮੇਵ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਪਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਮੇਨਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਏਵਂ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ – ''ਕਿਂ ਇਮਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਲਾਭੇਨ ਲਦ੍ਧੇਨ, ਯੋ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਪਿਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ''ਕਿਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਿਨਾ ਲਾਭੇਨ, ਯ੍ਵਾਹਂ ਏਵਂ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੇ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਮਿ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਓਰਮਤਿ। ਏਵਂ ਪਰਸ੍ਸ ਕਥਾਯਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਪਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਜਹੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਭਗਵਾ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ''ਤਿ ਆਹ।

ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਟਿਪਦਾਯ ਵਾਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਵਾਦੋ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਿਵਾਦੋ। ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਮਗ੍ਗਂ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਨਯੋ – ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਭਾਵੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਪੁਚ੍ਛਤਿ ''ਕਿਂ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਨਿਸੀਦਥ, ਖਣੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਕਥਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ – ''ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਓਭਾਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਂ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ। ਸੋ ਦੁਤਿਯਂ ਓਭਾਸਞ੍ਞਾਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਦੁਤਿਯਮਗ੍ਗੋ ਅਧਿਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਤਤਿਯਞ੍ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਞ੍ਚ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਚੇਵ ਫਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਚ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਖੀਣਾਸਵੋ ਨਾਮ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਦ੍ਧਾਯਂ ਖੀਣਾਸਵੋ''ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ''ਕੇਨਚਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ''ਤਿ। ਉਪਾਸਕਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਥੇਰੇਨ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਪੁਪ੍ਫਮਣ੍ਡਪਂ ਪੁਪ੍ਫਕੂਟਾਗਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣੇਨ ਅਕ੍ਖਿਪਿਧਾਨਮੁਖਪਿਧਾਨਾਦਿਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਕਂ ਕੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠੀਨਿ

ਆਦਾਯ ਚੇਤਿਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਵ◌ਿਹਾਰੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵ◌ਿਤ੍ਵ◌ਾ ''ਮਹਾਥੇਰੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਕਹੰ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਮਹਾਥੇਰੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਰੰ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਥੇਰੇਨ ਕਤੰ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਨ, ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਥ, ਆਵ◌ੁਸੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਕਥੇਸਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਨ ਏਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਮਗ੍ਗੋ, ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਨਾਮੇਸ, ਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਿਤ੍ਥ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਥੇਰੋਤਿ। ਤੇ ਕਲਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ''ਸਕਲਵ◌ਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਜਾਨਾਥ। ਕਤਰਮਗ੍ਗੇਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਗਤਾ, ਕਿੰ ਵ◌ੋ ਵ◌ਿਹਾਰਦ੍ਵ◌ਾਰੇ ਚੇਤਿਯੰ ਨ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵ◌ੰਵ◌ਾਦੀਨੰ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਤੰ ਵ◌ਾ, ਹੋਤੁ ਸਹਸ੍ਸੰ ਵ◌ਾ, ਯਾਵ ਤੰ ਲਦ੍ਧਿੰ ਨਪ੍ਪਜਹਨ੍ਤਿ, ਸਗ੍ਗੋਪਿ ਮਗ੍ਗੋਪਿ ਵ◌ਾਰਿਤੋਯੇਵ।

ਅਪਰੋਪਿ ਤਾਦਿਸੋਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵ◌ੰ ਕਥੇਤਿ – ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਤੀਸੁ ਉਦ੍ਧਨੇਸੁ ਤੀਣਿ ਕਪਲ੍ਲਾਨਿ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਗ੍ਗਿੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਪਲ੍ਲੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਭਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਾ ਞਾਯਮਾਨੇ ਛਾਰਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਮੁਖਵ◌ਾਤੇਨ ਪਲਾਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਧੂਤਪਾਪੋ ਨਾਮੇਸ ਸਮਣੋ ਹੋਤਿ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ।

ਅਪਰੋ ਏਵ◌ੰ ਕਥੇਤਿ – ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਮਹਾਚਾਟਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਮਤ੍ਥੁੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਮਤ੍ਥੁੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਮਨ੍ਥਿਤਬ੍ਬੰ। ਮਥਿਯਮਾਨੰ ਵ◌ਿਲੀਯਤਿ, ਵ◌ਿਲੀਨੇ ਉਪਰਿ ਫੇਣੋ ਉਗ੍ਗੁਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਫੇਣੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵ◌ੋ ਅਮਤੰ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤਿ । ਇਤੋ ਪਰੰ ''ਅਥ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ।

੪੪. ਇਦਾਨਿ ਯੋ ਏਵ◌ੰ ਵ◌ਿਵ◌ਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਛਯਿਮਾਨੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਗਾਰਵ**◌ੋਤਿ ਗਾਰਵਵ◌ਿਰਹਿਤੋ। **ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸਯੋ ਅਨੀਚਵ◌ੁਤ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥਰਿ ਧਰਮਾਨੇ ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਯਾਤਿ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਨੁਪਾਹਨੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਸਉਪਾਹਨੋ ਚਙ੍ਕਮਤਿ, ਨੀਚੇ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਉਚ੍ਚੇ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਸਨ੍ਤੇ ਉਪਰਿ ਵਸਤਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਉਭੋ ਅੰਸੇ ਪਾਰੁਪਤਿ, ਛਤ੍ਤੰ ਧਾਰੇਤਿ, ਉਪਾਹਨੰ ਧਾਰੇਤਿ, ਨ੍ਹਾਨਤਿਤ੍ਥੇ ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵ◌ਾ ਪਸ੍ਸਾਵ◌ੰ ਵ◌ਾ ਕਰੋਤਿ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਵ◌ਾ ਪਨ ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਥੁਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਕਰੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵ◌ੰ ਕਰੋਸਿ, ਨ ਇਦੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਾਮ ਲਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ''ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ, ਕਿੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਦਸੀ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਅਯੰ **ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵ**◌ੋ ਨਾਮ।

ਯੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੇ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠੇ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮੰ ਨ ਸੁਣਾਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿ ਵ◌ਾ ਸਲ੍ਲਪੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਧਾਰੇਤਿ, ''ਕਿੰ ਧਮ੍ਮੇ ਅਗਾਰਵ◌ੰ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ''ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਦਸਿ, ਕਿੰ ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਯੰ **ਧਮ੍ਮੇ ਅਗਾਰਵ**◌ੋ ਨਾਮ।

ਯੋ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ, ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਤਿ, ਵ◌ੁਡ੍ਢੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਦੁਸ੍ਸਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕੰ ਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕੰ ਵ◌ਾ ਕਰੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਭੋ ਅੰਸੇ ਪਾਰੁਪਤਿ, ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨੰ ਧਾਰੇਤਿ, ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਵਦਸਿ, ਕਿੰ ਸਙ੍ਘੋ, ਮਿਗਸਙ੍ਘੋ ਅਜਸਙ੍ਘੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਤਿ, ਅਯੰ **ਸਙ੍ਘੇ ਅਗਾਰਵ**◌ੋ ਨਾਮ। ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਹਿ ਅਗਾਰਵ◌ੇ ਕਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਕਤੋਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨ ਅਪਰਿਪੂਰਯਮਾਨੋਵ **ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਨ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ** ਨਾਮ।

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਵ◌ਾ। **ਬਾਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਮਿੰ ਵ◌ਾ ਪਰਸ੍ਸ ਪਰਿਸਾਯ ਵ◌ਾ।

੪੬. ਇਦਾਨਿ ਅਯਂ ਛ ਠਾਨਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਵਾਦੋ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਯਾਨਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਾਯ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੇਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਅਧਿਕਾਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ **ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ**। ਵਿਵਾਦੋਵ ਅਧਿਕਰਣਂ **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ**। ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਦਾਨਿ ਇਮਾਨਿਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਪਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਸੋ ਵਿਵਾਦੋ ਯੇਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **ਸਤ੍ਤ ਖੋ ਪਨਿਮੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਸਮੇਨ੍ਤਿ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਧਿਕਰਣਸਮਥਾ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ। **ਅਧਿਕਰਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ। **ਸਮਥਾਯ ਵੂਪਸਮਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਨਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਞ੍ਚ। **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ…ਪੇ॰… ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ**ਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਸਮਥਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ – ਅਧਿਕਰਣੇਸੁ ਤਾਵ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯੋ ਵਿਵਾਦੋ, ਇਦਂ **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ** ਨਾਮ। ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਚਾਰਦਿਟ੍ਠਿਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਅਨੁਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਯੋ ਅਨੁਵਾਦੋ ਉਪਵਦਨਾ ਚੇਵ ਚੋਦਨਾ ਚ, ਇਦਂ **ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ** ਨਾਮ। ਮਾਤਿਕਾਯਂ ਆਗਤਾ ਪਞ੍ਚ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਦ੍ਵੇਤਿ ਸਤ੍ਤ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ **ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਪਲੋਕਨਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਕਰਣਂ, ਇਦਂ **ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ** ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ** ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨੇਵ ਸਮ੍ਮਮਾਨਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਾ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵਾ, ਯਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਗਣੇਨ ਵਾ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਤਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਂ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਮਾਨੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਯਾ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾ ਧਮ੍ਮਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਵਿਨਯਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਪੁਗ੍ਗਲਸਮ੍ਮੁਖਤਾ, ਅਯਂ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਥ ਚ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗਿਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੋ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾ। ਸਮੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਭੂਤਤਾ ਧਮ੍ਮਸਮ੍ਮੁਖਤਾ। ਯਥਾ ਤਂ ਸਮੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਥੇਵ ਸਮਨਂ ਵਿਨਯਸਮ੍ਮੁਖਤਾ। ਯੋ ਚ ਵਿਵਦਤਿ, ਯੇਨ ਚ ਵਿਵਦਤਿ, ਤੇਸਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੋ ਪੁਗ੍ਗਲਸਮ੍ਮੁਖਤਾ। ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਵੂਪਸਮੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨੇਵ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨੇਵਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਨ ਮਯਂ ਸਕ੍ਕੋਮ ਵੂਪਸਮੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਸਙ੍ਘੋ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਕਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਗੁਲ੍ਹਕਵਿਵਟਕਸਕਣ੍ਣਜਪ੍ਪਕੇਸੁ ਤੀਸੁ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ ਸਲਾਕਂ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਪਰਿਸਾਯ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਤਾਯ ਯਥਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ। ਯਂ ਪਨ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਰਣਂ, ਅਯਂ **ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ** ਨਾਮ। ਏਵਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨੇਵ ਸਮ੍ਮਮਾਨਂ ਯੋ ਚ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਅਨੁਵਦਤਿ, ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਸਚੇ ਕਾਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਉਭੋ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਸਚੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਯਂ ਨਾਮੇਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਲਕ੍ਖਣਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਯਦਾ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਮੂਲਿਕਾਯ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਿਤਸ੍ਸ ਸਤਿਵਿਨਯਂ ਯਾਚਮਾਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸਤਿਵਿਨਯਂ ਦੇਤਿ, ਤਦਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਸਤਿਵਿਨਯੇਨ ਚ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਨ

ਸਤਿਵਿਨਯੇ ਪੁਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨੁਵਾਦੋ ਨ ਰੁਹਤਿ।

ਯਦਾ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਮ੍ਮਾਦਵਸੇਨ ਕਤੇ ਅਸ੍ਸਾਮਣਕੇ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇ ‘‘ਸਰਤਾਯਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪਿਂ ਆਪਤ੍ਤਿ’’ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ – ‘‘ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੇਨ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤਂ ਕਤਂ, ਨਾਹਂ ਤਂ ਸਰਾਮੀ’’ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋਵ ਪੁਨ ਅਚੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਂ ਯਾਚਤਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਚਸ੍ਸ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯਂ ਦੇਤਿ, ਤਦਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇਨ ਚ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਨ ਅਮੂਲ੍ਹਵਿਨਯੇ ਪੁਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਵਾਦੋ ਨ ਰੁਹਤਿ।

ਯਦਾ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਸਾਮਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਚੋਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਨਾਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਤੋ ਪਾਪੁਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ ਪਾਪਿਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ – ‘‘ਸਚਾਯਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮੂਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਸਾਰਣਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚੇ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲੋ, ਅਯਮੇਵਸ੍ਸ ਨਾਸਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਸਙ੍ਘੋ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸ ਪਾਪਿਯਸਿਕਾਯ ਚ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਚਤੂਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ। ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨੇਵ ਵੂਪਸਮੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਙ੍ਘਗਣਮਜ੍ਝੇਸੁ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਤਾਵ ਯੋ ਚ ਦੇਸੇਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਦੇਸੇਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਮੁਖਤਾ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚ ਗਣਸ੍ਸ ਚ ਦੇਸਨਾਕਾਲੇ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਖਤਾ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਚ, ਆਮ ‘‘ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਾਯ ‘‘ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਕਰਣਂ, ਤਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਨਾਮ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਯਾਚਨਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ, ਪਰਿਵਾਸਾਦੀਨਂ ਦਾਨਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣਂ ਨਾਮ।

ਦ੍ਵੇਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਪਨ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬਹੁਂ ਅਸ੍ਸਾਮਣਕਂ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ‘‘ਸਚੇ ਮਯਂ ਇਮਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮ, ਸਿਯਾਪਿ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਕਕ੍ਖਲ਼ਤ੍ਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਾਪਨੇ ਦੋਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਦਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਚ ਸਮ੍ਮਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸੁਪਗਤਾ ‘‘ਨ ਮੇ ਤਂ ਖਮਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕਮ੍ਮਂ ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਉਕ੍ਕੋਟੇਨ੍ਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਗਿਹਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਤੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ। **ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ** ਏਕੇਨ ਸਮਥੇਨ ਸਮ੍ਮਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨੇਵ।

ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਸਮਥਾਯ ਵੂਪਸਮਾਯ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ...ਪੇ॰... ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋ’’ਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਨਯੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਸਮਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੧੮੫) ਆਗਤੋਯੇਵ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਪਿਸ੍ਸ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ** ਵੁਤ੍ਤੋ।

੪੭. ਯੋ ਪਨਾਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਵਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦਿਕੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਾਵ ਦਸ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ **ਧਮ੍ਮੋ**, ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ **ਅਧਮ੍ਮੋ**। ਤਥਾ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ’’ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਗਤਾ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ, ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ ਤਯੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਛ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਛ ਬਲਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨਵਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਚਾਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਪਾਦਾਨਾ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨੀਤਿਆਦਯੋ ਸਙ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾ ਚਾਤਿ ਅਯਂ ਅਧਮ੍ਮੋ।

ਤਤ੍ਥ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਂ ਅਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਕੁਲਂ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਞ੍ਚ ਲੋਕੇ ਪਾਕਟਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਤਂ ਅਧਮ੍ਮਂ ‘‘ਧਮ੍ਮੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥੇਵ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਏਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਧਮ੍ਮੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ।

ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਭੂਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਾਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ **ਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ, ਅਭੂਤੇਨ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਅਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ **ਅਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁਪਿ ਅਧਮ੍ਮਂ ‘‘ਧਮ੍ਮੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ, ‘‘ਅਧਮ੍ਮੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਰਾਗਵਿਨਯੋ ਦੋਸਵਿਨਯੋ ਮੋਹਵਿਨਯੋ ਸਂਵਰੋ ਪਹਾਨਂ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਤਿ ਅਯਂ **ਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ, ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਅਵਿਨਯੋ ਅਸਂਵਰੋ ਅਪ੍ਪਹਾਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਤਿ ਅਯਂ **ਅਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ। ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਨੁਸਾਵਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸੀਮਸਮ੍ਪਤਿ ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ **ਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਤ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਪਰਿਸਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ **ਅਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁਪਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਿਨਯਂ ‘‘ਵਿਨਯੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਵਿਨਯੋਤਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਅਵਿਨਯੋਤਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ।

ਧਮ੍ਮਨੇਤ੍ਤਿ ਸਮਨੁਮਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਧਮ੍ਮਰਜ੍ਜੁ ਅਨੁਮਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਞਾਣੇਨ ਘਂਸਿਤਬ੍ਬਾ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਧਮ੍ਮਨੇਤ੍ਤਿ ‘‘ਇਤਿ ਖੋ ਵਚ੍ਛ ਇਮੇ ਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ ਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਮਹਾਵਚ੍ਛਗੋਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੯੪) ਆਗਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਾ ਏਵ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਯੋ ਵਾ ਇਧ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਤਾਯ ਧਮ੍ਮਨੇਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮੇਤਿ, ‘‘ਧਮ੍ਮੋ ਧਮ੍ਮੋਵ ਹੋਤਿ, ਅਧਮ੍ਮੋ ਅਧਮ੍ਮੋਵ, ਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋਵ ਹੋਤਿ, ਅਵਿਨਯੋ ਅਵਿਨਯੋਵ’’। **ਤਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਂ। **ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੋ ਪਨ ਨ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਅਧਿਕਰਣੇ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ।

੪੮. ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਯਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਯ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਾਤਿਕਾਯ ਠਪਿਤਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਇਦਾਨਿ ਸਤਿਵਿਨਯਸ੍ਸ ਵਾਰੇ ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਤਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਯੇਵ ਤਾਵ ਦੁਤਿਯਸਮਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਥਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ, ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਬਹੁਤਰਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿਪਿ ਅਤਿਰੇਕਤਰਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੪੯. ਇਦਾਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ ਸਤਿਵਿਨਯਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਵਸੇਸਸਮਥੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਂ **ਕਥਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ, ਸਤਿਵਿਨਯੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਰਾਜਿਕਸਾਮਨ੍ਤੇਨ** ਵਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਾਮਨ੍ਤਾਨਿ ਖਨ੍ਧਸਾਮਨ੍ਤਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਸਾਮਨ੍ਤਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ-ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ-ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯ-ਦੁਕ੍ਕਟ-ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਏਵਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਖਨ੍ਧਂ ਖਨ੍ਧਸਾਮਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਸੇਸਾਨਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਆਪਤ੍ਤਿਸਾਮਨ੍ਤਂ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਖਨ੍ਧਸਾਮਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਸਾਮਨ੍ਤਂ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਸਰਤਾਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਰਤੁ ਆਯਸ੍ਮਾ। **ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

੫੦. **ਭਾਸਿਤਪਰਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਭਾਸਿਤਂ ਕਾਯੇਨ ਚ ਪਰਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਪਰਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕਚ੍ਚਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੇ ‘‘ਏਕਚ੍ਚਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

੫੨. **ਦਵਾ**ਤਿ ਸਹਸਾ। **ਰਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਭਣਿਤੁਕਾਮੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਵਂ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਸ੍ਸਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਾਪੁਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾ ਪਾਪਿਯਸਿਕਾ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਬ੍ਬਂ।

ਕਮ੍ਮੇਨ ਹਿ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਾਪੁਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ। ਇਧਾਪਿ ਚ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੫੩. ਕਥਞ੍ਚਾਨਨ੍ਦ , ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਗੂਥਂ ਵਾ ਮੁੱਤਂ ਵਾ ਘਟ੍ਟਿਯਮਾਨਂ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਤਾਯ ਬਾਧਤਿ, ਤਿਣੇਹਿ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਤਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਸੋ ਗਨ੍ਧੋ ਨ ਬਾਧਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਯਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਮੂਲਾਨੁਮੂਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੂਪਸਮਿਯਮਾਨਂ ਕਕ੍ਖਲ਼ਤ੍ਤਾਯ ਵਾਲ਼ਤ੍ਤਾਯ ਭੇਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਂ ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮੇਨ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਗੂਥਂ ਵਿਯ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕੋਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਤਸ੍ਸ **ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਨ ਆਕਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਗਤਾਯੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਪਮਾਣਂ। **ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਵਜ੍ਜਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਪਟਿਸਂਯੁੱਤ**ਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਥੁਲ੍ਲਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਥੂਲ੍ਲਵਜ੍ਜਂ ਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਞ੍ਚ। **ਗਿਹਿਪਟਿਸਂਯੁੱਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਹੀਨੇਨ ਖੁਂਸਨਵਮ੍ਭਨਧਮ੍ਮਿਕਪਟਿਸ੍ਸਵੇਸੁ ਆਪਨ੍ਨਾ ਆਪੱਤਿ। **ਅਧਿਕਰਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਆਪੱਤਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਿੱਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪਨ ਵਸੇਨ ਇਧ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁੱਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨ ਵੁੱਤਂ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯੇਨੇਵ ਪਨਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫੪. ਛਯਿਮੇ , **ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਾ ਸਾਰਣੀਯਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਲਹਵਸੇਨ ਸੁੱਤਂ ਆਰਦ੍ਧਂ, ਉਪਰਿ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਾ ਆਗਤਾ। ਇਤਿ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾਵ ਦੇਸਨਾ ਗਤਾ ਹੋਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਸੁੱਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੯੮-੫੦੦) ਪਨ ਸੋਤਾਪੱਤਿਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਕਥਿਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁੱਤੇ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਵੁੱਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਣੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਾਵਜ੍ਜਂ। **ਥੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉੱਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸਾਮਗਾਮਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸੁਨਕ੍ਖੱਤਸੁੱਤਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਸੁਨਕ੍ਖੱਤਸੁੱਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਰਹੱਤਂ। **ਬ੍ਯਾਕਤਾ**ਤਿ ਖੀਣਾ ਜਾਤੀਤਿਆਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਪਦੇਹਿ ਕਥਿਤਾ। **ਅਧਿਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪੱਤੇ ਪੱਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਅਨਧਿਗਤੇ ਅਧਿਗਤਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤਂ ਅਮ੍ਹੇਹੀਤਿ ਮਾਨੇਨ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੁ।

੫੬. ਏਵਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸੁਨਕ੍ਖੱਤ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਸੁਨਕ੍ਖੱਤ ਏਤ੍ਥ ਏਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣੇ – ''ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਏਤੇਸਂ ਅਵਿਭੂਤਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ, ਤੇਨਿਮੇ ਅਨਧਿਗਤੇ ਅਧਿਗਤਸਞ੍ਞਿਨੋ, ਹਨ੍ਦ ਨੇਸਂ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। **ਅਥ ਚ ਪਨਿਧੇਕੱਚੇ…ਪੇ॰… ਤਸ੍ਸਪਿ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞਥੱਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਗਵਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਿਤਾ ਏਕੱਚੇ ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਭਗਵਾ ਪਸ੍ਸਤਿ – ''ਇਮੇ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪੱਤੇ ਪੱਤਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਸੁ ਵਿਸੇਵਮਾਨਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨੇਸਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਰੱਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸਾਯਂ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਿਤਾਨਂ ਕਾਰਣਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ''ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਿੱਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁੱਤਂ।

੫੮. ਲੋਕਾਮਿਸਾਧਿਮੁੱਤੋਤਿ ਵਟ੍ਟਾਮਿਸ-ਕਾਮਾਮਿਸ-ਲੋਕਾਮਿਸਭੂਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਅਧਿਮੁੱਤੋ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨੋ ਤਗ੍ਗਰੁਕੋ ਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰੋ। **ਤਪ੍ਪਤਿਰੂਪੀ**ਤਿ ਕਾਮਗੁਣਸਭਾਗਾ। **ਆਨੇਞ੍ਜਪਟਿਸਂਯੁੱਤਾਯਾ**ਤਿ ਆਨੇਞ੍ਜਸਮਾਪੱਤਿਪਟਿਸਂਯੁੱਤਾਯ। **ਸਂਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਕਥੇਯ੍ਯ। **ਆਨੇਞ੍ਜਸਂਯੋਜਨੇਨ ਹਿ ਖੋ ਵਿਸਂਯੁੱਤੋ**ਤਿ ਆਨੇਞ੍ਜਸਮਾਪੱਤਿਸਂਯੋਜਨੇਨ ਵਿਸਂਸਟ੍ਠੋ। **ਲੋਕਾਮਿਸਾਧਿਮੁੱਤੋ**ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ

ਲੂਖਚੀਵਰਧਰੋ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦਿਸੇਹਿ ਕਤਿਪਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਜਨਪਦਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਹਾਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਸ੍ਵੇਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਲਂ ਉਪਾਸਕਾ, ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਵੋ ਬਹੂਨਂ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਇਧ ਵਸੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਗ੍ਗਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੇਨਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸਾਮੇਨ੍ਤਿ। ਸਾਯਂ ਏਕੋ ਆਵਾਸਿਕੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ ''ਕਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ਅਸੁਕਗਾਮੇਤਿ। ਭਿਕ੍ਖਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ? ਆਮ ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ। ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਨੁ ਖੋ ਏਤੇ ਏਦਿਸਾ, ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਏਦਿਸਾ''ਤਿ? ਸਦ੍ਧਾ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਏਦਿਸਾ, ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਅਯਂ ਵਿਹਾਰੋ ਵਡ੍ਢਤੀਤਿ। ਤਤੋ ਤੇ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤੇਸਂ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ , ਦਿਵਸਾਵਸੇਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਉਦਰਂ ਫਾਲਿਤਂ। ਏਵਂ ਲੋਕਾਮਿਸਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫੯. ਇਦਾਨਿ ਆਨੇਞ੍ਜਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਂ ਅਧਿਮਾਨਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਆਨੇਞ੍ਜਾਧਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸਿਞ੍ਜਨਵਿਰਹਿਤਾਸੁ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾਸੁ ਛਸੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਗ੍ਗਰੁਨੋ ਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰਸ੍ਸ। **ਸੇ ਪਵੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਂ ਪਵੁਤ੍ਤਂ। ਛ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਹਿ ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਮਿਸਬਨ੍ਧਨਾ ਪਤਿਤਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੬੦. ਇਦਾਨਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਲਾਭਿਨੋ ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸ ਨਿਘਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦ੍ਵੇਧਾ ਭਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਾ। **ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਾ ਮੁਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣਮਤ੍ਤਾ ਜਤੁਨਾ ਵਾ ਸਿਲੇਸੇਨ ਵਾ ਅਲ੍ਲੀਯਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ। ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਨ ਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮਾਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੇ ਭਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਤਂ ਭਿਨ੍ਨਂ। ਉਪਰਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇਧਾਭਿਨ੍ਨਾ ਸੇਲਾ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੬੧. ਇਦਾਨਿ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਲਾਭਿਨੋ ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸ ਚ ਨਿਘਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੇ ਵਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਂ ਵਨ੍ਤਂ। ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਨ੍ਤਸਦਿਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਪੁਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੬੨. ਇਦਾਨਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨਿਘਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੇ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮੂਲੇ**ਤਿ ਸੋ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮੂਲੋ। ਉਪਰਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਮੂਲਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੬੩. **ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਹਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸਪਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸਪਿ ਨਿਘਂਸੋ ਕਥਿਤੋ, ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਪਨ ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸਪਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸਪਿ ਨ ਕਥਿਤੋ। ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਿਘਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਂ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਹਿ ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸ ਨਿਘਂਸੇ ਕਥਿਤੇ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸਪਿ ਅਧਿਮਾਨਿਕਸ੍ਸ ਕਥਿਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਚ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਥਿਤੇ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਥਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯਂ ਕਥੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ – ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਤਾਵ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ ਹੋਤੁ, ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਥਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ। ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸਾਪਿ ਅਸਪ੍ਪਾਯਮੇਵ। ਵਿਸਂ ਨਾਮ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਮ੍ਪਿ ਵਿਸਮੇਵ। ਨ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵੇਨਪਿ ''ਅਹਂ ਖੀਣਾਸਵੋ''ਤਿ ਅਸਂਵੁਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਖੀਣਾਸਵੇਨਪਿ ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੪. ਤਤ੍ਥ **ਸਮਣੇਨਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਸਮਣੇਨ। **ਛਨ੍ਦਰਾਗਬਜਾਪਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਸੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਿਸਦੋਸੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ ਚ ਬਜਾਪਾਦੇਨ ਚ ਰੁਪ੍ਪਤਿ ਕੁਪ੍ਪਤਿ। **ਅਸਪ੍ਪਾਯਾਨੀ**ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਕਰਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ। **ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਯਜਾ**ਤਿ ਸੋਸੇਯਜ ਮਿਲਾਪੇਯਜ। **ਸਉਪਾਦਿਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਗਹਣਸੇਸਂ, ਉਪਾਦਿਤਬ੍ਬਂ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਂ ਇਧ ਉਪਾਦੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨਲਞ੍ਚ ਤੇ ਅਨ੍ਤਰਾਯਾਯਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਂ ਤੇ ਕਾਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਂ। **ਰਜੋਸੂਕ**ਨ੍ਤਿ ਰਜੋ ਚ ਵੀਹਿਸੁਕਾਦਿ ਚ ਸੂਕਂ। **ਅਸੁ ਚ ਵਿਸਦੋਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਚ ਵਿਸਦੋਸੋ। **ਤਦੁਭਯੇਨਾ**ਤਿ ਯਾ ਸਾ ਅਸਪ੍ਪਾਯਕਿਰਿਯਾ ਚ ਯੋ ਵਿਸਦੋਸੋ ਚ, ਤੇਨ ਉਭਯੇਨ। **ਪੁਥੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਂ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਉਪਾਦਾਨਸਲ੍ਲੁਦ੍ਧਾਰੋ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪਹੀਨੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾਵਿਸਦੋਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਸਪ੍ਪਾਯਕਿਰਿਯਾਯ ਠਿਤਭਾਵੋ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਅਸਂਵੁਤਕਾਲੋ, ਤਦੁਭਯੇਨ ਵਣੇ ਪੁਥੁਤ੍ਤਂ ਗਤੇ ਮਰਣਂ ਵਿਯ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨਂ, ਮਰਣਮਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞਤਰਾਯ ਗਰੁਕਾਯ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਜ੍ਜਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੬੫. **ਸਤਿਯਾਯੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਤਿ ਪਞ੍ਞਾਗਤਿਕਾ। ਲੋਕਿਕਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਲੋਕਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਯ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ। **ਅਰਿਯਾਯੇਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ।

ਇਦਾਨਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਬਲਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੋ ਵਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਂਵੁਤਕਾਰੀ**ਤਿ ਪਿਹਿਤਕਾਰੀ। **ਇਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਪਧੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸੁਪਧਿਪਹਾਨਾ ਨਿਰੁਪਧਿ ਹੋਤਿ, ਨਿਰੁਪਾਦਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਧਿਸਙ੍ਖਯੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਪਧੀਨਂ ਸਙ੍ਖਯਭੂਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਉਪਧਿਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮੁਪਧਿਸ੍ਮਿਂ। **ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਂ ਅਲ੍ਲੀਯਾਪੇਸ੍ਸਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਸੇਵਿਤੁਂ, ਕਾਯਂ ਵਾ ਉਪਸਂਹਰਿਸ੍ਸਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਆਨੇਞ੍ਜਸਪ੍ਪਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਨੇਞ੍ਜਸਪ੍ਪਾਯਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾ। **ਕਾਮਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਾਪਿ ਕਿਲੇਸਕਾਮਾਪਿ। **ਤੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਸਾਰਧੁਵਸਾਰਅਤ੍ਤਸਾਰਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਰਿਤ੍ਤਾ, ਨ ਪਨ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਹਿ ਤੁਚ੍ਛਮੁਟ੍ਠੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮੁਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤੁਚ੍ਛੋ। **ਮੁਸਾ**ਤਿ ਨਾਸਨਕਾ। **ਮੋਸਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਨਸ੍ਸਨਸਭਾਵਾ, ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਚ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਸੁਪਿਨਕੇ ਦਿਟ੍ਠਾ ਵਿਯ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਮੋਸਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ, **ਮਾਯਾਕਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਮਾਯਾਯ ਉਦਕਂ ਮਣੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਬਦਰਿਪਣ੍ਣਂ ਕਹਾਪਣੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਪਨ ਏਵਰੂਪਂ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਤਥਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਉਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਏਵਂ ਕਾਮਾਪਿ ਇਤ੍ਤਰਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ''ਮਾਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਚ ਮਾਯਾਕਾਰੋ ਉਦਕਾਦੀਨਿ ਮਣਿਆਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਞ੍ਚੇਤਿ, ਏਵਂ ਕਾਮਾਪਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਾ ਵਞ੍ਚੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਞ੍ਚਨਕਟ੍ਠੇਨਪਿ ''ਮਾਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਬਾਲਲਾਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸੁਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਬਾਲਾਨਂ ਲਾਪਨਤੋ ਬਾਲਲਾਪਨਂ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾ ਕਾਮਾ**ਤਿ ਮਾਨੁਸਕਾ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ। **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾ। ਕਾਮਸਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਮਾਨੁਸਕੇ ਕਾਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾ। **ਉਭਯਮੇਤਂ ਮਾਰਧੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇ ਕਾਮਾ ਚ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾ ਚ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਮਾਰਧੇਯਜਂ। ਯੇਹਿ ਉਭਯਮੇਤਂ ਗਹਿਤਂ, ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਉਪਰਿ ਮਾਰੋ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਉਭਯਮੇਤਂ ਮਾਰਧੇਯਜ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮਾਰਸ੍ਸੇਸ ਵਿਸਯੋਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਯਥਾ ਚੋਲ਼ਸ੍ਸ ਵਿਸਯੋ ਚੋਲ਼ਵਿਸਯੋ, ਪਣ੍ਡਸ੍ਸ ਵਿਸਯੋ ਪਣ੍ਡਵਿਸਯੋ, ਸੰਵਰਾਨੰ ਵਿਸਯੋ ਸੰਵਰਵਿਸਯੋਤਿ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਸਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵੰ ਯੇਹਿ ਏਤੇ ਕਾਮਾ ਗਹਿਤਾ, ਤੇਸੰ ਉਪਰਿ ਮਾਰੋ ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਮਾਰਸ੍ਸੇਸ ਵਿਸਯੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਞ੍ਚ ਪਨ ਕਾਮਗੁਣੇ ਨਿਵਾਪਬੀਜੰ ਵਿਯ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਨ੍ਤੋ ਮਾਰੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯੇਹਿ ਪਨ ਤੇ ਗਹਿਤਾ, ਤੇਸੰ ਉਪਰਿ ਮਾਰੋ ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਮਾਰਸ੍ਸੇਸ ਨਿਵਾਪੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਥਾ ਚ ਯਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਹਤ੍ਥਿਗੋਚਰੋ ਅਸ੍ਸਗੋਚਰੋ ਅਜਗੋਚਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵੰ ਯੇਹਿ ਏਤੇ ਕਾਮਾ ਗਹਿਤਾ, ਤੇਸੁ ਮਾਰੋ ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਮਾਰਸ੍ਸੇਸ ਗੋਚਰੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤੇਸੁ ਕਾਮੇਸੁ। **ਮਾਨਸਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਭੂਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ – ਦੁਵਿਧੇ ਤਾਵ ਕਾਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਅਭਿਜ੍ਝਾਨਲਕ੍ਖਣਾ ਅਭਿਜ੍ਝਾ, ਕਰਣੁਤ੍ਤਰਿਯਲਕ੍ਖਣੋ ਸਾਰਮ੍ਭੋ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੁ, ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਕਥੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਮਮਾਯਿਤੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਪਿ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੇਪਿ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਙ੍ਕਿਨੋਪਿ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਏਵਰੂਪੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਘਾਤੋਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਤੇਵ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ। ਵਕਾਰੋ ਆਗਮਸਨ੍ਧਿਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਇਧ ਮਨੁਸਿਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਤਯੋਪਿ ਕਿਲੇਸਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਲੋਕੰ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਮਨਸਾ**ਤਿ ਝਾਨਾਰਮ੍ਮਣਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ। **ਅਪਰਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਾਵਚਰਚਿਤ੍ਤੰ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤੰ ਅਪਰਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ। **ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿਪਿ ਕਾਮਾਵਚਰਮੇਵ, ਰੂਪਾਵਚਰੰ ਅਰੂਪਾਵਚਰੰ **ਅਪ੍ਪਮਾਣੰ। ਸੁਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਨ ਏਤੰ ਕਾਮਾਵਚਰਾਦੀਨੰ ਨਾਮੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸੇਵੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪਰਿਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਮਾਣੰ ਸੁਭਾਵਿਤਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰਿਨੋਤਿ ਕਾਮਪਟਿਬਾਹਨੇਨ ਤਮੇਵ ਪਟਿਪਦੰ ਬਹੁਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਆਯਤਨੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਤਿ। ਕਿੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣੰ? ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਾ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਵਾ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੰ ਵਾ। **ਸਮ੍ਪਸਾਦੇ ਸਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਵਿਧੋ ਸਮ੍ਪਸਾਦੋ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਸਮ੍ਪਸਾਦੋ ਚ ਪਟਿਲਾਭਸਮ੍ਪਸਾਦੋ ਚ। ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੋ ਮਹਾਭੂਤਾਦੀਸੁ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਸੁ ਯੇਨਿਮੇ ਨੀਹਾਰੇਨ ਮਹਾਭੂਤਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਉਪਾਦਾਰੂਪਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮਰੂਪਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਉਪਟ੍ਠਹਤਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਲਦ੍ਧੇਯੇਵ ਆਸਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੰ ਵਾ ਪਾਦਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਤ੍ਥਾਯ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੀਵਰਣਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਾਦੀਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਯੇਨਿਮੇ ਨੀਹਾਰੇਨ ਨੀਵਰਣਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਕਿਲੇਸਾ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਸਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸਙ੍ਖਾਰਗਤੰ ਵਾ ਵਿਭੂਤੰ ਪਾਕਟੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਸ੍ਸ ਪਰਲੋਕੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ , ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਲੇਪਪਿਣ੍ਡੋ ਲਗ੍ਗਮਾਨੋ ਵਿਯ ਉਪਚਾਰੇਨ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਪਟਿਲਦ੍ਧੇਯੇਵ ਆਸਾ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਟਿਲਭਤਿ । ਅਯੰ **ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਸਮ੍ਪਸਾਦੋ** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦੇ ਸਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਵਾ ਪਟਿਲਭਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਇਧ ਪਨ ''ਆਯਤਨੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚੇਵ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰਸ੍ਸ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋ **ਪਟਿਲਾਭਸਮ੍ਪਸਾਦੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਹਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣੰ, ਉਪਚਾਰੰ ਆਨੇਞ੍ਜਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ।

ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਏਵੰ ਪਦਪਰਿਵਤ੍ਤਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦੇ ਸਤਿ ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੰ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਨ੍ਤੋ ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਥ ਵਾ **ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤਿ, ਤੰ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਨ੍ਤੋ ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਏਤਰਹਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚੰ ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ। ਤੰ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਨ੍ਤੋ ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਨਯੋ – ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੰ ਪਾਦਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨੀਵਰਣਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਸਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਉਪਚਾਰੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮਾਧਿਯਤਿ। ਸੋ ਰੂਪਾਰੂਪੰ ਪਰਿਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਿਕੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ''ਉਪਚਾਰੇਨ ਮੇ ਝਾਨੰ ਵਿਸੇਸਭਾਗਿਯੰ ਭਵੇਯਜ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਵਿਸੇਸਭਾਗਿਯਤਾ, ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯੰ ਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਕੇਨਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਨ ਤਤੋ ਓਸਕ੍ਕਿਤਮਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ। ਯਥਾ ਕਿੰ? ਯਥਾ ਪੁਰਿਸੋ ''ਵਨਮਹਿੰਸੰ ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਸਚੇ ਤੰ ਘਾਤੇਤਿ, ਸਕਲਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਤੋਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਸਗੋਧਾਦਯੋ ਖੁਦ੍ਦਕਮਿਗੇ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਕਾਜੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਏਤਿਯੇਵ।

ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਨਮਹਿੰਸਾਨੁਬਨ੍ਧਨੰ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੰ ਪਾਦਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣੰ, ਵਨਮਹਿੰਸਘਾਤਨੰ ਵਿਯ – ''ਨੀਵਰਣਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਾਦੀਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਵਿਸੇਸਭਾਗਿਯੰ ਭਵੇਯਜ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਵਿਸੇਸਭਾਗਿਯਤਾ, ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯੰ ਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਰਣੰ, ਮਹਿੰਸੰ ਘਾਤੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਸਗੋਧਾਦਯੋ ਖੁਦ੍ਦਕਮਿਗੇ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਕਾਜੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨੰ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ ਚਤੁਸਚ੍ਚਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯੋਜਨਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਦਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤੰ ਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਅਸ੍ਸ ਆਨੇਞ੍ਜੂਪਗੰ, ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਤੰਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕੰ। ਯੇਨ ਵਿਪਾਕਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ। **ਆਨੇਞ੍ਜੂਪਗ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਾਨੇਞ੍ਜਸਭਾਵੂਪਗਤੰ ਅਸ੍ਸ, ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਭਵੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਕੁਸਲਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯੰ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕੰ ਉਪਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤੰ ਕੁਸਲਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਆਨੇਞ੍ਜੂਪਗਤੰ ਅਸ੍ਸ, ਵਿਪਾਕਕਾਲੇਪਿ ਤਨ੍ਨਾਮਕਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਪਨਾਯਮਤ੍ਥੋ – ''ਪੁਞ੍ਞਂ ਚੇ ਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ, ਪੁਞ੍ਞੂਪਗੰ ਹੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ। ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਚੇ ਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੋਤਿ, ਅਪੁਞ੍ਞੂਪਗੰ ਹੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ। ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਚੇ ਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ, ਆਨੇਞ੍ਜੂਪਗੰ ਹੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੫੧) ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਆਨੇਞ੍ਜਸਪ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਆਨੇਞ੍ਜਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਸਾ ਆਨੇਞ੍ਜਸ੍ਸੇਵ, ਉਪਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਵ ਉਪਕਾਰਭੂਤਾਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਠਮਕਆਨੇਞ੍ਜੇ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੬੭. **ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੇਟ੍ਠਿਮੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ ਤਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਰੂਪਪਟਿਬਾਹਨੇਨ ਤਮੇਵ ਪਟਿਪਦੰ ਬਹੁਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਾਨੇਞ੍ਜੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਯਥਾ ਚ ਇਧ, ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨ ਵਕ੍ਖਾਮ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਦੁਤਿਯਆਨੇਞ੍ਜੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ, ''ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਕਥਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ ਤੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਤਿ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਉਭਯਮੇਤੰ ਅਨਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਵਸੇਨ ਪਨ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਭਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਾਲੰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਕਾਮਪਟਿਬਾਹਨੇਨ ਚ ਰੂਪਪਟਿਬਾਹਨੇਨ ਚ ਤਮੇਵ ਪਟਿਪਦੰ ਬਹੁਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਆਨੇਞ੍ਜੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਾਨੇਞ੍ਜੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਤਤਿਯਆਨੇਞ੍ਜੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੬੯. **ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ ਤੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਯਤ੍ਥੇਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। **ਏਤਂ ਸਨ੍ਤਂ ਏਤਂ ਪਣੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਅਙ੍ਗਸਨ੍ਤਤਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਸਨ੍ਤਤਾਯ ਚ **ਸਨ੍ਤਂ**, ਅਤਪ੍ਪਕਟ੍ਠੇਨ **ਪਣੀਤਂ। ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਤਾਸਂ ਸਞ੍ਞਾਨਂ ਪਟਿਬਾਹਨੇਨ ਤਮੇਵ ਪਟਿਪਦਂ ਬਹੁਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਠਮਾਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ।

ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਮੇਵ ਪਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚਤੂਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ ਤੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਅਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿਯੇਨ** ਵਾਤਿ ਅਹਂ ਮਮਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੇਨ ਸੁਞ੍ਞਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਰਿਤ੍ਤਂ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਕੋਟਿਕਾ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਦਞ੍ਚ ਇਮਞ੍ਚ ਸੁਞ੍ਞਤਪਟਿਪਦਂ ਬਹੁਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੁਤਿਯਾਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੭੦. **ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਮੇਵ ਪਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ ਤੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਤਿ ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਨਾਹਂ ਕ੍ਵਚਨਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਤਸ੍ਮਿਂ, ਨ ਚ ਮਮ ਕ੍ਵਚਨਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਚਤੁਕੋਟਿਕਾ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਕਥਿਤਾ। ਕਥਂ? ਅਯਞ੍ਹਿ **ਨਾਹਂ ਕ੍ਵਚਨੀ**ਤਿ ਕ੍ਵਚਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, **ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਤਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਰਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਤਰਂ ਸਹਾਯਟ੍ਠਾਨੇ ਸਹਾਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਵਾ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚ ਮਮ ਕ੍ਵਚਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਮ – ਸਦ੍ਦਂ ਤਾਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਚ ਕ੍ਵਚਨਿ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕ੍ਵਚਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਮਮ – ਸਦ੍ਦਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ **ਮਮ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਸੋ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਮਮ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਤਰਂ ਸਹਾਯਟ੍ਠਾਨੇ ਸਹਾਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨੇ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਇਮਿਨਾ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇਨ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਮਯਂ ਯਸ੍ਮਾ ਨੇਵ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਤਂ ਪਰਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਞ੍ਚਨਭਾਵੇ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਚਤੁਕੋਟਿਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਪਦਂ ਇਮਂ ਚਤੁਕੋਟਿਸੁਞ੍ਞਤਞ੍ਚ ਬਹੁਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਤਿਯਾਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨੇਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨੇਵ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ।

ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਛਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ ਤੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਯਤ੍ਥੇਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਏਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲਵਿਹਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਤਾਸਂ ਸਞ੍ਞਾਨਂ ਪਟਿਬਾਹਨੇਨ ਤਮੇਵ ਪਟਿਪਦਂ ਬਹੁਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੭੧. **ਨੋ ਚਸ੍ਸ ਨੋ ਚ ਮੇ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟਂ ਨ ਆਯੂਹਿਤਂ ਅਸ੍ਸ, ਯਂ ਮੇ ਇਦਂ ਏਤਰਹਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਵਿਪਾਕਵਟ੍ਟਂ ਏਤਂ ਮੇ ਨ ਸਿਯਾ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਏਤਰਹਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟਂ ਆਯੂਹਿਤਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਨ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ਮੇ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਵਿਪਾਕਵਟ੍ਟਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਯਦਤ੍ਥਿ ਯਂ ਭੂਤਂ ਤਂ ਪਜਹਾਮੀ**ਤਿ ਯਂ ਅਤ੍ਥਿ ਯਂ ਭੂਤਂ ਏਤਰਹਿ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ, ਤਂ ਪਜਹਾਮਿ। **ਏਵਂ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਪਟਿਲਭਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਂ ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯ੍ਯ ਨੁ ਖੋ ਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਕਿਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਓਸਕ੍ਕਨਾਪਿ ਪਟਿਪਦਾਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਿ ਕਥਿਤਾ, ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਪਾਦਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਂ, ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥਿਤਂ, ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਪੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਪਿ ਏਤ੍ਥ। **ਸੋ ਤਂ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਂ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਅਭਿਨਨ੍ਦਨਾਹਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਤਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਦੁਪਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਨਂ ਨਾਮ ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਸਉਪਾਦਾਨੋ**ਤਿ ਸਗਹਣੋ। **ਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਾਲਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਵਿਹਾਰਪਰਿਵੇਣਉਪਟ੍ਠਾਕਾਦੀਸੁ ਸਾਲਯੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕਹਂ ਪਨਾ**ਤਿ? ਕਤ੍ਥ ਪਨ? **ਉਪਾਦਿਯਮਾਨੋ ਉਪਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਮਾਨੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਉਪਾਦਾਨਸੇਟ੍ਠਂ ਕਿਰ ਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਹੇਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਸੇਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਭਵਂ ਉਪਾਦਿਯਤਿ, ਸੇਟ੍ਠਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ। ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥੇਤੁਂ **ਇਧਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੭੩. **ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ। **ਓਘਸ੍ਸ ਨਿਤ੍ਥਰਣਾ ਅਕ੍ਖਾਤਾ**ਤਿ ਓਘਤਰਣਂ ਕਥਿਤਂ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਘਨਿਤ੍ਥਰਣਾ ਕਥਿਤਾ…ਪੇ॰… ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਘਨਿਤ੍ਥਰਣਾ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵਦਤਿ।

ਕਤਮੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਰਿਯੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਇਧ ਕਿਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ? ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਤਾਵ ਪਦਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਵਂ ਵਾ ਉਲ੍ਲੁਮ੍ਪਾਦੀਨਿ ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹੋਘਂ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨ ਕਿਲਮਤਿ। ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਪਨ ਪਕਿਣ੍ਣਕਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਬਾਹੁਬਲੇਨ ਸੋਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕਿਲਮਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਟ੍ਠਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ ਤੇਸਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਤਿ ਨਵਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਏਸ ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਯਾਵਤਾ ਸਕ੍ਕਾਯੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੋ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤੋ ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਸੋ ਏਸ ਸਕ੍ਕਾਯੋ, ਨ ਇਤੋ ਪਰਂ ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ।

ਏਤਂ ਅਮਤਂ ਯਦਿਦਂ ਅਨੁਪਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਯੋ ਪਨੇਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਦਾਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਾਮ, ਏਤਂ ਅਮਤਂ ਏਤਂ ਸਨ੍ਤਂ ਏਤਂ ਪਣੀਤਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਚ ''ਅਨੁਪਾਦਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਕੇਵਲਂ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ, ਨਵਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਥਂ? ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਤਾਵ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਂ, ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ, ਤਥਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਪਨ ਪਦਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਂ। ਤਥਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ। ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕਥਿਤਂ। ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਓਸਕ੍ਕਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ, ਨਵਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਞ੍ਚ ਪਨ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਓਸਕ੍ਕਨਂ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਨਵਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਇਮਂ ਆਨੇਞ੍ਜਸਪ੍ਪਾਯਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਕਥਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਆਨੇਞ੍ਜਸਪ੍ਪਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਗਣਕਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੪. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਣਕਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵ ਪਚ੍ਛਿਮਸੋਪਾਨਕਲ਼ੇਵਰਾ**ਤਿ ਯਾਵ ਪਠਮਸੋਪਾਨਫਲਕਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕੋ ਪਾਸਾਦੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਵਤ੍ਥੁਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭੁਸ੍ਸਾਪਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਯਾਵ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਰਣਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾ ਚੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯਦਿਦਂ ਅਜ੍ਝੇਨੇ**ਤਿ ਤਯੋਪਿ ਵੇਦਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਅਧੀਯਿਤੁਂ, ਏਤੇਸਂ ਅਜ੍ਝੇਨੇਪਿ ਪਨ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਇਸ੍ਸਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਆਵੁਧਵਿਜ੍ਜਾਯਪਿ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਵਾਲਵੇਧਿ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਠਾਨਸਮ੍ਪਾਦਨਮੁਟ੍ਠਿਕਰਣਾਦੀਹਿ ਪਨ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾਨੇ**ਤਿ ਗਣਨਾਯ। ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਿਰਿਯਂ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਂ ਗਣਾਪੇਮਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੭੫. **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਇਧ ਭਗਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਬਾਹਿਰਸਮਯੇ ਯਥਾ ਯਥਾ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਕੇਰਾਟਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨਂ ਬਾਹਿਰਸਮਯੇਨ ਅਨੁਪਮੇਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਰਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯੇਨ ਉਪਮੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਭਦ੍ਰੋ ਹਿ ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯੋ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਰਣੇ ਦਮਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਸਾਸਨੇ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸੀਲਵੇਲਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। **ਮੁਖਾਧਾਨੇ**ਤਿ ਮੁਖਟ੍ਠਪਨੇ।

੭੬. **ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਯ ਚਾ**ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਹਿ ਸਮਙ੍ਗਿਭਾਵਤ੍ਥਾਯ । ਦ੍ਵੇ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਾ ਸਤਤਵਿਹਾਰੀ ਚ ਨੋਸਤਤਵਿਹਾਰੀ ਚ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤਤਵਿਹਾਰੀ** ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨੋ **ਸਤਤਵਿਹਾਰੀ** ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਪਿ ਕਿਚ੍ਚੇ ਕਿਚ੍ਚਪ੍ਪਸੁਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰੋ ਖੀਣਾਸਵਸਾਮਣੇਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਗਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਥੇਰੋ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਪਨ ਤੇਮਾਸਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਰਤਿਯਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ''ਸਪ੍ਪਾਯੋ , ਭਨ੍ਤੇ, ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ''ਨ ਜਾਤੋ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤਿ ਯੋ ਏਵਰੂਪੋ ਖੀਣਾਸਵੋ, ਸੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਯ ਚਾ''ਤਿ ਆਹ।

੭੮. **ਯੇਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ**ਤਿ ਤਥਾਗਤੇ ਕਿਰ ਕਥਯਨ੍ਤੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ''ਇਮੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨ ਆਰਾਧੇਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਆਰਾਧੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨਯੋ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤੁਮਾਰਦ੍ਧੋ।

ਪਰਮਜ੍ਜਧਮ੍ਮੇਸੂਤਿ ਅਜ੍ਜਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਛਸਤ੍ਥਾਰਧਮ੍ਮਾ, ਤੇਸੁ ਗੋਤਮਵਾਦੋਵ, ਪਰਮੋ ਉਤ੍ਤਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਗਣਕਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਗੋਪਕਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੯. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਗੋਪਕਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤੀ**ਤਿ ਭਗਵਤਿ ਅਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ, ਧਾਤੁਭਾਜਨੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗੀਤਿਂ ਕਾਤੁਂ ਰਾਜਗਹਂ ਆਗਤਕਾਲੇ। **ਰਞ੍ਞੋ ਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਆਸਙ੍ਕਮਾਨੋ**ਤਿ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤੋ ਨਾਮੇਸ ਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਹਾਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਜੀਵਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਕਾਰਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤੋਵ ਜਾਤੋ, ਸੋ ‘‘ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤਾ ਘਾਤਿਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਪਿਯਮਿਤ੍ਤਂ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਏਸ ਰਜ੍ਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਸਹਾਯਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿਕਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਰਿਸਤਿ ਵਾਚਂ ਅਭਾਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਆਸਙ੍ਕਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਆਸਙ੍ਕਮਾਨੋ’’ਤਿ। **ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਬਹਿਨਗਰੇ ਨਗਰਪਟਿਸਙ੍ਖਾਰਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ।

ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਮਯਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਸਙ੍ਗੀਤਿਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਿਚਰਾਮ, ਅਯਞ੍ਚ ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭੋ ਸਙ੍ਗਹੇ ਕਤੇ ਵੇਲੁਵਨਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਧਮ੍ਮੇਹਿ। **ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬਂ। **ਸਬ੍ਬਥਾ ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਸਬ੍ਬਂ। ਕਿਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ? ਛ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰੋ ਪਠਮਤਰਂ ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਾਤਕੁਲੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਤੇ ਤਥਾਗਤੇ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਕਾਲਂਕਤਾ, ਸਾਵਕਾਪਿ ਨੇਸਂ ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਾਤਕੁਲੇਹੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਹਾਵਿਵਾਦਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਮਣੋ ਪਨ ਗੋਤਮੋ ਮਹਾਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਮਹਾਵਿਵਾਦੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਯਂ ਕਥਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਪਤ੍ਥਰਮਾਨਾ ਉਦਪਾਦਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਧਰਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਵਾਦੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਯੋਪਿ ਅਹੋਸਿ, ਸੋਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੂਪਸਮਿਤੋ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਾਲੇ ਪਨਸ੍ਸ – ‘‘ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧਂ ਸਿਨੇਰੁਂ ਅਪਵਾਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਾਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਾਣਪਣ੍ਣਂ ਕਿਂ ਠਸ੍ਸਤਿ, ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਅਲਜ੍ਜਮਾਨੋ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਕਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਹਾਸਂਵੇਗਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਗ੍ਗਾ ਜਾਤਾ ਅਤਿਵਿਯ ਉਪਸਨ੍ਤੁਪਸਨ੍ਤਾ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਨੁਸਞ੍ਞਾਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਸਞ੍ਜਾਯਮਾਨੋ, ਕਤਾਕਤਂ ਜਨਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਨੁਵਿਚਰਮਾਨੋ ਵਾ।

੮੦. ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪੁਚ੍ਛਮੇਵ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣੇ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣੇ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ। **ਕੋ ਹੇਤੁ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਗ੍ਗਭਾਵਸ੍ਸ ਕੋ ਹੇਤੁ ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ। **ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਸਰਣਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਟਿਸਰਣਂ, ਧਮ੍ਮੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੮੧. ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪਗੁਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਉਭਯਮੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਆਣਾਤਿਕ੍ਕਮਨਮੇਵ। **ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਕਾਰੇਮਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿ ਚ ਠਿਤਾ, ਏਵਂ ਕਾਰੇਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨ ਕਿਰ ਨੋ ਭਵਨ੍ਤੋ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੋ ਨੋ ਕਾਰੇਤੀਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਨੋ ਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਨ ਕਿਰ ਭਵਨ੍ਤੋ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮੋਵ ਕਾਰੇਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

੮੩. ਤਗ੍ਘਾਤਿ ਏਕਂਸੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਕਹਂ ਪਨ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਿਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਸਨਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ? ਜਾਨਾਤਿ। ਵੇਲੁਵਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨੇਨ ਆਰਕ੍ਖਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਕ੍ਕਂਸਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਆਰਕ੍ਖਾ ਦਿਨ੍ਨਾ? ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾ ਓਤਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਮਕ੍ਕਟੋ ਵਿਯ ਏਸੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਚੇ ਖਮਾਪੇਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ ਖਮਾਪੇਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵੇਲੁਵਨੇ ਗੋਨਙ੍ਗੁਲਮਕ੍ਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ਦ੍ਵੇਧਾਭਾਵੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਮੇ ਮਕ੍ਕਟਭੂਤਕਾਲੇ ਗੋਚਰਟ੍ਠਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵੇਲੁਵਨੇ ਨਾਨਾਵਿਧੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਅਦਾਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਕ੍ਕਟੋ ਹੁਤ੍ਵਾ

ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ''ਵਸ੍ਸਕਾਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। **ਤਗ੍ਘਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਏਕੰਸਵਚਨੇਯੇਵ ਨਿਪਾਤੋ। **ਤਗ੍ਘ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਥੇਰੇਨ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਕ੍ਕੰਸਿਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਹਮ੍ਪਿ ਥੇਰੰ ਉਕ੍ਕੰਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵਮਾਹ।

੮੪. **ਨ ਚ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਵਣ੍ਣਿਤਜ੍ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਵਣ੍ਣਿਤਜ੍ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਵਣ੍ਣੇਤੀਤਿ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸੰਵਾਦੇਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤੁਂ ਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ, ਪਞ੍ਹਂ ਉਜੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ। **ਏਵਰੂਪਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੋ ਭਗਵਾ ਝਾਨਂ ਵਣ੍ਣੇਸੀ**ਤਿ ਇਧ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਜ੍ਝਾਨਂ ਨਾਮ ਕਥਿਤਂ।

ਯਂ ਨੋ ਮਯਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਸ੍ਸਕਾਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਉਸੂਯਤਿ, ਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਅਕਥਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨੋ ਕਥਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਵਸ੍ਸਕਾਰੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ, ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਂ ਪਨ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯਾ ਉਪ੍ਪੀਲੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਏਕਦੇਸਮੇਵ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਗੋਪਕਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਮਹਾਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੫. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤਦਹੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਹੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪਵਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਉਪੋਸਥੋ**। ਉਪਵਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸੀਲੇਨ ਵਾ ਅਨਸਨੇਨ ਵਾ ਉਪੇਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰੋ – ''ਆਯਾਮ, ਆਵੁਸੋ, ਕਪ੍ਪਿਨ, ਉਪੋਸਥਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਹਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ ਉਪੋਸਥੋ। ''ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਖੋ ਵਿਸਾਖੇ ਉਪੋਸਥੋ ਉਪਵੁਤ੍ਥੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੫੩) ਸੀਲਂ। ''ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵੇ ਸਦਾ ਫਗ੍ਗੁ, ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸੁਪੋਸਥੋ ਸਦਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੭੯) ਉਪਵਾਸੋ। ''ਉਪੋਸਥੋ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੪੬) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਸਭਿਕ੍ਖੁਕਾ ਆਵਾਸਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੧) ਉਪਵਸਿਤਬ੍ਬਦਿਵਸੋ। ਇਧਾਪਿ ਸੋਯੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ । ਸੋ ਪਨੇਸ ਅਟ੍ਠਮੀਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਪਨ੍ਨਰਸੀਭੇਦੇਨ ਤਿਵਿਧੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਸਦ੍ਵਯਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ **ਪਨ੍ਨਰਸੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਉਪਵਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਉਪੋਸਥੋ''ਤਿ। ਮਾਸਪੁਣ੍ਣਤਾਯ ਪੁਣ੍ਣਾ ਸਂਪੁਣ੍ਣਾਤਿ **ਪੁਣ੍ਣਾ। ਮਾ**-ਇਤਿ ਚਨ੍ਦੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋ ਏਤ੍ਥ ਪੁਣ੍ਣੋਤਿ **ਪੁਣ੍ਣਮਾ**। ਏਵਂ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦਦ੍ਵਯੇ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੇਸਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਂ। **ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਕੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸੀਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਪਧਾਨਿਯਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਤਿ, ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤਿ ਵਾਯਮਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ, ਨਾਮਰੂਪਪਚ੍ਚਯਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਿਕਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਆਚਰਿਯੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਥੇਰੋ ਮਹਾਭੂਤਪਰਿਗ੍ਗਹਾਦੀਨਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗਫਲਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਪਨ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਏਤੇਸਂ ਓਵਾਦਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਨਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮੇ ਚ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਸ੍ਸ ਪਾਨੀਯਪਿਵਨਕਾਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨੇਸਂ ਪਮਾਦਕਿਰਿਯਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਅਹਂ ਇਮੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਬੁਦ੍ਧਵੇਨੇਯ੍ਯਾ ਏਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਚਰਿਯਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਉਪਨੀਤਂ ਉਦਕਂ ਆਦਾਯ ਸਰੀਰਂ ਉਤੁਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦਪਰਿਵੇਣੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ਨਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸੂਰਿਯੋ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੇਤਿ, ਚਨ੍ਦੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਭਗਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਚਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਭਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਪਭਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਪਭਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾ ਯਮਕਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨਾ ਪੁਞ੍ਜਾ ਪੁਞ੍ਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਿਸਾਵਿਦਿਸਾਸੁ ਧਾਵਨ੍ਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਵਣ੍ਣਭੂਮਿ ਨਾਮੇਸਾ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸ੍ਸੇਵੇਤ੍ਥ ਥਾਮੋ ਪਮਾਣਂ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਤੋ ਭਗਵਾ – ‘‘ਸਚੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤਕੋ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ‘ਆਚਰਿਯੋ ਨੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ’ਤਿ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਥਾਗਤੇ ਅਗਾਰਵੋ ਕਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਆਚਰਿਯੇ ਅਗਾਰਵੋ ਕਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਕਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਆਚਰਿਯੇ ਪਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਤੇਪਿ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਏਕਗ੍ਗਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤੀਤਿ।

ਇਮੇ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਵਿਮਤਿਪੁਚ੍ਛਾ ਵਿਯ ਕਥਿਤਾ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਏਤਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿ। ਜਾਨਨ੍ਤੇਨਪਿ ਪਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ‘‘ਜਾਨਾਤਿ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਏਕਦੇਸਮੇਵ ਕਥੇਤਿ। ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਪਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਇਤੋ ਚ ਏਤ੍ਤੋ ਚ ਕਾਰਣਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। ਕੋਚਿ ਪਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਥੇਰੋ ਏਵਰੂਪਂ ਵਚਨਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ ਪਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਛਨ੍ਦਮੂਲਕਾਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮੂਲਕਾ। **ਏਵਂਰੂਪੋ ਸਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਓਦਾਤੋ ਹੋਤੁਕਾਮੋ, ਹਰਿਤਾਲਵਣ੍ਣੋ ਵਾ ਮਨੋਸਿਲਾਵਣ੍ਣੋ ਵਾ ਸਿਯਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ । ਸਚੇ ਕਾਲ਼ੋ ਹੋਤੁਕਾਮੋ, ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣੋ ਵਾ ਅਞ੍ਜਨਵਣ੍ਣੋ ਵਾ ਅਤਸੀਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣੋ ਵਾ ਸਿਯਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। **ਏਵਂਵੇਦਨੋ**ਤਿ ਕੁਸਲਵੇਦਨੋ ਵਾ ਸੁਖਵੇਦਨੋ ਵਾ ਸਿਯਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। ਸਞ੍ਞਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਤੀਤੇ ਪਤ੍ਥਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਲਦ੍ਧੁਂ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਨ ਹਿ ਓਦਾਤੋ ਕਾਲ਼ਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਾਲ਼ੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਕਾਲ਼ੋ ਵਾ ਓਦਾਤੋ, ਦੀਘੋ ਵਾ ਰਸ੍ਸੋ, ਰਸ੍ਸੋ ਵਾ ਦੀਘੋ, ਦਾਨਂ ਪਨ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਵਾ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਨਾਗਤੇ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਵਾ ਹੋਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ’’ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾ ਸਮਿਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਗਤਮੇਵ ਗਹਿਤਂ।

ਖਨ੍ਧਾਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਖਨ੍ਧਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਮਹਾਭੂਤਾ ਹੇਤੂਤਿ ‘‘ਤਯੋ ਕੁਸਲਹੇਤੂ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੪੪੧) ਹਿ ਹੇਤੁਹੇਤੁ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾਦੀਨਂ ਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਸਾਧਾਰਣਹੇਤੁ। ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਦਾਨੇ ਉਤ੍ਤਮਹੇਤੁ। ਇਧ ਪਚ੍ਚਯਹੇਤੁ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਮਹਾਭੂਤਂ ਇਤਰੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਭੂਤਾਨਂ ਉਪਾਦਾਰੂਪਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਹੇਤੁ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਚ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਫਸ੍ਸੋਤਿ ‘‘ਫੁਟ੍ਠੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵੇਦੇਤਿ, ਫੁਟ੍ਠੋ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ, ਫੁਟ੍ਠੋ ਚੇਤੇਤੀ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੯੩) ਵਚਨਤੋ ਫਸ੍ਸੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯ ਹੇਤੁ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਚ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਤਾਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਉਪਰਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਸਮਤਿਂਸ ਰੂਪਾਨਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯ ਹੇਤੁ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਚ। ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੋ ਚੇਵ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚ ਰੂਪਂ, ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮਂ। ਤਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾਯ ਹੇਤੁ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਚ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸਵਿਞ੍ਞਾਣੇਸੁ।

੮੭. **ਕਥਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਨੁ ਖੋਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

੮੮. **ਅਯਂ ਰੂਪੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਟਿਵੇਧੋ ਚੇਵ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਕਥਿਤਂ। **ਅਯਂ ਰੂਪੇ ਆਦੀਨਵੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਹਾਨਪਟਿਵੇਧੋ ਚੇਵ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਞ੍ਚ। **ਇਦਂ ਰੂਪੇ ਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਪਟਿਵੇਧੋ ਚੇਵ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਞ੍ਚ। ਯੇ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਯਂ ਭਾਵਨਾਪਟਿਵੇਧੋ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੮੯. **ਬਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇ ਕਾਯੇ। **ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਅਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ‘‘ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇ ਕਾਯੇ’’ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਾਯੋ ਗਹਿਤੋਵ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

੯੦. **ਅਨਤ੍ਤਕਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਨਿ ਠਤ੍ਵਾ ਕਤਾਨਿ। **ਕਮਤ੍ਤਾਨਂ ਫੁਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਠਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਸ੍ਸਤਦਸ੍ਸਨਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਤਣ੍ਹਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯੇਨਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਜੇਟ੍ਠਕੇਨ। **ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਨਵਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਅਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਆਸਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਮਹਾਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਚੂਲ਼ਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੧. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੂਲ਼ਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਯਂ ਦਿਸਂ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਮੇਵ। **ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਪਸਾਦਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਤਤੋ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮਸੋ ਹਤ੍ਥਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਾਦਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਨਮ੍ਪਿ ਅਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਪਾਪਪੁਰਿਸੋ। **ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਧੋ ਅਨ੍ਧਂ ਵਿਯ ਸੋ ਤਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ ਵਾਰੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਪਾਪਧਮ੍ਮਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਭਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਸੇਵਨੋ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਚਿਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਚਿਨ੍ਤਾਯ ਚਿਨ੍ਤਕੋ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਮਨ੍ਤਨਂ ਮਨ੍ਤੇਤਾ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਾਚੋ**ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਕਮ੍ਮਾਨਂ ਕਤ੍ਤਾ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਦਾਨਂ। **ਤ੍ਯਾਸ੍ਸ ਮਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸ ਮਿਤ੍ਤਾ। **ਅਤ੍ਤਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯਪਿ ਚੇਤੇਤੀ**ਤਿ ਪਾਣਂ ਹਨਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਿਚ੍ਛਾ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। **ਪਰਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਸੁਕੋ ਅਸੁਕਂ ਪਾਣਂ ਹਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਵਂ ਨਂ ਆਣਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਪਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। **ਉਭਯਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਹਂ ਅਸੁਕਞ੍ਚ ਅਸੁਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਉਭਯਦੁਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਤੀਤਿ।

ਅਤ੍ਤਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯਪਿ ਮਨ੍ਤੇਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਅਹਂ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯ ਮਨ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ। ਅਸੁਕਂ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਪਰਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯ ਮਨ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ – ‘‘ਮਯਂ ਉਭੋਪਿ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਉਭਯਬ੍ਯਾਬਾਧਾਯ ਮਨ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ।

ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਦਾਨੰ ਦੇਤੀਤਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਰੋਤਿ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ ਨ ਸਕ੍ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ ਉਤ੍ਤੁਣ੍ਡੁਲਾਦਿਦੋਸਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਆਹਾਰੰ ਦੇਤਿ, ਨ ਪਸਨ੍ਨੰ ਕਰੋਤਿ। ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਨ ਸਕ੍ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ ਨਿਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੰ ਵਾ ਤੰ ਵਾ ਆਧਾਰਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਦੇਤਿ। **ਅਸਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇਨ, ਨ ਦੇਤਿ, ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਾਰਾਦੀਹਿ ਦਾਪੇਤਿ। **ਅਚਿਤ੍ਤਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਪਿ ਨ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। **ਅਪਵਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਉਰਗੰ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦੇਤਿ। **ਅਨਾਗਮਨਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿ ਨੋ ਫਲਪਾਟਿਕਙ੍ਖੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੰ ਪਨ ਤੇਨ ਪਾਪਲਦ੍ਧਿਕਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨੰ ਗਹਿਤੰ, ਤਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਨਿਰਯੇ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਦੇਵਮਹਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਛਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਾ। **ਮਨੁਸ੍ਸਮਹਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਕੁਲਾਨੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਇਦੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੰ ਸੁਦ੍ਧਵਟ੍ਟਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਚੂਲ਼ਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਠਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਅਨੁਪਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਨੁਪਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੩. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਦਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਏਤੰ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੪) ‘‘ਪਣ੍ਡਿਤੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥੰ ਅਵੋਚ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਵਸੇਸਤ੍ਥੇਰੇਸੁ ਹਿ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਮਾਤਿ ਗੁਣੋ ਪਾਕਟੋ, ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਧੁਤਵਾਦੋਤਿ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੋਤਿ, ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਨਯਧਰੋਤਿ, ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਝਾਯੀ ਝਾਨਾਭਿਰਤੋਤਿ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਤਿ। ਏਵੰ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਥੇਰਾਨੰ ਤੇ ਤੇ ਗੁਣਾ ਪਾਕਟਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਪਾਕਟਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪਞ੍ਞਵਤੋ ਹਿ ਗੁਣਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਕਥਿਤਾ ਜਾਨਿਤੁੰ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗੁਣੇ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਭਾਗਪਰਿਸਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੰ ਆਗਮੇਸਿ। ਵਿਸਭਾਗਪੁਗ੍ਗਲਾਨਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇ ਵਣ੍ਣੇ ਕਥਿਯਮਾਨੇ ਅਵਣ੍ਣਮੇਵ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਭਾਗਪਰਿਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਭਾਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਦੇਸਨੰ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਣ੍ਡਿਤੋ**ਤਿ ਧਾਤੁਕੁਸਲਤਾ ਆਯਤਨਕੁਸਲਤਾ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਕੁਸਲਤਾ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲਤਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ। **ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਦੀਨੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ – ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ **ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ**? ਮਹਨ੍ਤੇ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ , ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਬਲਾਨਿ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ, ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਰਮਤ੍ਥੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ।

ਕਤਮਾ **ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ,** ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਖਨ੍ਧੇਸੁ ਞਾਣੰ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ। ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਧਾਤੂਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਆਯਤਨੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਤ੍ਥੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸੁਞ੍ਞਤਮਨੁਪਲਬ੍ਭੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਤ੍ਥੇਸੁ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਨਿਰੁਤ੍ਤੀਸੁ, ਪਟਿਭਾਨੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸਮਾਧਿ-ਪਞ੍ਞਾ-ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ-ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਰਿਯਸਚ੍ਚੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇਸੁ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇਸੁ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ, ਬਲੇਸੁ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਸੁ, ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਸੁ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਜਨਸਾਧਾਰਣੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਰਮਤ੍ਥੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਞਾਣੰ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ।

ਕਤਮਾ **ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ,** ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਹਾਸਬਹੁਲੋ ਵੇਦਬਹੁਲੋ ਤੁਟ੍ਠਿਬਹੁਲੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਸੀਲੰ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰੰ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ, ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤੰ, ਜਾਗਰਿਯਾਨੁਯੋਗੰ, ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੰ, ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ, ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੰ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ। ਹਾਸਬਹੁਲੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਹਾਸਬਹੁਲੋ ਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ, ਹਾਸਬਹੁਲੋ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਬਲਾਨਿ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ, ਹਾਸਬਹੁਲੋ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ, ਹਾਸਬਹੁਲੋ ਵੇਦਤੁਟ੍ਠਿਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਪਰਮਤ੍ਥੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ।

ਕਤਮਾ **ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ**, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ...ਪੇ॰... ਯਂ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਰੂਪਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ... ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਯਾ ਕਾਚਿ ਵੇਦਨਾ...ਪੇ॰... ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ...ਪੇ॰... ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਚਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਜਰਾਮਰਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਖਯਟ੍ਠੇਨ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਭਯਟ੍ਠੇਨ, ਅਨਤ੍ਤਾ ਅਸਾਰਕਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭੂਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਵੇਦਨਾ, ਸਞ੍ਞਾ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ , ਚਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਜਰਾਮਰਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਖਯਟ੍ਠੇਨ...ਪੇ॰... ਵਿਭੂਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਰਾਮਰਣਨਿਰੋਧੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ...ਪੇ॰... ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। ਚਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਜਰਾਮਰਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਖਯਧਮ੍ਮਂ ਵਯਧਮ੍ਮਂ ਵਿਰਾਗਧਮ੍ਮਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭੂਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਰਾਮਰਣਨਿਰੋਧੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ।

ਕਤਮਾ **ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ**, ਖਿਪ੍ਪਂ ਕਿਲੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਂ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਤਕ੍ਕਂ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕਂ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਾਪਕੇ ਅਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਰਾਗਂ, ਦੋਸਂ, ਮੋਹਂ, ਕੋਧਂ, ਉਪਨਾਹਂ, ਮਕ੍ਖਂ, ਪਲ਼ਾਸਂ, ਇਸ੍ਸਂ, ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਮਾਯਂ, ਸਾਠੇਯ੍ਯਂ, ਥਮ੍ਭਂ, ਸਾਰਮ੍ਭਂ, ਮਾਨਂ, ਅਤਿਮਾਨਂ, ਮਦਂ, ਪਮਾਦਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਕਿਲੇਸੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮੇ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ ਪਜਹਤਿ ਵਿਨੋਦੇਤਿ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀਕਰੋਤਿ ਅਨਭਾਵਂ ਗਮੇਤੀਤਿ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਆਸਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯੋ, ਛ ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਅਧਿਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤਾ ਫਸ੍ਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ।

ਕਤਮਾ **ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਾ**, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਉਬ੍ਬੇਗਬਹੁਲੋ ਹੋਤਿ ਉਤ੍ਤਾਸਬਹੁਲੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਬਹੁਲੋ ਅਰਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਭਿਰਤਿਬਹੁਲੋ ਬਹਿਮੁਖੋ ਨ ਰਮਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ, ਅਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬਂ ਅਪ੍ਪਦਾਲਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਲੋਭਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਤਿ ਪਦਾਲੇਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਾ। ਅਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬਂ ਅਪ੍ਪਦਾਲਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਦੋਸਕ੍ਖਨ੍ਧਂ, ਮੋਹਕ੍ਖਨ੍ਧਂ, ਕੋਧਂ, ਉਪਨਾਹਂ...ਪੇ॰... ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮੇ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਤਿ ਪਦਾਲੇਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਾ।

ਅਨੁਪਦਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਝਾਨਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵਾ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਰੋ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਹਿ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਂ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯਾ ਉਪ੍ਪੀਲੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਏਕਦੇਸਮੇਵ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਂ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਂ ਸਮ੍ਮਸਿ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਵਾਯਮਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕਿਰ ਪਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ – ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਅਞ੍ਞੋ ਸਾਵਕੋ ਨਾਮ ਪਞ੍ਞਾਯ ਮਯਾ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਵੇਲੁਯਟ੍ਠਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਮਹਾਜਟਂ ਵੇਲੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਟਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਪਞ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਯਟ੍ਠਿਂ ਮੂਲੇ ਚ ਅਗ੍ਗੇ ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਤਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਟ੍ਠਿਂ ਪਨ ਸਾਰਂ ਵਾ ਉਜੁਂ ਵਾ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰੋ ਚ ਤਥਾਰੂਪਮੇਵ ਵੇਣੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਯਟ੍ਠਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਾਰਂ ਵਾ ਉਜੁਂ ਵਾ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਚ੍ਛਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਵੇਣੁਜਟਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਰਾ ਚੇਵ ਉਜੂ ਚ ਯਟ੍ਠਿਯੋ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ। ਅਯਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਚ੍ਛਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਟ੍ਠਿਯੋ ਪਨ ਸਾਰਾ ਚੇਵ ਉਜੂ ਚ ਲਭਤਿ। ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਪਧਾਨਂ।

ਏਵੰ ਪਨ ਅਦ੍ਧਮਾਸੰ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਸੂਕਰਖਤਲੇਣਦ੍ਵਾਰੇ ਭਾਗਿਨੇਯਜਸ੍ਸ ਦੀਘਨਖਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਪਰਿਗ੍ਗਹਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਦਸਬਲੰ ਬੀਜਯਮਾਨੋ ਠਿਤੋ ਦੇਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਨ੍ਨਰਸਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਟ੍ਠਿ ਞਾਣਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਵਿਧੰ ਪਞ੍ਞੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਦਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾਤਿ ਯਾ ਅਨੁਪਦਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਨੁਪਦਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਤ੍ਰ ਅਨੁਪਦਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਇਦੰ ਹੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਤੰ ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੯੪. ਪਠਮੇ ਝਾਨੇਤਿ ਯੇ ਪਠਮੇ ਝਾਨੇ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਧਮ੍ਮਾ। **ਤਜਾਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸ। **ਅਨੁਪਦਵਵਤ੍ਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਵਤ੍ਥਿਤਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਞਾਤਾ ਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਥੰ? ਥੇਰੋ ਹਿ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਲਕ੍ਖਣੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਤਥਾ ਅਨੁਮਜ੍ਜਨਲਕ੍ਖਣੋ ਵਿਚਾਰੋ, ਫਰਣਲਕ੍ਖਣਾ ਪੀਤਿ, ਸਾਤਲਕ੍ਖਣੰ ਸੁਖੰ, ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣਾ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ, ਫੁਸਨਲਕ੍ਖਣੋ ਫਸ੍ਸੋ ਵੇਦਯਿਤਲਕ੍ਖਣਾ ਵੇਦਨਾ, ਸਞ੍ਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਾ ਸਞ੍ਞਾ, ਚੇਤਯਿਤਲਕ੍ਖਣਾ ਚੇਤਨਾ, ਵਿਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ, ਕਤ੍ਤੁਕਮਜਤਾਲਕ੍ਖਣੋ ਛਨ੍ਦੋ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣੋ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਪਗ੍ਗਾਹਲਕ੍ਖਣੰ ਵੀਰਿਯੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਾ ਸਤਿ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਅਨੁਨਯਮਨਸਿਕਾਰਲਕ੍ਖਣੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਏਵੰ ਜਾਨੰ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕੰ ਸਭਾਵਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਅਨੁਨਯਮਨਸਿਕਾਰਣਟ੍ਠੇਨ ਮਨਸਿਕਾਰੰ ਸਭਾਵਭਾਵਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਤਜਾਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨੁਪਦਵਵਤ੍ਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਵਿਦਿਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਵਿਦਿਤਾ ਪਾਕਟਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਵਿਦਿਤਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨਾਪਿ ਵਿਦਿਤਾ ਪਾਕਟਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਵਿਦਿਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾਪਿ ਵਿਦਿਤਾ ਪਾਕਟਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਤੰਞਾਣਤਾ ਚੇਵ ਞਾਣਬਹੁਤਾ ਚ ਮੋਚੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਤੇਨੇਵ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗੇਨ ਤੰ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਫੁਸਿਤੁੰ, ਏਵਮੇਵ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਵਾ ਠਿਤਿ ਵਾ ਭਙ੍ਗੋ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਜਾਨਿਤੁਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਤੰਞਾਣਤਾ ਮੋਚੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਦਿ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜੁੰ, ਏਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਏਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਵਾ ਠਿਤਿ ਵਾ ਭਙ੍ਗੋ ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯਜ ਜਾਨਿਤੁੰ। ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਫਸ੍ਸਾ ਵਾ ਵੇਦਨਾ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾ ਵਾ ਚੇਤਨਾ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਾ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਨਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕੇਕਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵੰ ਞਾਣਬਹੁਤਾ ਮੋਚੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਕਥੰ? ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਸੋਲ਼ਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਦਿਤਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਾਨੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤਾਯ। ਥੇਰੇਨ ਹਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਉਪ੍ਪਾਦੰ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ, ਠਾਨੰ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਠਾਨੰ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਭੇਦੰ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਦੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਵਿਦਿਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵਿਦਿਤਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਵਿਦਿਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ। **ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਦਯੰ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਯੰ ਪਸ੍ਸਤਿ।

ਅਨੁਪਾਯੋਤਿ ਰਾਗਵਸੇਨ ਅਨੁਪਗਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਨਪਾਯੋ**ਤਿ ਪਟਿਘਵਸੇਨ ਅਨਪਗਤੋ। **ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਨਿਸ੍ਸਯੇਹਿ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ। **ਅਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ ਅਬਦ੍ਧੋ। **ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਤੋ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ। **ਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਾ ਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ। **ਵਿਮਰਿਯਾਦੀਕਤੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਰਿਯਾਦੀਕਤੇਨ। **ਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਏਵੰਵਿਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਹਰਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਿਲੇਸਮਰਿਯਾਦਾ ਚ ਆਰਮ੍ਮਣਮਰਿਯਾਦਾ ਚ। ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਪਵਤ੍ਤੇ ਸੋਲ਼ਸ ਧਮ੍ਮੇ ਆਰਬ੍ਭ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜੁੰ, ਕਿਲੇਸਮਰਿਯਾਦਾ ਤੇਨ ਕਤਾ ਭਵੇਯਜ, ਤੇਸੁ ਪਨਸ੍ਸ ਏਕੋਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਕਿਲੇਸਮਰਿਯਾਦਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਪਵਤ੍ਤੇ ਸੋਲ਼ਸ ਧਮ੍ਮੇ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਚ੍ਚੇ ਆਪਾਥੰ ਨਾਗਚ੍ਛੇਯਜੁੰ। ਏਵਮਸ੍ਸ

ਆਰਮ੍ਮਣਮਰਿਯਾਦਾ ਭਵ◌ੇਯ੍ਯੁੰ। ਤੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸ ਧਮ੍ਮੇ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਾਥੰ ਅਨਾਗਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮਰਿਯਾਦਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ।

ਅਪਰਾਪਿ ਦ੍ਵ◌ੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵ◌ਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਮਰਿਯਾਦਾ ਚ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਮਰਿਯਾਦਾ ਚ। ਤਾਸੁ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਮਰਿਯਾਦਾ ਉਪਰਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਠਾਨੇ ਵ◌ਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਮਰਿਯਾਦਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਵ◌ਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਪਚ੍ਚਨੀਕਤ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵ◌ਿਮਰਿਯਾਦਿਕਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵ◌ਿਹਰਤਿ।

ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣਨ੍ਤਿ ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣੰ। ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ''ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਇਧ ਪਨ ਅਨਨ੍ਤਰੋ ਵ◌ਿਸੇਸੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਬ੍ਬਹੁਲੀਕਾਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਜਾਨਨਸ੍ਸ ਬਹੁਲੀਕਰਣੇਨ। **ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵ◌ੇਵ◌ਸ੍ਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿਯੇਵ ਦਲ਼੍ਹਤਰੰ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸਵ◌ਾਰੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੁਤਿਯਵ◌ਾਰੇ ਪਨ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਟ੍ਠੇਨ **ਸਮ੍ਪਸਾਦੋ**। ਸਭਾਵਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਵ◌ਾਰੇ **ਉਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਸੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਵ◌ੇਦਨੁਪੇਕ੍ਖਾਵ। **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚੇਤਸੋ ਅਨਾਭੋਗੋ**ਤਿ ਯੋ ਸੋ ''ਯਦੇਵ ਤਤ੍ਥ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਚੇਤਸੋ ਆਭੋਗੋ, ਏਤੇਨੇਤੰ ਓਲ਼ਾਰਿਕਮਕ੍ਖਾਯਤੀਤਿ ਏਵ◌ੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚੇਤਸੋ ਅਨਾਭੋਗੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਸਤਿਯੇਵ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਪਿ** ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੇਕ੍ਖਾ।

੯੫. **ਸਤੋ ਵ◌ੁਟ੍ਠਹਤੀ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਞਾਣੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਾਤਿ। **ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰਯੇਵ ਅਨੁਪਦਧਮ੍ਮਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਾਵਕਾਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਕਲਾਪਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਪਞ੍ਞਾਯ ਚਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਆਸਵ◌ਾ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸਵ◌ਾ ਖੀਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮਥਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨੰ ਯੁਗਨਦ੍ਧੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਵ◌ਾਰੋਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਨ੍ਨਵ◌ਾਰੋਪਿ। ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਵ◌ਾਰੋ ਇਧ ਗਹਿਤੋ, ਨਿਰੋਧੰ ਪਨ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤਾਯ ਅਪਰਾਪਰੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਸੀਸੰ ਹੋਤਿ, ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਵ◌ਾਰੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਗੂਲ਼੍ਹਾ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਸੀਸੰ ਹੋਤਿ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵ◌ਾਰੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਗੂਲ਼੍ਹਾ ਹੋਤਿ। ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵ◌ਾਸਿਨੋ ਥੇਰਾ ਪਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਸਮਥਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨੰ ਯੁਗਨਦ੍ਧੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਰੋਧੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਨਿਰੋਧਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ। **ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਪਵਤ੍ਤੇ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਰੂਪਧਮ੍ਮੇ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਪਵਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਵ◌ਾ। ਤੇਪਿ ਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਵ◌ਾਰੇ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਤੁੰ ਇਦੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੯੭. ਵ**ਸਿਪ੍ਪਤੋ**ਤਿ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤੰ ਪਤ੍ਤੋ। **ਪਾਰਮਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਤੋ। **ਓਰਸੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਉਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਜਾਤੋਤਿ **ਓਰਸੋ**, ਮੁਖੇਨ ਪਭਾਵ◌ਿਤੰ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਜਾਤੋਤਿ **ਮੁਖਤੋ ਜਾਤੋ**, ਧਮ੍ਮੇਨ ਪਨ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਤ੍ਤਾ **ਧਮ੍ਮਜੋ ਧਮ੍ਮਨਿਮ੍ਮਿਤੋ**, ਧਮ੍ਮਦਾਯਸ੍ਸ ਆਦਿਯਨਤੋ **ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦੋ**, ਆਮਿਸਦਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਦਿਯਨਤੋ **ਨੋ ਆਮਿਸਦਾਯਾਦੋ**ਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ◌ਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਅਨੁਪਦਸੁਤ੍ਤਵ◌ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਛਬ੍ਬਿਸੋਧਨਸੁਤ੍ਤਵ◌ਣ੍ਣਨਾ

੯੮. ਏਵ◌ਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਛਬ੍ਬਿਸੋਧਨਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਖੀਣਾ ਜਾਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕੇਨਾਪਿ ਪਦੇਨ ਅਞ੍ਞਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵ◌ੀਹਿਪਿ। ਇਧ ਪਨ ਚਤੂਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਞ੍ਞਾਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਆਗਤਂ। **ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਵ◌ਾਦਿਤਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਂ ਮੇਤਿ ਵਦਤਿ, ਸਾ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਵ◌ਾਦਿਤਾ ਨਾਮ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਯਮਨੁਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਸਭਾਵ◌ੋ। **ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। **ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਞ੍ਹੋ**ਤਿ ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਵ◌ੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਾ ਹੋਥ, ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਅਯਂ ਪਞ੍ਹੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ ਤੀਸੁ ਵ◌ਾਰੇਸੁ ਅਯਮੇਵ ਨਯੋ।

੯੯. ਅਬਲਨ੍ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਂ। **ਵ◌ਿਰਾਗੁਨ**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਿਗਚ੍ਛਨਸਭਾਵ◌ਂ। **ਅਨਸ੍ਸਾਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਵ◌ਿਰਹਿਤਂ। **ਉਪਾਯੂਪਾਦਾਨਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਹਿ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇ ਉਪੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਉਪਾਯਾ**, ਉਪਾਦਿਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਉਪਾਦਾਨਾ। ਚੇਤਸੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਭਿਨਿਵ◌ੇਸਾਨੁਸਯਾ**ਤਿਪਿ ਤਾਸਂਯੇਵ ਨਾਮਂ। ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਸਕ੍ਕਾਯਧਮ੍ਮੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਅਧਿਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਯੋ **ਚੇਤਸੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ,** ਤਾਹਿ ਤਂ ਅਭਿਨਿਵ◌ਿਸਤੀਤਿ **ਅਭਿਨਿਵ◌ੇਸਾ,** ਤਾਹਿਯੇਵ ਤਂ ਅਨੁਸੇਤੀਤਿ **ਅਨੁਸਯਾ**ਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਖਯਾ ਵ◌ਿਰਾਗਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਖਯੇਨ ਵ◌ਿਰਾਗੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਚੇਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵ◌ੇਵਚਨਾਨੇਵ।

੧੦੦. ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੂਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਧਾਤੁ। **ਆਪੋਧਾਤੂ**ਤਿ ਆਬਨ੍ਧਨਧਾਤੁ। **ਤੇਜੋਧਾਤੂ**ਤਿ ਪਰਿਪਾਚਨਧਾਤੁ। **ਵ◌ਾਯੋਧਾਤੂ**ਤਿ ਵ◌ਿਤ੍ਥਮ੍ਭਨਧਾਤੁ। **ਆਕਾਸਧਾਤੂ**ਤਿ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਧਾਤੁ। **ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੂ**ਤਿ ਵ◌ਿਜਾਨਨਧਾਤੁ। **ਨ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਨ ਉਪਗਮਿਂ। **ਨ ਚ ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਸੇਸਧਾਤੁਯੋ ਚ ਉਪਾਦਾਰੂਪਞ੍ਚ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਚ। ਤੇਪਿ ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਿਤਵਤ੍ਥੁਰੂਪਾਨਂ ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤਾਵ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਨ ਚ ਪਥਵ◌ੀਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਸੇਸਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮੇਪਿ ਅਤ੍ਤਤੋ ਨ ਉਪਗਚ੍ਛਿਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਆਕਾਸਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤਪਦੇ ਪਨ ਅਵ◌ਿਨਿਬ੍ਭੋਗਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਭੂਤੁਪਾਦਾਰੂਪਂ **ਆਕਾਸਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤਂ** ਨਾਮ , ਤਥਾ ਤਂਨਿਸ੍ਸਿਤਰੂਪਵਤ੍ਥੁਕਾ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਏਵ◌ਂ ਇਧਾਪਿ ਰੂਪਾਰੂਪਂ ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤਪਦੇ ਪਨ ਸਹਜਾਤਾ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਰੂਪਞ੍ਚ **ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਂ ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

੧੦੧. ਰੂਪੇ ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣੇ ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਵ◌ਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਅਤੀਤੇ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵ◌ਾਰਸ੍ਸ ਆਪਾਥਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ, ਯਞ੍ਚ ਅਨਾਗਤੇ ਆਪਾਥਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਮ੍ਪਿ ਏਤਰਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਰੂਪਂ ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਅਤੀਤੇਪਿ ਆਪਾਥਂ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ, ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤਰਹਿਪਿ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ, ਤਂ ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਵ◌ਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਦ੍ਵ◌ਿਧਾ ਕਰੋਥ, ਉਪਰਿ ਛਨ੍ਦੋਵ◌ਾਰੇ ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਨਯਿਦਂ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਆਪਾਥਂ ਆਗਤਂ ਵ◌ਾ ਅਨਾਗਤਂ ਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਰੂਪਮੇਵ, ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਵ◌ਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ''ਚਕ੍ਖੁਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ''ਤਿ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਛਨ੍ਦੋ। **ਰਾਗੋ**ਤਿ ਸ੍ਵ◌ੇਵ ਰਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਰਾਗੋ। **ਨਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਸ੍ਵ◌ੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਵਸੇਨ ਨਨ੍ਦੀ। **ਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਸ੍ਵ◌ੇਵ ਤਣ੍ਹਾਯਨਵਸੇਨ ਤਣ੍ਹਾ। ਸੇਸਦ੍ਵ◌ਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੧੦੨. ਅਹਙ੍ਕਾਰਮਮਙ੍ਕਾਰਮਾਨਾਨੁਸਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਹਙ੍ਕਾਰੋ ਮਾਨੋ, ਮਮਙ੍ਕਾਰੋ ਤਣ੍ਹਾ, ਸ੍ਵ◌ੇਵ ਮਾਨਾਨੁਸਯੋ। **ਆਸਵ◌ਾਨਂ ਖਯਞ੍ਞਾਣਾਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵ◌ਾਸਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਅਵਤ੍ਵ◌ਾ ਕਸ੍ਮਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ? ਭਿਕ੍ਖੂ ਲੋਕਿਯਧਮ੍ਮਂ ਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮੇਵ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਂਯੇਵ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਏਕਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਸੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਛਬ੍ਬਿਸੋਧਨਨ੍ਤਿਪਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵ◌ੋਹਾਰਾ ਪਞ੍ਚ ਖਨ੍ਧਾ ਛ ਧਾਤੁਯੋ ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਕਕਾਯੋ ਪਰੇਸਂ ਸਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਕਕਾਯੋਤਿ

ਇਮੇ ਛ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਛਬ੍ਬਿਸੋਧਨਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਰਸਮੁਦ੍ਦਵਾਸਿਤ੍ਥੇਰਾ** ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਕਾਯਂ ਏਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਆਹਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਛ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਇਮੇ ਪਨ ਛ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ''ਕਿਂ ਤੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਕਦਾ ਤੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਕਤਮੇ ਤੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ, ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੮) ਏਵਂ ਵਿਨਯਨਿਦ੍ਦੇਸਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ।

ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਕਿਂ ਤੇ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਗਮਪੁਚ੍ਛਾ, ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਵਾ ਕਿਂ ਤਯਾ ਅਧਿਗਤਂ। **ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯਪੁਚ੍ਛਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਕਿਂ ਤਯਾ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤਂ, ਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ, ਕਿਂ ਵਾ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ , ਉਦਾਹੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ, ਤਥਾ ਕਿਂ ਰੂਪੇ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਉਦਾਹੁ ਅਰੂਪੇ, ਕਿਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਉਦਾਹੁ ਬਹਿਦ੍ਧਾਤਿ। **ਕਦਾ ਤੇ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲਪੁਚ੍ਛਾ, ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਦੀਸੁ ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਅਧਿਗਤਨ੍ਤਿ ਓਕਾਸਪੁਚ੍ਛਾ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ, ਕਿਂ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਮਣ੍ਡਪੇ ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਿਹਾਰੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਤਮੇ ਤੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸੇ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਕਤਰਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ ਤਵ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਧਮ੍ਮਪੁਚ੍ਛਾ, ਪਠਮਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿ ਚੇਪਿ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਧਿਗਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ, ਨ ਸੋ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਵ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸੋਧਨਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਕਿਂ ਤੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਕਿਂ ਝਾਨਂ ਉਦਾਹੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰ''ਨ੍ਤਿ? ਯੋ ਹਿ ਯੇਨ ਅਧਿਗਤੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਇਦਂ ਨਾਮ ਮੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਾਦੀਸੁ ਕਿਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਯ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਰੂਪਾਰੂਪਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਦਿਭੇਦੇਸੁ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕੇਨ ਮੁਖੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾਤਿ? ਯੋ ਹਿ ਯਸ੍ਸਾਭਿਨਿਵੇਸੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ''ਅਯਂ ਨਾਮ ਮੇ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ, ਏਵਂ ਮਯਾ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਦਾ ਤੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ, ਉਦਾਹੁ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ''ਤਿ ? ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਕਾਲੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਮੇ ਕਾਲੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਕਿਂ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ, ਉਦਾਹੁ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ''ਤਿ? ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤੋਕਾਸੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਮੇ ਓਕਾਸੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਤਮੇ ਤੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਕਿਂ ਪਠਮਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ, ਉਦਾਹੁ ਦੁਤਿਯਾਦਿਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ''ਤਿ? ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਸਚੇ ''ਇਮੇ ਨਾਮ ਮੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਕਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ, ਉਦਾਹੁ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ? ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਧਮ੍ਮੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਇਮੇਸਂ ਨਾਮਾਹਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਨ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਹਿ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਕੁਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮਾਨਿ ਛ ਠਾਨਾਨਿ ਸੋਧੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ, ਯਦਿ ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ ਨ ਸੁਜ੍ਝਤਿ, ''ਇਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ।

ਯਦਿ ਪਨਸ੍ਸ ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ ਸੁਜ੍ਝਤਿ, ‘‘ਦੀਘਰਤ੍ਤੁਂ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਜਾਗਰਿਯਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਲਗ੍ਗੋ ਆਕਾਸੇ ਪਾਣਿਸਮੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਹਰਤੀ’’ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਪਟਿਪਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ। ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗਙ੍ਗੋਦਕਂ ਯਮੁਨੋਦਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚਾ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੯੬) ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਖੋ ਏਤ੍ਤਕੇਨਾਪਿ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਤੋ ਖੀਣਾਸਵਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਾ ਪਟਿਪਦਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਉਤ੍ਤਾਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨਾਮ ਅਸਨਿਯਾਪਿ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਮਾਨਾਯ ਭਯਂ ਵਾ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਵਾ ਲੋਮਹਂਸੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨਾਪਿ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਦੀਘਭਾਣਕਅਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਦਹਰਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਨ੍ਹਾਯਮਾਨਂ ਕਲ੍ਯਾਣੀਨਦੀਮੁਖਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋ ਕੁਮ੍ਭੀਲੋਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਮਹਾਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ, ਤਦਾ ਨਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। ਚਨ੍ਦਮੁਖਤਿਸ੍ਸਰਾਜਕਾਲੇ ਪਨ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਦੁਬ੍ਬਲਚਕ੍ਖੁਕੋ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਅਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਤੇਸੁ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪੋ ਵਿਯ ਪਾਦੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਿਲਾਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੋ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਆਹ ? ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਿਸ੍ਸੋਤਿ। ਸੁਗਨ੍ਧਂ ਵਾਯਸਿ ਨੋ ਤਿਸ੍ਸਾਤਿ? ਏਵਂ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਭਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਅਤਿਸੂਰੋ ਹੋਤਿ ਨਿਬ੍ਭਯੋ। ਸੋ ਰਞ੍ਜਨੀਯੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੋ। ਵਸਭਰਾਜਾਪਿ ਹਿ ਏਕਂ ਥੇਰਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਮਾਨੋ ਘਰੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬਦਰਸਾਲਵਂ ਮਦ੍ਦਮਾਨੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਖੇਲੋ ਚਲਿ, ਤਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵੋ ਆਵਿਭੂਤੋ। ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਹਿ ਰਸਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ ਸੁਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਦਿਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਰਸੇਸੁ ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਚਸ੍ਸ ਭਯਂ ਵਾ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਵਾ ਲੋਮਹਂਸੋ ਵਾ ਰਸਤਣ੍ਹਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਤ੍ਵਂ ਅਰਹਾਤਿ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਭੀਰੂ ਅਚ੍ਛਮ੍ਭੀ ਅਨੁਤ੍ਰਾਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਦਿਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣੇਪਿ ਨਿਕਨ੍ਤਿਂ ਨ ਜਨੇਤਿ। ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਪੇਸਿਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਰਹਤੀਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਛਬ੍ਬਿਸੋਧਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਪਪੁਰਿਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ। ਏਵਂ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ ਯਥਾ ਨਾਮ ਮਗ੍ਗਕੁਸਲੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾਮਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਪਠਮਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤਬ੍ਬਂ ਕਥੇਤਿ, ਏਵਂ ਪਹਾਤਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਠਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ **ਕਤਮੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲਾ ਵਾ। ਏਤਦੇਵ ਹਿ ਕੁਲਦ੍ਵਯਂ ‘‘ਉਚ੍ਚਾਕੁਲ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਪੁਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪੂਜਾਰਹੋ। **ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ।

ਮਹਾਕੁਲਾਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲਾ ਵਾ ਵੇਸ੍ਸਕੁਲਾ ਵਾ। ਇਦਮੇਵ ਹਿ ਕੁਲਤ੍ਤਯਂ ‘‘ਮਹਾਕੁਲ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਮਹਾਭੋਗਕੁਲਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਭੋਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਕੁਲਾ। **ਉਲ਼ਾਰਭੋਗਕੁਲਾ**ਤਿ ਉਲ਼ਾਰੇਹਿ ਪਣੀਤੇਹਿ ਭੋਗੇਹਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕੁਲਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦਦ੍ਵਯੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਕੁਲਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕੁਲੇ ਜਾਤੋ ਹਿ ਪੁਞ੍ਞਬਲੇਹਿ ਮਹਾਭੋਗੋਪਿ ਉਲ਼ਾਰਭੋਗੋਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ।

੧੦੬. **ਯਸਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਾਤਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਖਿਤ੍ਤਸਰਾ ਵਿਯ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਾਦੀਸੁ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਪਰਿਵਾਰਾ।

੧੦੭. **ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ**ਤਿ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਆਰਞ੍ਞਿਕਧੁਤਙ੍ਗੋ। ਸੇਸਧੁਤਙ੍ਗੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨਵੇਵ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਆਗਤਾਨਿ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਪਨੇਤਾਨਿ ਤੇਰਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਧੁਤਙ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੧੦੮. **ਅਤਮ੍ਮਯਤਾ**ਤਿ ਤਮ੍ਮਯਤਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਣ੍ਹਾ, ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤਮ੍ਮਯਤਞ੍ਞੇਵ ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਤਂਯੇਵ ਕਾਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਿਰੋਧਵਾਰੇ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨਾਗਾਮਿਖੀਣਾਸਵਾਵ ਤਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਸਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਵਾਰੋ ਪਰਿਹੀਨੋ। **ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਤੀਹਿ ਮਞ੍ਞਨਾਹਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਨ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਓਕਾਸੇ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਨ ਕੇਨਚਿ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਵਤ੍ਥੁਨਾਪਿ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਵਦਾਮਿ, ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਮੇਵ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ ਵਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਚ ਨ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਚੀਸਮਾਚਾਰਾਦੀਸੁ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਦੇਹਿ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾਵ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਓਕਾਸਕਰਣਤ੍ਥਂ।

੧੧੩. **ਮਨੋਸਮਾਚਾਰੇ** ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦਿਟ੍ਠਿਪਟਿਲਾਭਵਸੇਨ ਵਿਸੁਂ ਅਙ੍ਗਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਤਿ ਨ ਗਹਿਤਾ।

੧੧੪. **ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇ** ਅਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੧੫. ਸਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭਵਾਰੇ **ਅਭਿਜ੍ਝਾਸਹਗਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਦੀਨਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

੧੧੭. **ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਸਦੁਕ੍ਖਂ। **ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਭਵਾਨਂ ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਾਯ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵਾ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਹਿ ਯੋ ਤੇਨਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਭਵਂ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਸਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ। ਤਥਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਨੋ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦਯੋ ਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਨਾਗਾਮੀ ਕਥਂ ਸਬ੍ਯਾਬਜ੍ਝਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਕਥਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਨਾਗਾਮੀਪਿ ਹਿ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਉਯ੍ਯਾਨਵਿਮਾਨਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਸੁਖਂ ਅਹੋ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤਿ, ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਭਵਲੋਭੋ ਭਵਤਣ੍ਹਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤਣ੍ਹਤਾਯ ਅਕੁਸਲਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਕੁਸਲਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਸਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭਵੋਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਬਜਾਬਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਅਦੁਕ੍ਖਂ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਤੇਨਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਭਵਂ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਪੁਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਕੁਸਲਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਾਯੇਵ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਅਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭਵੋਯੇਵ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਨੋ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਕਥਂ ਅਬਜਾਬਜ੍ਝਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਕਥਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਪਰਿਹਾਨਿਆਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕੋ ਤੇਨਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਭਵਂ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਸ੍ਸ ਵਿਯ ਏਕੇਨੂਨਪਾਣਸਹਸ੍ਸਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਅਬਜਾਬਜ੍ਝੋਯੇਵ ਨਾਮ, ਭਵਂ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹਾਯਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਮੇਵ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ ਨਾਮ।

੧੧੯. ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਰੂਪੇ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਭਿਨਨ੍ਦਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ, ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਤਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇ ਭਗਵਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਕੇ ਨ ਆਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ? ਯੇ ਤਾਵ ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਲਿਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਕ੍ਕਰਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਨ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਯੇ ਪਨ ਤਕ੍ਕਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਆਜਾਨਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਸਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾਨਂ ਤਾਵ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਹੋਤੁ, ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾਨਂ ਕਥਂ ਹੋਤੀਤਿ। ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ ਅਨੁਪਾਦਾਨਾ ਵਿਯ ਜਾਤਵੇਦਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤੇਸਂ ਪੁਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਤਿ ਏਕਂਸੇਨ ਤੇਸਂਯੇਵ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਬਹੁਧਾਤੁਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੪. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਬਹੁਧਾਤੁਕਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਭਯਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋ। **ਉਪਦ੍ਦਵ**ੋਤਿ ਅਨੇਕਗ੍ਗਤਾਕਾਰੋ। **ਉਪਸਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਉਪਸਟ੍ਠਾਕਾਰੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਨਾਕਾਰੋ। ਤੇਸਂ ਏਵਂ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਪਬ੍ਬਤਾਦਿਵਿਸਮਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਚੋਰਾ ਜਨਪਦਵਾਸੀਨਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ ''ਮਯਂ ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਂ ਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਯਂ ਸਨ੍ਤਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋ ਨਾਮ। ''ਇਧ ਨੋ ਚੋਰਾ ਕੁਪਿਤਾ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਆਵਹੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਸਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਡਂਸਮਕਸਾਦੀਹਿ ਖਜ੍ਜਮਾਨਾ ਗੁਮ੍ਬਨ੍ਤਰਾਨਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕੇ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਏਵਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੋ ਅਨੇਕਗ੍ਗਤਾਕਾਰੋ ਨਾਮ। ਤਤੋ ਚੋਰੇਸੁ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ''ਤੁਚ੍ਛਕਸਾਸਨਂ ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਤੇਸਂ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਭਵਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਘਾਤਿਤਾਵਸੇਸਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਚ੍ਛਾਯਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛਾਯਾਦੀਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠਂ ਅਨੁਸੋਚਮਾਨਾ। ਅਯਂ ਉਪਸਟ੍ਠਾਕਾਰੋ ਲਗ੍ਗਨਾਕਾਰੋ ਨਾਮ।

ਨਲ਼ਾਗਾਰਾਤਿ ਨਲ਼ੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਅਗਾਰਾ, ਸੇਸਸਮ੍ਭਾਰਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖਮਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਿਣਾਗਾਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਬਾਲਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬਾਲਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਬਾਲੋ ਹਿ ਅਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਰਜ੍ਜਂ ਵਾ ਉਪਰਜ੍ਜਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਪਨ ਮਹਨ੍ਤਂ

ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਕਤਿਪਯੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸੇ ਵਿਧਵਾਪੁਤ੍ਤੇ ਮਹਾਧੁਤ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਥ ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਸ੍ਸਰੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਗਹਨਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨ੍ਤਨ੍ਤੇ ਗਾਮੇ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਦਾਮਰਿਕਭਾਵੰ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਨਿਗਮੇਪਿ ਜਨਪਦੇਪਿ ਪਹਰਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗੇਹਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਖੇਮਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਹਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖਾਪਿ ਸੇਨਾਸਨਮ੍ਪਿ ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਰਿਸਾਨੰ ਭਯੰ ਆਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੇ ਬਾਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵਿਵਾਦੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦਨੰ ਆਰਭਨ੍ਤਿ । ਇਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸਿਕਾਨੰ ਵਿਯ ਮਹਾਕਲਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਰਿਸਾਨੰ ਭਯੰ ਆਗਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵੰ ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਭਯਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਬਾਲਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਮਤ੍ਥਕੰ ਅਪਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾ। ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਦਸਬਲੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨੇਵਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿੰ ਕਰੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਤੰ ‘‘ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ ਅਵੋਚ।

੧੨੫. ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਧਾਤੂਸੁ ਅਞ੍ਞੇਕਾਦਸਧਾਤੁਯੋ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋ, ਅਞ੍ਞਟ੍ਠਮਕਧਾਤੁਯੋ ਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਵ ਕਥਿਤੋ। ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਪਿ ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੰ, ਤੇਸੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚੰ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚੰ, ਨਿਰੋਧਪਜਾਨਨਾ ਪਟਿਪਦਾ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚੰ। ਇਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨੇਤਾ ਧਾਤੁਯੋ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਕਥਿਤਾਵ। **ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਪਥਵੀਧਾਤੁਆਦਯੋ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਕਾਯੰ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਾਪਿ ਪੁਰਿਮਾਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਧਾਤੂਹਿ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਹੇਸਾ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦਿਵਸੇਨ ਛਬ੍ਬਿਧਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਵਤ੍ਥੁ ਚਕ੍ਖੁਧਾਤੁ, ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਰੂਪਧਾਤੂਤਿ ਦ੍ਵੇ ਧਾਤੁਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਯਾ ਪਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਰਿਮਪਚ੍ਛਿਮਵਸੇਨ ਮਨੋਧਾਤੁ, ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਧਾਤੂਤਿ ਦ੍ਵੇ ਧਾਤੁਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਾਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਧਾਤੂਸੁ ਅਞ੍ਞੇਕਾਦਸਧਾਤੁਯੋ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੰ ਹੋਤਿ।

ਸੁਖਧਾਤੂਤਿਆਦੀਸੁ ਸੁਖਞ੍ਚ ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਟ੍ਠੇਨ ਧਾਤੁ ਚਾਤਿ ਸੁਖਧਾਤੁ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪੁਰਿਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਧਾਤੁਯੋ ਸਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਗਹਿਤਾ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਦ੍ਵੇ ਸਰਿਕ੍ਖਕਵਸੇਨ। ਅਵਿਭੂਤਭਾਵੇਨ ਹਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਧਾਤੁ ਅਵਿਜ੍ਜਾਧਾਤੁਯਾ ਸਰਿਕ੍ਖਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਧਾਤੂਸੁ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਸੁ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਸੇਸਾਸੁ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਸੁ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਇਮਾਪਿ ਛ ਧਾਤੁਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿਯੇਵ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਧਾਤੁਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਇਮਾਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਧਾਤੂਸੁ ਅਞ੍ਞੇਕਾਦਸਧਾਤੁਯੋ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੰ ਹੋਤਿ।

ਕਾਮਧਾਤੁਆਦੀਨੰ ਦ੍ਵੇਧਾਵਿਤਕ੍ਕੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੦੬) ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇਪਿ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਕਾਮਧਾਤੁ, ਕਾਮਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਤਕ੍ਕੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੧੮੨) ਨਯੇਨੇਵ ਏਤਾਸੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਆਗਤੋਯੇਵ। ਇਮਾਪਿ ਛ ਧਾਤੁਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿਯੇਵ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਕਾਮਧਾਤੁਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਇਮਾਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਧਾਤੂਸੁ ਅਞ੍ਞੇਕਾਦਸਧਾਤੁਯੋ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੰ ਹੋਤਿ।

ਕਾਮਧਾਤੁਆਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਾਵਚਰਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਕਾਮਧਾਤੁ ਨਾਮ, ਪਞ੍ਚ ਰੂਪਾਵਚਰਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਰੂਪਧਾਤੁ ਨਾਮ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਾਵਚਰਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਰੂਪਧਾਤੁ ਨਾਮ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਪਨ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਕਾਮਧਾਤੁ, ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਅਵੀਚਿਨਿਰਯਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੧੮੨) ਨਯੇਨ ਏਤਾਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਆਗਤੋਯੇਵ। ਇਮਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਧਾਤੁਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿਯੇਵ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਕਾਮਧਾਤੁਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਇਮਾਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਧਾਤੂਸੁ ਅਡ੍ਢੇਕਾਦਸਧਾਤੁਯੋ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਸਙ੍ਖਤਾਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਾ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਨ ਸਙ੍ਖਤਾ **ਅਸਙ੍ਖਤਾ**। ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਇਮਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਧਾਤੁਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿਯੇਵ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਤਧਾਤੁਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਿ ਇਮਾਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਧਾਤੂਸੁ ਅਡ੍ਢੇਕਾਦਸਧਾਤੁਯੋ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ।

੧੨੬. **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਚ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਚ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਆਦੀਨਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਛ, ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਛ। ਇਧਾਪਿ **ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਇਦਨ੍ਤਿਆਦਿ ਮਹਾਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਯੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

੧੨੭. **ਅਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ। **ਅਨਵਕਾਸੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਕਾਰਣਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਲਸ੍ਸ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਚ ਅਵਕਾਸੋਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। **ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ। **ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕੇਸੁ ਸਙ੍ਖਤਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਏਕਸਙ੍ਖਾਰਮ੍ਪਿ। **ਨਿਚ੍ਚਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚੋਤਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। **ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤਂ ਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। **ਯਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ। **ਠਾਨਮੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤਂ ਕਾਰਣਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਹਿ ਸੋ ਤੇਭੂਮਕੇਸੁ ਸਙ੍ਖਤਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਨਿਚ੍ਚਤੋ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਨ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਤ੍ਤਾ ਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ ਵਿਯ ਮਕ੍ਖਿਕਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾ ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਸੁਖਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੁਖਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ''ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੧, ੨੨) ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਸੁਖਤੋ ਗਾਹਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹਾਭਿਭੂਤੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹਵੂਪਸਮਤ੍ਥਂ ਮਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਾਸਿਤੋ ਵਿਯ, ਚੋਕ੍ਖਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਿਯ ਚ ਗੂਥਂ ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਸੁਖਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਤ੍ਤਵਾਰੇ ਕਸਿਣਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧਾਪਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਚਤੁਭੂਮਕਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਤੇਭੂਮਕਵਸੇਨ। ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸਾਪਿ ਤੇਭੂਮਕਵਸੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਂ ਯਞ੍ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤੋ ਤਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਗਾਹਂ ਵਿਨਿਵੇਠੇਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਹਿ ਯਂ ਯਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਸੁਖਂ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਤਂ ਗਾਹਂ ਵਿਨਿਵੇਠੇਤਿ।

੧੨੮. **ਮਾਤਰ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਜਨਿਕਾਵ ਮਾਤਾ, ਜਨਕੋ ਪਿਤਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋਵ ਖੀਣਾਸਵੋ ਅਰਹਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਕਿਂ ਪਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਏਤਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਾਨਂ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਭਵਨ੍ਤਰਗਤਂ ਅਰਿਯਸਾਵਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕੋਚਿ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਇਮਂ ਕੁਨ੍ਥਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਹੀ''ਤਿ , ਨੇਵ ਸੋ ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯ। ਅਥਾਪਿ ਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਸਚੇ ਇਮਂ ਨ ਘਾਤੇਸ੍ਸਸਿ, ਸੀਸਂ ਤੇ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੀਸਮੇਵਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਸੋ ਤਂ ਘਾਤੇਯ੍ਯ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਸ੍ਸ ਪਨ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ

ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਚ ਬਲਦੀਪਨਤ੍ਥਮੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵੋ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਮਾਤੁਘਾਤਾਦੀਨਿਪਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਹਾਬਲੋ ਚ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ, ਯੋ ਏਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ।

ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। **ਲੋਹਿਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰੇ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾਯ ਪਿਵਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲੋਹਿਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ। **ਸਙ੍ਘੰ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਕੰ ਸਮਾਨਸੀਮਾਯ ਠਿਤੰ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਙ੍ਘੰ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨਾ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੫੮)।

ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਲੋਕਨਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ। **ਉਦ੍ਦੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ। **ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਥਯਨ੍ਤੋ, ਤਾਹਿ ਤਾਹਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਧਮ੍ਮੰ ਧਮ੍ਮੋਤਿਆਦੀਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ। **ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨਾ**ਤਿ ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਾਥ ਮਯ੍ਹੰ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵੰ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾਵਞ੍ਚ, ਮਾਦਿਸੋ ਨਾਮ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਉਬ੍ਬਿਨਯੰ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੰ ਗਾਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਕਿਂ ਮਯ੍ਹੰ ਅਵੀਚਿ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਨੰ ਵਿਯ ਸੀਤਲੋ, ਕਿਂ ਅਹਂ ਅਪਾਯਤੋ ਨ ਭਾਯਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ। **ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੇ ਕਤ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹਥ ਇਮਂ ਸਲਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਵਾ ਪਮਾਣਂ, ਵੋਹਾਰਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ। ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਤ੍ਥੁਦੀਪਨਵਸੇਨ ਹਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਰੁਚਿਜਨਨਤ੍ਥਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਲਾਕਾਯ ਗਾਹਿਤਾਯਪਿ ਅਭਿਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘੋ। ਯਦਾ ਪਨ ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਾ ਵਾ ਸਲਾਕਂ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਆਵੇਣਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਮਾਤੁਘਾਤਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਾਨਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ, ਤੇਸਂ ਆਵਿਭਾਵਤ੍ਥਂ –

> ਕਮ੍ਮਤੋ ਦ੍ਵਾਰਤੋ ਚੇਵ, ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਤੋ ਤਥਾ।
> ਪਾਕਸਾਧਾਰਣਾਦੀਹਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮਤੋ** ਤਾਵ – ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਸ੍ਸੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਅਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਮਹਾਚੇਤਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਹਿ ਕਞ੍ਚਨਥੂਪੇਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣਂ ਅਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਨਿਰਯਮੇਵ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ, ਸਯਂ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਂ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੋਯੇਵ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਾਰਿਯਂ ਪਨ ਹੋਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਆਹਚ੍ਚੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਨਂ ਪਨ ਵਸੇਨ ਅਯਂ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ।

ਤਤ੍ਥ ਏਲ਼ਕਚਤੁਕ੍ਕਂ ਸਙ੍ਗਾਮਚਤੁਕ੍ਕਂ ਚੋਰਚਤੁਕ੍ਕਞ੍ਚ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਲ਼ਕਂ ਮਾਰੇਮੀਤਿ ਅਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾਪਿ ਹਿ ਏਲ਼ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਫੁਸਤਿ। ਏਲ਼ਕਾਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾ ਪਨ ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾ ਵਾ ਏਲ਼ਕਂ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਨ ਫੁਸਤਿ। ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ ਫੁਸਤੇਵ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਇਤਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਚਤੁਕ੍ਕਦ੍ਵਯੇ। ਯਥਾ ਚ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ, ਏਵਂ ਅਰਹਨ੍ਤੇਪਿ ਏਤਾਨਿ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਅਰਹਨ੍ਤਮੇਵ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਫੁਸਤਿ, ਨ ਯਕ੍ਖਭੂਤਂ। ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਭਾਰਿਯਂ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸਮੇਵ। ਮਨੁਸ੍ਸਅਰਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥਪ੍ਪਹਾਰੇ ਵਾ ਵਿਸੇ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਯਦਿ ਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਮਰਤਿ,

ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤੋ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਯਂ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਦਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸੇਵ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਭਾਰਿਯਂ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸਮੇਵ।

ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਭੇਜ੍ਜਕਾਯਤਾਯ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਚਮ੍ਮਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਪਗ੍ਘਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਲੋਹਿਤਂ ਸਮੋਸਰਤਿ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੇਨ ਪਵਿਦ੍ਧਸਿਲਤੋ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਸਕਲਿਕਾਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦਨ੍ਤਂ ਪਹਰਿ, ਫਰਸੁਨਾ ਪਹਟੋ ਵਿਯ ਪਾਦੋ ਅਨ੍ਤੋਲੋਹਿਤੋਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਜੀਵਕੋ ਪਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਰੁਚਿਯਾ ਸਤ੍ਥਕੇਨ ਚਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਠਾਨਾ ਦੁਟ੍ਠਲੋਹਿਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਫਾਸੁਮਕਾਸਿ, ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਯੇ ਚ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤਥਾਗਤੇ ਚੇਤਿਯਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬੋਧਿਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਧਾਤੁਮ੍ਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਕਿਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸਂ। ਸਧਾਤੁਕਂ ਪਨ ਥੂਪਂ ਵਾ ਪਟਿਮਂ ਵਾ ਬਾਧਮਾਨਂ ਬੋਧਿਸਾਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਲੀਨਾ ਸਕੁਣਾ ਚੇਤਿਯੇ ਵਚ੍ਚਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਪਰਿਭੋਗਚੇਤਿਯਤੋ ਹਿ ਸਰੀਰਚੇਤਿਯਂ ਮਹਨ੍ਤਤਰਂ। ਚੇਤਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਬੋਧਿਮੂਲਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਾ ਪਨ ਬੋਧਿਸਾਖਾ ਬੋਧਿਘਰਂ ਬਾਧਤਿ, ਤਂ ਗੇਹਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਬੋਧਿਅਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਗੇਹਂ, ਨ ਗੇਹਤ੍ਥਾਯ ਬੋਧਿ। ਆਸਨਘਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਆਸਨਘਰੇ ਧਾਤੁ ਨਿਹਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਬੋਧਿਸਾਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਬੋਧਿਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਂ ਓਜੋਹਰਣਸਾਖਂ ਵਾ ਪੂਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ, ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨੇ ਵਿਯ ਪੁਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦੇ ਸੀਮਟ੍ਠਕਸਙ੍ਘੇ ਅਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਵਿਸੁਂ ਪਰਿਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਵੋਹਾਰਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨ-ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਦੋ ਚ ਹੋਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਞ੍ਚ। ਸਮਗ੍ਗਸਞ੍ਞਾਯ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਦੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਂ, ਤਥਾ ਨਵਤੋ ਊਨਪਰਿਸਾਯਂ। ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਨਵਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਯੋ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਂ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ। ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਪਨ ਅਨਵਜ੍ਜਾ।

ਤਤ੍ਥ ਨਵਨ੍ਨਮੇਵ ਸਙ੍ਘਭੇਦੇ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਕਤੋ ਉਪਾਲਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਨਵਮੋ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਸਲਾਕਂ ਗਾਹੇਤਿ 'ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ, ਇਦਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਇਮਂ ਰੋਚੇਥਾ'ਤਿ, ਏਵਂ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਚ। ਨਵਨ੍ਨਂ ਵਾ, ਉਪਾਲਿ, ਅਤਿਰੇਕਨਵਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਚਾ''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੩੫੧)। ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਨੀਤਿ। ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਦ੍ਵਾਰਤੋਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਚੇਤਾਨਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਤੋਪਿ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰਤੋਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਆਣਤ੍ਤਿਕਵਿਜ੍ਜਾਮਯਪਯੋਗਵਸੇਨ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਭੇਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਪੂਰੇਤੀਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਤੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋਯੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯੋ। ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਹਿ ਕਪ੍ਪੇ ਕਪ੍ਪਵੇਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸੇਯੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਸ੍ਵੇਵ ਕਪ੍ਪੋ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਜ੍ਜ ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਕਰੋਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਕਰਣਂ ਪਨ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਾਨੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਾਕਤੋਤਿ ਯੇਨ ਚ ਪਞ੍ਚਪੇ'ਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਸਾਨਿ ''ਅਹੋਸਿਕਮ੍ਮਂ, ਨਾਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਖਜਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭੇਦਾਭਾਵੇ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਤਦਭਾਵੇ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤੋ, ਤਦਭਾਵੇ ਚ ਸਚੇ ਪਿਤਾ ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਮਾਤਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ, ਨੋ ਵਾ ਤਥਾ ਸੀਲਵਤੀ, ਪਿਤੁਘਾਤੋ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ

ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਮਾਤਾਪਿਤੁਘਾਤੋ, ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੀਲੇਨ ਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਨ ਵਾ ਸਮਾਨੇਸੁ ਮਾਤੁਘਾਤੋਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। ਮਾਤਾ ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਨੀ ਬਹੂਪਕਾਰਾ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਪਾਕਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਾਧਾਰਣਾਦੀਹੀਤਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਗਹਟ੍ਠਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਸਾਧਾਰਣਾਨਿ। ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਪਨ ''ਨ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ, ਸਙ੍ਘੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੀ, ਨ ਉਪਾਸਕੋ, ਨ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸਙ੍ਘੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਕੋ ਸਮਾਨਸੀਮਾਯੰ ਠਿਤੋ ਸਙ੍ਘੰ ਭਿਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੩੫੧) ਵਚਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਾਧਾਰਣੋ। ਆਦਿਸਦ੍ਦੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਸਹਗਤਾ ਦੋਸਮੋਹਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਾਧਾਰਣਾਦੀਹਿਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਞ੍ਞੰ ਸਤ੍ਥਾਰਨ੍ਤਿ ''ਅਯੰ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਥੁਕਿਚ੍ਚੰ ਕਾਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਅਞ੍ਞੰ ਤਿਤ੍ਥਕਰੰ ''ਅਯੰ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਨੇਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੨੯. ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾਤਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਯਾ। **ਤੀਣਿ** ਹਿ **ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ** ਜਾਤਿਖੇਤ੍ਤੰ ਆਣਾਖੇਤ੍ਤੰ ਵਿਸਯਖੇਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਤਿਖੇਤ੍ਤੰ** ਨਾਮ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ। ਸਾ ਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਓਕ੍ਕਮਨਕਾਲੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਸਮ੍ਬੋਧਿਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੇ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚ ਕਮ੍ਪਤਿ। ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੰ ਪਨ **ਆਣਾਖੇਤ੍ਤੰ** ਨਾਮ। ਆਟਾਨਾਟਿਯਮੋਰਪਰਿਤ੍ਤਧਜਗ੍ਗਪਰਿਤ੍ਤਰਤਨਪਰਿਤ੍ਤਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਆਣਾ ਵਤ੍ਤਤਿ। **ਵਿਸਯਖੇਤ੍ਤਸ੍ਸ** ਪਨ ਪਰਿਮਾਣੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ''ਯਾਵਤਕੰ ਞਾਣੰ ਤਾਵਤਕੰ ਨੇਯ੍ਯੰ, ਯਾਵਤਕੰ ਨੇਯ੍ਯੰ ਤਾਵਤਕੰ ਞਾਣੰ, ਞਾਣਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਯ੍ਯੰ ਨੇਯ੍ਯਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕੰ ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੫) ਵਚਨਤੋ ਅਵਿਸਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਤੀਸੁ ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ। **ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ** ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੰ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੰ, **ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ** ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗੀਤਿ, ਯਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗੀਤਿ, ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗੀਤੀਤਿ। ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੁਲ਼੍ਹੇ ਤੇਪਿਟਕੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ ਇਮੰ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ।

ਅਪੁਬ੍ਬੰ ਅਚਰਿਮਨ੍ਤਿ ਅਪੁਰੇ ਅਪਚ੍ਛਾ। ਏਕਤੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਬੋਧਿੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਨ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣੰ, ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬੇਤਿ ਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਕਮ੍ਪਨੇਨੇਵ ਖੇਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਕਤੋ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਵਾਰਿਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾ ਧਾਤੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਾਵ ਪਚ੍ਛਾਤਿ ਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਧਾਤੂਸੁ ਹਿ ਠਿਤਾਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾ ਠਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਵਾਰਿਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਧਾਤੁਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਪਨ ਜਾਤੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨ ਨਿਵਾਰਿਤਾ।

ਤੀਣਿ ਹਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਾਨਿ ਨਾਮ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨੰ, ਪਟਿਵੇਧਅਨ੍ਤਰਧਾਨੰ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਯਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ। **ਪਟਿਵੇਧੋ**ਤਿ ਸਚ੍ਚਪਟਿਵੇਧੋ। **ਪਟਿਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਪਦਾ। ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਵੇਧੋ ਚ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤਿਪਿ ਨ ਹੋਤਿਪਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਾਲੇ ਪਟਿਵੇਧਧਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬਹੂ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਦੀਪੇ ਏਕਵਾਰੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਿਕਾਪਿ ਕਦਾਚਿ ਬਹੂ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕਦਾਚਿ ਅਪ੍ਪਾ। ਇਤਿ ਪਟਿਵੇਧੋ ਚ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤਿਪਿ ਨ ਹੋਤਿਪਿ, ਸਾਸਨਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਪਨ **ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਪਮਾਣੰ**।

ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹਿ ਤੇਪਿਟਕਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪੂਰੇਤਿ। ਯਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਆਲ਼ਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞਾ ਸਤ੍ਤ ਚ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਮੀਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤਂ ਵਿਸੇਸਂ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸੋ ਆਚਿਕ੍ਖਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਞ੍ਞਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪੂਰੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਠਿਤਾਯ ਸਾਸਨਂ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਯਦਾ ਪਨ ਸਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਤਦਾ ਪਠਮਂ **ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ** ਨਸ੍ਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੇ ਇਤਰੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਠਿਤੇਸੁ ਸਾਸਨਂ ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਮਾਨੇ ਪਠਮਂ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੋ ਏਕਾਦਸਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਏਕਕਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੋ ਚਕ੍ਕਪੇਯ੍ਯਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਓਘਤਰਣਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੋ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਮੂਲਪਰਿਯਾਯਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ ਦਸੁਤ੍ਤਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ। ਏਕਿਸ੍ਸਾਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਗਾਥਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਾ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਾਸਨਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਸਭਿਯਪੁਚ੍ਛਾ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਸਭਿਯਸੁਤ੍ਤਂ) ਵਿਯ ਆਲਵਕਪੁਚ੍ਛਾ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਆਲਵਕਸੁਤ੍ਤਂ; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੬) ਵਿਯ ਚ। ਏਤਾ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲਿਕਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਸਾਸਨਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ।

ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਨ ਪਿਟਕੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੇਸੁਪਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਠਿਤੇ ਸਾਸਨਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਰਿਵਾਰਖਨ੍ਧਕੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੇਸੁ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗੇ ਠਿਤੇ ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੇ ਮਾਤਿਕਾਯ ਠਿਤਾਯਪਿ ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਮਾਤਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾਯ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਪਬ੍ਬਜ੍ਜਉਪਸਮ੍ਪਦਾਸੁ ਠਿਤਾਸੁ ਸਾਸਨਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਲਿਙ੍ਗਮਦ੍ਧਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੇਤਵਤ੍ਥਸਮਣਵਂਸੋ ਪਨ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਸਨਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਕਸ੍ਸ ਪਨ ਸਚ੍ਚਪਟਿਵੇਧਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮਕਸ੍ਸ ਸੀਲਭੇਦਤੋ ਚ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਸਨਂ ਓਸਕ੍ਕਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵਾਰਿਤਾਤਿ।

ਤੀਣਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾਨਿ ਨਾਮ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਧਾਤੁਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਹੋਸਿ, ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ, ਧਾਤੁਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਨਾਗਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਕਿਰ ਓਸਕ੍ਕਨਕਾਲੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਧਾਤੁਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਚੇਤਿਯਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਚੇਤਿਯਤੋ ਨਾਗਦੀਪੇ ਰਾਜਾਯਤਨਚੇਤਿਯਂ, ਤਤੋ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਾਗਭਵਨਤੋਪਿ ਦੇਵਲੋਕਤੋਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋਪਿ ਧਾਤੁਯੋ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾਪਿ ਧਾਤੁ ਅਨ੍ਤਰਾ ਨ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਬ੍ਬਾ ਧਾਤੁਯੋ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਰਾਸਿਭੂਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਏਕਗ੍ਘਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਫਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਤਤੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦੇਵਤਾ ਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਸਾਸਨਂ ਓਸਕ੍ਕਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਂ ਦਾਨਿ ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਦਿਵਸਤੋ ਮਹਨ੍ਤਤਰਂ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਖੀਣਾਸਵੇ ਅਵਸੇਸਾ ਸਕਭਾਵੇਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਧਾਤੂਸੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾਯਪਿ ਧਾਤੁਯਾ ਸਤਿ ਏਕਜਾਲਾਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਧਾਤੂਸੁ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਗਤਾਸੁ ਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੂਸੁ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾਸੁ ਸਾਸਨਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਾਵ ਏਵਂ ਨ ਅਨਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਤਾਵ ਅਚਰਿਮਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਤ੍ਤਾ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਯਥਾਹ – ''ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ, ਕਤਮੋ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੧-੧੭੪)।

ਯਦਿ ਚ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਨ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵਿਹਾਰੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਚੇਤਿਯਾਨਮ੍ਪਿ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਨ ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਬਹੁਤਾਯ ਨ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਜਾਤਾ, ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਯ ਚ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਤੋ। ਯਞ੍ਹਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਧਮ੍ਮਂ ਏਕੋ ਦੇਸੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸੋਵ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾ। ਤਤੋ ਨ ਅਚ੍ਛਰਿਯੋ ਸਿਯਾ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਦੇਸਨਾਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਹੋਤਿ।

ਵਿਵਾਦਾਭਾਵਤੋ ਚ। ਬਹੂਸੁ ਚ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ਬਹੂਨਂ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਵਿਯ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੋ ਲਾਭੀ ਪੁਞ੍ਞਵਾ''ਤਿ ਵਿਵਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਏਵਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚੇਤਂ ਕਾਰਣਂ ਮਿਲਿਨ੍ਦਰਞ੍ਞਾ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੫.੧.੧) –

''ਤਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਭਾਸਿਤਮ੍ਪੇਤਂ ਭਗਵਤਾ 'ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਦ੍ਵੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ'ਤਿ। ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਚ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਥਾਗਤਾ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਕਥਯਮਾਨਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਾ ਚ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਸਾਸਮਾਨਾ ਚ ਅਪ੍ਪਮਾਦਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤਾਨਂ ਏਕਾ ਦੇਸਨਾ ਏਕਾ ਕਥਾ ਏਕਾ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਤਥਾਗਤਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ? ਏਕੇਨਪਿ ਤਾਵ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਓਭਾਸਜਾਤੋ। ਯਦਿ ਦੁਤਿਯੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਭਾਯ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਓਭਾਸਜਾਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਓਵਦਮਾਨਾ ਚ ਦ੍ਵੇ ਤਥਾਗਤਾ ਸੁਖਂ ਓਵਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਨੁਸਾਸਮਾਨਾ ਚ ਸੁਖਂ ਅਨੁਸਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਕਾਰਣਂ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਯਥਾਹਂ ਨਿਸ੍ਸਂਸਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਮਹਾਰਾਜ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਬੁਦ੍ਧਧਾਰਣੀ, ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਧਾਰੇਤਿ, ਯਦਿ ਦੁਤਿਯੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨਾਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਚਲੇਯ੍ਯ ਕਮ੍ਪੇਯ੍ਯ ਨਮੇਯ੍ਯ ਓਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਕਿਰੇਯ੍ਯ ਵਿਧਮੇਯ੍ਯ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ।

ਯਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਾਵਾ ਏਕਪੁਰਿਸਸਨ੍ਧਾਰਣੀ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪੁਰਿਸੇ ਅਭਿਰੂਲ਼੍ਹੇ ਸਾ ਨਾਵਾ ਸਮੁਪਾਦਿਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਅਥ ਦੁਤਿਯੋ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਤਾਦਿਸੋ ਆਯੁਨਾ ਵਣ੍ਣੇਨ ਵਯੇਨ ਪਮਾਣੇਨ ਕਿਸਥੂਲੇਨ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੇਨ, ਸੋ ਤਂ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੂਹੇਯ੍ਯ। ਅਪਿਨੁ ਸਾ ਮਹਾਰਾਜ, ਨਾਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਲੇਯ੍ਯ ਕਮ੍ਪੇਯ੍ਯ ਨਮੇਯ੍ਯ ਓਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਕਿਰੇਯ੍ਯ ਵਿਧਮੇਯ੍ਯ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਓਸੀਦੇਯ੍ਯ ਉਦਕੇਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਬੁਦ੍ਧਧਾਰਣੀ, ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਧਾਰੇਤਿ, ਯਦਿ ਦੁਤਿਯੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨਾਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਚਲੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ।

ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ ਮਹਾਰਾਜ ਪੁਰਿਸੋ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਛਾਦੇਨ੍ਤਂ ਯਾਵਕਣ੍ਠਮਭਿਪੂਰਯਿਤ੍ਵਾ, ਸੋ ਧਾਤੋ ਪੀਣਿਤੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰੋ ਤਨ੍ਦਿਕਤੋ ਅਨੋਨਮਿਤਦਣ੍ਡਜਾਤੋ ਪੁਨਦੇਵ ਤਤ੍ਤਕਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਅਪਿਨੁ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਖਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕਿਂ ਭੁਤ੍ਤੋਵ ਮਰੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਬੁਦ੍ਧਧਾਰਣੀ ...ਪੇ॰... ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਅਤਿਧਮ੍ਮਭਾਰੇਨ ਪਥਵੀ ਚਲਤੀਤਿ? ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵੇ ਸਕਟਾ ਰਤਨਪਰਿਪੂਰਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ ਯਾਵ ਮੁਖਸਮਾ। ਏਕਸ੍ਮਾ ਸਕਟਤੋ ਰਤਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਕਟੇ ਆਕਿਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਪਿਨੁ ਖੋ ਤਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਕਟਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਕਟਾਨਂ ਰਤਨਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਭਿਪਿ ਤਸ੍ਸ ਫਲੇਯ੍ਯ, ਅਰਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਨੇਮਿਪਿ ਤਸ੍ਸ ਓਪਤੇਯ੍ਯ,

ਅਕ੍ਖੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤਿਰਤਨਭਾਰੇਨ ਸਕਟਂ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤਿਧਮ੍ਮਭਾਰੇਨ ਪਥਵੀ ਚਲਤੀਤਿ।

ਅਪਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਬੁਦ੍ਧਬਲਪਰਿਦੀਪਨਾਯ ਓਸਾਰਿਤਂ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਰੂਪਂ ਕਾਰਣਂ ਸੁਣੋਹਿ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਪਰਿਸਾਯ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਉਭਤੋਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬਲਵਾਮਚ੍ਚਾਨਂ ਪਰਿਸਾਯ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ 'ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਮਚ੍ਚੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਮਚ੍ਚੋ'ਤਿ ਉਭਤੋਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਦਿ, ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਪਰਿਸਾਯ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ 'ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ'ਤਿ ਉਭਤੋਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਇਦਂ ਤਾਵ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਕਾਰਣਂ ਸੁਣੋਹਿ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਗ੍ਗੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਯਂ ਵਚਨਂ, ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਜੇਟ੍ਠੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਯਂ ਵਚਨਂ, ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਸੇਟ੍ਠੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਉਤ੍ਤਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਪਵਰੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਸਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਸਮਸਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਸਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਯਂ ਵਚਨਂ , ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ , ਕਾਰਣਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਖੋ ਮਹਾਰਾਜ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਸਭਾਵਪਕਤਿ ਏਸਾ, ਯਂ ਏਕੋਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਕਾਰਣਾ? ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਨਂ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਮਹਾਰਾਜ ਯਂ ਲੋਕੇ ਮਹਨ੍ਤਂ, ਤਂ ਏਕਂਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਥਵੀ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਨ੍ਤੀ, ਸਾ ਏਕਾਯੇਵ। ਸਾਗਰੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਸਿਨੇਰੁ ਗਿਰਿਰਾਜਾ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਆਕਾਸੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਸਕ੍ਕੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਮਾਰੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ। ਯਤ੍ਥ ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਏਕੋਯੇਵ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਸੁਕਥਿਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਪਞ੍ਹੋ ਓਪਮ੍ਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹੀ''ਤਿ।

ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਇਮਿਨਾਵ ਪਦੇਨ ਦਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ ਤਾਨਿਪਿ, ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਵਾਰਿਤੇ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾਰਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਕ੍ਕਰਤਨਪਾਤੁਭਾਵਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪੁਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਚਰਿਮਂ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਧਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਕਾਲਂਕਿਰਿਯਤੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਵਾ। ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਮਾਨਞ੍ਚ ਪਨ ਤਂ ਕਾਲਂਕਿਰਿਯਤੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤੋ ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਅਵਾਰਿਤੋ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦ੍ਵੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ । ਵਿਵਾਦੁਪਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਭਾਵਤੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤੋ ਚ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਮਹਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਮਹਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਤਿ ਚ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਤਿ ਚ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ । ਯੋ ਚਾਯਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮਹਾਦੀਪੇਸੁ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਸਮਤ੍ਥੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਸੋ ਪਰਿਹਾਯੇਥ। ਇਤਿ ਵਿਵਾਦੁਪਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਭਾਵਤੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤੋ ਚ ਨ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦ੍ਵੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੧੩੦. ਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਅਸ੍ਸ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਾਰਣਸਮਤ੍ਥੋ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵੋ, ਪਣਿਧਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

> ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਲਿਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਹੇਤੁ ਸਤ੍ਥਾਰਦਸ੍ਸਨਂ।
> ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਗੁਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਅਧਿਕਾਰੋ ਚ ਛਨ੍ਦਤਾ।
> ਅਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸਮੋਧਾਨਾ, ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ ਸਮਿਜ੍ਝਤੀਤਿ॥ (ਬੁ॰ ਵਂ॰ ੨.੫੯) –

ਇਮਾਨਿ ਹਿ ਪਣਿਧਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਾਨਿ। ਇਤਿ ਪਣਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕੁਤੋ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵੋਤਿ ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ ਅਨਵਕਾਸੋ ਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਅਸ੍ਸ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰੋ ਚ ਪੁਞ੍ਞੁਸ੍ਸਯੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਪੁਰਿਸੋਵ ਅਰਹਂ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ।

ਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਰਾਜਾ ਅਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕੋਸੋਹਿਤਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹਤਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਨ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਾਭਾਵੇਨ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਬ੍ਬਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਅਧਿਕੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ ਅਨਵਕਾਸੋ ਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਰਾਜਾ ਅਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨਿ ਉਤ੍ਤਮਾਨਿ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਞ੍ਚ ਹੀਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਾਦੀਨਿਪਿ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਾਨਿ।

ਨਨੁ ਚ ਯਥਾ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ, ਏਵਂ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਤ੍ਥਿ? ਤਸ੍ਮਾ ''ਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਠਾਨਮੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿਪਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾਤਿ। ਨੋ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਇਧ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤੋ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਹਿ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਇਧ ਝਾਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ, ਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਸਮਾਨੇਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਉਭਯਲਿਙ੍ਗਾਭਾਵੇ ਪੁਰਿਸਸਣ੍ਠਾਨਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ, ਨ ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ।

੧੩੧. ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸ੍ਸਾਤਿਆਦੀਸੁ ਯਥਾ ਨਿਮ੍ਬਬੀਜਕੋਸਾਤਕੀਬੀਜਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਫਲਂ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਅਸਾਤਂ ਅਮਧੁਰਮੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਵਿਪਾਕਂ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਅਮਧੁਰਮੇਵ ਵਿਪਾਕਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਉਚ੍ਛੁਬੀਜਸਾਲਿਬੀਜਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਂ ਸਾਦੁਰਸਮੇਵ ਫਲਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਸਾਤਂ ਕਟੁਕਂ, ਏਵਂ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਮੇਵ ਵਿਪਾਕਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਮਧੁਰਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਯਾਦਿਸਂ ਵਪਤੇ ਬੀਜਂ, ਤਾਦਿਸਂ ਹਰਤੇ ਫਲਂ।
> ਕਲ੍ਯਾਣਕਾਰੀ ਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਪਾਪਕਾਰੀ ਚ ਪਾਪਕ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੬)।

ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ ਅਨਵਕਾਸੋ ਯਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸਮਙ੍ਗੀਤਿਆਦੀਸੁ **ਸਮਙ੍ਗੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਆਯੂਹਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਚੇਤਨਾਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਕਮ੍ਮਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਵਿਪਾਕਸਮਙ੍ਗਿਤਾ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਾਯੂਹਨਕ੍ਖਣੇ **ਆਯੂਹਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਥਾ **ਚੇਤਨਾਸਮਙ੍ਗਿਤਾ**। ਯਾਵ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਚਿਤਂ ਵਿਪਾਕਾਰਹਂ ਕਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਕਮ੍ਮਸਮਙ੍ਗਿਨੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਸਾ **ਕਮ੍ਮਸਮਙ੍ਗਿਤਾ। ਵਿਪਾਕਸਮਙ੍ਗਿਤਾ** ਵਿਪਾਕਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਾਵ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਨੇਸਂ ਤਤੋ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਤਾਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਆਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਹਿ ਨਿਰਯੋ, ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿ, ਦੇਵੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਵਿਮਾਨਾਦੀਹਿ

ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਹਿ ਦੇਵਲੋਕੋਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਤਿ ਨੇਸੰ ਇਮਿਨਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਉਪਟ੍ਠਾਨੇਨ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾ **ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ** ਨਾਮ। ਸਾ ਚਲਤਿ ਸੇਸਾ ਨਿਚ੍ਚਲਾ। ਨਿਰਯੇ ਹਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਦੇਵਲੋਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਦੇਵਲੋਕੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਨਿਰਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਾ ਚ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਯਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿਯੇਵ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਸੋਣਗਿਰਿਪਾਦੇ ਕਿਰ ਅਚੇਲਵਿਹਾਰੇ ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਸੁਨਖਜੀਵਿਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਤੰ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੋਪਿ ਸੰਵਰੇ ਠਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਮਾ ਨਸ੍ਸਿ ਜਰਕੋ''ਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਕਾਮਕੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਸੇਯ੍ਯਾਯ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨਿਰਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਸੋਣਗਿਰਿਪਾਦਤੋ ਮਹਨ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤਾ ਸੁਨਖਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਾ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਰਿਵਾਰੇਸੁੰ। ਸੋ ਮਹਾਭਯਭੀਤੋ – ''ਵਾਰੇਹਿ, ਤਾਤ ਸੋਣ, ਵਾਰੇਹਿ, ਤਾਤ ਸੋਣਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕਿੰ ਮਹਾਥੇਰਾਤਿ। ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ ਤਾਤਾਤਿ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ – ''ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਤਿਟ੍ਠਾ'ਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣੇਸੁ ਤਲਸਨ੍ਥਰਣਪੂਜੰ ਆਸਨਪੂਜਞ੍ਚ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰੰ ਮਞ੍ਚੇਨ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਅਯੰ ਮਹਾਥੇਰ-ਪੂਜਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤਾ 'ਅਯੰ ਮੇ ਭਗਵਾ ਦੁਗ੍ਗਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਮਹਾਥੇਰੋ ਪੂਜੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਸਿ, ਤਾਵਦੇਵਸ੍ਸ ਦੇਵਲੋਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ, ਨਨ੍ਦਨਵਨ-ਚਿਤ੍ਤਲਤਾਵਨ-ਮਿਸ੍ਸਕਵਨ-ਫਾਰੁਸਕਵਨਵਿਮਾਨਾਨਿ ਚੇਵ ਨਾਟਕਾਨਿ ਚ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਿ ਵਿਯ ਅਹੇਸੁੰ। ਸੋ ''ਅਪੇਥ ਅਪੇਥ ਸੋਣਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕਿਮਿਦੰ ਥੇਰਾਤਿ? ਏਤਾ ਤੇ, ਤਾਤ, ਮਾਤਰੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ । ਥੇਰੋ ''ਸਗ੍ਗੋ ਉਪਟ੍ਠਿਤੋ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਏਵੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਚਲਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤਾਸੁ ਸਮਙ੍ਗਿਤਾਸੁ ਇਧ ਆਯੂਹਨਚੇਤਨਾਕਮ੍ਮਸਮਙ੍ਗਿਤਾਵਸੇਨ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸਮਙ੍ਗੀਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੩੨. **ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ''ਏਵੰ ਭਗਵਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤੰ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਸਸ੍ਸਿਰਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਤਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਭਗਵਤਾ ਨਾਮੰ ਨ ਗਹਿਤੰ। ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ।

ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਹ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯੰ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ –

ਆਨਨ੍ਦ, ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੇ ''ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਖੋ ਇਮਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧਾਤੁਯੋ, ਛ ਇਮਾ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧਾਤੁਯੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਬਹੁਧਾਤੁਯੋ ਵਿਭਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਹ ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੰ **ਬਹੁਧਾਤੁਕੋ**ਤਿਪਿ ਨੰ ਧਾਰੇਹਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਧਾਤੁਆਯਤਨਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਟ੍ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਕਥਿਤਾ , ਤਸ੍ਮਾ **ਚਤੁਪਰਿਵਟ੍ਟੋ**ਤਿਪਿ ਨੰ ਧਾਰੇਹਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਆਦਾਸੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤੇ ਧਾਤੁਆਦਯੋ ਅਤ੍ਥਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਧਮ੍ਮਾਦਾਸੋ**ਤਿਪਿ ਨੰ ਧਾਰੇਹਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪਰਸੇਨਮਦ੍ਦਨਾ ਯੋਧਾ ਸਙ੍ਗਾਮਤੂਰਿਯੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸੇਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਪਤ੍ਤੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਯੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਕਿਲੇਸਸੇਨਮਦ੍ਦਨਾ ਯੋਗਿਨੋ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਜਯੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਅਮਤਦੁਨ੍ਦੁਭੀ**ਤਿਪਿ ਨੰ ਧਾਰੇਹਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਯਥਾ ਸਙ੍ਗਾਮਯੋਧਾ ਪਞ੍ਚਾਵੁਧੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸੇਨੰ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਤ੍ਵਾ ਜਯੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਯੋਗਿਨੋਪਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵੁਧੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਸੇਨੰ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਜਯੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਸਙ੍ਗਾਮਵਿਜਯੋ**ਤਿਪਿ ਨੰ ਧਾਰੇਹੀਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਬਹੁਧਾਤੁਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਇਸਿਗਿਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੩. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਸਿਗਿਲਿਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਮਞ੍ਞਾ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਇਸਿਗਿਲਿਸ੍ਸ ਇਸਿਗਿਲੀਤਿ ਸਮਞ੍ਞਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਵੇਭਾਰੋ ਨ ਵੇਭਾਰੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਅਞ੍ਞਾਯੇਵਸ੍ਸ ਸਮਞ੍ਞਾ ਅਹੋਸਿ। **ਅਞ੍ਞਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਦਾ ਕਿਰ ਭਗਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਪਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਤੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤਤ੍ਥ ਨ ਭਗਵਤੋ ਪਬ੍ਬਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਪਬ੍ਬਤੇਸੁ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਕਥਿਯਮਾਨੇਸੁ ਇਸਿਗਿਲਿਸ੍ਸ ਇਸਿਗਿਲਿਭਾਵੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਥਿਯਮਾਨੇ ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਾਮਾਨਿ ਚੇਵ ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਚ ਪਤ੍ਥਨਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮੰ ਪਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਤਪਟਿਪਾਟਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ।

ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਯਥਾਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਗਬ੍ਭੇ ਯਮਕਮਹਾਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਤੰ ਪਬ੍ਬਤੰ ਦ੍ਵੇਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਇਮੇ ਇਸੀ**ਤਿ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਇਸੀ।

ਕਦਾ ਪਨ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿੰਸੁ? ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਥਾਗਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮਕੇ ਏਕਾ ਕੁਲਧੀਤਾ ਖੇਤ੍ਤੰ ਰਕ੍ਖਮਾਨਾ ਏਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਿ ਲਾਜਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕੰ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਪੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਚ ਖਣੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਾ ਮਧੁਰਮੰਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭਵੇਯਜਾਮਾ’’ਤਿ ਪਤ੍ਥਯਿੰਸੁ। ਸਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਮੇਕੋ ਤਾਪਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿਯਾਵ ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਭੂਮਿਤੋ ਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਕੋ ਵਨਚਰਕੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਨੰ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭੋ ਸਣ੍ਠਾਸਿ। ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਵਸਿ, ਸੇਸਾ ਗਬ੍ਭਮਲੰ ਨਿਸ੍ਸਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਉਯਜਾਨੇ ਪਦੁਮਸ੍ਸਰੇ ਕੀਲਨ੍ਤਾ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਪਦੁਮੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਖਯਵਯੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਯਿੰਸੁ। ਅਯੰ ਤੇਸੰ ਬਜਾਕਰਣਗਾਥਾ ਅਹੋਸਿ –

‘‘ਸਰੋਰੁਹੰ ਪਦੁਮਪਲਾਸਪਤ੍ਤਜੰ, ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤੰ ਭਮਰਗਣਾਨੁਚਿਣ੍ਣੰ।
ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯੁਪਗਤੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿੰਸੁ, ਤਦਾ ਚਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਇਸਿਗਿਲੀਤਿ ਸਮਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ।

੧੩੫. **ਯੇ ਸਤ੍ਤਸਾਰਾ**ਤਿ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਉਪਰਿਟ੍ਠੋ ਤਗਰਸਿਖੀ ਯਸਸ੍ਸੀ ਸੁਦਸ੍ਸਨੋ ਪਿਯਦਸ੍ਸੀ ਗਨ੍ਧਾਰੋ ਪਿਣ੍ਡੋਲੋ ਉਪਾਸਭੋ ਨੀਤੋ ਤਥੋ ਸੁਤਵਾ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤੋਤਿ ਤੇਰਸਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਾਮਾਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧੇਨ ਨਾਮਾਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ **ਯੇ ਸਤ੍ਤਸਾਰਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਤਸਾਰਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸਾਰਭੂਤਾ। **ਅਨੀਘਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਾ। **ਨਿਰਾਸਾ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਾ।

ਦ੍ਵੇ ਜਾਲਿਨੋਤਿ ਚੂਲ਼ਜਾਲਿ ਮਹਾਜਾਲੀਤਿ ਦ੍ਵੇ ਜਾਲਿਨਾਮਕਾ। **ਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਨਾਮਮੇਵ। **ਪਸ੍ਸਿ ਜਹਿ ਉਪਧਿਦੁਕ੍ਖਮੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਸ੍ਸਿ ਨਾਮ ਸੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਨ ਮੂਲੰ ਉਪਧਿੰ ਜਹੀਤਿ ਅਯਮਸ੍ਸ ਥੁਤਿ। **ਅਪਰਾਜਿਤੋ**ਤਿਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਨਾਮਮੇਵ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪਵੁਤ੍ਤਾ ਸਰਭਙ੍ਗੋ ਲੋਮਹੰਸੋ ਉਚ੍ਚਙ੍ਗਮਾਯੋਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਜਨਾ। **ਅਸਿਤੋ ਅਨਾਸਵੋ ਮਨੋਮਯੋ**ਤਿ ਇਮੇਪਿ ਤਯੋ ਜਨਾ। **ਮਾਨਚ੍ਛਿਦੋ ਚ ਬਨ੍ਧੁਮਾ**ਤਿ ਬਨ੍ਧੁਮਾ ਨਾਮ ਏਕੋ, ਮਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਾਨਚ੍ਛਿਦੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਤਦਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿਪਿ ਨਾਮਮੇਵ।

ਕੇਤੁਮ੍ਭਰਾਗੋ ਚ ਮਾਤਙ੍ਗੋ ਅਰਿਯੋਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਜਨਾ। **ਅਥਚ੍ਚੁਤੋ**ਤਿ ਅਥ ਅਚ੍ਚੁਤੋ। **ਅਚ੍ਚੁਤਗਾਮਬਜਾਮਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ। **ਖੇਮਾਭਿਰਤੋ ਚ ਸੋਰਤੋ**ਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇਯੇਵ।

ਸਯ੍ਹੋ ਅਨੋਮਨਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਸਯ੍ਹੋ ਨਾਮ ਸੋ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਨੋਮਵੀਰਿਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਨੋਮਨਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਨ੍ਦੋ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਦ੍ਵਾਦਸਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਨਨ੍ਦਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਨ੍ਦਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਪਨਨ੍ਦਾਤਿ ਏਵਂ ਦ੍ਵਾਦਸ। **ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਅਨ੍ਤਿਮਦੇਹਧਾਰੀ**ਤਿ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਨਾਮ ਸੋ ਬੁਦ੍ਧੋ। **ਅਨ੍ਤਿਮਦੇਹਧਾਰੀ**ਤਿ ਥੁਤਿ।

ਤਣ੍ਹਚ੍ਛਿਦੋਤਿ ਸਿਖਰਿਸ੍ਸਾਯਂ ਥੁਤਿ। **ਵੀਤਰਾਗੋ**ਤਿ ਮਙ੍ਗਲਸ੍ਸ ਥੁਤਿ। **ਉਸਭਚ੍ਛਿਦਾ ਜਾਲਿਨਿਂ ਦੁਕ੍ਖਮੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਸਭੋ ਨਾਮ ਸੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਦੁਕ੍ਖਮੂਲਭੂਤਂ ਜਾਲਿਨਿਂ ਅਚ੍ਛਿਦਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਤਂ ਪਦਂ ਅਜ੍ਝਗਮੋਪਨੀਤੋ**ਤਿ ਉਪਨੀਤੋ ਨਾਮ ਸੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਸਨ੍ਤਂ ਪਦਂ ਅਜ੍ਝਗਮਾ। **ਵੀਤਰਾਗੋ**ਤਿਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਨਾਮਮੇਵ। **ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਕਣ੍ਹਸ੍ਸ ਥੁਤਿ।

ਏਤੇ ਚ ਅਞ੍ਞੇ ਚਾਤਿ ਏਤੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਾ ਚ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਗਤਾ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਏਤੇਸਂ ਏਕਨਾਮਕਾਯੇਵ। ਇਮੇਸੁ ਹਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇਪਿ ਤਯੋਪਿ ਦਸਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸਪਿ ਆਨਨ੍ਦਾਦਯੋ ਵਿਯ ਏਕਨਾਮਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਇਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਨਾਮੇਹੇਵ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਨਾਮਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਇਤੋ ਪਰਂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇ ਚ ਅਞ੍ਞੇ ਚਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਇਸਿਗਿਲਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਮਹਾਚਤ੍ਤਾਰੀਸਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੬. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਮਹਾਚਤ੍ਤਾਰੀਸਕਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ, ਨਿਦ੍ਦੋਸਞ੍ਹਿ ''ਅਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿਂ। **ਸਉਪਨਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਪਚ੍ਚਯਂ। **ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਪਰਿਵਾਰਂ।

ਪਰਿਕ੍ਖਤਾਤਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤਾ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਹੋਤਿ ਪੁਰੇਚਾਰਿਕਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਚ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਚ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਤੇਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਵੀਮਂਸਤਿ; ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪਨ ਪਰਿਵੀਮਂਸਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਭੂਮਿਲਦ੍ਧਂ ਵਟ੍ਟਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟਯਮਾਨਾ ਵੂਪਸਮਯਮਾਨਾ ਸੀਤੁਦਕਘਟਸਹਸ੍ਸਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਆਸਿਞ੍ਚਮਾਨਾ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਖੇਤ੍ਤਂ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਕਸ੍ਸਕੋ ਪਠਮਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦੇਤਿ, ਸੋ ਅਗ੍ਗਿ ਪਠਮਂ ਛਿਨ੍ਨੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਨਵਸੇਸੇ ਝਾਪੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪਠਮਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਵੀਮਂਸਤਿ, ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਤਾਯ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪੁਨ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟਯਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਾ ਦੁਵਿਧਾਪਿ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਸਾਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਸਾ ਏਵਂ ਪਜਾਨਨਾ ਅਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਦ੍ਵਾਯਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਦ੍ਵਯਂ ਵਦਾਮਿ, ਦੁਵਿਧਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਕੋਟ੍ਠਾਸਭੂਤਾ। **ਉਪਧਿਵੇਪਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਉਪਧਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਦਾਯਿਕਾ।

ਪਵ੍ਵਾ ਪਵ੍ਵਿਨ੍ਨਿਯਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਅਮਤਦ੍ਵਾਰੰ ਪਵ੍ਵਪੇਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ **ਪਵ੍ਵਾ**। ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਇਨੂਤ੍ਤੁੰ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਪਵ੍ਵਿਨ੍ਨਿਯੰ**। ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਨ ਕਮ੍ਪਤੀਤਿ **ਪਵ੍ਵਾਬਲੰ**। ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੇ ਵਿਚਿਨਾਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ**। ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਸਟ੍ਠਾ ਸੋਭਨਾ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ**। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿ **ਮਗ੍ਗਙ੍ਗੰ। ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਪਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਪਜਹਨਤ੍ਥਾਯ। **ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯ। **ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ**ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਕੁਸਲਵਾਯਾਮੋ। **ਸਤੋ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਅਨੁਪਰਿਧਾਵਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਹਜਾਤਾ ਚ ਪੁਰੇਜਾਤਾ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਚ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿੰ ਸਹਜਾਤਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ ਰਾਜਾਨੰ ਵਿਯ ਏਕਰਥੇ ਠਿਤਾ ਅਸਿਗ੍ਗਾਹਛਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਾ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪਨ ਪੁਰੇਜਾਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤਿ ਰਥਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪਤ੍ਤਿਕਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਦੁਤਿਯਪਬ੍ਬਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦੀਨੰ ਤਯੋਪਿ ਸਹਜਾਤਪਰਿਵਾਰਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੩੭. ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੰ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੰ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਤੋ ਅਪਰੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਦੀਸੁਪਿ ਏਵਮੇਵ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਾਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋ ਦ੍ਵੇਧਾਵਿਤਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੦੬) ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵ।

ਤਕ੍ਕੋਤਿਆਦੀਸੁ ਤਕ੍ਕਨਵਸੇਨ **ਤਕ੍ਕੋ**। ਸ੍ਵੇਵ ਚ ਉਪਸਗ੍ਗੇਨ ਪਦੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ **ਵਿਤਕ੍ਕੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ **ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**। ਏਕਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਅਪ੍ਪੇਤੀਤਿ **ਅਪ੍ਪਨਾ** । ਉਪਸਗ੍ਗੇਨ ਪਨ ਪਦੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ **ਬ੍ਯਪ੍ਪਨਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਚੇਤਸੋ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਾ। ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨਿਰੋਪੇਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇ ਪਨ ਅਸਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਅਭਿਰੁਹਤਿ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਰਾਜਗੇਹੰ। ਅਨਭਿਞ੍ਞਾਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਟਿਹਾਰੇਨ ਵਾ ਦੋਵਾਰਿਕੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੰ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸਬ੍ਬੇ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਚੇਵ ਪਵਿਸਤਿ ਚ, ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਵਾਚੰ ਸਙ੍ਖਰੋਤੀਤਿ **ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ਲੋਕਿਯਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵਾਚੰ ਸਙ੍ਖਰੋਤਿ, ਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨ ਸਙ੍ਖਰੋਤਿ, ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋਤ੍ਵੇਵ ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਹੋਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੰ ਅਨੁਪਰਿਧਾਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੰ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਤਯੋਪਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਕਾਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦੀਨਞ੍ਞ ਪਦਚ੍ਛੇਦੰ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗੰ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਏਕੋਵ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਿਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਪਰਤੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੧੩੮. ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਵੇਰਮਣੀਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਰਤਿਪਿ ਚੇਤਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਆਰਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਹਿ ਆਰਕਾ ਰਮਤੀਤਿ **ਆਰਤਿ**। ਵਿਨਾ ਤੇਹਿ ਰਮਤੀਤਿ **ਵਿਰਤਿ**। ਤਤੋ ਤਤੋ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਵਿਨਾ ਰਮਤੀਤਿ **ਪਟਿਵਿਰਤਿ**। ਉਪਸਗ੍ਗਵਸੇਨ ਵਾ ਪਦੰ ਵਡ੍ਢਿਤੰ, ਸਬ੍ਬਮਿਦੰ ਓਰਮਨਭਾਵਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਵੇਰੰ ਮਣਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ **ਵੇਰਮਣਿ**। ਇਦਮ੍ਪਿ ਓਰਮਨਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ।

੧੩੯. ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣੀਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਚੇਤਨਾ ਵਿਰਤੀਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

੧੪੦. ਕੁਹਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਤਿਵਿਧੇਨ ਕੁਹਨਵਤ੍ਥੁਨਾ ਲੋਕੰ ਏਤਾਯ ਕੁਹਯਨ੍ਤਿ ਵਿਮ੍ਹਾਪਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਕੁਹਨਾ**। ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਤ੍ਥਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਤਾਯ ਲਪਨ੍ਤੀਤਿ **ਲਪਨਾ**। ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਸੀਲਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਾ, ਤੇਸੰ ਭਾਵੋ **ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਤਾ**। ਨਿਪ੍ਪੇਸੋ ਸੀਲਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ ਨਿਪ੍ਪੇਸਿਕਾ, ਤੇਸੰ ਭਾਵੋ **ਨਿਪ੍ਪੇਸਿਕਤਾ**। ਲਾਭੇਨ ਲਾਭੰ ਨਿਜਿਗੀਸਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੀਤਿ ਲਾਭੇਨ ਲਾਭੰ ਨਿਜਿਗੀਸਨਾ, ਤੇਸੰ ਭਾਵੋ **ਲਾਭੇਨ ਲਾਭੰ ਨਿਜਿਗੀਸਨਤਾ**। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਪਨੇਤਾ ਕੁਹਨਾਦਿਕਾ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਸੀਲਨਿਦ੍ਦੇਸੇਯੇਵ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ **ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ** ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸਿਤਾ। **ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਕੇਵਲੰ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਆਗਤੋਵ

ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵੋ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਪਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਯੋ ਸਤ੍ਤੁਕਮ੍ਮਪਥਚੇਤਨਾਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਆਜੀਵੋਵ। ਤਾਸਂਯੇਵ ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਚੇਤਨਾਨਂ ਪਦਪਚ੍ਛੇਦਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਂ ਕੁਰੁਮਾਨਂ ਮਗ੍ਗਙ੍ਗਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਿਰਤਿ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਨਾਮ।

੧੪੧. **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ। **ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤਿ, ਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸਪਿ ਫਲਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਂ ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਂ ਪਹੋਤਿ, ਫਲਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ਫਲਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਂ ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਂ ਪਹੋਤਿ। ਮਗ੍ਗਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸਮ੍ਮਾਞਾਣੇ ਚ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਹੋਤਿ, ਫਲਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸਮ੍ਮਾਞਾਣੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਫਲਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਫਲਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਫਲਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੪੨. **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ** , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਾ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਵਸੇਸਨਿਕਾਯਭਾਣਕਾ ਫਲਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ ਪਨ ਦਸਨ੍ਨਂ ਨਿਜ੍ਜਰਵਤ੍ਥੂਨਂ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਵਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ **ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਂ**, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਟ੍ਠੇਨ **ਸਮ੍ਮਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ।**

ਵੀਸਤਿ ਕੁਸਲਪਕ੍ਖਾਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ ਦਸ, ''ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾ ਚ ਅਨੇਕੇ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਦਸਾਤਿ ਏਵਂ ਵੀਸਤਿ ਕੁਸਲਪਕ੍ਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਵੀਸਤਿ ਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖਾ**ਤਿ ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਿਜ੍ਜਿਣ੍ਣਾ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ ਦਸ, ''ਯੇ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੇਕੇ ਪਾਪਕਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਦਸ ਚਾਤਿ ਏਵਂ ਵੀਸਤਿ ਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਮਹਾਚਤ੍ਤਾਰੀਸਕੋ**ਤਿ ਮਹਾਵਿਪਾਕਦਾਨੇਨ ਮਹਨ੍ਤਾਨਂ ਕੁਸਲਪਕ੍ਖਿਕਾਨਞ੍ਚੇਵ ਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖਿਕਾਨਞ੍ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਕਾਸਿਤਤ੍ਤਾ ਮਹਾਚਤ੍ਤਾਰੀਸਕੋਤਿ।

ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਕਥਿਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ। ''ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਕਥਿਤਾ। ''ਸਮ੍ਮਾਞਾਣਂ ਪਹੋਤੀ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੪੩. **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਚੇ ਭਵਂ ਗਰਹਤੀ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮਾਯਂ ਸੋਭਨਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮਾਯਂ ਨ ਸੋਭਨਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਰਹਤਿ ਨਾਮ। **ਓਕ੍ਕਲਾ**ਤਿ ਓਕ੍ਕਲਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋ। **ਵਸ੍ਸਭਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸੋ ਚ ਭਞ੍ਞੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ। **ਅਹੇਤੁਵਾਦਾ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਾਦਿਨੋ। **ਅਕਿਰਿਯਵਾਦਾ**ਤਿ ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਿਰਿਯਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਾਦਿਨੋ। **ਨਤ੍ਥਿਕਵਾਦਾ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿਆਦਿਵਾਦਿਨੋ। ਤੇ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁਪਿ ਦਸ੍ਸਨੇਸੁ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਨਿਯਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਕਥਂ ਪਨੇਤੇਸੁ ਨਿਯਾਮੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਏਵਰੂਪਂ ਲਦ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ''ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਮਿਚ੍ਛਾਸਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਜਵਨਾਨਿ ਜਵਨ੍ਤਿ। ਪਠਮਜਵਨੇ ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਅਨਿਵਤ੍ਤੀ ਅਰਿਟ੍ਠਕਣ੍ਡਕਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਏਕਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਕੋਚਿ ਦ੍ਵੇ, ਕੋਚਿ ਤੀਣਿਪਿ, ਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋਵ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗਾਵਰਣਞ੍ਚੇਵ ਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਾਵਰਣਞ੍ਚ। ਅਭਬ੍ਬੋ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਸਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਪਗੇਵ ਮੋਕ੍ਖਂ, ਵਟ੍ਟਖਾਣੁ ਨਾਮੇਸ ਸਤ੍ਤੋ ਪਥਵੀਗੋਪਕੋ,

ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਭਵਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਵਸ੍ਸਭਵ੍ਵਾਪਿ ਏਦਿਸਾ ਅਹੇਸੁਂ। **ਨਿਨ੍ਨਾਬਜਾਰੋਸਉਪਾਰਮ੍ਭਭਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਨ੍ਦਾਭਯੇਨ ਘਟ੍ਟਨਭਯੇਨ ਉਪਵਾਦਭਯੇਨ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਮਹਾਚਤ੍ਤਾਰੀਸਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੪. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤੇ ਦਸ ਥੇਰੇ ਅਞ੍ਞੇਹਿਪਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੇਹਿ ਬਹੂਹਿ ਸਾਵਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਮਹਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਹੋਸਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਗਣਨੋ।

ਓਵਦਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤੀਤਿ ਆਮਿਸਸਙ੍ਗਹੇਨ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਗਹੇਹਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੋਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨੀਹਿ ਓਵਦਨ੍ਤਿ ਚ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ ਚ। **ਤੇ ਚਾ**ਤਿ ਚਕਾਰੋ ਆਗਮਸਨ੍ਧਿਮਤ੍ਤਂ। **ਉਲ਼ਾਰਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰਂ ਵਿਸੇਸਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੀਲਪਰਿਪੂਰਣਾਦਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬਵਿਸੇਸਤੋ ਉਲ਼ਾਰਤਰਂ ਅਪਰਂ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦਿਵਿਸੇਸਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੪੫. **ਆਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠੋ। **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਨਤ੍ਥਂ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੋਮੁਦਿਂ ਚਾਤੁਮਾਸਿਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਚਾਤੁਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮਂ। ਸਾ ਹਿ ਕੁਮੁਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਕੋਮੁਦੀ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਿਕਾਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਤ੍ਤਾ ਚਾਤੁਮਾਸਿਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਗਮੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਉਦਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਜ੍ਜ ਅਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹੋ ਨਾਮ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਦਿਯ੍ਯਤਿ ਕਸ੍ਸ ਪਨੇਸ ਦਿਯ੍ਯਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਨ ਦਿਯ੍ਯਤੀਤਿ। ਅਕਾਰਕਸ੍ਸ ਤਾਵ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਨ ਦਿਯ੍ਯਤਿ, ਤਥਾ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਚ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸਮਥੋ ਵਾ ਤਰੁਣੋ ਹੋਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਯ੍ਯਤਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਤਦਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਪਰਿਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਤਰੁਣਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ – ''ਮਯਿ ਅਜ੍ਜ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸਾਸੁ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਧ ਓਸਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੁਡ੍ਢਤਰੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਗਹਿਤੇ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮੇਸਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦੁਲ੍ਲਭਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਯਿ ਪਨ ਅਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਇਮਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਨ ਓਸਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਚਾਰਿਕਂ ਨ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵਂ ਇਮੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਥਾਮਜਾਤਾ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸੋ ਤਂਦਿਵਸਂ ਅਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਪਵਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹਂ ਅਨੁਜਾਨਿ। ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਲਦ੍ਧੇ ਯਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਸੋਪਿ ''ਸਚੇ ਪਤਿਰੂਪੋ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਯਾਵ ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸਾ ਵਸਿਤੁਂ ਲਭਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਪਨ ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹੋ ਏਕਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨੋਪਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਦਿਨ੍ਨੋਯੇਵ ਹੋਤਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਓਸਰਨ੍ਤੀਤਿ ਭਗਵਤਾ ਪਵਾਰਣਸਙ੍ਗਹੋ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੁਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਯਥਾਸਭਾਵੇਨ ਏਕਂ ਮਾਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਉਪੋਸਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਸਰਨ੍ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਤਰੁਣਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਥਾਮਜਾਤਾ ਅਕਂਸੁ, ਅਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ। ਤਤੋ ਸਮਾਹਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਕੇਚਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ...ਪੇ॰... ਕੇਚਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਂਸੁ। ਅਯਂ ਅਪਰੋ ਉਲ਼ਾਰੋ ਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ।

੧੪੬. **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਯੋਜਨਗਣਨਾਨੀ**ਤਿ ਏਕਂ ਯੋਜਨਂ ਯੋਜਨਮੇਵ, ਦਸਪਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਯੋਜਨਾਨੇਵ, ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਯੋਜਨਗਣਨਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਯੋਜਨਸਤਮ੍ਪਿ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਪੁਟੋਸੇਨਾਪੀ**ਤਿ ਪੁਟੋਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਾਥੇਯਜਂ. ਤਂ ਪਾਥੇਯਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਪੁਟਂਸੇਨਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪੁਟੋ ਅਂਸੇ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਪੁਟਂਸੋ, ਤੇਨ ਪੁਟਂਸੇਨ, ਅਂਸੇ ਪਾਥੇਯਜਪੁਟਂ ਵਹਨ੍ਤੇਨਾਪੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੧੪੭. ਇਦਾਨਿ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਚਰਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਏਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਕਥਿਤਾ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਾਨਂ ਲੋਕਿਯਾ। **ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ । ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਨਾਪਾਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਾਵ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਸਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਆਨਾਪਾਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਦਂ ਪਨ ਆਨਾਪਾਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਾਲ਼ਿਤ੍ਥੋ ਚ ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੪੯. **ਕਾਯਞ੍ਞਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਥਵੀਕਾਯਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਕਾਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਦਾਮਿ, ਵਾਯੋ ਕਾਯਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਰੂਪਾਯਤਨਂ...ਪੇ॰... ਕਬਲ਼ੀਕਾਰੋ ਆਹਾਰੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਰੂਪਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਰੂਪਕਾਯੋ ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਆਨਾਪਾਨਂ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਯਤਨੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਕਾਯਞ੍ਞਤਰਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਏਵਮਾਹ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚਤੂਸੁ ਕਾਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾਯੋਕਾਯਂ, ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਰੂਪਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਾ ਰੂਪਕਾਯੇ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਨਾਪਾਨਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵੇਦਨਾਞ੍ਞਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ, ਸੁਖਵੇਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪੀਤਿਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੁਨ੍ਦਰਮਨਸਿਕਾਰਂ। ਕਿਂ ਪਨ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਸੁਖਵੇਦਨਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਨ ਹੋਤਿ, ਦੇਸਨਾਸੀਸਂ ਪਨੇਤਂ। ਯਥੇਵ ਹਿ ''ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਞ੍ਞਾਨਾਮੇਨ ਪਞ੍ਞਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਮਨਸਿਕਾਰਨਾਮੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਪਠਮਪਦੇ ਪੀਤਿਸੀਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਦੁਤਿਯਪਦੇ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਦਦ੍ਵਯੇ ''ਸਞ੍ਞਾ ਚ ਵੇਦਨਾ ਚ ਚੇਤਸਿਕਾ, ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੭੪) ਵਚਨਤੋ ''ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਨਾਮੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਮਨਸਿਕਾਰਨਾਮੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ''ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਸਾ ਵੇਦਨਾ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਨੋ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣਨਾਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ''ਤਂਤਂਸੁਖਾਦੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾਵ ਵੇਦਯਤਿ, ਤਂ ਪਨ ਵੇਦਨਾਪਵਤ੍ਤਿਂ ਉਪਾਦਾਯ 'ਅਹਂ ਵੇਦਯਾਮੀ'ਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ । ਅਪਿਚ ਪੀਤਿਪਟਿਸਂਵੇਦੀਤਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾਯਮੇਤਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ –

''ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਚ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚ। ਕਥਂ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਝਾਨਪਟਿਲਾਭੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਤ੍ਤਾ। ਕਥਂ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ (ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ)? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਪੀਤਿਂ ਖਯਤੋ ਵਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਾ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ 'ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਜਾਨਤੋ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ, ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਅਵਸੇਸਪਦਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ।

ਇਤਿ ਯਥੇਵ ਝਾਨਪਟਿਲਾਭੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿਸੁਖਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਇਮਿਨਾਪਿ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਵੇਦਨਾਸਙ੍ਖਾਤਮਨਸਿਕਾਰਪਟਿਲਾਭੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵੇਦਨਾ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵੁਤ੍ਤਮੇਤੰ ਹੋਤਿ ''ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ।

ਨਾਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸੰਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਤਿਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀਯੇਵ ਨਾਮੇਸ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਭਾਵਨਾ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾਦਿਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰਤੀਤਿ। **ਸੋ ਯੰ ਤੰ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨੰ ਪਹਾਨੰ, ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਜ੍ਝਾਯ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਨੀਵਰਣੰ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਵਸੇਨ ਬ੍ਯਾਪਾਦਨੀਵਰਣੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਚਤੁਕ੍ਕੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਚ ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬਾਦਿਵਸੇਨ ਛਬ੍ਬਿਧਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਨੀਵਰਣਪਬ੍ਬੰ ਆਦਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਇਦੰ ਨੀਵਰਣਦ੍ਵਯੰ ਆਦਿ, ਇਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਦਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞੰ ਪਜਹਤੀਤਿ ਏਵੰ ਪਹਾਨਕਰਞ੍ਞਾਣੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਅਨਿਚ੍ਚਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਞ੍ਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤੰ ਪਹਾਨਞ੍ਞਾਣੰ ਅਪਰਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਰਾਯਾਤਿ ਏਵੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਰਮ੍ਪਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਞ੍ਚ ਸਮਥਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਏਕਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤੀਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਸਹਜਾਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸਪਿ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ, ਇਧ ਆਰਮ੍ਮਣਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਨ ਕੇਵਲੰ ਨੀਵਰਣਾਦਿਧਮ੍ਮੇ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਸੀਸੇਨ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪਹਾਨਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੫੦. **ਪਵਿਚਿਨਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਿਚਿਨਤਿ। ਇਤਰੰ ਪਦਦ੍ਵਯੰ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। **ਨਿਰਾਮਿਸਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਾ। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਦਰਥਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। **ਸਮਾਧਿਯਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪਿਯਤਿ, ਅਪ੍ਪਨਾਪਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਹਜਾਤਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾਯ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਏਵੰ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਯੇ ਸਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਸਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਞਾਣੰ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੰ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਪੀਤਿ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ, ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਇਮੇਸੰ ਛਨ੍ਨੰ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨੰ ਅਨੋਸਕ੍ਕਨਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸੇਸੁ ਸਾਰਥਿਨੋ ''ਅਯੰ ਓਲੀਯਤੀ''ਤਿ ਤੁਦਨੰ ਵਾ, ''ਅਯੰ ਅਤਿਧਾਵਤੀ''ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਨੰ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੇਵਲੰ ਏਵੰ ਪਸ੍ਸਮਾਨਸ੍ਸ ਠਿਤਾਕਾਰੋਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਇਮੇਸੰ ਛਨ੍ਨੰ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨੰ ਅਨੋਸਕ੍ਕਨਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਕਾਰੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿੰ ਕਥਿਤੰ? ਏਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕਾ ਨਾਨਾਰਸਲਕ੍ਖਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾ।

੧੫੨. **ਵਿਵੇਕਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਨਾਪਾਨਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ ਲੋਕਿਯਾ ਹੋਤਿ, ਲੋਕਿਯਾ ਆਨਾਪਾਨਾ ਲੋਕਿਯਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਲੋਕਿਯਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਲੋਕਿਯਸ੍ਸ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਲੋਕਿਯੰ ਕਥਿਤੰ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਏਵੰ ਹੋਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ ਉਪਰਿ ਆਗਤੰ, ਲੋਕਿਯਾ ਆਨਾਪਾਨਾ

ਲੋਕਿਯਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਲੋਕਿਯਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਲੋਕਿਯੇ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਲੋਕਿਯਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦੇਨ ਹਿ ਇਧ ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤ’’ਨ੍ਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੩-੪. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਗੇਹਸਿਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। **ਸਰਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ**ਤਿ ਧਾਵਨਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ। ਸਰਨ੍ਤੀਤਿ ਹਿ ਸਰਾ, ਧਾਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ। **ਕਾਯਗਤਾਸਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਮ੍ਪਿ ਕਾਯਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਸਤਿਂ। ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਮਥੋ ਕਥਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਾਰਮ੍ਮਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ। ਉਭਯੇਨ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ…ਪੇ॰… ਏਵਮ੍ਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੧੫੬. ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਵਾਸ੍ਸਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਵਨਾਯ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਵਿਜ੍ਜਂ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ। ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗੇ ਵਿਜ੍ਜਾਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ, ਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿ, ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਿ ਅਟ੍ਠ ਵਿਜ੍ਜਾ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਤਾਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ। ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਤਾਸੁ ਯਾ ਕਾਚਿ ਏਕਾ ਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਸੇਸਾ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾਤਿ ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਜਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾਤੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਚੇਤਸਾ ਫੁਟੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਵਿਧਂ ਫਰਣਂ ਆਪੋਫਰਣਞ੍ਚ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਫਰਣਞ੍ਚ, ਤਤ੍ਥ ਆਪੋਕਸਿਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਪੇਨ ਫਰਣਂ ਆਪੋਫਰਣਂ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਫੁਟੇਪਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਸਬ੍ਬਾ ਸਮੁਦ੍ਦਙ੍ਗਮਾ ਕੁਨ੍ਨਦਿਯੋ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਲੋਕਂ ਪਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਕਲਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਫਰਣਂ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਫਰਣੇਪਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਸਬ੍ਬਾ ਸਮੁਦ੍ਦਙ੍ਗਮਾ ਕੁਨ੍ਨਦਿਯੋ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਓਤਾਰਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਂ ਛਿਦ੍ਦਂ। **ਆਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਂ। **ਲਭੇਥ ਓਤਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਲਭੇਯ੍ਯ ਪਵੇਸਨਂ, ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਕ੍ਖੇਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਟ੍ਠਾਨਂ।

੧੫੭. ਏਵਂ ਅਭਾਵਿਤਕਾਯਗਤਾਸਤਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਲ੍ਲਮਤ੍ਤਿਕਪੁਞ੍ਜਾਦੀਹਿ ਉਪਮੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਭਾਵਿਤਕਾਯਗਤਾਸਤਿਂ ਸਾਰਫਲਕਾਦੀਹਿ ਉਪਮੇਤੁਂ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਗ੍ਗਲ਼ਫਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਵਾਟਂ।

੧੫੮. ਕਾਕਪੇਯ੍ਯੋਤਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਕੇਨ ਗੀਵਂ ਅਨਾਮੇਤ੍ਵਾਵ ਪਾਤਬ੍ਬੋ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ। **ਸਕ੍ਖਿਭਬ੍ਬਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਭਾਵਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। **ਸਤਿ ਸਤਿ ਆਯਤਨੇ**ਤਿ ਸਤਿਸਤਿ ਕਾਰਣੇ। ਕਿਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ? ਅਭਿਞ੍ਞਾਵ ਕਾਰਣਂ। **ਆਲ਼ਿਬਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਮਰਿਯਾਦਬਦ੍ਧਾ।

ਯਾਨੀਕਤਾਯਾਤਿ ਯੁਤ੍ਤਯਾਨਂ ਵਿਯ ਕਤਾਯ। **ਵਤ੍ਥੁਕਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਕਤਾਯ। **ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤਾਯ। **ਪਰਿਚਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਚਯਕਤਾਯ। **ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਰਦ੍ਧਾਯ ਸੁਸਮ੍ਪਗ੍ਗਹਿਤਾਯ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਸਙ੍ਖਾਰੁਪਪਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੦. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪਪਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਖਾਰੁਪਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂਯੇਵ ਉਪਪਤ੍ਤਿਂ, ਨ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨ ਪੋਸਸ੍ਸ, ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਵਾ ਭਵੂਪਗਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਪਪਤ੍ਤਿਂ।

੧੬੧. **ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕਿਕਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **ਦਹਤੀ**ਤਿ ਠਪੇਤਿ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਚ ਵਿਹਾਰਾ ਚਾ**ਤਿ ਸਹ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਦ੍ਧਾਦਯੋਵ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ। **ਤਤ੍ਰੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ**ਤਿ ਸਹ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਵ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਪਤ੍ਥਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਗਤਿ ਅਨਿਬਦ੍ਧਾ। ਯਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਿਬਦ੍ਧਾ। ਯੇਸਂ ਉਭਯਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਸਂ ਗਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਆਕਾਸੇ ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡੋ ਅਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਮਜ੍ਝੇਨ ਵਾ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਂ ਅਨਿਯਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਕੁਸਲਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੧੬੫. **ਆਮਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਆਮਲਕਂ। ਯਥਾ ਤਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸੋਵ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤੇਹਿ ਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੧੬੭. **ਸੁਭੋ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰੋ। **ਜਾਤਿਮਾ**ਤਿ ਆਕਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ**ਤਿ ਧੋਵਨਾਦੀਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮੋ। **ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲੇ ਠਪਿਤੋ।

੧੬੮. **ਸਤਸਹਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਲੋਕਧਾਤੁਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਹਿ ਆਲੋਕਫਰਣਬ੍ਰਹ੍ਮਾ। **ਨਿਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖੇਨ ਕਤਂ ਪਿਲਨ੍ਧਨਂ, ਨਿਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਸੁਵਣ੍ਣਂ, ਊਨਕਨਿਕ੍ਖੇਨ ਕਤਂ ਪਸਾਧਨਞ੍ਹਿ ਘਟ੍ਟਨਮਜ੍ਜਨਕ੍ਖਮਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਤਿਰੇਕੇਨ ਕਤਂ ਘਟ੍ਟਨਮਜ੍ਜਨਂ ਖਮਤਿ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਂ ਪਨ ਨ ਹੋਤਿ, ਫਰੁਸਧਾਤੁਕਂ ਖਾਯਤਿ। ਨਿਕ੍ਖੇਨ ਕਤਂ ਘਟ੍ਟਨਮਜ੍ਜਨਞ੍ਚੇਵ ਖਮਤਿ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। **ਜਮ੍ਬੋਨਦ**ਨ੍ਤਿ ਜਮ੍ਬੁਨਦਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ। ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹਿ ਏਕੇਕਾ ਸਾਖਾ ਪਣ੍ਣਾਸ ਪਣ੍ਣਾਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਵਡ੍ਢਿਤਾ, ਤਾਸੁ ਮਹਨ੍ਤਾ ਨਦਿਯੋ ਸਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਨਦੀਨਂ ਉਭਯਤੀਰੇਸੁ ਜਮ੍ਬੁਪਕ੍ਕਾਨਂ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸੁਵਣ੍ਣਙ੍ਕੁਰਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਨਦੀਜਲੇਨ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਜਮ੍ਬੋਨਦਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦਕ੍ਖਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤਉਕ੍ਕਾਮੁਖਸੁਕੁਸਲਸਮ੍ਪਹਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖੇਨ ਸੁਕੁਸਲੇਨ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਉਕ੍ਕਾਮੁਖੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਟ੍ਠਂ। **ਉਕ੍ਕਾਮੁਖੇ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਨੇ। **ਸਮ੍ਪਹਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਧੋਤਘਟ੍ਟਿਤਮਜ੍ਜਿਤਂ। ਵਤ੍ਥੋਪਮੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੭੫-੭੬) ਚ ਧਾਤੁਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੫੭-੩੬੦) ਚ ਪਿਣ੍ਡਸੋਧਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਕਤਭਣ੍ਡਸੋਧਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਯਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ **ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਫਰਣਂ ਚੇਤੋਫਰਣਂ ਕਸਿਣਫਰਣਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਫਰਣਂ ਆਲੋਕਫਰਣਂ ਸਰੀਰਫਰਣਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚੇਤੋਫਰਣਂ ਨਾਮ ਲੋਕਧਾਤੁਸਹਸ੍ਸੇ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਜਾਨਨਂ। ਕਸਿਣਫਰਣਂ ਨਾਮ ਲੋਕਧਾਤੁਸਹਸ੍ਸੇ ਕਸਿਣਪਤ੍ਥਰਣਂ। ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਫਰਣਂ ਨਾਮ ਆਲੋਕਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਹਸ੍ਸਲੋਕਧਾਤੁਦਸ੍ਸਨਂ। ਆਲੋਕਫਰਣਮ੍ਪਿ ਏਤਦੇਵ। ਸਰੀਰਫਰਣਂ ਨਾਮ ਲੋਕਧਾਤੁਸਹਸ੍ਸੇ ਸਰੀਰਪਭਾਯ ਪਤ੍ਥਰਣਂ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਫਰਣਾਨਿ ਅਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ‘‘ਮਣਿਓਪਮ੍ਮੇ ਕਸਿਣਫਰਣਂ ਵਿਯ ਨਿਕ੍ਖੋਪਮ੍ਮੇ ਸਰੀਰਫਰਣਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਾਦਂ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਫਰਣਂ ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਂ, ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ ਫਰਣਾਨਿ ਅਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾਵ

ਕਥੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਪਦੰ ਫਰਣਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ, ਅਥ ਵਾ **ਫਰਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਰਤਿ। **ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ।

੧੬੯. **ਆਭਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਆਭਾਦਯੋ ਨਾਮ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਾ ਦੇਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਯੋ ਪਰਿਤ੍ਤਾਭਾਦਯੋ ਦੇਵਾ ਆਭਾ ਨਾਮ, ਪਰਿਤ੍ਤਾਸੁਭਾਦਯੋ ਚ। ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾਦਯੋ ਚ ਸੁਭਾ ਨਾਮ। ਵੇਹਪ੍ਫਲਾਦਿਵਾਰਾ ਪਾਕਟਾਯੇਵ।

ਇਮੇ ਤਾਵ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਾਮਾਵਚਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੁ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਪਨ ਆਸਵਕ੍ਖਯਞ੍ਚ ਕਥੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ? ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਸੀਲੰ, ਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾ ਤਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਰੂਪੀਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਅਰੂਪਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪੀਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਦਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਉਪਰਿਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਆਸਵਕ੍ਖਯੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸਙ੍ਖਾਰੁਪਪਤ੍ਤਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਸੁਞ੍ਞਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਚੂਲ਼ਸੁਞ੍ਞਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੬. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਚੂਲ਼ਸੁਞ੍ਞਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਮਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਭਗਵਤੋ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਂ ਸੁਞ੍ਞਤਾਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸੋ ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਧੁਰੇਨ ਧੁਰਂ ਪਹਰਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਥਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥੇਥਾ’ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਯਂ ਮੇ ਭਗਵਾ ਨਗਰਕਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਤਂ ਸਾਰੇਮਿ, ਏਵਂ ਮੇ ਭਗਵਾ ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਥਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਦਸਬਲਂ ਸਾਰੇਨ੍ਤੋ **ਏਕਮਿਦ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ। **ਕਚ੍ਚਿਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਏਕਪਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਪਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ, ਕਿਂ ਸੋ ‘‘ਸੁਞ੍ਞਤਾਵਿਹਾਰੇਨਾ’’ਤਿ ਏਕਂ ਪਦਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋਤੁਕਾਮੇਨ ਪਨ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਯਮਾਨਂ ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਏਵਮਾਹ। ਏਕੋ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਥੇਰੋ ਏਵਰੂਪਂ ਕੋਹਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਨਨਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਭਗਵਤੋ ਅਪਚਿਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਚ੍ਚਿਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਪੁਬ੍ਬੇਪੀਤਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਨਗਰਕਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਣਕਾਲੇਪਿ। **ਏਤਰਹਿਪੀ**ਤਿ ਇਦਾਨਿਪਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ, ਏਕੋ ਪਨ ਸੋਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁਂ, ਏਕੋ ਸੋਤੁਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਕਥੇਤੁਂ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਪਨ ਸੋਤੁਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁਮ੍ਪਿ, (ਕਥੇਮਿਸ੍ਸ) ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਥ’’ਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥਿਗਵਾਸ੍ਸਵਲ਼ਵੇਨਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਟ੍ਠਰੂਪਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਚਿਤ੍ਤਰੂਪਵਸੇਨ ਕਤਾ ਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਵੇਸ੍ਸਵਣਮਨ੍ਧਾਤਾਦੀਨਂ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਕਤਮ੍ਪਿ, ਰਤਨਪਰਿਕ੍ਖਤਾਨਂ ਵਾਤਪਾਨਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਸਣ੍ਠਿਤਮ੍ਪਿ, ਜਿਣ੍ਣਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਤ੍ਥਂ ਠਪਿਤਮ੍ਪਿ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਟ੍ਠਰੂਪਾਦਿਵਸੇਨ ਕਤਾ ਧਮ੍ਮਸਵਨਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਵਸੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਚ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸੋ ਤੇਹਿ ਸੁਞ੍ਞੋ। ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਾਨਂ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਆਦੀਨਂ, ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਸ੍ਸ, ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਞ੍ਚ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਟਿਚ੍ਚਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੇਸੁਪਿ ਵਿਹਾਰਭਤ੍ਤਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚੇਵ ਗਿਲਾਨਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਉਦ੍ਦੇਸਚੀਵਰਕਮ੍ਮਪਸੁਤਾਦੀਹਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸੋ ਅਸੁਞ੍ਞੋਵ ਹੋਤਿ, ਇਤਿ ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਏਵਮਾਹ। **ਏਕਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਭਾਵਂ, ਏਕਂ ਅਸੁਞ੍ਞਤਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕੋ ਅਸੁਞ੍ਞਭਾਵੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ। **ਗਾਮਸਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮੋਤਿ ਪਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਾ ਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਗਾਮਸਞ੍ਞਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਸਞ੍ਞਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ ਏਕਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਰਞ੍ਞਂ, ਅਯਂ ਰੁਕ੍ਖੋ, ਅਯਂ ਪਬ੍ਬਤੋ, ਅਯਂ ਨੀਲੋਭਾਸੋ ਵਨਸਣ੍ਡੋਤਿ ਏਵਂ ਏਕਂ ਅਰਞ੍ਞਂਯੇਵ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਓਤਰਤਿ। **ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਏਵਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯੇ ਅਸ੍ਸੁ ਦਰਥਾ**ਤਿ ਯੇ ਚ ਪਵਤ੍ਤਦਰਥਾ ਵਾ ਕਿਲੇਸਦਰਥਾ ਵਾ ਗਾਮਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇ ਇਧ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਸਨ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਪਨ ਏਕਂ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਵਤ੍ਤਦਰਥਮਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਿ।

ਯਞ੍ਹਿ ਖੋ ਤਤ੍ਥ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਯਂ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੇ ਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ ਵਿਯ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਾਯ ਗਾਮਸਞ੍ਞਾਮਨੁਸ੍ਸਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਦਰਥਕਿਲੇਸਦਰਥਜਾਤਂ, ਤਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਯਂ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਅਵਸਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ

ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਵਿਯ ਤਤ੍ਥ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਾਯ ਪਵਤ੍ਤੁਦਰਥਮਤ੍ਤੰ ਅਵਸਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ। **ਤੰ ਸਨ੍ਤਮਿਦੰ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਤੰ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮੇਵ ''ਅਤ੍ਥਿ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, **ਸੁਞ੍ਞਤਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤਾਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

੧੭੭. **ਅਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਸਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਗਾਮਸਞ੍ਞੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਵੰ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਮਨੁਸ੍ਸਸਞ੍ਞਾਯ ਗਾਮਸਞ੍ਞੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਸਞ੍ਞੰ, ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਾਯ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞੰ, ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸਞ੍ਞਾਯ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞੰ...ਪੇ॰... ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਞ੍ਞਾਯ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਞ੍ਞੰ , ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਞ੍ਞੰ, ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤੰ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਦੇਸਨੰ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਥਵੀਸਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞੰ ਪਹਾਯ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ? ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਸੇਸਾਨਧਿਗਮਨਤੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਰਮਣੀਯੰ ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਾਲਿਆਦਯੋ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਲਾਭੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਲਿਆਦਯੋ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਵ, ਸਚੇ ਪਨ ਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਹਤਖਾਣੁਕਕਣ੍ਟਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਵਪਤਿ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ – ''ਇਦੰ ਅਰਞ੍ਞੰ, ਅਯੰ ਰੁਕ੍ਖੋ, ਅਯੰ ਪਬ੍ਬਤੋ, ਅਯੰ ਨੀਲੋਭਾਸੋ ਵਨਸਣ੍ਡੋ''ਤਿ ਸਚੇਪਿ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਨੇਵੂਪਚਾਰੰ ਨ ਸਮਾਧਿੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਥਵੀਸਞ੍ਞਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ਧੁਵਸੇਵਨੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਥਵੀਕਸਿਣੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਝਾਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਝਾਨਪਦਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਞ੍ਞਸਞ੍ਞੰ ਪਹਾਯ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। **ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਮ੍ਭੂਤੰ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਥਵੀਕਸਿਣੇ ਸੋ ਪਥਵੀਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਓਪਮ੍ਮਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਉਸਭਸ੍ਸ ਏਤਨ੍ਤਿ **ਆਸਭੰ**। ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪਨ ਗੁਨ੍ਨੰ ਗਣ੍ਡਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਹਾਰਾਪਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਚਮ੍ਮੰ ਪਸਾਰਿਯਮਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਲਿਕੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਉਸਭਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾਯ ਤੇ ਦੋਸਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਚਮ੍ਮੰ ਗਹਿਤੰ। **ਸਙ੍ਕੁਸਤੇਨਾ**ਤਿ ਖਿਲਸਤੇਨ। **ਸੁਵਿਹਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਹਤੰ। ਊਨਕਸਤਸਙ੍ਕੁਵਿਹਤਞ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਲਿਕੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਕੁਸਤੇਨ ਵਿਹਤੰ ਭੇਰਿਤਲੰ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਲਿਕੰ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਉਕ੍ਕੂਲਵਿਕ੍ਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਚਨੀਚੰ ਥਲਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ। **ਨਦੀਵਿਦੁਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਨਦਿਯੋ ਚੇਵ ਦੁਗ੍ਗਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ। **ਪਥਵੀਸਞ੍ਞੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ ਏਕਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਸਿਣਪਥਵਿਯੰਯੇਵ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਮ੍ਭੂਤੰ ਏਕੰ ਸਞ੍ਞੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। **ਦਰਥਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤੁਦਰਥਵਸੇਨ ਦਰਥਮਤ੍ਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੮੨. **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿੰ। ਸੋ ਹਿ ਨਿਚ੍ਚਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਵਿਰਹਿਤੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਇਮਮੇਵ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਤ੍ਥੁੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਇਮਮੇਵਾ**ਤਿ ਇਮੰ ਏਵ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੰ। **ਸਲ਼ਾਯਤਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ। **ਜੀਵਿਤਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਜੀਵਿਤਪਚ੍ਚਯਾ ਪਵਤ੍ਤੁਦਰਥਮਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

੧੮੩. ਪੁਨ **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਟਿਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਾਮਾਸਵੰ ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਕਾਮਾਸਵੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਪਵਤ੍ਤੁਦਰਥਾ ਇਧ ਨ ਸਨ੍ਤਿ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਚੇਵ ਅਰਿਯਫਲੇ ਚ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਇਮਮੇਵ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਉਪਾਦਿਸੇਸਦਰਥਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਞ੍ਞਾਯ ਗਾਮਸਞ੍ਞੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਾ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਤਿ।

੧੮੪. **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੰ। **ਅਨੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਵਿਰਹਿਤੰ ਸਬ੍ਬਸੇਟ੍ਠੰ। **ਸੁਞ੍ਞਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤੀਤੇਪਿ, ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ। ਅਨਾਗਤੇਪਿ, ਏਤਰਹਿਪਿ

ਬੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਇਮਂਯੇਵ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਪਰਮਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸੁਞ੍ਞਤਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਂਸੁ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਚੂਲ਼ਸੁਞ੍ਞਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਮਹਾਸੁਞ੍ਞਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੫. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸੁਞ੍ਞਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਲ਼ਖੇਮਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਛਵਿਵਣ੍ਣੇਨ ਸੋ ਕਾਲ਼ੋ, ਖੇਮਕੋਤਿ ਪਨਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਵਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਪਾਕਾਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਾਦਿਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਚੇਵ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਭੋਜਨਸਾਲਾਦੀਨਿ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਵਿਹਾਰੋ। **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਮਞ੍ਚੋ ਪੀਠਂ ਭਿਸਿਬਿਮ੍ਬੋਹਨਂ ਤਟ੍ਟਿਕਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੋ ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਲਾਲਸਨ੍ਥਾਰੋਤਿਆਦੀਨਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਞ੍ਚੇਨ ਮਞ੍ਚਂ…ਪੇ॰… ਪਲਾਲਸਨ੍ਥਾਰੇਨੇਵ ਪਲਾਲਸਨ੍ਥਾਰਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਪਿਤਾਨਿ, ਗਣਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸਂ ਅਹੋਸਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਨੁ ਖੋਤਿ ਭਗਵਤੋ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟਿਤਤ੍ਤਾ ਸਂਸਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਿਤਕ੍ਕਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਵਿਤਕ੍ਕਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਚਾਯਂ ਨੁਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੋ। ਪਾਟਿਮਤ੍ਥਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਅਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਇਤੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਗਵਤਾ ਦਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ।

ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ਗਣਵਾਸੋ ਨਾਮਾਯਂ ਵਟ੍ਟੇ ਆਚਿਣ੍ਣਸਮਾਚਿਣ੍ਣੋ ਨਦੀਓਤਿਣ੍ਣਉਦਕਸਦਿਸੋ, ਨਿਰਯਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਾਸੁਰਕਾਯੇਸੁਪਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕ-ਦੇਵਲੋਕਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇਸੁਪਿ ਗਣਵਾਸੋਵ ਆਚਿਣ੍ਣੋ। ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੋ ਹਿ **ਨਿਰਯੋ** ਤਿਪੁਚੁਣ੍ਣਭਰਿਤਾ ਨਾਲ਼ਿ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰੋ, ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਕਮ੍ਮਕਾਰਣਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਮਾਣਂ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਥਾ ਵਾਸੀਹਿ ਤਚ੍ਛਨਾਦਿਠਾਨੇਸੁ, ਇਤਿ ਗਣਭੂਤਾਵ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ** ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਉਪਸਿਕਾਨਂ ਪਮਾਣਂ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਥਾ ਏਕੇਕਬਿਲਾਦੀਸੁਪਿ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਦੀਨਂ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਮ੍ਪਿ ਗਣਵਾਸੋਵ। **ਪੇਤਨਗਰਾਨਿ** ਚ ਗਾਵੁਤਿਕਾਨਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਿਕਾਨਿਪਿ ਪੇਤਭਰਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇਪਿ ਗਣਵਾਸੋਵ। **ਅਸੁਰਭਵਨਂ** ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਕਣ੍ਣੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸੂਚਿਯਾ ਕਣ੍ਣਬਿਲਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਅਸੁਰਕਾਯੇਪਿ ਗਣਵਾਸੋਵ। **ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ** ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਾਸ ਕੁਲਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਰਾਜਗਹੇ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਨੁਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਵਸਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੂਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇਪਿ ਗਣਵਾਸੋਵ। **ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ** ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇਸੁਪਿ ਗਣਵਾਸੋਵ। ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਹਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢਤਿਯਾ ਨਾਟਕਕੋਟਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਵਪਿ ਕੋਟਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਾਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਵਸਨ੍ਤਿ।

ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਗਣਵਾਸਵਿਦ੍ਧਂਸਨਤ੍ਥਂ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ, ਇਮੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਗਣਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣਾਭਿਰਤਾ ਜਾਤਾ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ 'ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨ ਵਸਿਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਂ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯਂ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਸਕ੍ਕਾ। ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਮਹਾਸੁਞ੍ਞਤਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਨਾਮ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਦੇਸੇਮਿ, ਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਬ੍ਬਕਾਯਿਕਆਦਾਸੋ ਵਿਯ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ਯਥਾ ਨਾਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਆਦਾਸੇ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਜ੍ਜਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਪਹਾਯ ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇਪਿ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਣਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕੀਭਾਵਾਭਿਰਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਚ ਮਨੋਰਥਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਣਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਗਣਨਪਥਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ।

ਵਾਲਿਕਪਿਟ੍ਠਿਵਿਹਾਰੇਪਿ ਹਿ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਅਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਸਮਯੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਞ੍ਞਾਪਿਤ੍ਵਾ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਏਵਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਮਯਂ ਕਿਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਗਣਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕੀਭਾਵਾਭਿਰਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਗਣਭੇਦਨਂ ਨਾਮ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

੧੮੬. ਘਟਾਯਾਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ। **ਵਿਹਾਰੇ**ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਿਹਾਰੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮਸ੍ਸੇਵ ਏਕਦੇਸੇ ਕਾਲਖੇਮਕਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰੋ ਵਿਯ ਕਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਚੀਵਰਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਜਿਣ੍ਣਮਲਿਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਲਟ੍ਠਾਨੁਪ੍ਪਾਦਨਧੋਵਨਾਦੀਹਿ ਕਤਪਰਿਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ, ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥਾਨਂ ਵਿਚਾਰਣਸਿਬ੍ਬਨਾਦੀਹਿ ਅਕਤਂ ਸਂਵਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਅਕਤਂ ਸਂਵਿਧਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸਾਟਕੇ ਅਦਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਾਤੋਵ ਸੂਚਿਪਾਸਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਅਪਞ੍ਞਾਯਨਕਾਲੇ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਸੂਚਿਕਮ੍ਮੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇਯੇਵ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਸਂਵਿਦਹਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਨ ਸਂਵਿਦਹਿਂਸੁ। **ਚੀਵਰਕਾਰਸਮਯੋ ਨੋ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਦ੍ਧਾ ਏਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨ ਪਟਿਸਾਮਿਤਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ, ਭਗਵਤਾ ਚ ਦਿਟ੍ਠਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁਕਾਮੋ, ਇਮੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਾਰਾਮਾ ਏਵ, ਚੀਵਰਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਪਨ ਏਵਂ ਵਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਨ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦਾਤਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕਮ੍ਮਸਮਯੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਕਮ੍ਮਸਮਯੋ ਵਾ, ਚੀਵਰਕਾਰਸਮਯੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਚੀਵਰਕਾਰਸਮਯੋ ਵਾ, ਅਥ ਖੋ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਸੋਭਤਿਯੇਵ। ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਅਨੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਅਹੋਸੀਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਗਣਿਕਾ**ਤਿ ਸਕਪਰਿਸਸਮੋਧਾਨਂ। **ਗਣੋ**ਤਿ ਨਾਨਾਜਨਸਮੋਧਾਨਂ। ਇਤਿ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਗਣਾਰਾਮੋ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਗਣਬਾਹੁਲ੍ਲਾਭਿਰਤੋ ਗਣਬਨ੍ਧਨਬਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਸੋਭਤਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਪਨ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਧੋਤਹਤ੍ਥਪਾਦੋ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਾਰਾਮਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਸੋਭਤਿ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਖਂ। **ਪਵਿਵੇਕਸੁਖਮ੍ਪਿ** ਕਾਮਪਵਿਵੇਕਸੁਖਮੇਵ। ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਪਨ ਵੂਪਸਮਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਉਪਸਮਸੁਖਂ**। ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਬੋਧਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਬੋਧਿਸੁਖਂ। ਨਿਕਾਮਲਾਭੀ**ਤਿ ਕਾਮਲਾਭੀ ਇਚ੍ਛਿਤਲਾਭੀ। **ਅਕਿਚ੍ਛਲਾਭੀ**ਤਿ ਅਦੁਕ੍ਖਲਾਭੀ। **ਅਕਸਿਰਲਾਭੀ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਲਾਭੀ।

ਸਾਮਾਯਿਕਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਿਤਪ੍ਪਿਤਸਮਯੇ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ। **ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਨਾਪਂ। **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਾਵਚਰਚਿਤ੍ਤਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਝਾਨਾਨਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਚ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਅਯਂ ਸਾਮਾਯਿਕੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੨੧੩)। **ਅਸਾਮਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮਯਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ, ਅਯਂ ਅਸਾਮਾਯਿਕੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ''ਤਿ। **ਅਕੁਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਅਕੋਪੇਤਬ੍ਬਂ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ? ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਣਬਨ੍ਧਨਬਦ੍ਧੋ ਨੇਵ ਲੋਕਿਯਗੁਣਂ, ਨ ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਗਣਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਏਕਾਭਿਰਤੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਗਣਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਏਕੀਭਾਵਾਭਿਰਤੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਤੇਸੁ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੀਭਾਵਾਭਿਰਤੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ।

ਏਵਂ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮਸ੍ਸ ਗੁਣਾਧਿਗਮਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਦੋਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਨਾਹਂ ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰਂ। **ਯਤ੍ਥ ਰਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪੇ ਰਾਗਵਸੇਨ ਰਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪੇ ਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਰੂਪਂ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਥ ਖੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਨਂ ਦਸਬਲਸਾਵਕਤ੍ਤੂਪਗਮਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੇਨ ਸਞ੍ਜਯਸ੍ਸ ਵਿਯ, ਉਪਾਲਿਗਹਪਤਿਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੇਨ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ, ਪਿਯਜਾਤਿਕਸੁਤ੍ਤੇ ਸੇਟ੍ਠਿਆਦੀਨਂ ਵਿਯ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯੇਵ।

੧੮੭. ਅਯਂ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦਾਤਿ ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ? ਸਚੇ ਹਿ ਕੋਚਿ ਦੁਬ੍ਬੁਦ੍ਧੀ ਨਵਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖੇਤ੍ਤੁਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਗਾਵਿਯੋ ਵਿਯ ਅਮ੍ਹੇਯੇਵ ਗਣੇਤੋ ਨੀਹਰਤਿ, ਏਕੀਭਾਵੇ ਨਿਯੋਜੇਤਿ, ਸਯਂ ਪਨ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੋਕਾਸੁਪਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਂ – ''ਚਕ੍ਕਵਾਲਪਰਿਯਨ੍ਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਪਿ ਤਥਾਗਤੋ ਏਕਕੋਵਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਦੀਨਂ ਸਙ੍ਖਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਯਜ੍ਝਤ੍ਤਂ। **ਸੁਞ੍ਞਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ। **ਤਤ੍ਰ ਚੇ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਚੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਪੁਨ **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋ। **ਵਿਵੇਕਨਿਨ੍ਨੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਨ੍ਨੇਨ। **ਬਜਨ੍ਤੀਭੂਤੇਨਾ**ਤਿ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਿਗਤਨ੍ਤੇਨ ਨਿਸ੍ਸਟੇਨ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤੇਨ। **ਉਯਜੋਜਨਿਕਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ ਏਵਂ ਉਯਜੋਜਨਿਕੇਨ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ।

ਕਾਯ ਪਨ ਵੇਲਾਯ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਕਥੇਤਿ? ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਵੇਲਾਯ, ਵਾ ਪੁਰਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚਵੇਲਾਯ ਵਾ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਕਾਲਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਵਰਗਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਤੇਲਪਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕਾਲਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਵੇਕਨਿਨ੍ਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਸਂ ਉਯਜੋਜੇਤਿ । ਪੁਰਿਮਯਾਮੇਪਿ ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਾ ਰਤ੍ਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਥਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੯੯) ਏਵਂ ਉਯਜੋਜੇਤਿ । ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਬੋਧਿਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਨ੍ਨਾਨੇਵ। **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸੁਞ੍ਞਤਾਵਿਹਾਰੋ ਸਨ੍ਤੋ ਪਣੀਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ।

੧੮੮. ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤਮੇਵ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸੁਞ੍ਞਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨਭਾਵਜਾਨਨੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਕਾਲੇਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ । **ਆਨੇਞ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਆਨੇਞ੍ਜਂ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਪਗੁਣਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸੁਞ੍ਞਤਂ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਤਤੋ ''ਪਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਨੁ ਖੋ ਕਥ''ਨ੍ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਤਤੋ – ''ਕਾਲੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ, ਕਾਲੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਨੁ ਖੋ ਕਥ''ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਤਤੋ ਉਭਤੋਭਾਗਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੁਕਾਮੋ ''ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਨੁ ਖੋ ਕਥ''ਨ੍ਤਿ ਆਨੇਞ੍ਜਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਇਦਾਨਿ – ''ਨ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਵੀਰਿਯੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਮੇਵ ਪਨ ਸਾਧੁਕਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਫਰਸੁਮ੍ਹਿ ਅਵਹਨ੍ਤੇ ਪੁਨ ਨਿਸਿਤਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛਿਜ੍ਜੇਸੁ ਫਰਸੁ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵਹਤੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਸ੍ਮਿਂਯੇ**ਵਾਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਯਂ ਯਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਆਹ।

੧੮੯. ਇਮਿਨਾ ਵਿਹਾਰੇਨਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਿਹਾਰੇਨ। **ਇਤਿਹ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਇਤਿ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ''ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਮੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤਿ। **ਸਯਤੀ**ਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ – ''ਇਦਾਨਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਅਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ । **ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ, ਇਤਿਹ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਜਾਨਨੇਨ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ।

ਪੁਨ ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ **ਏਵਰੂਪਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਜਾਨਨੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਤਰੁਣਾਵ, ਤਾਸਂ ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ –

“ਆਵਾਸੋ ਗੋਚਰੋ ਭਸ੍ਸਂ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਥ ਭੋਜਨਂ।
ਉਤੁ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਚੇਵ, ਸਪ੍ਪਾਯੋ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਕੋ”ਤਿ॥

ਸਤ੍ਤ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮਿਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿਤਕ੍ਕਵਾਰੇਸੁ ਅਵਿਤਕ੍ਕਨਸ੍ਸ ਚ ਵਿਤਕ੍ਕਨਸ੍ਸ ਚ ਜਾਨਨੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੧੯੦. ਇਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਪਹਾਨੇਨ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗੇ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ **ਪਞ੍ਚ ਖੋ ਇਮੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਕਾਮਗੁਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਆਯਤਨੇ**ਤਿ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਿਲੇਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣੇ। **ਸਮੁਦਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਸਮੁਦਾਚਰਣਤੋ ਅਪ੍ਪਹੀਨਕਿਲੇਸੋ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮੇਵ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਜਾਨਨੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਏਤਂ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਜਾਨਨੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ “ਪਹੀਨੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਨੋ”ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਅਪਹੀਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟੇਤਿ, ਤਤੋ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਂ ਫਲਂ, ਫਲਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਪਹੀਨਭਾਵਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਜਾਨਨੇਨ “ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤੀ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੯੧. ਇਦਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ **ਪਞ੍ਚ ਖੋ ਇਮੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੋ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਰੂਪੇ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਮਾਨੋ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਛਨ੍ਦੋ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਅਨੁਸਯੋ ਪਹੀਯਤਿ। ਤਥਾ ਵੇਦਨਾਦੀਸੁ ਸਮ੍ਪਜਾਨਤਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਥਿਤੇ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਕੁਸਲਾਯਤਿਕਾ**ਤਿ ਕੁਸਲਤੋ ਆਗਤਾ। ਕੁਸਲਾ ਹਿ ਕੁਸਲਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਾਯਤਿਕਾਪਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਕੁਸਲਂ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਕੁਸਲਞ੍ਚੇਵ ਕੁਸਲਾਯਤਿਕਞ੍ਚ...ਪੇ॰... ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਕੁਸਲਂ, ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਕੁਸਲਞ੍ਚੇਵ ਕੁਸਲਾਯਤਿਕਞ੍ਚ, ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਕੁਸਲਂ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਕੁਸਲੋ ਚੇਵ ਕੁਸਲਾਯਤਿਕੋ ਚ...ਪੇ॰... ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੋ ਕੁਸਲੋ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਕੁਸਲੋ ਚੇਵ ਕੁਸਲਾਯਤਿਕੋ ਚ। ਤਥਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਕੁਸਲਂ, ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ ਚੇਵ ਕੁਸਲਾਯਤਿਕਾ ਚ...ਪੇ॰... ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਕੁਸਲੋ, ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ ਚੇਵ ਕੁਸਲਾਯਤਿਕਾ ਚ।

ਅਰਿਯਾਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾ। **ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਲੋਕੇ ਉਤ੍ਤਰਾ ਵਿਸਿਟ੍ਠਾ। **ਅਨਵਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਪਾਪਿਮਤਾ**ਤਿ ਪਾਪਿਮਨ੍ਤੇਨ ਮਾਰੇਨ ਅਨੋਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮਾਰੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, “ਇਦਂ ਨਾਮ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ”ਤਿ ਜਾਤਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ “ਅਨਵਕ੍ਕਨ੍ਤਾ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸੀਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਗਣੇਪਿ ਏਕੋ ਆਨਿਸਂਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਦਮਾਹ। **ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਗਚ੍ਛਿਤੁਂ ਪਰਿਚਰਿਤੁਂ।

ਨ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭਗਵਤਾ – “ਸੁਤਾਵੁਧੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਅਕੁਸਲਂ ਪਜਹਤਿ, ਕੁਸਲਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਸਾਵਜ੍ਜਂ ਪਜਹਤਿ, ਅਨਵਜ੍ਜਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਤੀ”ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੬੭) ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਪਞ੍ਚਾਵੁਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਯੋਧੋ ਵਿਯ ਕਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ਸੁਤਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਆਵੁਧਂ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਦਤ੍ਥਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨਾਰਹਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਨ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਆਹ।

ਇਦਾਨਿ ਯਦਤ੍ਥੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਯਾ ਚ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਦਸ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਆਗਤਾਨਿ। ''ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯਵਸੇਨ ਆਗਤਾਨਿ, ''ਯਦਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗੇਯਜ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਤਪਰਿਯਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਆਗਤਾਨਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਪਰਿਪੂਰਣਵਸੇਨ ਆਗਤਾਨਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦਸ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਏਕਕਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਕੀਭਾਵੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਏਕੀਭਾਵੇ ਸਨ੍ਤੇ।

੧੯੩. **ਸਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਕੋ ਤਿਤ੍ਥਕਰਸਤ੍ਥਾ। **ਅਨ੍ਵਾਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਆਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। **ਮੁਚ੍ਛਂ ਕਾਮਯਤੀ**ਤਿ ਮੁਚ੍ਛਨਤਣ੍ਹਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਪਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਚਰਿਯੂਪਦ੍ਦਵੇਨਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਿਲੇਸੂਪਦ੍ਦਵੇਨ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸੁਪਦ੍ਦਵੋ। ਸੇਸੁਪਦ੍ਦਵੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਵਧਿਂਸੁ ਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਰਯਿਂਸੁ ਨਂ। ਏਤੇਨ ਹਿ ਗੁਣਮਰਣਂ ਕਥਿਤਂ।

ਵਿਨਿਪਾਤਾਯਾਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਪਤਨਾਯ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੁਪਦ੍ਦਵੋਵ – ''ਦੁਕ੍ਖਵਿਪਾਕਤਰੋ ਚ ਕਟੁਕਵਿਪਾਕਤਰੋ ਚ ਵਿਨਿਪਾਤਾਯ ਚ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ। ਬਾਹਿਰਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਹਿ ਅਪ੍ਪਲਾਭਾ, ਤਤ੍ਥ ਮਹਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਗੁਣੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞਾਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਯਥਾ ਗਦ੍ਰਭਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਤਿਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਂਸੁਮਕ੍ਖਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਬਾਹਿਰਸਮਯੇ ਲੋਕਿਯਗੁਣਮਤ੍ਤਤੋਵ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤੇਨ ਪੁਰਿਮਂ ਉਪਦ੍ਦਵਦ੍ਵਯਂ ਨ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਾਸਨੇ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਮਹਾਲਾਭਾ, ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਾ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਗੁਣਾ। ਇਤਿ ਯਥਾ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਮਾਰੋ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਰਗਤੋ ਨਗਰਂ ਅਨੁਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਤੋ ਪਤਿਤੋ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਂ ਸਾਸਨਤੋ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨੋ ਨਵਹਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣੇਹਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਤੇਨਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੁਪਦ੍ਦਵੋ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ।

੧੯੬. **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸੇਸੁਪਦ੍ਦਵੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੁਪਦ੍ਦਵੋ ਦੁਕ੍ਖਵਿਪਾਕਤਰੋ, ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਸਪਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਮਿਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਹਿਤਾਯ, ਤਸ੍ਮਾ। ਏਵਂ ਉਪਰਿਮੇਨਪਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮੇਨਪਿ ਅਤ੍ਥੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਮਿਤ੍ਤਵਤਾਯਾ**ਤਿ ਮਿਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ। **ਸਪਤ੍ਤਵਤਾਯਾ**ਤਿ ਵੇਰਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ।

ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਚ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਵਤ੍ਤਤਿ ਨਾਮ। ਤਦੇਵ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਨ ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਵਤ੍ਤਤਿ ਨਾਮ।

ਨ ਵੋ ਅਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾ ਪਰਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਤਥਾ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਆਮਕੇ**ਤਿ ਅਪਕ੍ਕੇ। **ਆਮਕਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਮਕੇ ਨਾਤਿਸੁਕ੍ਖੇ ਭਾਜਨੇ। ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਹਿ ਆਮਕਂ ਨਾਤਿਸੁਕ੍ਖਂ ਅਪਕ੍ਕਂ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਸਣ੍ਹਿਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ''ਮਾ ਭਿਜ੍ਜਤੂ''ਤਿ। ਇਤਿ ਯਥਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਨਾਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਤਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਸਕਿਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਓਵਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਪਵਯ੍ਹ ਪਵਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਦੋਸੇ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ। ਯਥਾ ਪਕ੍ਕਭਾਜਨੇਸੁ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਭਿਨ੍ਨਛਿਨ੍ਨਜਜ੍ਜਰਾਨਿ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਪਕ੍ਕਾਨੇਵ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਹਮ੍ਪਿ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਓਵਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਯੋ ਸਾਰੋ ਸੋ ਠਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਵੋ ਮਯਾ ਓਵਦਿਯਮਾਨਾਨਂ ਯੋ ਮਗ੍ਗਫਲਸਾਰੋ, ਸੋ ਠਸ੍ਸਤਿ। ਅਪਿਚ ਲੋਕਿਯਗੁਣਾਪਿ ਇਧ ਸਾਰੋਤ੍ਵੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਮਹਾਸੁਞ੍ਞਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਅਚ੍ਛਰਿਯਅਬ੍ਭੁਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੭. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਅਬ੍ਭੁਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਯੋ ਨਾਮ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਪਞ੍ਚਾ ਨਾਮ ਤਣ੍ਹਾ ਮਾਨੋ ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਕਿਲੇਸਾ। **ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵਟੁਮ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਪਾਕਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ। **ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਯਤ੍ਰਾਤਿ ਨਿਪਾਤਵਸੇਨ ਅਨਾਗਤਵਚਨਂ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤੀਤਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ, ਨ ਇਦਾਨਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਸ੍ਸਤਿ। **ਏਵਂਜਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦਯੋ ਖਤ੍ਤਿਯਜਚ੍ਚਾ, ਕਕੁਸਨ੍ਧਾਦਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਜਚ੍ਚਾਤਿ। **ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦਯੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਗੋਤ੍ਤਾ, ਕਕੁਸਨ੍ਧਾਦਯੋ ਕਸ੍ਸਪਗੋਤ੍ਤਾਤਿ। **ਏਵਂਸੀਲਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੀਲੇਨ ਏਵਂਸੀਲਾ। **ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਾਧਿਪਕ੍ਖਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ । ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਏਵਂਸਮਾਧਿਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਞ੍ਞਾਯ ਏਵਂਪਞ੍ਞਾ। **ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਮਾਧਿਪਕ੍ਖਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰੋ ਗਹਿਤੋਵ, ਪੁਨ ਕਸ੍ਮਾ ਗਹਿਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਚੇ, ਨ ਇਦਂ ਗਹਿਤਮੇਵ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਹਾਰੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਯਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੇਹਿ ਨੀਵਰਣਾਦੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦਿਕਾ ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਯਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨੀਕਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਹਿ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਤਦਙ੍ਗਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ ਸਯਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਮਗ੍ਗਾਨੁਭਾਵੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਨਿਸ੍ਸਟਤ੍ਤਾ ਅਪਗਤਤ੍ਤਾ ਦੂਰੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤਂ। ਇਤਿ ਇਮਾਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਨਂ ਵਸੇਨ ਏਵਂਵਿਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੯੯. **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ''ਤਥਾਗਤਾ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ''ਤਿ ਵਦਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਭਨ੍ਤੁ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਾਤਿ। **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਨਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਦੇਵਲੋਕੇ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਜਾਤਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੇਨ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ –

> ''ਇਤੋ ਵਿਮੁਚ੍ਚਮਾਨਾਹਂ, ਸਗ੍ਗਗਾਮੀ ਵਿਸੇਸਗੂ।
> ਅਨਿਵਤ੍ਤੀ ਤਤੋ ਅਸ੍ਸਂ, ਅਟ੍ਠਮੇਤਂ ਵਰਂ ਵਰੇ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੨.੨੨.੨੩੦੦) –

ਏਵਂ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਮੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਹੋਤੂਤਿ ਵਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਇਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ। ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਪਨ ਚੁਤੋ ਪੁਨ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ, ਇਦਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ।

ਕਿਂ ਪਨ ਸੇਸਦੇਵਤਾ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ? ਨੋ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਪਨ ਉਯ੍ਯਾਨਵਿਮਾਨਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਨਾਟਕੇਹਿ ਤੂਰਿਯਸਦ੍ਦੇਨ ਪਬੋਧਿਤਾ ''ਮਾਰਿਸ ਅਯਂ ਦੇਵਲੋਕੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਸਾਰਿਤਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਠਮਜਵਨਵਾਰੇ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੁਤਿਯਜਵਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਜਾਨਾਤਿ। ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਜਾਨਨਂ ਹੋਤਿ।

ਅਟ੍ਠਾਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦੇਵਾ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾ ਠਿਤਮ੍ਹਾਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਬਲਵਤਾ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇਨ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਮਾਨਾ ਸਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੁਤ੍ਤਪੀਤਭਾਵਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦੇਨ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਂ ਤਥਾਰੂਪਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਨੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਹਿ ਸੇਸਦੇਵੇ ਦਸਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਅਧਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਪਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਮਦ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤੇ ਕਾਯੇ ਅਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ।

੨੦੦. **ਯਾਵਤਾਯੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਸਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਕਿਂ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ? ਆਮ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਞ੍ਞਦਾ ਹਿ ਦੀਘਾਯੁਕਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਪਾਰਮਿਯੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪੂਰੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਾਲਂਕਿਰਿਯਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ । ਅਯਂ ਕਾਲਙ੍ਕਿਰਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਦਾ ਪਨ ਅਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਰਕ੍ਖਿਤਸੀਲਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਪਾਰਮੀਨਂ ਪੂਰਿਤਤ੍ਤਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਤੁਸਿਤਾ ਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਏਵਂ ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਨ – ''ਮਨੁਸ੍ਸਗਣਨਾਵਸੇਨ ਇਦਾਨਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਚੁਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ – ਮਾਲਾ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਚ੍ਛੇਹਿ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਕਾਯੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਿਯਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਦੇਵੋ ਦੇਵਾਸਨੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਮਾਲਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਪਿਲਨ੍ਧਨਮਾਲਾ। ਤਾ ਕਿਰ ਸਟ੍ਠਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਾਸ-ਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਅਮਿਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤਦਾ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ। **ਵਤ੍ਥੇਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਨ ਕਾਲਂ ਦੇਵਾਨਂ ਨੇਵ ਸੀਤਂ ਨ ਉਣ੍ਹਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸਰੀਰਤੋ ਬਿਨ੍ਦੁਬਿਨ੍ਦੁਵਸੇਨ **ਸੇਦਾ** ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਕਾਲਂ ਤੇਸਂ ਸਰੀਰੇ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਪਾਲਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ **ਵਿਵਣ੍ਣਤਾ** ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਦੇਵਧੀਤਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਵਿਯ, ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ। ਮਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਨੇਸਂ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਨੇਸਂ ਕਾਲਂ ਦੇਵਲੋਕੇ **ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ** ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿ ਵਿਜਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਸਕੇ ਆਸਨੇ ਨਾਭਿਰਮਨ੍ਤਿ।

ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਯਥਾ ਲੋਕੇ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਨਂਯੇਵ ਉਕ੍ਕਾਪਾਤਭੂਮਿਚਾਲਚਨ੍ਦਗ੍ਗਾਹਾਦੀਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ, ਏਵਮੇਵ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ। ਯਥਾ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਾਠਕਾਦਯੋਵ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇ, ਏਵਮੇਵ ਤਾਨਿਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਦੇਵਾ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਏਵ ਪਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਚ ਮਨ੍ਦੇਨ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਤੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ – ''ਇਦਾਨਿ ਕੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ, ਤੇ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਦਾਨਂ ਰਕ੍ਖਿਤਂ ਸੀਲਂ ਭਾਵਿਤਂ ਭਾਵਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪਰਿਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਤਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨ ਭਾਯਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਪਾਤੁਭੂਤੇਸੁ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ – ''ਮਾਰਿਸ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਹਿ ਨ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੇਹਿ ਪੂਰਿਤਾ, ਲੋਕਨਿਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੇਹਿ ਪੂਰਿਤਾ। ਸੋ ਵੋ ਇਦਾਨਿ ਕਾਲੋ ਮਾਰਿਸ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯ, ਸਮਯੋ ਮਾਰਿਸ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯਾ''ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਕਾਲਦੀਪਦੇਸਕੁਲਜਨੇਤ੍ਤਿਆਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ **ਪਞ੍ਚਮਹਾਵਿਲੋਕਨਂ** ਨਾਮ ਵਿਲੋਕੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਕਾਲੋ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਪਠਮਂ ਕਾਲਂ ਵਿਲੋਕੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਵਡ੍ਢਿਤਆਯੁਕਾਲੋ ਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਾਨਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਤਿਲਕ੍ਖਣਮੁਤ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਸਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨੇਵ ਸੋਤੁਂ ਨ ਸਦ੍ਧਾਤੁਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਅਭਿਸਮਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ ਸਾਸਨਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਕਾਲੋ। ਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਊਨਆਯੁਕਾਲੋਪਿ ਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ

ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਕਿਲੇਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਕਿਲੇਸਾਨਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨੋਵਾਦੋ ਓਵਾਦਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਉਦਕੇ ਦਣ੍ਡਰਾਜਿ ਵਿਯ ਖਿਪ੍ਪਂ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਅਕਾਲੋ। ਸਤਸਹਸ੍ਸਤੋ ਪਨ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਸ੍ਸਸਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਦ੍ਧਂ ਆਯੁਕਾਲੋ ਕਾਲੋ ਨਾਮ। ਤਦਾ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਕਾਲੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਕਾਲੋ''ਤਿ **ਕਾਲਂ** ਪਸ੍ਸਿ।

ਤਤੋ **ਦੀਪਂ** ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਪਰਿਵਾਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦੀਪੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ – ''ਤੀਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪਂ ਪਸ੍ਸਿ।

ਤਤੋ – ''ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਨਾਮ ਮਹਾ, ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣੋ, ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਨੁ ਖੋ ਪਦੇਸੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ **ਦੇਸਂ** ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸਂ ਪਸ੍ਸਿ। ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੋ ਨਾਮ ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਗਜਙ੍ਗਲਂ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਨਯੇ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਵੁਤ੍ਤੋਵ। ਸੋ ਪਨ ਆਯਾਮਤੋ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਡ੍ਢਤਿਯਾਨਿ, ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਨਵਯੋਜਨਸਤਾਨੀਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਦੇਸੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਟ੍ਠ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਦਯੋ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਦੀਪਾਨਂ ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਾਨਞ੍ਚ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਧਿਪਚ੍ਚਕਾਰਕਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਖਤ੍ਤਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਨਗਰਂ, ਤਤ੍ਥ ਮਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮਗਮਾਸਿ।

ਤਤੋ **ਕੁਲਂ** ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਲੋਕਸਮ੍ਮਤੇ ਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਂ ਲੋਕਸਮ੍ਮਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਮੇ ਪਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕੁਲਂ ਪਸ੍ਸਿ।

ਤਤੋ **ਮਾਤਰਂ** ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ – ''ਬੁਦ੍ਧਮਾਤਾ ਨਾਮ ਲੋਲਾ ਸੁਰਾਧੁਤ੍ਤਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ ਜਾਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਖਣ੍ਡਪਞ੍ਚਸੀਲਾ ਹੋਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਮਹਾਮਾਯਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਏਦਿਸਾ। ਅਯਂ ਮੇ ਮਾਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਪਨਸ੍ਸਾ ਆਯੂ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ – ''ਦਸਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨੀ''ਤਿ ਪਸ੍ਸਿ।

ਇਤਿ ਇਮਂ **ਪਞ੍ਚਮਹਾਵਿਲੋਕਨਂ** ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ – ''ਕਾਲੋ ਮੇ ਮਾਰਿਸਾ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਾਯਾ''ਤਿ ਦੇਵਤਾਨਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਦੇਵਤਾਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਨ੍ਦਨਵਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਬ੍ਬਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਹਿ ਨਨ੍ਦਨਵਨਂ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਦੇਵਤਾ – ''ਇਤੋ ਚੁਤੋ ਸੁਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛ, ਇਤੋ ਚੁਤੋ ਸੁਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕੁਸਲਕਮ੍ਮੋਕਾਸਂ ਸਾਰਯਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਦੇਵਤਾਹਿ ਕੁਸਲਂ ਸਾਰਯਮਾਨਾਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋਵ ਚਵਿ।

ਏਵਂ ਚੁਤੋ ਚਵਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਠਾਨੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਗਹਿਤਾਤਿ ਏਵਂ ਪਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਥੇਰਾ ''ਆਵਜ੍ਜਨਪਰਿਯਾਯੋ ਨਾਮ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਚਿਤ੍ਤਵਾਰੇਯੇਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਿਪਿਟਕਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਮਹਾਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸਦਿਸਾ, ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਤੇਸਂ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਚੁਤਿਕ੍ਖਣੇਪਿ ਚਵਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਗਹਿਤਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਕਮ੍ਪਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਪਨ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਯਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸ੍ਸ ਸੋਮਨਸ੍ਸ-ਸਹਗਤ-ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤ-ਅਸਙ੍ਖਾਰਿਕ-ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦਿਸਮਹਾਵਿਪਾਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ''ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਨ ਆਸਾਲ੍ਹੀਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਉੱਤਰਾਸਾਲ੍ਹਨਕ੍ਖੱਤੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਮਹਾਮਾਯਾ ਪੁਰੇ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਸੱਤਮਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਗਤਸੁਰਾਪਾਨਂ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਭੂਸਨਸਮ੍ਪੰਨਂ ਨਕ੍ਖੱਤਕੀਲ਼ਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ ਸੱਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਭੂਸਿਤਾ ਵਰਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਸਿਰੀਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰੀਸਯਨੇ ਨਿਪੰਨਾ ਨਿੱਦਂ ਓਕ੍ਕਮਮਾਨਾ ਇਦਂ ਸੁਪਿਨਂ ਅੱਦਸ – ''ਚੱਤਾਰੋ ਕਿਰ ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਸਯਨੇਨੇਵ ਸੱਧਿਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਤੱਤਦਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਦੇਵਿਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਮਲਹਰਣੱਤ੍ਥਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਵੱਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਵਿਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਕਨਕਵਿਮਾਨਂ ਅੱਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਚੀਨਤੋ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪੱਜਾਪੇਸੁਂ। ਅਥ ਬੋਧਿਸੱਤੋ ਸੇਤਵਰਵਾਰਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੋ, ਤੱਤ੍ਥ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਉੱਤਰਦਿਸਤੋ ਆਗਮ੍ਮ ਕਨਕਵਿਮਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪੱਸਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਕੁੱਛਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸਦਿਸੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਪਬੁੱਧਾ ਦੇਵੀ ਤਂ ਸੁਪਿਨਂ ਰੱਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਪਭਾਤਾਯ ਰੱਤਿਯਾ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿਮੱਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਾਮੋਕ੍ਖੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਰਿਤੂਪਲਿੱਤਾਯ ਲਾਜਾਦੀਹਿ ਕਤਮਙ੍ਗਲਸਕ੍ਕਾਰਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਮਹਾਰਹਾਨਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੱਤ੍ਥ ਨਿਸਿੰਨਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਸਕ੍ਕਰਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਵਰਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਪਾਤਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਪਾਤੀਤਿਹੇਵ ਪਟਿਕੁੱਜਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਅੰਞੇਹਿ ਚ ਅਹਤਵੱਤ੍ਥਕਪਿਲਗਾਵੀਦਾਨਾਦੀਹਿ ਤੇ ਸਨ੍ਤੱਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਬ੍ਬਕਾਮਸਨ੍ਤੱਪਿਤਾਨਂ ਸੁਪਿਨਂ ਆਰੋਚਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁੱਛਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ ਮਹਾਰਾਜ, ਦੇਵਿਯਾ ਤੇ ਕੁੱਛਿਮ੍ਹਿ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਸੋ ਚ ਖੋ ਪੁਰਿਸਗਬ੍ਭੋ, ਨ ਇੱਤ੍ਥਿਗਬ੍ਭੋ, ਪੁੱਤੋ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਸਚੇ ਅਗਾਰਂ ਅੱਜ੍ਝਾਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਚਕ੍ਕਵੱਤੀ। ਸਚੇ ਅਗਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਬੁੱਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟੱਛਦੋ''ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਬੋਧਿਸੱਤੋ ਤੁਸਿਤਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ।

ਤੱਤ੍ਥ **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਤੁੱਤ੍ਥਾਯ ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਾ ਓਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਦੱਸੇਤਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਹਿ ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯੋ।

''ਚਤਸ੍ਸੋ ਇਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯੋ। ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੱਚ੍ਚੋ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਸ੍ਮਿਂ ਠਾਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਯਂ ਪਠਮਾ ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਕੱਚ੍ਚੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਸ੍ਮਿਂ ਠਾਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾ ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਕੱਚ੍ਚੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਸ੍ਮਿਂ ਠਾਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਯਂ ਤਤਿਯਾ ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਕੱਚ੍ਚੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਸ੍ਮਿਂ ਠਾਤਿ, ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਯਂ ਚਤੁੱਤ੍ਥਾ ਗਬ੍ਭਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੭)।

ਏਤਾਸੁ ਪਠਮਾ ਲੋਕਿਯਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਦੁਤਿਯਾ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕਾਨਂ, ਤਤਿਯਾ ਦ੍ਵਿੰਨਂ ਅੱਗਸਾਵਕਾਨਂ ਪੱਚੇਕਬੋਧਿਸੱਤਾਨਞ੍ਚ। ਤੇ ਕਿਰ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤੇਹਿ ਉੱਧਂਪਾਦਾ ਅਧੋਸਿਰਾ ਅਨੇਕਸਤਪੋਰਿਸੇ ਪਪਾਤੇ ਵਿਯ ਯੋਨਿਮੁਖੇ ਤਾਲੱਛਿੱਗਲੇਨ ਹੱਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਅਤਿਵਿਯ ਸਮ੍ਬਾਧੇਨ ਯੋਨਿਮੁਖੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਮਾਨਾ ਅਨਨ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨੇਸਂ ''ਮਯਂ ਨਿਕ੍ਖਮਾਮਾ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਤਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਚਤੁੱਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬੰਞੁਬੋਧਿਸੱਤਾਨਂ। ਤੇ ਹਿ ਮਾਤੁਕੁੱਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੱਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਾਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇਪਿ ਨੇਸਂ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਉਦ੍ਧਂਪਾਦੇ ਅਧੋਸਿਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਾਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ।

੨੦੧. ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਓਕ੍ਕਮਮਾਨੇ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮਾਣੋ, ਵਿਪੁਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਲ਼ਾਰੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਦੇਵਾਨੁਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੇਵਾਨਂ ਅਯਮਾਨੁਭਾਵੋ – ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਭਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਫਰਤਿ, ਤਥਾ ਸਰੀਰਸ੍ਸ, ਤਥਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰਸ੍ਸ, ਤਥਾ ਵਿਮਾਨਸ੍ਸ, ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਕੇਕੋ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਕਟਚਕ੍ਕਾਨਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਪਿਤਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਓਕਾਸੋ ਵਿਯ। ਸੋ ਪਨ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੋ ਪਰਿਮਾਣਤੋ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ। **ਅਘਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਵਿਵਟਾ। **ਅਸਂਵੁਤਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਪਿ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰਾ**ਤਿ ਤਮਭੂਤਾ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਨਿਵਾਰਣਤੋ ਅਨ੍ਧਭਾਵਕਰਣਤਿਮਿਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨ ਜਾਯਤਿ। **ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਕਿਰ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਤੀਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ। ਏਕੇਕਾਯ ਦਿਸਾਯ ਨਵਨਵਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ। **ਆਭਾਯ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਭਾਯ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਚਕ੍ਕਵਾਲਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਵੇਮਜ੍ਝੇਨ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਚਕ੍ਕਵਾਲਪਬ੍ਬਤਞ੍ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਆਭਾਯ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ।

ਯੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਯੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਨ੍ਤਰਮਹਾਨਿਰਯੇ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਕਿਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ? ਭਾਰਿਯਂ ਦਾਰੁਣਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਧਮ੍ਮਿਕਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਅਪਰਾਧਂ ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਣਵਧਾਦਿਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਅਭਯਚੋਰਨਾਗਚੋਰਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਤਿਗਾਵੁਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਗ੍ਗੁਲੀਨਂ ਵਿਯ ਦੀਘਨਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਗ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵਿਯ ਨਖੇਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲਪਾਦੇ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਸਂਸਪ੍ਪਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ‘‘ਭਕ੍ਖੋ ਨੋ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਵਟਾ ਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕਸਨ੍ਧਾਰਕਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਵਾਤੇ ਪਹਰਨ੍ਤੇ ਮਧੁਕਫਲਾਨਿ ਵਿਯ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਪਤਿਤਮਤ੍ਤਾ ਚ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਖਾਰੇ ਉਦਕੇ ਪਿਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਿ ਵਿਯ ਵਿਲੀਯਨ੍ਤਿ।

ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕਿਰ ਭੋ ਸਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਤਿ – ‘‘ਯਥਾ ਮਯਂ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਾਮ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਾ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਾ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਓਭਾਸੋ ਏਕਯਾਗੁਪਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਯਾਵਤਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਵਿਭਾਵੇਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਹੋਤਿ। ਦੀਘਭਾਣਕਾ ਪਨ ‘‘ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਟਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਿਜ੍ਜੁਭਾਸੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਛਰਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਇਦਨ੍ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਕਮ੍ਪਤਿ। ਇਤਰਦ੍ਵਯਂ ਪੁਰਿਮਪਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਪੁਨ **ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਚਾ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਗਮਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੦੨. ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਆਰਕ੍ਖਾਯ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰਾਜੂਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਦਸਸਹਸ੍ਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਖਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਰੀਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਇਤਰੇ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਵਰੁਦ੍ਧਪਂਸੁਪਿਸਾਚਕਾਦਿਯਕ੍ਖਗਣੇ ਪਟਿਕ੍ਕਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ।

ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਨਾਯਂ ਰਕ੍ਖਾ ਆਗਤਾ? ਨਨੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਕਲਲਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਚੇਪਿ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾ ਮਾਰਾ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਸਿਨੇਰੁਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁਯਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਣਤ੍ਥਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਭਗਵਤਾ ਰੁਹਿਰੁਪ੍ਪਾਦਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ‘‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ

ਤਥਾਗਤੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯ। ਅਨੁਪਕ੍ਕਮੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾਵਿਹਾਰੰ, ਅਰਕ੍ਖਿਯਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਾ''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੩੪੧)। ਏਵਮੇਤੰ, ਨ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਤੇਸੰ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪਨ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਰੂਪਾ ਦੁਦ੍ਦਸਿਕਾ, ਭੇਰਵਰੂਪਾ ਪਕ੍ਖਿਨੋ, ਯੇਸੰ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦੰ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਭਯੰ ਵਾ ਸਨ੍ਤਾਸੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤੇਸੰ ਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਰਕ੍ਖੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸੁੰ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਗਾਰਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਰਵਚੋਦਿਤਾਪਿ ਤੇ ਏਵਮਕਂਸੁ।

ਕਿੰ ਪਨ ਤੇ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁਯਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ ਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਨਹਾਨਮਣ੍ਡਨਭੋਜਨਾਦਿਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਕਾਲੇ ਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, ਸਿਰੀਗਬ੍ਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਰਸਯਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਦਸ੍ਸਨੰ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੰ ਹੋਤਿ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੇਵ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਭਾਯਤਿ, ਪਕਤਿਅਨ੍ਤੇਪੁਰਪਾਲਕੇਸੁ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸਾ ਤੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

੨੦੩. **ਪਕਤਿਯਾ ਸੀਲਵਤੀ**ਤਿ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਾਪਸਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾਪਿ ਕਾਲਦੇਵਿਲਸ੍ਸ ਇਸਿਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਪਨ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਸਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਸੀਲਮ੍ਪਿ ਅਵਞ੍ਞਾ ਕਾਰਣਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਯਮੇਵ ਸੀਲੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਪੁਰਿਸੇਸੂਤਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਰੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕੇਸੁਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਪੁਰਿਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਚਿਤ੍ਤੰ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਗਾਰਵੇਨ, ਨ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਤਾਯ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਰੂਪੰ ਪਨ ਸੁਕੁਸਲਾਪਿ ਸਿਪ੍ਪਿਕਾ ਪੋਤ੍ਥਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁਪਿ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੰ ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਦਾ ਨ ਵਹਨ੍ਤਿ, ਦਿਬ੍ਬਸਙ੍ਖਲਿਕਾ ਵਿਯ ਬਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਕਾਮਗੁਣਾਨਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ''ਕਾਮਗੁਣੂਪਸਂਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਵਸੇਨ ਵਤ੍ਥੁਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਥਿਤੋ, ਇਧ ਆਰਮ੍ਮਣਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਤਦਾ ਕਿਰ ''ਦੇਵਿਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਰਾਜਾਨੋ ਮਹਗ੍ਘਾਭਰਣਤੂਰਿਯਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਾਰਮ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁਭੂਤੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁਯਾ ਚ ਕਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਸ੍ਸ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

੨੦੪. **ਅਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਗਬ੍ਭਭਾਰੇਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵੰ ਤਸ੍ਸਾ ਕੋਚਿ ਕਿਲਮਥੋ ਅਹੋਸਿ। **ਤਿਰੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤੰ। ਕਲਲਾਦਿਕਾਲੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਤਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੰ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵੰ ਉਪਗਤਂਯੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਕਿਮਤ੍ਥੰ ਪਸ੍ਸਤਿ? ਸੁਖਵਾਸਤ੍ਥੰ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਵਾ ''ਹਤ੍ਥੰ ਵਾ ਪਾਦੰ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਣ੍ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੁਖਵਾਸਤ੍ਥੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਏਵੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾਪਿ ਯਂ ਤੰ ਮਾਤੁ ਉਟ੍ਠਾਨਗਮਨਪਰਿਵਤ੍ਤਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਉਣ੍ਹਸੀਤਲੋਣਿਕਤਿਤ੍ਤਕਕਟੁਕਾਹਾਰਅਜ੍ਝੋਹਰਣਕਾਲੇਸੁ ਚ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਤੰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਸੁਖਵਾਸਤ੍ਥੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੰ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞੇ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤਾ ਪਕ੍ਕਾਸਯੰ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਆਮਾਸਯੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦਰਪਟਲੰ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮੁਟ੍ਠੀਸੁ ਹਨੁਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰੇ ਮਕ੍ਕਟਾ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਨ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕੰ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਵਿਯ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਪਨਸ੍ਸਾ ਵਤ੍ਥੁੰ ਸੋਧੇਤਿ, ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਸੁਖੁਮਚ੍ਛਵਿਲਕ੍ਖਣੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ । ਅਥ ਨਂ

ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੰ ਤਚੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿਯਾ ਬਹਿ ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਮਤ੍ਥੰ ਉਪਮਾਯ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਗਤੋ ਮਾਤਰੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਹਿ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

੨੦੫. **ਕਾਲੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਨ ਵਿਜਾਤਭਾਵਪਚ੍ਚਯਾ, ਆਯੁਪਰਿਕ੍ਖਯੇਨੇਵ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਵਸਿਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਚੇਤਿਯਕੁਟਿਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੰ** ਅਪਰਿਭੋਗੰ, ਨ ਚ ਸਕ੍ਕਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਰੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਤਕੰਯੇਵ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਾ ਕਾਲੰ ਕਰੋਤਿ। ਕਤਰਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਵਯੇ ਕਾਲੰ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ। ਪਠਮਵਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਬਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਤਦਾ ਸਞ੍ਜਾਤਗਬ੍ਭਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤੰ ਗਬ੍ਭੰ ਅਨੁਰਕ੍ਖਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਗਬ੍ਭੋ ਬਹ੍ਵਾਬਾਧੋ ਹੋਤਿ। ਮਜ੍ਝਿਮਵਯਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਿਸਦੰ ਹੋਤਿ, ਵਿਸਦੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦਾਰਕਾ ਅਰੋਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾਪਿ ਪਠਮਵਯੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯਸ੍ਸ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲੰ ਕਰੋਤਿ।

ਨਵ ਵਾ ਦਸ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤ ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਏਕਾਦਸ ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਮਾਸਜਾਤੋ ਜੀਵਤਿ, ਸੀਤੁਣ੍ਹਕ੍ਖਮੋ ਪਨ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਟ੍ਠਮਾਸਜਾਤੋ ਨ ਜੀਵਤਿ, ਸੇਸਾ ਜੀਵਨ੍ਤਿ।

ਠਿਤਾਵਾਤਿ ਠਿਤਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਮਹਾਮਾਯਾਪਿ ਦੇਵੀ ਉਪਵਿਜਞ੍ਞਾ ਞਾਤਿਕੁਲਘਰੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਤੋ ਦੇਵਦਹਨਗਰਗਾਮਿਮਗ੍ਗੰ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਿੰ ਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਯ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸਿ। ਸਕਲਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਸਕਜਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਯਮਾਨਾ ਦੇਵਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯਿੰਸੁ। ਸਾ ਦੇਵਦਹਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਲੁਮ੍ਬਿਨਿਸਾਲਵਨੁਯਜਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਯਜਾਨਵਿਚਰਣਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਉਯਜਾਨੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖੰ ਸੰਵਿਦਹਾਪੇਸਿ। ਦੇਵਿਯਾ ਉਯਜਾਨੰ ਪਵਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾਯ ਕਾਯਦੁਬ੍ਬਲਜੰ ਅਹੋਸਿ, ਅਥਸ੍ਸਾ ਮਙ੍ਗਲਸਾਲਮੂਲੇ ਸਿਰੀਸਯਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਸਾ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਾਲਸਾਖੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਤਾਵਦੇਵ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਹੋਸਿ।

ਦੇਵਾ ਨੰ ਪਠਮੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਖੀਣਾਸਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਕਥੰ? ਸੂਤਿਵੇਸੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਕੇ। ਤੰ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ – ਤਦਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਖਚਿਤੰ ਵਤ੍ਥੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛਕ੍ਖਿਸਦਿਸੰ ਦੁਕੂਲਪਟੰ ਯਾਵ ਪਾਦਨ੍ਤਾਵ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਲ੍ਲਹੁਕੰ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਹੋਸਿ ਧਮ੍ਮਕਰਣਤੋ ਉਦਕਨਿਕ੍ਖਮਨਸਦਿਸੰ। ਅਥ ਤੇ ਪਕਤਿਬ੍ਰਹ੍ਮਵੇਸੇਨੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮੰ ਸੁਵਣ੍ਣਜਾਲੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁੰ। ਤੇਸੰ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬਟਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁੰ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਦੇਵਾ ਨੰ ਪਠਮੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ’’ਤਿ।

੨੦੬. **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨੰ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿਯਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਮਹਾਤੇਜੋ ਮਹਾਯਸੋ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਸਦੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਾ ਯੋਨਿਮਗ੍ਗੇ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਾ ਭਗ੍ਗਵਿਭਗ੍ਗਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵੰ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਲਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕੇਨ। **ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤੇਹਿ ਉਦ੍ਧੰਪਾਦਾ ਅਧੋਸਿਰਾ ਯੋਨਿਮਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਸਤਪੋਰਿਸਨਰਕਪਪਾਤੰ ਪਤਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਤਾਲਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਯਮਾਨਾ ਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਾ ਨਾਨਾਅਸੁਚਿਮਕ੍ਖਿਤਾਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਉਦ੍ਧੰਪਾਦੰ ਅਧੋਸਿਰੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਾਸਨਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਵਿਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਚ ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥੇ ਚ ਪਾਦੇ ਚ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸਮ੍ਭਵੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ ਅਮਕ੍ਖਿਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ।

ਉਦਕਸ੍ਸ ਧਾਰਾਤਿ ਉਦਕਵਟ੍ਟਿਯੋ। ਤਾਸੁ ਸੀਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਤਿ, ਉਣ੍ਹਾ ਰਜਤਕਟਾਹੇ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਥਵੀਤਲੇ ਕੇਨਚਿ ਅਸੁਚਿਨਾ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਤੇਸਂ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਉਦਕਞ੍ਚੇਵ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ ਕੀਲ਼ਨਉਦਕਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਘਟੇਹਿ ਆਹਰਿਯਮਾਨਉਦਕਸ੍ਸ ਚੇਵ ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਾਦਿਪੋਕ੍ਖਰਣਿਗਤਸ੍ਸ ਚ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ।

੨੦੭. **ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋ**ਤਿ ਮੁਹੁਤ੍ਤਜਾਤੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਪਨ ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਂ ਪਠਮਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਸੁਵਣ੍ਣਜਾਲੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਮਙ੍ਗਲਸਮ੍ਮਤਾਯ ਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾਯ ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬਟਕੇਨ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਸੇਤਮ੍ਹਿ ਛਤ੍ਤੇ ਅਨੁਧਾਰਿਯਮਾਨੇਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇ ਅਨੁਧਾਰਿਯਮਾਨੇ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਖਗ੍ਗਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ ਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨਿਪਿ ਆਗਤਾਨੇਵ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਰਾਜਗਮਨੇ ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਛਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸੁ ਛਤ੍ਤਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਛਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਕਾ। ਤਥਾ ਖਗ੍ਗ-ਤਾਲਵਣ੍ਟ-ਮੋਰਹਤ੍ਥਕ-ਵਾਲ਼ਬੀਜਨਿ-ਉਣ੍ਹੀਸਮਤ੍ਤਾਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇਸਂ ਗਾਹਕਾ। ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਕਿਰ ਤਾਨਿ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨਰੂਪਾ ਦੇਵਤਾ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

‘‘ਅਨੇਕਸਾਖਞ੍ਚ ਸਹਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਂ,
ਛਤ੍ਤਂ ਮਰੂ ਧਾਰਯੁਮਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ।
ਸੁਵਣ੍ਣਦਣ੍ਡਾ ਵੀਪਤਨ੍ਤਿ ਚਾਮਰਾ,
ਨ ਦਿਸ੍ਸਰੇ ਚਾਮਰਛਤ੍ਤਗਾਹਕਾ’’ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੯੩)।

ਸਬ੍ਬਾ ਚ ਦਿਸਾਤਿ ਇਦਂ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੂਪਰਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਨੁਵਿਲੋਕਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਂ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਅਨੇਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਙ੍ਗਣਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਯਮਾਨਾ – ‘‘ਮਹਾਪੁਰਿਸ ਇਧ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦਿਸੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੁਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਏਵਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਨੁਦਿਸਾ, ਹੇਟ੍ਠਾ, ਉਪਰੀਤਿ ਦਸਪਿ ਦਿਸਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਅਯਂ ਉਤ੍ਤਰਾ ਦਿਸਾਤਿ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਅਗਮਾਸੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਆਸਭਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਂ। **ਅਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮੋ। ਇਤਰਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਦਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ। **ਅਯਮਨ੍ਤਿਮਾ ਜਾਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ**ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਮੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਚਤੁਇਦ੍ਧਿਪਾਦਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖਭਾਵੋ ਮਹਾਜਨਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ , ਸਤ੍ਤਪਦਗਮਨਂ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਦਿਬ੍ਬਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਧਾਰਣਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਚ੍ਛਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਚਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਦਿਸਾਨੁਵਿਲੋਕਨਂ ਅਨਾਵਰਣਞਾਣਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਆਸਭੀਵਾਚਾਭਾਸਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ‘‘ਅਯਮਨ੍ਤਿਮਾ ਜਾਤੀ’’ਤਿ ਸੀਹਨਾਦੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮੇ ਵਾਰਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਾ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰੋ ਪਨ ਆਗਤੋ, ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿ। ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਮ੍ਹਿ ਦੇਵਤਾ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਪਠਮਂ ਦੇਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਤਨ੍ਤਿਬਦ੍ਧਾ ਵੀਣਾ ਚਮ੍ਮਬਦ੍ਧਾ ਭੇਰਿਯੋ ਚ ਕੇਨਚਿ ਅਵਾਦਿਤਾ ਸਯਮੇਵ ਵਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨ੍ਦੁਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਿ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬਰੋਗਾ ਅਮ੍ਬਿਲੇਨ ਧੋਤਤਮ੍ਬਮਲਂ ਵਿਯ ਵਿਗਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਜਚ੍ਚਨ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਜਚ੍ਚਬਧਿਰਾ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਿਂਸੁ, ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ ਜਵਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਜਾਤਿਜਲ਼ਾਨਮ੍ਪਿ ਏਲ਼ਮੂਗਾਨਂ ਸਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ,

ਵਿਦੇਸੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਨਾਵਾ ਸੁਪਟ੍ਟਨੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ, ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਭੂਮਟ੍ਠਕਰਤਨਾਨਿ ਸਕਤੇਜੋਭਾਸਿਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ, ਵੇਰਿਨੋ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਲਭਿੰਸੁ, ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਅਗ੍ਗਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਲੋਕਨ੍ਤਰੇ ਆਲੋਕੋ ਉਦਪਾਦਿ, ਨਦੀਸੁ ਜਲੰ ਨ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇਸੁ ਮਧੁਰਸਦਿਸੰ ਉਦਕੰ ਅਹੋਸਿ, ਵਾਤੋ ਨ ਵਾਯਿ, ਆਕਾਸਪਬ੍ਬਤਰੁਕ੍ਖਗਤਾ ਸਕੁਣਾ ਭਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵੀਗਤਾ ਅਹੇਸੁੰ, ਚਨ੍ਦੋ ਅਤਿਰੋਚਿ, ਸੂਰਿਯੋ ਨ ਉਣ੍ਹੋ ਨ ਸੀਤਲੋ ਨਿਮ੍ਮਲੋ ਉਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਫੋਟਨਸੇਲ਼ਨਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪਾਦੀਹਿ ਮਹਾਕੀਲ਼ੰ ਕੀਲ਼ਿੰਸੁ, ਚਾਤੁਦ੍ਦੀਪਿਕਮਹਾਮੇਘੋ ਵਸ੍ਸਿ, ਮਹਾਜਨੰ ਨੇਵ ਖੁਦਾ ਨ ਪਿਪਾਸਾ ਪੀਲ਼ੇਸਿ, ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਾਨਿ ਸਯਮੇਵ ਵਿਵਰਿੰਸੁ, ਪੁਪ੍ਫੂਪਗਫਲੂਪਗਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਦ੍ਧਜਮਾਲਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਪਿਸ੍ਸ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਦੇਵਤਾਨੰ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਪਠਮੰ ਦੇਵਤਾਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ। ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਰੂਪਜ੍ਝਾਨਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਤਨ੍ਤਿਬਦ੍ਧਵੀਣਾਨੰ ਸਯੰ ਵਜ੍ਜਨੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਚਮ੍ਮਬਦ੍ਧਭੇਰੀਨੰ ਵਜ੍ਜਨੰ ਮਹਤਿਯਾ ਧਮ੍ਮਭੇਰਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਅਨ੍ਧਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨੰ ਛੇਦੋ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਸਮੁਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸਬ੍ਬਰੋਗਵਿਗਮੋ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਵਿਗਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਜਚ੍ਚਨ੍ਧਾਨੰ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਜਚ੍ਚਬਧਿਰਾਨੰ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸਵਨੰ ਦਿਬ੍ਬਸੋਤਧਾਤੁਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ , ਪੀਠਸਪ੍ਪੀਨੰ ਜਵਨਸਮ੍ਪਦਾ ਚਤੁਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਜਲ਼ਾਨੰ ਸਤਿਪਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਵਿਦੇਸਪਕ੍ਖਨ੍ਨਾਵਾਨੰ ਸੁਪਟ੍ਟਨਸਮ੍ਪਾਪੁਣਨੰ ਚਤੁਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਰਤਨਾਨੰ ਸਕਤੇਜੋਭਾਸਿਤਤ੍ਤੰ ਯੰ ਲੋਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੋਭਾਸੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ।

ਵੇਰੀਨੰ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਚਤੁਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਅਗ੍ਗਿਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਏਕਾਦਸਅਗ੍ਗਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਲੋਕਨ੍ਤਰਾਲੋਕੋ ਅਵਿਜ੍ਜਨ੍ਧਕਾਰੰ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਞਾਣਾਲੋਕਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਮਧੁਰਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਰਸੇਨ ਏਕਰਸਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਵਾਤਸ੍ਸ ਅਵਾਯਨੰ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਦਿਟ੍ਠਿਗਤਭਿਨ੍ਦਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸਕੁਣਾਨੰ ਪਥਵੀਗਮਨੰ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਓਵਾਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਚਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤਿਵਿਰੋਚਨੰ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਸੀਤਵਿਵਜ੍ਜਨਉਤੁਸੁਖਤਾ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਦੇਵਤਾਨੰ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਅਪ੍ਫੋਟਨਾਦੀਹਿ ਕੀਲ਼ਨੰ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵੰ ਪਤ੍ਵਾ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਚਾਤੁਦ੍ਦੀਪਿਕਮਹਾਮੇਘਵਸ੍ਸਨੰ ਮਹਤੋ ਧਮ੍ਮਮੇਘਵਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਖੁਦਾਪੀਲ਼ਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਅਮਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਪਿਪਾਸਾਪੀਲ਼ਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸੁਖੇਨ ਸੁਖਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਾਨੰ ਸਯਮੇਵ ਵਿਵਰਣੰ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਦ੍ਵਾਰਵਿਵਰਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਰੁਕ੍ਖਾਨੰ ਪੁਪ੍ਫਫਲਗਹਣੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫਿਤਸ੍ਸ ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਭਾਰਭਰਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਏਕਦ੍ਧਜਮਾਲਤਾ ਅਰਿਯਦ੍ਧਜਮਾਲਾਮਾਲਿਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਯੰ ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਾਰੋ ਨਾਮ।

ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ''ਯਦਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਥਵਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਸਭਿੰ ਵਾਚੰ ਭਾਸਤਿ, ਤਦਾ ਕਿੰ ਪਥਵਿਯਾ ਗਤੋ , ਉਦਾਹੁ ਆਕਾਸੇਨ? ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਗਤੋ, ਉਦਾਹੁ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ? ਅਚੇਲਕੋ ਗਤੋ, ਉਦਾਹੁ ਅਲਙ੍ਕਤਪ੍ਪਟਿਯਤ੍ਤੋ? ਦਹਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਉਦਾਹੁ ਮਹਲ੍ਲਕੋ? ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਕਿੰ ਤਾਦਿਸੋਵ ਅਹੋਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਪੁਨ ਬਾਲਦਾਰਕੋ''ਤਿ? ਅਯੰ ਪਨ ਪਞ੍ਹੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋਵ। ਥੇਰੋ ਕਿਰੇਤ੍ਥ ਨਿਯਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਕਮ੍ਮ-ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਵਾਦਵਸੇਨ ਤੰ ਤੰ ਬਹੁੰ ਵਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ – ''ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਥਵਿਯੰ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਆਕਾਸੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਚੇਲਕੋ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਲਙ੍ਕਤਪ੍ਪਟਿਯਤ੍ਤੋਵ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਦਹਰੋਵ ਗਤੋ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ

ਬਾਲਦਾਰਕੋਵ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਤਾਦਿਸੋ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸਾ ਚਸ੍ਸ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੋ ਥੇਰੇਨ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਹੋਸਿ। ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਵਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ।

ਵਿਦਿਤਾਤਿ ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਸਾਵਕਾ ਨਹਾਨਮੁਖਧੋਵਨਖਾਦਨਪਿਵਨਾਦਿਕਾਲੇ ਅਨੋਕਾਸਗਤੇ ਅਤੀਤਸਙ੍ਖਾਰੇ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਓਕਾਸਪਤ੍ਤਯੇਵ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਵਤ੍ਥਿਤਸਙ੍ਖਾਰੇ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਵਿਪਸ੍ਸਿਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਵਿਦਿਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਅਚ੍ਛਰਿਯਅਬ੍ਭੁਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਬਾਕੁਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੯. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਬਾਕੁਲਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਬਾਕੁਲੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਬਾਵੀਸਤਿ ਬਾਤ੍ਤਿਂਸਾਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਦ੍ਵਿਕੁਲੋਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਬਾਕੁਲੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਕੁਲਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਕਿਰ ਦੇਵਲੋਕੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰੇ ਨਾਮ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤਮੇਨਂ ਪਞ੍ਚਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਕੀਲ਼ਂ ਅਕਂਸੁ। ਧਾਤਿਯਾ ਦਾਰਕਂ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਨੁਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਕੀਲਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਏਕੋ ਮਚ੍ਛੋ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਭਕ੍ਖੋ ਮੇ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਗਤੋ। ਧਾਤੀ ਦਾਰਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਤਾ। ਮਚ੍ਛੋ ਤਂ ਗਿਲਿ। ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਸਤ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨ ਪਾਪੁਣਿ, ਸਯਨਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਮਚ੍ਛੋ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਤੇਜੇਨ ਤਤ੍ਤਕਪਲ੍ਲਂ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਦਯ੍ਹਮਾਨੋ ਵਿਯ ਵੇਗੇਨ ਤਿਂਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਸ੍ਸ ਜਾਲਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਮਹਾਮਚ੍ਛਾ ਨਾਮ ਜਾਲਬਦ੍ਧਾ ਪਹਰਿਯਮਾਨਾ ਮਰਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਤੇਜੇਨ ਜਾਲਤੋ ਨੀਹਟਮਤ੍ਤੋਵ ਮਤੋ। ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਾ ਚ ਮਹਨ੍ਤਂ ਮਚ੍ਛਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਅਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਮੇਵ ਕਾਜੇਨ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸੇਨ ਦੇਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਨਗਰੇ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਕੋਚਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਨਗਰੇ ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਵਿਭਵਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਮੂਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਕਹਾਪਣਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇਹਿ ਕਹਾਪਣਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ। ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਮਚ੍ਛੇ ਨ ਕੇਲਾਯਤਿ, ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਮਚ੍ਛਂ ਫਲਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਫਾਲੇਸਿ। ਮਚ੍ਛਞ੍ਚ ਨਾਮ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਫਾਲੇਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਪਨ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਫਾਲੇਨ੍ਤੀ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਆਦਾਯ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਾਵਦੇਵ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਆਦਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਮੇ ਦੇਵ ਦਾਰਕੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਏਸ, ਯੋ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਅਰੋਗੋ ਵਸਿ, ਪੋਸੇਹਿ ਨਨ੍ਤਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਇਤਰਂ ਕੁਲਂ – ‘‘ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕਿਰ ਏਕਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਂ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਦਾਰਕਂ ਲਭਤੀ’’ਤਿ, ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਦਾਰਕਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਕੀਲਾਪਿਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ‘‘ਮਨਾਪੋ ਵਤਾਯਂ ਦਾਰਕੋ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਇਤਰਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਕਹਂ ਤੇ ਲਦ੍ਧੋਤਿ? ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਨ੍ਤਿ। ਨੋ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋਤਿ। ਕਹਂ ਤੇ ਲਦ੍ਧੋਤਿ? ਮਯਾ ਦਸਮਾਸੇ ਕੁਚ੍ਛਿਯਾ ਧਾਰਿਤੋ, ਅਥ ਨਂ ਨਦਿਯਾ ਕੀਲਾਪਿਯਮਾਨਂ ਮਚ੍ਛੋ ਗਿਲੀਤਿ। ਤੁਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਚ੍ਛੇਨ ਗਿਲਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਮਯਾ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਲਦ੍ਧੋਤਿ, ਉਭੋਪਿ ਰਾਜਕੁਲਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਆਹ – ‘‘ਅਯਂ ਦਸ ਮਾਸੇ ਕੁਚ੍ਛਿਯਾ ਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ

ਅਮਾਤਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਮਚ੍ਛਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਪਿ ਵਙ੍ਕਯਕਨਾਦੀਨਿ ਬਹਿ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਮਾਤਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦਾਰਕੋ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕੁਲਾਨਂ ਦਾਯਾਦੋ ਹੋਤੁ, ਉਭੋਪਿ ਨਂ ਜਗ੍ਗਥਾ’’ਤਿ ਉਭੋਪਿ ਜਗ੍ਗਿਂਸੁ।

ਵਿਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਨਗਰੇਸੁ ਪਾਸਾਦਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਾਟਕਾਨਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵਸਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਟਨਾਵਾਯ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਾਟਕਾਹਿ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਇਤਰਂ ਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਂਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਨਾਟਕਾਨਿ ਉਪਡ੍ਢਮਗ੍ਗਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਸਾਦਂ ਨਯਨ੍ਤਿ। ਇਤਰਾਨਿ ਨਾਟਕਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਮੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪੁਨ ਇਤਰਂ ਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਮੇਵ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਅਟ੍ਠਮੇ ਪਨ ਸੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਕੁਲਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ **ਬਾਕੁਲੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਅਗਮਾਸੀਤਿ।

ਪੁਰਾਣਗਿਹਿਸਹਾਯੋਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਸਹਾਯੋ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਦੀਘਾਯੁਕੋਵ ਥੇਰਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਸੀਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਗਤੋ। **ਮੇਥੁਨੋ ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਬਾਲੋ ਨਗ੍ਗਸਮਣਕੋ ਬਾਲਪੁਚ੍ਛਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਸਾਸਨਵਚਨਂ, ਇਦਾਨਿ ਥੇਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇ ਠਿਤੋ **ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਤੇ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ।

੨੧੦. ਯਂਪਾਯਸ੍ਮਾਤਿਆਦੀਨਿ ਪਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤਾਵ, ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਕਮ੍ਮਪਥਭੇਦਕੋਤਿ । ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁਂ ਕਰੋਥ, ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਕਮ੍ਮਪਥਭੇਦਕਮੇਵਾ’’ਤਿ।

੨੧੧. ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਚੀਵਰਂ। **ਸਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਪਿਪ੍ਫਲਕੇਨ। **ਸੂਚਿਯਾ**ਤਿ ਸੂਚਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤਭਾਵਂ ਨ ਸਰਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਥਿਨੇ ਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਥਿਨਚੀਵਰਂ, ਕਥਿਨਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਹਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਗਤਿਕਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ‘‘ਸਿਬ੍ਬਿਤਾ ਨਾਭਿਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਲਂ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਸਿਬ੍ਬਨਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਤੋ ਚੀਵਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਦ੍ਵੀਹਿ ਨਗਰੇਹਿ। ਥੇਰੋ ਹਿ ਮਹਾਯਸਸ੍ਸੀ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਨਤ੍ਤੁਪਨਤ੍ਤੁਕਾ ਸੁਖੁਮਸਾਟਕੇਹਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਨ੍ਹਾਨਕਾਲੇ ਨ੍ਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤਿ ਚੇਵ ਪਾਰੁਪਤਿ ਚ, ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਾਨਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਦੇਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਯੂਹਨਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਚਤੂਸੁ ਮਾਸੇਸੁ ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਲੋਮਕਿਲਿਟ੍ਠਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਨ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤੀਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਞ੍ਚੇਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪੇ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮਿਸ੍ਸ, ਅਸੋਕਧਮ੍ਮਰਞ੍ਞੋ ਕੁਲੂਪਕੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਤ੍ਥੇਰੋ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਤਿਚੀਵਰਂ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਗਨ੍ਧਸਮੁਗ੍ਗਸਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਮਾਲਾਸਮੁਗ੍ਗਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਤੋਵ ਆਹਰਿਯਿਤ੍ਥ, ਤਥਾ ਦਿਵਾ ਚੇਵ ਸਾਯਞ੍ਚ। ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਾਟਕੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਨੀਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਮ ਨੀਤ’’ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਨ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਨਿਗ੍ਰੋਧਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਚੀਵਰਂ ਅਹੋਸਿ।

ਅਹੋ ਵਤ ਮਂ ਕੋਚਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਕਿਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਂ ਭਾਰਿਯਂ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ? ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਲਹੁਕਪਰਿਵਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਂ ਭਾਰਿਯਂ , ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਮ੍ਪਿ ਭਾਰਿਯਮੇਵ । **ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ**ਤਿ ਮਹਾਸਕੁਲੁਦਾਯਿਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੩੭) ਇਨ੍ਦਖੀਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਨਾਮ ਇਧ ਨਿਮ੍ਬੋਦਕਪਤਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਕੁਤੋ ਪਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਗਰੇਸੁ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੋ, ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਤਸ੍ਸੇਵਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਰਸਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਲਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨਸ੍ਸ ਨਿਬਦ੍ਧਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। **ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ**ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਕਿਰ ਰੂਪੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਨ ਓਲੋਕਿਤਪੁਬ੍ਬੋ। **ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਛਪ੍ਪਞ੍ਚਵਾਚਾਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਗਾਥਾਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ ਨ ਅਕਾਸਿ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਹਿ ਕੁਲੂਪਕਥੇਰਾਨਮੇਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯਂ। ਤਂ ਪਨ ਗਿਲਾਨਪੁਚ੍ਛਕੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਥੇਰੋ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ ਨ ਅਕਾਸਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਚੁਣ੍ਣੇਨਾ**ਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬਚੁਣ੍ਣਾਦਿਨਾ। **ਗਤ੍ਤਪਰਿਕਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਸਰੀਰਸਮ੍ਬਾਹਨਕਮ੍ਮੇ। **ਵਿਚਾਰਿਤਾ**ਤਿ ਪਯੋਜਯਿਤਾ। **ਗਦ੍ਦੂਹਨਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਵਿਂ ਥਨੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਖੀਰਬਿਨ੍ਦੁਂ ਦੂਹਨਕਾਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ।

ਕੇਨ ਪਨ ਕਾਰਣੇਨ ਥੇਰੋ ਨਿਰਾਬਾਧੋ ਅਹੋਸਿ। ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੇ ਕਿਰ ਭਗਵਤਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੇ ਹਿਮਵਤਿ ਵਿਸਰੁਕ੍ਖਾ ਪੁਪ੍ਫਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਤਿਣਪੁਪ੍ਫਕਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਤਾਪਸੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਰੋਗਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਓਸਧਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਉਪਸਿਙ੍ਘਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਰੋਗੋ ਵੂਪਸਮਿ। ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇਪਿ ਪਠਮਵਪ੍ਪਦਿਵਸੇ ਵਪ੍ਪਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਂ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਞ੍ਚੇਵ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਞ੍ਚ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਵਤ੍ਤਂ ਨਿਬਨ੍ਧਿ, ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਰਾਬਾਧੋ ਅਹੋਸਿ। ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਨੇਸਜ੍ਜਿਕੋ ਪਨੇਸ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਰਞ੍ਞਕੋ ਚ ਤਸ੍ਮਾ ''ਨਾਭਿਜਾਨਾਮਿ ਅਪਸ੍ਸੇਨਕਂ ਅਪਸ੍ਸਯਿਤਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਸਰਣੋਤਿ ਸਕਿਲੇਸੋ। **ਅਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਸ੍ਮਾ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ? ਨ ਥੇਰੋ ਅਹਂ ਅਰਹਾਤਿ ਆਹ, ਅਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦੀਤਿ ਪਨਾਹ। ਅਪਿਚ ਥੇਰੋ ਅਰਹਾਤਿ ਪਾਕਟੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

੨੧੨. ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਸਯਂ ਨੇਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਵਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। **ਅਵਾਪੁਰਣਂ ਆਦਾਯਾ**ਤਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ।

ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਅਹਂ ਧਰਮਾਨੋਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਾਰੋ ਅਹੋਸਿਂ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮੇ ਸਰੀਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧੋ ਮਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਤੇਜੋਧਾਤੁਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਰੀਰਤੋ ਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿ, ਛਵਿਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਸਪ੍ਪਿ ਵਿਯ ਝਾਯਮਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਗਤਂ, ਸੁਮਨਮਕੁਲਸਦਿਸਾ ਧਾਤੁਯੋਵ ਅਵਸੇਸਿਂਸੁ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਕਟਮੇਵ। ਇਦਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗਹੇ ਸਙ੍ਗੀਤਨ੍ਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਬਾਕੁਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਦਨ੍ਤਭੂਮਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੩. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤਭੂਮਿਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਰਞ੍ਞਕੁਟਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਲੁਵਨਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਵਿਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਧਾਨਕਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤਸੇਨਾਸਨੇ। **ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ**ਤਿ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਓਰਸਕੋ।

ਫੁਸੇਯਜਾਤਿ ਲਭੇਯਜ। **ਏਕਗ੍ਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨਾਮ ਲਭਤਿ, ਝਾਨਂ ਨਾਮ ਲਭਤੀਤਿ ਇਦਂ ਮਯਾ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। **ਕਿਲਮਥੋ**ਤਿ ਕਾਯਕਿਲਮਥੋ। **ਵ◌ਿਹੇਸਾ**ਤਿ ਸ੍ਵ◌ੇਵ ਕਿਲਮਥੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ। **ਯਥਾਸਕੇ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜਾਸੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਜਾਨਨਕੋਟ੍ਠਾਸੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜਾਸੀਤਿ।

੨੧੪. ਦੇਸੇਸੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਂ ਨਾਮ ਏਵ◌ਂ ਲਭਤਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਏਵ◌ਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਉਪਚਾਰਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਏਕਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ। **ਪਵ◌ੇਦੇਤ੍**ਵ◌ਾਤਿ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵ◌ਾ।

ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇਨ ਞਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕਾਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਟਗੁਣੇਨ ਞਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਾਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਟਗੁਣੇ ਠਿਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਏਕਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨੇਤਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ । ਸੇਸਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵ◌ੇਵਚਨਾਨਿ। **ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਦੁਵ◌ਿਧੇਪਿ ਕਾਮੇ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ।

੨੧੫. ਹਤ੍ਥਿਦਮ੍ਮਾ ਵ◌ਾ ਅਸ੍ਸਦਮ੍ਮਾ ਵ◌ਾ ਗੋਦਮ੍ਮਾ ਵ◌ਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਦਮ੍ਮਾਦਯੋ ਵ◌ਿਯ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਰਹਿਤਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ ਵ◌ਿਯ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਯਥਾ ਅਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਦਮ੍ਮਾਦਯੋ ਕੂਟਾਕਾਰਂ ਅਕਤ੍ਵ◌ਾ ਧੁਰਂ ਅਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਨ੍ਤਗਮਨਂ ਵ◌ਾ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਦਨ੍ਤੇਹਿ ਵ◌ਾ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭੂਮਿਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਰਹਿਤਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਗੁਣਂ ਵ◌ਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਪਤ੍ਤਭੂਮਿਂ ਵ◌ਾ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ।

੨੧੬. ਹਤ੍ਥਵ◌ਿਲਙ੍ਘਕੇਨਾਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ।

ਦਟ੍ਠੇਯਜਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ। **ਆਵ◌ੁਤੋ**ਤਿ ਆਵਰਿਤੋ। **ਨਿਵ◌ੁਤੋ**ਤਿ ਨਿਵ◌ਾਰਿਤੋ। **ਓਫੁਟੋ**ਤਿ ਓਨਦ੍ਧੋ।

੨੧੭. ਨਾਗਵਨਿਕਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਪਦੋਪਮੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮੮ ਆਦਯੋ) ਨਾਗਵਨਚਰਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ''ਨਾਗਵਨਿਕੋ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ, ਇਧ ਹਤ੍ਥਿਸਿਕ੍ਖਾਯ ਕੁਸਲੋ ਹਤ੍ਥਿਂ ਗਹੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ। **ਅਤਿਪਸ੍ਸਿਤ੍**ਵ◌ਾਤਿ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ। **ਏਤ੍ਥਗੇਧਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਵਤ੍ਤਗੇਧਾ। **ਸਰਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਧਾਵਨਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਨਂ। **ਮਨੁਸ੍ਸਕਨ੍ਤੇਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਸਮਾਦਪਨਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਦਾ ਨਾਗੋ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸੇਹਿ ਕੁਮਾਰਕੁਮਾਰਿਕਾਹਿ ਸੋਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਕੇਲ੍ਲਯਮਾਨੋ ਵ◌ਿਕਾਰਂ ਨ ਕਰੋਤਿ ਸੁਖਾਯਤਿ, ਤਦਾਨੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਕਨ੍ਤਾਨਿ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪੇਮਨੀਯਾਤਿ ਤਾਤ ਰਾਜਾ ਤੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨੇਵ ਠਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਜਾਰਹਾਨਿ ਭੋਜਨਾਦੀਨਿ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਏਵਰੂਪੀ ਨਾਗੇਹਿ ਪਿਯਾਪਿਤਬ੍ਬਾ ਕਥਾ। **ਸੁਸ੍ਸੂਸਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਪੇਮਨੀਯਕਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। **ਤਿਣਘਾਸੋਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣਘਾਸਞ੍ਚੇਵ ਉਦਕਞ੍ਚ, **ਤਿਣਘਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਘਾਸਿਤਬ੍ਬਂ ਤਿਣਂ, ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਣਵ◌ੋਤਿ ਡਿਣ੍ਡਿਮੋ। **ਸਬ੍ਬਵਙ੍ਕਦੋਸਨਿਹਿਤਨਿਨ੍ਨੀਤਕਸਾ**ਵ◌ੋਤਿ ਨਿਹਿਤਸਬ੍ਬਵਙ੍ਕਦੋਸੋ ਚੇਵ ਅਪਨੀਤਕਸਾਵ◌ੋ ਚ। **ਅਙ੍ਗਨ੍ਤੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਸਮੋ ਹੋਤਿ।

੨੧੯. ਗੇਹਸਿਤਸੀਲਾਨਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਾਨਂ। **ਞਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਸ੍ਸ।

੨੨੨. ਅਦਨ੍ਤਮਰਣਂ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਰਞ੍ਞੋ ਨਾਗੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਨਾਗੋ ਅਦਨ੍ਤਮਰਣਂ ਮਤੋ ਕਾਲਂ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਦਨ੍ਤਮਰਣਂ ਕਾਲਂਕਿਰਿਯਂ ਨਾਮ ਕਰਿਯਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ◌ਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਦਨ੍ਤਭੂਮਿਸੁਤ੍ਤਵ◌ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਭੂਮਿਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੩. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਮਿਜਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਭੂਮਿਜੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਜਯਸੇਨਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਮਾਤੁਲੋ। **ਆਸਞ੍ਚ ਅਨਾਸਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਆਸਂ ਕਾਲੇਨ ਅਨਾਸਂ। **ਸਕੇਨ ਥਾਲਿਪਾਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਪਵਤ੍ਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਤ੍ਤਤੋਪਿ ਭਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਭੂਮਿਜਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੦. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵਮਾਹਂਸੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁਕਕਾਲੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਦਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ। **ਅਪਣ੍ਣਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਰਾਧਿਤਂ। **ਏਕਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿ ਵਾ ਮਹਗ੍ਗਤਾਤਿ ਵਾ ਝਾਨਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਯੇਵ ਏਵੰ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਇਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਮਾਹ।

੨੩੧. **ਯਾਵਤਾ ਏਕਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਮਹਗ੍ਗਤਨ੍ਤਿ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲਪਮਾਣਟ੍ਠਾਨਂ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਮਹਗ੍ਗਤਜ੍ਝਾਨਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ। ਮਹਗ੍ਗਤਨ੍ਤਿ ਪਨਸ੍ਸ ਆਭੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੇਵਲਂ ਮਹਗ੍ਗਤਜ੍ਝਾਨਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਇਮਿਨਾ ਖੋ ਏਤਂ ਗਹਪਤਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਉਗ੍ਘਾਟਨਂ ਨ ਜਾਯਤਿ, ਤਾਨਿ ਝਾਨਾਨਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਵਾ ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਵਾ ਪਾਦਕਾਨਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾਨਿ ਪਨ ਵਟ੍ਟਪਾਦਕਾਨਿ ਭਵੋਕ੍ਕਮਨਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ''ਮਹਗ੍ਗਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਕਸਿਣਜ੍ਝਾਨਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਉਗ੍ਘਾਟਨਂ ਜਾਯਤਿ, ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਾਨਿ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਾਨਿ ਵਟ੍ਟਪਾਦਕਾਨਿ ਭਵੋਕ੍ਕਮਨਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮਿਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਨਤ੍ਥਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਮਹਗ੍ਗਤਾਤਿ ਏਵੰ ਨਾਨਾਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ ਚ।

੨੩੨. ਇਦਾਨਿ ਮਹਗ੍ਗਤਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਭਵੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਚਤਸ੍ਸੋ ਖੋ ਇਮਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾਭਾ**ਤਿ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯਮਾਭੋਗੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਤ੍ਤਾਭੇਸੁ ਪਨ ਦੇਵੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਾਰਣਂ ਝਾਨਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਪਰਿਤ੍ਤਾਭਾ ਸਿਯਾ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਾਭਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਿਯਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਭਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਭਾ ਸਿਯਾ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਾਭਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਿਯਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਭਾ। ਕਥਂ? ਸੁਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਸਰਾਵਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਚਿਣ੍ਣਵਸਿਭਾਵੋ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਪਰਿਸੋਧਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਬ੍ਬਲਮੇਵ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਵਲਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਗੁਣਜ੍ਝਾਨੇ ਠਿਤੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾਭੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਵਣ੍ਣੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠੋ ਚ। ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਨਾਕਾਰੇਹਿ ਆਚਿਣ੍ਣਵਸਿਭਾਵੋ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਰਿਸੋਧਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਵਲਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਗੁਣਜ੍ਝਾਨੇ ਠਿਤੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾਭੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਵਣ੍ਣੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਚ। ਏਵੰ ਪਰਿਤ੍ਤਾਭਾ ਸਿਯਾ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਾਭਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਿਯਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਭਾ। ਕਸਿਣੇ ਪਨ ਵਿਪੁਲਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਚਿਣ੍ਣਵਸਿਭਾਵੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਭਾ ਸਿਯਾ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਾਭਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਿਯਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਭਾਤਿ।

ਵਣ੍ਣਨਾਨਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਨਾਨਤ੍ਤਂ। **ਨੋ ਚ ਆਭਾਨਾਨਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਲੋਕੇ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਅਚ੍ਚਿਨਾਨਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘਰਸ੍ਸਅਣੁਥੂਲਵਸੇਨ ਅਚ੍ਚਿਯਾ ਨਾਨਤ੍ਤਂ।

ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥਾਤਿ ਉਯ੍ਯਾਨਵਿਮਾਨਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਨਦੀਤੀਰਪੋਕ੍ਖਰਣੀਤੀਰੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ। **ਅਭਿਨਿਵਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਸਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਰਮਨ੍ਤਿ ਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਕਾਜੇਨਾ**ਤਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਤੇਲਫਾਣਿਤਮਚ੍ਛਮੰਸਕਾਜੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਾਜੇਨ। ''ਕਾਚੇਨਾਤਿ''ਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਿਟਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਯਾ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇ**ਵਾਤਿ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਂ ਸੁਲਭਟ੍ਠਾਨਤੋ ਲੋਣਪੂਤਿਮਚ੍ਛਾਦੀਨਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨੀਤਾ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਫਾਸੁਕਂ, ਤਤ੍ਥ ਸੁਖਂ ਵਸਿਮ੍ਹਾ, ਇਧ ਲੋਣਂ ਵਾ ਨੋ ਬਾਧਤਿ ਪੂਤਿਮਚ੍ਛਗਨ੍ਧੋ ਵਾ ਸੀਸਰੋਗਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਮਨ੍ਤਿ।

੨੩੪. **ਆਭਾ**ਤਿ ਆਭਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਤਦਙ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਭਵੂਪਪਤ੍ତਿਯਾ ਅਙ੍ਗੇਨ, ਭਵੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਕਾਯਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਕਾਯਾਲਸਿਯਭਾਵੋ। **ਝਾਯਤੋ**ਤਿ ਜਲਤੋ।

੨੩੫. **ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਖੋ ਮੇ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਤੀਣਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਪਟਿਲਭਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਆਹ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਅਵੋਕਿਣ੍ਣਂ ਤੀਣਿ ਸਤਂ, ਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਂ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ।
> ਅਸਙ੍ਖਤਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਞ੍ਚਰਿਤਂ ਮਮ''ਨ੍ਤਿ॥

ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੬. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਨੇਵ ਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਨ ਪਿਯਕਮ੍ਯਤਾਯ, ਅਥ ਖ੍ਵਾਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਮ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਓਰਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਕਾ, ਅਦ੍ਧਾ ਨੇਸਂ ਭਗਵਾ ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਤੇ ਓਰਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤੇਸਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ''ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਮਵੋਚ। **ਮਾ ਭਣ੍ਡਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਅਕਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪਾਠਸੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਭਣ੍ਡਨਂ ਅਕਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਅਞ੍ਞਤਰੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਤੋ ਅਤ੍ਥਕਾਮੋ, ਅਯਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮਾ ਭਗਵਾ ਏਤੇ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਕਿਲਮੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸੀਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਯੇਨਪਿ ਜਨੇਨ ਨ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਸੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤੂਤਿਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸੀਤਿ? ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਮਨਤ੍ਥਂ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਤਦਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ''ਪੁਥੁਸਦ੍ਦੋ ਸਮਜਨੋ''ਤਿਆਦਿਗਾਥਾ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਤੋ ਬਾਲਕਲੋਣਕਾਰਗਾਮਂ ਗਤੋ। ਤਤੋ ਪਾਚੀਨਵਂਸਦਾਯਂ, ਤਤੋ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਵਨਸਣ੍ਡਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਿਯਮਾਨੋ ਤੇਮਾਸਂ ਵਸਿ। ਨਗਰਵਾਸਿਨੋਪਿ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਹਤ੍ਥਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਕਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਕ੍ਖਥ, ਸਤ੍ਥਾ 'ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਗ੍ਗੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਆਗਤੋ, ਸਮਗ੍ਗੇ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ''ਤਿ। ''ਮਯਂ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਸੋ ਨੋ ਅਯਾਚਿਤੋ ਸਯਮੇਵ ਆਗਤੋ, ਮਯਂ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾ। ਇਮੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ

ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਸਮਗ੍ਗਾ ਨ ਜਾਤਾ, ਕਸ੍ਸਾਵ੍ਹਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਲਂ ਨ ਇਮੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਸਕਲਨਗਰੇ ਦਣ੍ਡਂ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਕਲਨਗਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਮਂਸੁ। ਉਪਾਸਕਾਪਿ ਤੇ ਪੁਨ ਆਹਂਸੁ – ''ਯਾਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨ ਖਮਾਪੇਥ, ਤਾਵ ਵੋ ਤਮੇਵ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭਗਵਤਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦੇਸੇਸੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਕਥਾ।

੨੩੭. ਇਦਾਨਿ **ਪੁਥੁਸਦ੍ਦੋ**ਤਿਆਦਿਗਾਥਾਸੁ ਪੁਥੁ ਮਹਾਸਦ੍ਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਪੁਥੁਸਦ੍ਦੋ। ਸਮਜਨੋ**ਤਿ ਸਮਾਨੋ ਏਕਸਦਿਸੋ ਜਨੋ, ਸਬ੍ਬੋਵਾਯਂ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਜਨੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਦ੍ਦਨਿਚ੍ਛਰਣੇਨ ਪੁਥੁਸਦ੍ਦੋ ਚੇਵ ਸਦਿਸੋ ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨ ਬਾਲੋ ਕੋਚਿ ਮਞ੍ਞਥਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਰ ਕੋਚਿ ਏਕੋਪਿ ਅਹਂ ਬਾਲੋਤਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਮਾਨਿਨੋਯੇਵ। **ਨਾਞ੍ਞਂ ਭਿਯ੍ਯੋ ਅਮਞ੍ਞਰੁ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਚਿ ਏਕੋਪਿ ਅਹਂ ਬਾਲੋਤਿ ਨ ਚ ਮਞ੍ਞਿ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਚ ਸਙ੍ਘਸ੍ਮਿਂ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ''ਮਯ੍ਹਂ ਕਾਰਣਾ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਕਾਰਣਂ ਨ ਮਞ੍ਞੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਰਿਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਨੋ। **ਵਾਚਾਗੋਚਰਭਾਣਿਨੋ**ਤਿ ਰਾਕਾਰਸ੍ਸ ਰਸ੍ਸਾਦੇਸੋ ਕਤੋ; ਵਾਚਾਗੋਚਰਾਵ , ਨ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਗੋਚਰਾ, ਭਾਣਿਨੋ ਚ, ਕਥਂ ਭਾਣਿਨੋ? **ਯਾਵਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਮੁਖਾਯਾਮਂ,** ਯਾਵ ਮੁਖਂ ਪਸਾਰੇਤੁਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਾਣਿਨੋ, ਏਕੋਪਿ ਸਙ੍ਘਗਾਰਵੇਨ ਮੁਖਸਙ੍ਕੋਚਨਂ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੇਨ ਨੀਤਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਲਹੇਨ ਇਮਂ ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜਭਾਵਂ ਨੀਤਾ। **ਨ ਤਂ ਵਿਦੂ** ਨ ਤਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ''ਏਵਂ ਸਾਦੀਨਵੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ।

ਯੇ ਚ ਤਂ ਉਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਤਂ ਅਕ੍ਕੋਚ੍ਛਿ ਮਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਆਕਾਰਂ ਯੇ ਉਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਸਨਨ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਪੋਰਾਣੋ।

ਪਰੇਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾ ਪਰੇ ਨਾਮ। ਤੇ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕਲਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ''ਮਯਂ ਯਮਾਮਸੇ ਉਪਯਮਾਮ ਨਸ੍ਸਾਮ ਸਤਤਂ ਸਮਿਤਂ ਮਚ੍ਚੁਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਯੇ ਚ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਚ ਤਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ''ਮਯਂ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਸਮੀਪਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਤਤੋ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਮੇਧਗਾ**ਤਿ ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੇਧਗਾਨਂ ਕਲਹਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਅਟ੍ਠਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਤਿ ਅਯਂ ਗਾਥਾ ਜਾਤਕੇ (ਜਾ॰ ੧.੯.੧੬) ਆਗਤਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦੀਘਾਵੁਕੁਮਾਰਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਪਵਤ੍ਤਵੇਰਾਨਂ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਗਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਯੇਸਂ ਵੋ ਨੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਨ ਪਾਣਾ ਹਟਾ ਨ ਗਵਾਸ੍ਸਧਨਾਨਿ ਹਟਾਨੀਤਿ।

ਸਚੇ ਲਭੇਥਾਤਿਆਦਿਗਾਥਾ ਪਣ੍ਡਿਤਸਹਾਯਸ੍ਸ ਚ ਬਾਲਸਹਾਯਸ੍ਸ ਚ ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਕਟਪਰਿਸ੍ਸਯੇ ਚ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਸ੍ਸਯੇ ਚ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਸਤਿਮਾ ਚਰੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਰਾਜਾਵ ਰਟ੍ਠਂ ਵਿਜਿਤਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜਿਤਰਟ੍ਠਂ ਮਹਾਜਨਕਰਾਜਾ ਚ ਅਰਿਨ੍ਦਮਮਹਾਰਾਜਾ ਚ ਪਹਾਯ ਏਕਕਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ, ਏਵਂ ਵਿਚਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾਤਙ੍ਗਰਞ੍ਞੇਵ ਨਾਗੋ**ਤਿ ਮਾਤਙ੍ਗੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਨਾਗੋਵ। **ਮਾਤਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨਾਗੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਾਤੁਪੋਸਕੋ ਮਾਤਙ੍ਗਨਾਗੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਏਕੋ ਚਰਿ, ਨ ਚ ਪਾਪਾਨਿ ਅਕਾਸਿ, ਯਥਾ ਚ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕੋ, ਏਵਂ ਏਕੋ ਚਰੇ, ਨ ਚ ਪਾਪਾਨਿ ਕਯਿਰਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੩੮. **ਬਾਲਕਲੋਣਕਾਰਗਾਮੋ**ਤਿ ਉਪਾਲਿਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਭੋਗਗਾਮੋ। **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ? ਗਣੇ ਕਿਰਸ੍ਸ ਆਦੀਨਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਵਿਹਾਰਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਤਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੀਤਾਦੀਹਿ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਉਣ੍ਹਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਕੀਭਾਵੇ ਆਨਿਸਂਸਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯ। ਯੇਨ ਪਾਚੀਨਵਂਸਦਾਯੋ, ਤਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ?

ਕਲਹਕਾਰਕੇ ਕਿਰਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਨਵਤ੍ਤਾ ਸਮਗ੍ਗਵਾਸਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਤਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੀਤਾਦੀਹਿ ਪੀਲਿਤੋ ਉਣ੍ਹਾਦੀਨਿ ਪਟ੍ਠਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਤਤ੍ਥ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਆਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੨੪੧. ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਵੋਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਪੁਚ੍ਛਾਯ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਪਨ ਥੇਰਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮੋਭਾਸਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਓਭਾਸਞ੍ਹੇਵ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮਾ**ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮੋਭਾਸਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮ। **ਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਰੂਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮ। **ਤਞ੍ਚ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਾਮਾ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਕਾਰਣਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯੇਨ ਨੋ ਓਭਾਸੋ ਚ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ।

ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਵੋ **ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਵੋ ਕਾਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਹਮ੍ਪਿ ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਨ ਆਲੁਲੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਮੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਆਲੁਲਿਤਪੁਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਖੋ ਮੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਮਹਾਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਲੋਕਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਖੋ ਕਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਉਦਪਾਦਿ। **ਸਮਾਧਿ ਚਵੀ**ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸਮਾਧਿ ਚਵਿ। **ਓਭਾਸੋ**ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮੋਭਾਸੋਪਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਰੂਪਂ ਨ ਪਸ੍ਸਿ। **ਅਮਨਸਿਕਾਰੋ**ਤਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਮਨਸਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਮਨਸਿਕਾਰੋ ਉਦਪਾਦਿ।

ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਉਦਪਾਦਿ।

ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਹਿਮਵਨ੍ਤਾਭਿਮੁਖਂ ਆਲੋਕਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਵਰਕ੍ਖਸਅਜਗਰਾਦਯੋ ਅਦ੍ਦਸ, ਅਥਸ੍ਸ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਉਦਪਾਦਿ।

ਉਪ੍ਪਿਲਨ੍ਤਿ ''ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠਭਯਂ ਪਕਤਿਯਾ ਓਲੋਕਿਯਮਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਕਿਂ ਨਾਮ ਭਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਉਪ੍ਪਿਲਾਵਿਤਤ੍ਤਂ ਉਦਪਾਦਿ। **ਸਕਿਦੇਵਾ**ਤਿ ਏਕਪਯੋਗੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋਪਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਮਯਾ ਵੀਰਿਯਂ ਗਾਲ੍ਹਂ ਪਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਤੇਨ ਮੇ ਉਪ੍ਪਿਲਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਸਿਥਿਲਮਕਾਸਿ, ਤਤੋ ਕਾਯਦਰਥੋ ਕਾਯਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਕਾਯਾਲਸਿਯਂ ਉਦਪਾਦਿ।

ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਨ੍ਤਿ ਮਮ ਵੀਰਿਯਂ ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਤੋ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਂ ਉਦਪਾਦਿ। **ਪਤਮੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮਰੇਯ੍ਯ।

ਅਤਿਲੀਨਵੀਰਿਯਨ੍ਤਿ ਮਮ ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਏਵਂ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਵੀਰਿਯਂ ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਤੋ ਅਤਿਲੀਨਵੀਰਿਯਂ ਉਦਪਾਦਿ।

ਅਭਿਜਪ੍ਪਾਤਿ ਦੇਵਲੋਕਾਭਿਮੁਖਂ ਆਲੋਕਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਙ੍ਘਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਤਣ੍ਹਾ ਉਦਪਾਦਿ।

ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਕਜਾਤਿਕਂ ਰੂਪਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਜਪ੍ਪਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਨਾਨਾਵਿਧਰੂਪਂ ਮਨਸਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਕਾਲੇਨ ਦੇਵਲੋਕਾਭਿਮੁਖਂ ਕਾਲੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਾਭਿਮੁਖਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ।

ਅਤਿਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਇਟ੍ਠਂ ਵਾ ਅਨਿਟ੍ਠਂ ਵਾ ਏਕਜਾਤਿਕਮੇਵ ਮਨਸਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤਥਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਅਤਿਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਤ੍ਤਂ ਰੂਪਾਨਂ ਉਦਪਾਦਿ।

੨੪੩. ਓਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਮੀਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮੋਭਾਸਮੇਵ ਮਨਸਿ ਕਰੋਮਿ। **ਨ ਚ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਾਨਿ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। **ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਮੀ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸਯਰੂਪਮੇਵ ਮਨਸਿ ਕਰੋਮਿ।

ਪਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਓਭਾਸਨ੍ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨੇ ਓਭਾਸਂ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਰੂਪਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨੇ ਰੂਪਾਨਿ। ਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦੁਤਿਯਵਾਰੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਰਿਤ੍ਤੋ ਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕੋ ਪਰਿਕਮ੍ਮੋਭਾਸੋ, ਓਭਾਸਪਰਿਤ੍ਤਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਧ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸਮਾਧਿ ''ਪਰਿਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਮੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਪਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਂ ਹੋਤਿ। ਅਪ੍ਪਮਾਣਵਾਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੨੪੫. **ਅਵਿਤਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਵਿਚਾਰਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਨਯੇ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਂ। **ਅਵਿਤਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਅਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਕ੍ਕਨਯੇਪਿ ਪਞ੍ਚਕਨਯੇਪਿ ਝਾਨਤ੍ਤਯਸਮਾਧਿਂ। **ਸਪ੍ਪੀਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕਤਿਕਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਂ। **ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਂ। **ਸਾਤਸਹਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਂ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਕ੍ਕਨਯੇ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਂ ਪਞ੍ਚਕਨਯੇ ਪਞ੍ਚਮਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਂ।

ਕਦਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਤਿਵਿਧਂ ਸਮਾਧਿਂ ਭਾਵੇਤਿ? ਮਹਾਬੋਧਿਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਦੁਤਿਯਾਦਯੋ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਿਕਾ । ਪਞ੍ਚਕਨਯੇ ਪਞ੍ਚਮਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸੋ ਲੋਕਿਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਬਾਲਪਣ੍ਡਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੬. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਬਾਲਪਣ੍ਡਿਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਬਾਲਲਕ੍ਖਣਾਨੀ**ਤਿ ਬਾਲੋ ਅਯਨ੍ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਲਕ੍ਖਿਯਤਿ ਞਾਯਤੀਤਿ ਬਾਲਲਕ੍ਖਣਾਨਿ। ਤਾਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਾਰਣਾਨੀਤਿ **ਬਾਲਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ**। ਬਾਲਸ੍ਸ ਅਪਦਾਨਾਨੀਤਿ **ਬਾਲਾਪਦਾਨਾਨਿ** । **ਦੁਚ੍ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ ਅਭਿਜ੍ਝਾਬ੍ਯਾਪਾਦਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਦੁਚ੍ਚਿਨ੍ਤਿਤਮੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। **ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਭਾਸੀ**ਤਿ ਭਾਸਮਾਨੋਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦਿਭੇਦਂ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਮੇਵ ਭਾਸਤਿ। **ਦੁਕ੍ਕਟਕਮ੍ਮਕਾਰੀ**ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਰੋਤਿ। **ਤਤ੍ਰ ਚੇ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸਂ ਪਰਿਸਤਿ। **ਤਜ੍ਜਂ ਤਸ੍ਸਾਰੁਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਤਜ੍ਜਾਤਿਕਂ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵੇਰਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਆਦੀਨਵਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤਾਯ ਕਥਾਯ ਕਚ੍ਛਮਾਨਾਯ। **ਬਾਲ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ।

੨੪੮. **ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ, ਓਲਮ੍ਬਨਾਦਿਆਕਾਰੇਨ ਹਿ ਤਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਥਵਿਯਾ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਥਵਿਤਲੇ ਪਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਪਤ੍ਥਰਣਾਕਾਰੋਯੇਵ ਹੇਸ। **ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਲਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਬਾਲਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ।

੨੪੯. **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਨਿਰਯਸ੍ਸ ਉਪਮਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਨ ਭਗਵਾ ਵਦਤਿ, ''ਨ ਸੁਕਰਾ''ਤਿ ਪਨ ਵਦਤਿ, ਨ ਸੁਕਰਂ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਕਾਤੁਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਦਸਬਲਂ ਉਪਮਂ ਕਾਰਾਪੇਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ''ਸਕ੍ਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। **ਹਨੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਵਸੇਨ ਯਥਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਦ੍ਵੇ ਪਹਾਰਾ ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਹਨੇਯ੍ਯੁਂ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਵਣਮੁਖਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੨੫੦. **ਪਾਣਿਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਮੁਟ੍ਠਿਯਂ ਠਪਨਮਤ੍ਤਂ। **ਸਙ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਤੀ**ਤਿ ਗਣਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਕਲਭਾਗਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਸਤਿਮਂ ਕਲਂ ਸਹਸ੍ਸਿਮਂ ਕਲਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਿਮਂ ਵਾ ਕਲਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਨ ਉਪੇਤਿ। **ਉਪਨਿਧਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਲੋਕਿਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਤਤ੍ਤਂ ਅਯੋਖਿਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਯ ਲੋਹਪਥਵਿਯਾ

ਉਤ੍ਤਾਨਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇ ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਯਸੂਲਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਵਾਮਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ। ਯਥਾ ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਏਵਂ ਉਰੇਨਪਿ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨਪਿ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇਨਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਸਂਵੇਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਯ ਲੋਹਪਥਵਿਯਾ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਕੁਠਾਰੀਹੀ**ਤਿ ਮਹਤੀਹਿ ਗੇਹਸ੍ਸ ਏਕਪਕ੍ਖਛਦਨਮਤ੍ਤਾਹਿ ਕੁਠਾਰੀਹਿ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਲੋਹਿਤਂ ਨਦੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਦਤਿ, ਲੋਹਪਥਵਿਤੋ ਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਾਹਤਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਂ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠਂਸਮ੍ਪਿ ਛਲਂਸਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਵਾਸੀਹੀ**ਤਿ ਮਹਾਸੁਪ੍ਪਪਮਾਣਾਹਿ ਵਾਸੀਹਿ। ਤਾਹਿ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤਚਤੋ ਯਾਵ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਸਣਿਕਂ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਚ੍ਛਿਤਂ ਤਚ੍ਛਿਤਂ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਂ ਹੋਤਿ। **ਰਥੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਗਯੋਤ੍ਤਪਚ੍ਚੁਰਚਕ੍ਕਕੁਬ੍ਬਰਪਾਚਨੇਹਿ ਸਬ੍ਬਤੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੇ ਰਥੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ। **ਮਹਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮਾਣਂ। **ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੇਹਿ ਅਯਮੁਗ੍ਗਰੇਹਿ ਪੋਥੇਨ੍ਤਾ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। **ਸਕਿਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਪਕ੍ਕੁਥਿਤਾਯ ਉਕ੍ਖਲਿਯਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਣ੍ਡੁਲਾ ਵਿਯ ਉਦ੍ਧਂ ਅਧੋ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਭਾਗਸੋ ਮਿਤੋਤਿ ਭਾਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਭਤ੍ਤੋ। **ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। **ਅਯਸਾ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਅਯਪਟ੍ਟੇਨ ਛਾਦਿਤੋ।

ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਸਤਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਏਵਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਯਥਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਸਤੇ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਯਮਕਗੋਲ਼ਕਾ ਵਿਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ।

ਨ ਸੁਕਰਾ ਅਕ੍ਖਾਨੇਨ ਪਾਪੁਣਿਤੁਨ੍ਤਿ ਨਿਰਯੋ ਨਾਮ ਏਵਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖੋ ਏਵਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖੋਤਿ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸੁਕਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੫੧. **ਦਨ੍ਤੁਲ੍ਲੇਹਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤੇਹਿ ਉਲ੍ਲੇਹਿਤ੍ਵਾ, ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਰਸਾਦੋ**ਤਿ ਰਸਗੇਧੇਨ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਰਸੋ।

੨੫੨. **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਖਾਦਿਕਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਖਾਦਨਂ।

ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋਤਿ ਦੁਰੂਪੋ। **ਦੁਦ੍ਦਸਿਕੋ**ਤਿ ਦਾਰਕਾਨਂ ਭਯਾਪਨਤ੍ਥਂ ਕਤਯਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਦੁਦ੍ਦਸੋ। **ਓਕੋਟਿਮਕੋ**ਤਿ ਲਕੁਣ੍ਡਕੋ ਪਵਿਟ੍ਠਗੀਵੋ ਮਹੋਦਰੋ। **ਕਾਣੋ**ਤਿ ਏਕਕ੍ਖਿਕਾਣੋ ਵਾ ਉਭਯਕ੍ਖਿਕਾਣੋ ਵਾ। **ਕੁਣੀ**ਤਿ ਏਕਹਤ੍ਥਕੁਣੀ ਵਾ ਉਭਯਹਤ੍ਥਕੁਣੀ ਵਾ। **ਪਕ੍ਖਹਤੋ**ਤਿ ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ। **ਸੋ ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਦਮਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਬਨ੍ਧਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ।

ਕਲਿਗ੍ਗਹੇਨਾਤਿ ਪਰਾਜਯੇਨ। **ਅਧਿਬਨ੍ਧਂ ਨਿਗਚ੍ਛੇਯਜਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਬਹੁਂ ਜਿਤੋ ਸਬ੍ਬਸਾਪਤੇਯਜਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਬਨ੍ਧਂ ਨਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। **ਕੇਵਲਾ ਪਰਿਪੂਰਾ ਬਾਲਭੂਮੀ**ਤਿ ਬਾਲੋ ਤੀਣਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਆਗਤੋ ਪਞ੍ਚਸੁ ਨੀਚਕੁਲੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੀਣਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਯਂ ਸਕਲਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਬਾਲਭੂਮਿ।

੨੫੩. **ਪਣ੍ਡਿਤਲਕ੍ਖਣਾਨੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸੁਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਚਕ੍ਕਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੬. **ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੀਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ। **ਉਪੋਸਥਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਉਪੋਸਥਙ੍ਗਸ੍ਸ। **ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਾਸਾਦਵਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਗਤਸ੍ਸ ਸੁਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਵਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਮਹਾਤਲੇ ਸਿਰੀਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਨਿ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਰਾਜਾ ਪਾਤੋਵ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ

ਪੁਨਪਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਗਨ੍ਧੋਦਕਘਟੇਹਿ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪਾਤਰਾਸੋ ਸੁਦ੍ਧਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਏਕਂਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਸਿਰੀਸਯਨੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਨਮਯਪੁਞ੍ਞਸਮੁਦਯਂ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾ ।

ਤੇਸਂ ਤਂ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਯਂ ਉਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨੀਲਮਣਿਸਙ੍ਘਾਟਸਦਿਸਂ ਪਾਚੀਨਸਮੁਦ੍ਦਜਲਤਲਂ ਛਿਨ੍ਦਮਾਨਂ ਵਿਯ ਆਕਾਸਂ ਅਲਙ੍ਕੁਰੁਮਾਨਂ ਵਿਯ ਦਿਬ੍ਬਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਤਯਿਦਂ ਦਿਬ੍ਬਾਨੁਭਾਵਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਦਿਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਹਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸ ਅਰਾਨਨ੍ਤਿ **ਸਹਸ੍ਸਾਰਂ**। ਸਹ ਨੇਮਿਯਾ ਸਹ ਨਾਭਿਯਾ ਚਾਤਿ **ਸਨੇਮਿਕਂ ਸਨਾਭਿਕਂ**। ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਪੂਰਨ੍ਤਿ **ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਂ**।

ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਕਞ੍ਚ ਤਂ ਰਤਿਜਨਨਟ੍ਠੇਨ ਰਤਨਞ੍ਚਾਤਿ **ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ**। ਯਾਯ ਪਨ ਤਂ ਨਾਭਿਯਾ ''ਸਨਾਭਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਾ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਮਯਾ ਹੋਤਿ। ਮਜ੍ਝੇ ਪਨਸ੍ਸਾ ਰਜਤਮਯਾ ਪਨਾਲ਼ਿ, ਯਾਯ ਸੁਦ੍ਧਸਿਨਿਦ੍ਧਦਨ੍ਤਪਨ੍ਤਿਯਾ ਹਸਮਾਨਂ ਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤਿ। ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਵਿਯ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲੇਨ ਉਭੋਸੁਪਿ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤੇਸੁ ਰਜਤਪਟ੍ਟੇਨ ਕਤਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਪਨਸ੍ਸਾ ਨਾਭਿਪਨਾਲ਼ਿ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਪਟ੍ਟੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਤਾਵਸ੍ਸ ਨਾਭਿਯਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਯੇਹਿ ਪਨ ਤਂ ਅਰੇਹਿ ''ਸਹਸ੍ਸਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤੇ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਯ ਪਭਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਘਟਮਣਿਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾਦੀਨਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਅਰਾਨਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਯਾਯ ਪਨ ਤਂ ਨੇਮਿਯਾ ਸਹ ''ਸਨੇਮਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਾ ਬਾਲਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਕਲਾਪਸਿਰਿਂ ਅਵਹਸਮਾਨਾ ਵਿਯ ਸੁਰਤ੍ਤਸੁਦ੍ਧਸਿਨਿਦ੍ਧਪਵਾਲ਼ਮਯਾ ਹੋਤਿ। ਸਨ੍ਧੀਸੁ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਞ੍ਝਾਰਾਗਸਸ੍ਸਿਰਿਕਰਤ੍ਤਜਮ੍ਬੋਨਦਪਟ੍ਟਾ ਵਟ੍ਟਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾ ਚ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਨੇਮਿਯਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਨੇਮਿਮਣ੍ਡਲਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਦਸਨ੍ਨਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਅਰਾਨਮਨ੍ਤਰੇ ਧਮਨਵਂਸੋ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤੋਸੁਸਿਰੋ ਛਿਦ੍ਦਮਣ੍ਡਲਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾਤਗਾਹੀ ਪਵਾਲ਼ਦਣ੍ਡੋ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਵਾਤੇਨ ਪਹਰਿਤਸ੍ਸ ਸੁਕੁਸਲਸਮਨ੍ਨਾਹਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਤੂਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸਦ੍ਦੋ ਵਗ੍ਗੁ ਚ ਰਜਨੀਯੋ ਚ ਕਮਨੀਯੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਪਵਾਲ਼ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ, ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਸਮੋਸਰਿਤਕੁਸੁਮਦਾਮਪਨ੍ਤਿਯੋਤਿ ਏਵਂ ਸਮੋਸਰਿਤਕੁਸੁਮਦਾਮਪਨ੍ਤਿਸਤਦ੍ਵਯਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸਤਧਾਰਿਨਾ ਪਵਾਲ਼ਦਣ੍ਡਸਤੇਨ ਸਮੁਪਸੋਭਿਤਨੇਮਿਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਾਭਿਪਨਾਲ਼ੀਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਸੀਹਮੁਖਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਮਾਣਾ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਕਿਰਣਕਲਾਪਸਸ੍ਸਿਰਿਕਾ ਤਰੁਣਰਵਿਸਮਾਨਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਗੇਣ੍ਡੁਕਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਾਗਤਿਸੋਭਂ ਅਭਿਭਵਮਾਨਾ ਵਿਯ ਦ੍ਵੇ ਮੁਤ੍ਤਕਲਾਪਾ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਿ, ਯੇਹਿ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਕਾਸੇ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨੇਹਿ ਤੀਣਿ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਏਕਤੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਤਾ।

ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਂ ਪਕਤਿਯਾ ਸਾਯਮਾਸਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਵੀਥਿਚਤੁਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਕੀਲ਼ਮਾਨੇ ਦਾਰਕਜਨੇ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੇਨ ਨਾਤਿਨੀਚੇਨ ਵਨਸਣ੍ਡਮਤ੍ਥਕਾਸਨ੍ਨੇਨ ਆਕਾਸਪ੍ਪਦੇਸੇਨ ਉਪਸੋਭਯਮਾਨਂ ਵਿਯ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਗ੍ਗਾਨਿ, ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੁਯਜਮਾਨੇਨ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸੋਤਾਨਿ ਓਧਾਪਯਮਾਨਂ ਯੋਜਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਾਨਪ੍ਪਭਾਸਮੁਦਯਸਮੁਜ੍ਜਲੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ ਨਯਨਾਨਿ ਸਮਾਕਡ੍ਢਨ੍ਤਂ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਂ ਉਗ੍ਘੋਸਯਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਰਾਜਧਾਨਿਅਭਿਮੁਖਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਥ ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸਵਨੇਨੇਵ ''ਕੁਤੋ ਨੁ ਖੋ, ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਿਤਹਦਯਾਨਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾਨਂ ਤੇਸਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਏਵਮਾਹ – ''ਪਸ੍ਸ ਭੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਅਯਂ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ,

ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯੋ ਉਗ੍ਗਤੋ, ਏਤਞ੍ਹਿ ਰਾਜਹੰਸਮਿਥੁਨੰ ਵਿਯ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਮਿਥੁਨੰ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਿਯੇਨ ਗਗਨਤਲੰ ਅਭਿਲਙ੍ਘਤੀ''ਤਿ। ਤਮਞ੍ਞੋ ਆਹ – ''ਕਿੰ ਕਥੇਸਿ ਸਮ੍ਮ ਕਹੰ ਨਾਮ ਤਯਾ ਦ੍ਵੇ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਾ ਏਕਤੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ, ਨਨੁ ਏਸ ਤਪਨੀਯਰੰਸਿਧਾਰੋ ਪਿਞ੍ਛਰਕਿਰਣੋ ਦਿਵਾਕਰੋ ਉਗ੍ਗਤੋ''ਤਿ। ਤਮਞ੍ਞੋ ਸਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਕਿੰ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤੋਸਿ, ਨਨੁ ਖੋ ਇਦਾਨਿਮੇਵ ਦਿਵਾਕਰੋ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੋ, ਸੋ ਕਥੰ ਇਮੰ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਪਨੇਤੰ ਅਨੇਕਰਤਨਪ੍ਪਭਾਸਮੁਜ੍ਜਲੰ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਵਤੋ ਵਿਮਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਪਸਾਦਯਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਕਿੰ ਬਹੁੰ ਵਿਪ੍ਪਲਪਥ, ਨੇਵੇਸ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ, ਨ ਸੂਰਿਯੋ ਨ ਦੇਵਵਿਮਾਨੰ। ਨ ਹੇਤੇਸੰ ਏਵਰੂਪਾ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਚਕ੍ਕਰਤਨੇਨ ਪਨੇਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤਸਲ੍ਲਾਪਸ੍ਸੇਵ ਤਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲੰ ਓਹਾਯ ਤੰ ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ ਅਭਿਮੁਖੰ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਹਿ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਇਦੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – ''ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਨਨੁ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਰਾਜਾ ਪੂਰਿਤਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਵਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸੇਤੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਚ ਮਹਾਜਨੋ, ਯੋ ਚ ਅਞ੍ਞੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਮੇਵ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ ਰਞ੍ਞੋਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵੰ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੰ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਾਕਾਰਮਤ੍ਥਕੇਨੇਵ ਨਗਰੰ ਅਨੁਸੰਯਾਯਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਸੀਹਪਞ੍ਜਰਆਸਨ੍ਨੇ ਠਾਨੇ ਯਥਾ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਸੁਖੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਪੂਜੇਤੁੰ, ਏਵੰ ਅਕ੍ਖਾਹਤੰ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਏਵੰ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਵਾਤਪਾਨਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਦੀਹਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਵਿਰਾਗਰਤਨਪ੍ਪਭਾਸਮੁਜ੍ਜਲੰ ਅਨ੍ਤੋ ਪਾਸਾਦੰ ਅਲਙ੍ਕੁਰੁਮਾਨੰ ਪਭਾਸਮੂਹੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸਞ੍ਜਾਤਾਭਿਲਾਸੋ ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ। ਪਰਿਜਨੋਪਿਸ੍ਸ ਪਿਯਵਚਨਪਾਭਤੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਨਿਵੇਦੇਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਬਲਵਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਫੁਟਸਰੀਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰਸਮੀਪੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸੁਤੰ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਕੰ ਚਿਨ੍ਤਨੰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਰਞ੍ਞੋ ਖਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਅਸ੍ਸੰ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸੋ ਹੋਤਿ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਹੋਤਿ? ਏਕਙ੍ਗੁਲਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇ ਆਕਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇ।

ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਾਪਨਤ੍ਥੰ ਯੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਥ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ**ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸਮੀਪੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਭਿਙ੍ਕਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਸੋਣ੍ਡਸਦਿਸਪਨਾਲਿੰ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਕਾਰੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨ ਉਦਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਪਵਤ੍ਤਤੁ ਭਵੰ ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ, ਅਭਿਵਿਜਿਨਾਤੁ ਭਵੰ ਚਕ੍ਕਰਤਨਨ੍ਤਿ। **ਅਨ੍ਵਦੇਵ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਨਞ੍ਹਿ ਉਦਕੇਨ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ''ਅਭਿਵਿਜਾਨਾਤੁ ਭਵੰ ਚਕ੍ਕਰਤਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਸਮਕਾਲਮੇਵ ਸੋ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਪਵਤ੍ਤੇ ਪਨ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇ ਤੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨੋਵ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਯਾਨਵਰੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਛਤ੍ਤਚਾਮਰਾਦਿਹਤ੍ਥੋ ਪਰਿਜਨੋ ਚੇਵ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਜਨੋ ਚ। ਤਤੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਞ੍ਚੁਕਕਵਚਾਦਿਸਨ੍ਨਾਹਵਿਭੂਸਿਤੇਨ ਵਿਵਿਧਾਹਰਣਪ੍ਪਭਾਸਮੁਜ੍ਜਲਿਤੇਨ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਪਟਾਕਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਕਾਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪਰਾਜਸੇਨਾਪਤਿ ਪਭੂਤਯੋਪਿ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਯੁਤ੍ਤਾ ਪਨ ਜਨਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ਨਗਰਵੀਥੀਸੁ ਭੇਰਿਯੋ ਚਰਾਪੇਨ੍ਤਿ ''ਤਾਤਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਭਵਾਨੁਰੂਪੇਨ ਮਣ੍ਡਿਤਪ੍ਪਸਾਧਿਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਥਾ''ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸਦ੍ਦੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਪਹਾਯ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋਵ, ਸੋਪਿ ਸਬ੍ਬੋ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਸੋ ਆਕਾਸਗਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯਾਮਵਿਤ੍ਥਾਰਾ ਪਰਿਸਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਪੁਰਿਸੋਪਿ ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਸਰੀਰੋ ਵਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠਵਤ੍ਥੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੁਚਿਪਰਿਵਾਰੋ ਹਿ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਪਰਿਸਾ ਨਾਮ ਵਿਜ੍ਜਾਧਰਪਰਿਸਾ ਵਿਯ ਆਕਾਸੇ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਤਲੇ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਰਤਨਸਦਿਸਾ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਅਨ੍ਵਦੇਵ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯਾ''ਤਿ।

ਤਮ੍ਪਿ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਰੁਕ੍ਖਗ੍ਗਾਨਂ ਉਪਰੂਪਰਿ ਨਾਤਿਉਚ੍ਚੇਨ ਗਗਨਪਦੇਸੇਨ ਪਵੱਤੁਤਿ, ਯਥਾ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਫਲਪਲ੍ਲਵੇਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਤਾਨਿ ਸੁਖੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤਾ ''ਏਸ ਰਾਜਾ, ਏਸ ਉਪਰਾਜਾ, ਏਸ ਸੇਨਾਪਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਠਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਯੋ ਯੇਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਸਿਪ੍ਪਪਸੁਤਾ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਯੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਭੂਮਿਯਂ, ਤਥਾ ਨੇਸਂ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਆਕਾਸੇ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਚਕ੍ਕਵੱਤਿਪਰਿਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇਨ ਸਿਨੇਰੁਂ ਪਹਾਯ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇਨ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਵਿਨਿਬ੍ਬੇਧੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਛਤ੍ਤਿਂਸਯੋਜਨਪਰਿਸਾਯ ਸਨ੍ਨਿਵੇਸਕ੍ਖਮੋ ਸੁਲਭਾਹਾਰੂਪਕਰਣੋ ਛਾਯੂਦਕਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਚਿਸਮਤਲੋ ਰਮਣੀਯੋ ਭੂਮਿਭਾਗੋ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਆਕਾਸੇ ਅਕ੍ਖਾਹਤਂ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥ ਤੇਨ ਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸੋ ਮਹਾਜਨੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿ ਨ੍ਹਾਨਭੋਜਨਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਦੇਸੇ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵੱਤੀ ਵਾਸਂ ਉਪੇਤਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯਾ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਵਾਸਂ ਉਪਗਤੇ ਚਕ੍ਕਵੱਤਿਮ੍ਹਿ ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾਨੋ, ਤੇ ''ਪਰਚਕ੍ਕਂ ਆਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਬਲਕਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਯੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਸਞ੍ਞਾਯ ਰਾਜਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਆਵੁਧਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਿਸਹੇਯ੍ਯ। ਅਯਮਨੁਭਾਵੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ।

> ਚਕ੍ਕਾਨੁਭਾਵੇਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ,
> ਅਰੀ ਅਸੇਸਾ ਦਮਥਂ ਉਪੇਨ੍ਤਿ।
> ਅਰਿਨ੍ਦਮਂ ਨਾਮ ਨਰਾਧਿਪਸ੍ਸ,
> ਤੇਨੇਵ ਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਂ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਵਿਭਵਾਨੁਰੂਪਂ ਪਾਭਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਗਮ੍ਮ ਓਨਤਸਿਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੋਲਿਯਮਣਿਪ੍ਪਭਾਭਿਸੇਕੇਨਸ੍ਸ ਪਾਦਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਏਹਿ ਖੋ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪ੍ਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਯੇ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ...ਪੇ॰... ਅਨੁਸਾਸ ਮਹਾਰਾਜਾ**ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਸ੍ਵਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਆਗਮਨਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਆਗਤੇ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਗਤੇ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਆਗਤੇ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਗਤੇ ਸੋਚਨ੍ਤਿ। ਤਾਦਿਸੋ ਤ੍ਵਂ ਆਗਤਨਨ੍ਦਨੋ ਗਮਨਸੋਚਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਵ ਆਗਮਨਂ ਸੁਆਗਮਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵੱਤੀ ਨਾਪਿ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਮੇ ਅਨੁਵਸ੍ਸਂ ਬਲਿਂ ਉਪਕਪ੍ਪੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਨਾਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭੋਗਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੇਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਰਾਜਭਾਵਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪੇਮਨੀਯੇਨ ਮਞ੍ਜੁਨਾ ਸਰੇਨ ''ਪਸ੍ਸਥ ਤਾਤਾ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਨਾਮੇਸ ਆਸੇਵਿਤੋ ਭਾਵਿਤੋ ਬਹੁਲੀਕਤੋ ਨਿਰਯਸਂਵੱਤਨਿਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਪਾਣੋ ਨ ਹਨ੍ਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਓਵਾਦਂ ਦੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵੱਤੀ ਏਵਮਾਹ ਪਾਣੋ ਨ ਹਨ੍ਤਬ੍ਬੋ...ਪੇ॰... ਯਥਾਭੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਥਾ**ਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਪਿ ਤਾਵ ਸਬ੍ਬੇ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਵਿਭਾਵਿਨੋ, ਤੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਪਨ ਅਨੁਯਨ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਯੇ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਥ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹਵਾਸੀਨਂ ਓਵਾਦੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਕਤਪਾਤਰਾਸੇ ਚਕ੍ਕਵੱਤੀਬਲੇਨ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਤਿ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਚ ਤਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਗਦਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਂਖਿਤ੍ਤਫਣੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਵਿਯ ਸਂਖਿਤ੍ਤਊਮਿਵਿਪ੍ਫਾਰਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਓਗਚ੍ਛਮਾਨਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਸਲਿਲਂ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਓਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵੇਲੁਰਿਯਭਿਤ੍ਤਿ ਵਿਯ

ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਚ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਞ੍ਞਸਿਰਿਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾਨਿ ਵਿਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਤਲੇ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਨਾਨਾਰਤਨਾਨਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਪੂਰਯਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸਾ ਰਾਜਪਰਿਸਾ ਤਂ ਨਾਨਾਰਤਨਪਰਿਪੂਰਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਤਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗਾਦੀਹਿ ਆਦਿਯਤਿ, ਯਥਾਰੁਚਿ ਆਦਿਨ੍ਨਰਤਨਾਯ ਪਨ ਪਰਿਸਾਯ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਸਾ ਅਗ੍ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਰਾਜਾ, ਅਨ੍ਤੇ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਜਲਨਿਧਿਜਲਂ ਪਲੋਭਿਯਮਾਨਮਿਵ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸਿਰਿਯਾ, ਅਸਹਮਾਨਮਿਵ ਚ ਤੇਨ ਵਿਯੋਗਂ, ਨੇਮਿਮਣ੍ਡਲਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਭਿਹਨਨ੍ਤਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ।

੨੫੭. ਏਵਂ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹਂ ਅਭਿਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਵਿਜੇਤੁਕਾਮੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਦੇਸਿਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਾਭਿਮੁਖੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਅਥ ਖੋ ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦਿਸਂ ਪਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ। ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਨਵਿਧਾਨਂ ਸੇਨਾਸਨ੍ਨਿਵੇਸੋ ਪਟਿਰਾਜਗਮਨਂ ਤੇਸਂ ਅਨੁਸਾਸਨਿਪ੍ਪਦਾਨਂ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਨਂ ਸਮੁਦ੍ਦਸਲਿਲਸ੍ਸ ਓਗਚ੍ਛਨਂ ਰਤਨਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਤਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਤੋਪਿ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਪਰਗੋਯਾਨਂ ਵਿਜੇਤੁਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਤਥੇਵ ਅਭਿਵਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਸਮੁਦ੍ਦਤੋਪਿ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਂ ਵਿਜੇਤੁਂ ਤਥੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਤਥੇਵ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਉਤ੍ਤਰਸਮੁਦ੍ਦਤੋਪਿ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਰਞ੍ਞਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਆਧਿਪਚ੍ਚਂ ਅਧਿਗਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਵਿਜਿਤਵਿਜਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸਪਰਿਸੋ ਉਦ੍ਧਂ ਗਗਨਤਲਂ ਅਭਿਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਿਕਸਿਤਪਦੁਮੁਪ੍ਪਲਪੁਣ੍ਡਰੀਕਵਨਵਿਚਿਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਸਤਪਞ੍ਚਸਤਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਪਰਿਵਾਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਦੀਪੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਦੇਸਿਤੇਨੇਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਯਥਾਨੁਕ੍ਕਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਜਧਾਨਿਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਤਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸੋਭਯਮਾਨਂ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਏਵਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨੇ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਉਕ੍ਕਾਹਿ ਵਾ ਦੀਪਿਕਾਹਿ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰਣੀਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਕਰਤਨੋਭਾਸੋਯੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਤਿ। ਯੇ ਚ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਤ੍ਥਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਏਵਰੂਪਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤੀ**ਤਿ।

ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੮. ਏਵਂ ਪਾਤੁਭੂਤਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਕਤਿਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਚਿਭੂਮਿਭਾਗਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਾਦੀਹਿ ਸੁਰਭਿਗਨ੍ਧੇਹਿ ਉਪਲਿਮ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਚਿਤ੍ਤਵਣ੍ਣਸੁਰਭਿਕੁਸੁਮਸਮਾਕਿਣ੍ਣਂ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਮੋਸਰਿਤਮਨੁਞ੍ਞ-ਕੁਸੁਮਦਾਮਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਵਿਤਾਨਂ ਦੇਵਵਿਮਾਨਂ ਵਿਯ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਾਮ ਦੇਵ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਚਿਨ੍ਤੇਥਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਚੋਦਿਤੋ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਕੁਲਾ ਵਾ ਉਪੋਸਥਕੁਲਾ ਵਾ ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਵਿਸੇਸਂ ਅਨੁਭਵਿਤੁਕਾਮੋ ਤਰੁਣਰਵਿਮਣ੍ਡਲਾਭਿਰਤ੍ਤਚਰਣ-ਗੀਵਮੁਖਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਵਿਸੁਦ੍ਧਸੇਤਸਰੀਰੋ ਸਤ੍ਤਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠੋ ਸੁਸਣ੍ਠਿਤਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸਨ੍ਨਿਵੇਸੋ ਵਿਕਸਿਤਰਤ੍ਤ-ਪਦੁਮਚਾਰੁਪੋਕ੍ਖਰੋ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਯੋਗੀ ਵਿਯ ਵੇਹਾਸਂ ਗਮਨਸਮਤ੍ਥੋ ਮਨੋਸਿਲਾਚੁਣ੍ਣਰਞ੍ਜਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸੇਟ੍ਠੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਸੋ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਕੁਲਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਪੋਸਥਕੁਲਾ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ‘‘ਉਪੋਸਥੋ ਨਾਗਰਾਜਾ’’ ਇਚ੍ਚੇਵ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਂ

ਪੂਰਿਤਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਵਤ੍ਤਾਨਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਨਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਇਤਰੇਸਂ। ਸਯਮੇਵ ਪਕਤਿਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ **ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ…ਪੇ॰… ਨਾਗਰਾਜਾ**ਤਿ।

ਏਵ◌ਂ ਪਾਤੁਭੂਤਂ ਪਨ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥਿਗੋਪਕਾਦਯੋ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਵ◌ੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ‘‘ਭਦ੍ਦਕਂ ਵਤ ਭੋ ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਂ, ਸਚੇ ਦਮਥਂ ਉਪੇਯਜਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਘਰਧੇਨੁਵਚ੍ਛਕੋ ਵ◌ਿਯ ਕਣ੍ਣੇ ਓਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸੂਰਤਭਾਵ◌ਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਰਾਜਾ ਤਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਰਿਜਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਸੋਵਣ੍ਣਦ੍ਧਜਂ ਸੋਵਣ੍ਣਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਹੇਮਜਾਲਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਅਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਆਕਾਸਂ ਗਮਨਨਿਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵ ਸੋ ਹਤ੍ਥਿਰਾਜਾ ਰਾਜਹਂਸੋ ਵ◌ਿਯ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਪ੍ਪਭਾਜਾਲਨੀਲਗਗਨਤਲਂ ਅਭਿਲਙ੍ਘਤਿ, ਤਤੋ ਚਕ੍ਕਚਾਰਿਕਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਕਲਰਾਜਪਰਿਸਾ। ਇਤਿ ਸਪਰਿਸੋ ਰਾਜਾ ਅਨ੍ਤੋਪਾਤਰਾਸੇਯੇਵ ਸਕਲਪਥਵ◌ਿਂ ਅਨੁਸਂਯਾਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਰਾਜਧਾਨਿਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵ◌ਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ **ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ** ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ **ਦਿਸ੍ਵ◌ਾਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ…ਪੇ॰… ਏਵਰੂਪਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤੀ**ਤਿ।

ਅਸ੍ਸਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵ◌ਂ ਪਾਤੁਭੂਤਹਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਪਰਿਸਾ ਪਕਤਿਮਙ੍ਗਲਅਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਚਿਸਮਤਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਚ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਰਞ੍ਞੋ ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਚਿਨ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਕਤਦਾਨਸਕ੍ਕਾਰੋ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਸੀਲੋਵ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਚੋਦਿਤੋ ਸਿਨ੍ਧਵਕੁਲਤੋ ਵ◌ਿਜ੍ਜੁਲ੍ਲਤਾਵ◌ਿਨਦ੍ਧਸਰਦਕਾਲਸੇਤਵਲਾਹਕਰਾਸਿਸਸ੍ਸਿਰਿਕੋ ਰਤ੍ਤਪਾਦੋ ਰਤ੍ਤਤੁਣ੍ਡੋ ਚਨ੍ਦਪ੍ਪਭਾਪੁਞ੍ਜਸਦਿਸਸੁਦ੍ਧਸਿਨਿਦ੍ਧਘਨਸਙ੍ਘਾਤਸਰੀਰੋ ਕਾਕਗੀਵ◌ਾ ਵ◌ਿਯ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿ ਵ◌ਿਯ ਚ ਕਾਲਵਣ੍ਣੇਨ ਸੀਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **ਕਾਲ਼ਸੀਸੋ** ਸੁਟ੍ਠੁ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪਿਤੇਹਿ ਵ◌ਿਯ ਮੁਞ੍ਜਸਦਿਸੇਹਿ ਸਣ੍ਹਵਟ੍ਟਉਜੁਗਤਿਗਤੇਹਿ ਕੇਸੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **ਮੁਞ੍ਜਕੇਸੋ** **ਵ◌ੇਹਾਸਙ੍ਗਮੋ** ਵਲਾਹਕੋ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸਰਾਜਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਿਰਤਨੇ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਰੂਪਂ **ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ** ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵ◌ਾ **ਪੁਨ ਚਪਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਮਣਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵ◌ਂ ਪਾਤੁਭੂਤਅਸ੍ਸਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਚਤੁਹਤ੍ਥਾਯਾਮਂ ਸਕਟਨਾਭਿਸਮਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਕਣ੍ਣਿਕਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਵ◌ਿਨਿਗ੍ਗਤਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮੁਤ੍ਤਾਕਲਾਪੇਹਿ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਕਞ੍ਚਨਪਦੁਮੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਮਣਿਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵ◌ਾਰਂ ਤਾਰਾਗਣਪਰਿਵ◌ੁਤਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਸ੍ਸ ਸਿਰਿਂ ਪਟਿਪ੍ਫਰਮਾਨਂ ਵ◌ਿਯ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਪਬ੍ਬਤਤੋ **ਮਣਿਰਤਨਂ** ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵ◌ਂ ਆਗਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤਾਜਾਲਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੇਲੁਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਕਾਸਂ ਆਰੋਪਿਤਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਓਕਾਸਂ ਆਭਾ ਫਰਤਿ, ਯਾਯ ਸਬ੍ਬੋ ਸੋ ਓਕਾਸੋ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਵ◌ੇਲਾ ਵ◌ਿਯ ਸਞ੍ਜਾਤਾਲੋਕੋ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਕਸ੍ਸਕਾ ਕਸਿਕਮ੍ਮਂ, ਵ◌ਾਣਿਜਾ ਆਪਣੁਗ੍ਘਾਟਨਂ , ਤੇ ਤੇ ਚ ਸਿਪ੍ਪਿਨੋ ਤਂ ਤਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਿ ਦਿਵ◌ਾਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ **ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ…ਪੇ॰… ਮਣਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤੀ**ਤਿ।

ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵ◌ਂ ਪਾਤੁਭੂਤਮਣਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਵ◌ਿਸਯਸੁਖਵ◌ਿਸੇਸਕਾਰਣਂ **ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ** ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਮਦ੍ਦਰਾਜਕੁਲਤੋ ਵ◌ਾ ਹਿਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਂ ਆਨੇਨ੍ਤਿ, ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤੋ ਵ◌ਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵ◌ੇਨ ਸਯਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਵਸੇਸਾ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ,

ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ ਅਭਿਰੂਪਾ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂਯੇਵ ਆਗਤਾ।

ਤਤ੍ਥ ਸਣ੍ਠਾਨਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਅਧਿਕਂ ਰੂਪਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਭਿਰੂਪਾ**। ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾ ਚ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਪੀਣਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਚ੍ਚਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿ **ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ**। ਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾ ਚ ਸੋਮਨਸ੍ਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤੀਤਿ **ਪਾਸਾਦਿਕਾ। ਪਰਮਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਸਾਦਾਵਹਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਮਾਯ। **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਸੁਨ੍ਦਰਤਾਯ। **ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ**ਤਿ ਉਪੇਤਾ। **ਅਭਿਰੂਪਾ** ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਤਿਦੀਘਾ ਨਾਤਿਰਸ੍ਸਾ **ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ** ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਤਿਕਿਸਾ ਨਾਤਿਥੂਲ਼ਾ, **ਪਾਸਾਦਿਕਾ** ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਤਿਕਾਲ਼ਿਕਾ ਨਚ੍ਚੋਦਾਤਾ। **ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ** ਯਸ੍ਮਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਂ ਵਣ੍ਣਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਵਣ੍ਣਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਹਿ ਵਣ੍ਣਾਭਾ ਬਹਿ ਨ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ, ਦੇਵਾਨਂ ਅਤਿਦੂਰਂ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਦੇਸਂ ਸਰੀਰਾਭਾ ਓਭਾਸੇਤਿ।

ਨਾਤਿਦੀਘਾਦੀਸੁ ਚਸ੍ਸਾ ਪਠਮਯੁਗਲ਼ੇਨ ਆਰੋਹਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਤਿਯਯੁਗਲ਼ੇਨ ਪਰਿਣਾਹਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਤਤਿਯਯੁਗਲ਼ੇਨ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਛਹਿ ਵਾਪਿ ਏਤੇਹਿ ਕਾਯਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੋ, ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਂ ਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਤੂਲਪਿਚੁਨੋ ਵਾ **ਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਨੋ** ਵਾਤਿ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਸਤਵਿਹਤਸ੍ਸ ਤੂਲਪਿਚੁਨੋ ਵਾ ਸਤਵਿਹਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਨੋ ਵਾ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ। **ਸੀਤੇ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸੀਤਕਾਲੇ। **ਉਣ੍ਹੇ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਉਣ੍ਹਕਾਲੇ। **ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਮੇਵ ਸੁਪਿਸਿਤਸ੍ਸ ਅਭਿਨਵਸ੍ਸ ਚਤੁਜ੍ਜਾਤਿਸਮਾਯੋਜਿਤਸ੍ਸ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧੋ ਕਾਯਤੋ ਵਾਯਤਿ। **ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਹਸਿਤਕਥਿਤਕਾਲੇਸੁ ਮੁਖਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਤਙ੍ਖਣਂ ਵਿਕਸਿਤਸ੍ਸੇਵ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਸ੍ਸ ਅਤਿਸੁਰਭਿਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ।

ਏਵਂ ਰੂਪਸਮ੍ਫਸ੍ਸਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਰੂਪਂ ਆਚਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਅਗ੍ਗਿਦਡ੍ਢਾ ਵਿਯ ਪਠਮਮੇਵ ਉਟ੍ਠਾਤੀਤਿ **ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯਿਨੀ**। ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇਨ ਬੀਜਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਪਤਤਿ ਨਿਸੀਦਤੀਤਿ **ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤਿਨੀ**। ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ ਦੇਵਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਂਕਾਰਂ ਪਟਿਸ੍ਸਾਵੇਤੀਤਿ **ਕਿਂਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਨੀ**। ਰਞ੍ਞੋ ਮਨਾਪਮੇਵ ਚਰਤਿ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਮਨਾਪਚਾਰਿਨੀ**। ਯਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪਿਯਂ, ਤਦੇਵ ਵਦਤੀਤਿ **ਪਿਯਵਾਦਿਨੀ**।

ਇਦਾਨਿ ਸ੍ਵਾਸ੍ਸਾ ਆਚਾਰੋ ਭਾਵਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਏਵ, ਨ ਸਾਠੇਯ੍ਯੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਤਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨੋ ਅਤਿਚਰਤੀ**ਤਿ ਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਪੁਰਿਸਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਤਸ੍ਸਾ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ‘‘ਅਭਿਰੂਪਾ’’ਤਿਆਦਯੋ ਅਨ੍ਤੇ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯਿਨੀ’’ਤਿਆਦਯੋ ਗੁਣਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਪਕਤਿਗੁਣਾ ਏਵ ‘‘ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਂ ਵਣ੍ਣ’’ਨ੍ਤਿਆਦਯੋ ਪਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਪੁਞ੍ਞਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਕ੍ਕਰਤਨਪਾਤੁਭਾਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਰਿਮਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਭਿਰੂਪਤਾਦਿਕਾਪਿ ਵਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਪਾਤੁਭਾਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਾਰਿਪੂਰਾ ਜਾਤਾ। ਤੇਨਾਹ **ਏਵਰੂਪਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤੀ**ਤਿ।

ਗਹਪਤਿਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵਂ ਪਾਤੁਭੂਤਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਧਨਕਰਣੀਯਾਨਂ ਕਿਚ੍ਚਾਨਂ ਯਥਾਸੁਖਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ **ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ** ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਸੋ ਪਕਤਿਯਾਵ ਮਹਾਭੋਗੋ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਜਾਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਧਨਰਾਸਿਵਡ੍ਢਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਗਹਪਤਿ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਕਰਤਨਾਨੁਭਾਵਸਹਿਤਂ ਪਨਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਯੇਨ ਅਨ੍ਤੋਪਥਵਿਯਂ ਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਨਿਧਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਹਦਯੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਧਨੇਨ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਧਨਕਰਣੀਯਾਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ… ਪੇ॰… ਏਵਰੂਪਂ ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤੀ**ਤਿ।

ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵ਼ ਪਾਤੁਭੂਤਗਹਪਤਿਰਤਨਸ੍ਸ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸਂਵਿਧਾਨਸਮਤ੍ਥਂ **ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ** ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋਵ ਹੋਤਿ । ਪਕਤਿਯਾ ਏਵ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਰਚਿਤ੍ਤਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯ ਰਾਜਪਰਿਸਾਯ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਹਿਤੇ ਹਿਤੇ ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। ਸੋਪਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਹਦਯੋ ਰਾਜਾਨਂ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨੁਸਾਸਨੇਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਪੁਨ ਚਪਰਂ...ਪੇ॰... ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤੀ**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ ਠਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ ਠਪੇਤੁਂ।

੨੫੯. **ਸਮਵੇਪਾਕਿਨਿਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੨੬੦. **ਕਟਗ੍ਗਹੇਨਾ**ਤਿ ਜਯਗ੍ਗਾਹੇਨ। **ਮਹਨ੍ਤਂ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। **ਕੇਵਲਾ ਪਰਿਪੂਰਾ ਪਣ੍ਡਿਤਭੂਮੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤੀਣਿ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕੁਲਰੂਪਭੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਤੀਣਿ ਚ ਸੁਚਰਿਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਯਂ ਸਕਲਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਭੂਮਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਬਾਲਪਣ੍ਡਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੧. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਦ੍ਵੇ ਅਗਾਰਾ**ਤਿਆਦਿ ਅਸ੍ਸਪੁਰਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

੨੬੨. **ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨਿਰਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੇਸਨਂ ਦੇਵਲੋਕੇਨ ਓਸਾਪੇਤਿ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਯੇਨ ਓਸਾਪੇਤਿ। ਸਚੇ ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਂ ਏਕਦੇਸਤੋ ਕਥੇਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਦੁਕ੍ਖਂ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਦੁਕ੍ਖਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਏਕਦੇਸਤੋ ਕਥੇਤਿ, ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਿ। ਸਚੇ ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਦੇਵਲੋਕਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇਸੁ ਚ ਦੁਕ੍ਖਂ ਏਕਦੇਸਤੋ ਕਥੇਤਿ, ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਿ। ਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੇਸਨਂ ਨਿਰਯੇਨ ਓਸਾਪੇਤਿ। ਦੇਵਲੋਕਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਦੁਕ੍ਖਾਨਿ ਚ ਏਕਦੇਸਤੋ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਤੁਂ **ਤਮੇਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਰਯਪਾਲਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ਏਕਚ੍ਚੇ ਥੇਰਾ "**ਨਿਰਯਪਾਲਾ** ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਨ੍ਤਰੂਪਂ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਾਰਣਂ ਕਾਰੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਤਂ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨਿਰਯੇ ਨਿਰਯਪਾਲਾਤਿ, ਆਮਨ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਕਾਰਣਿਕਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ (ਕਥਾ॰ ੮੬੬) ਪਟਿਸੇਧਿਤਮੇਵ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਕਾਰਕਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਵਮੇਵ ਨਿਰਯੇ ਨਿਰਯਪਾਲਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। **ਯਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਯਮਰਾਜਾ ਨਾਮ ਵੇਮਾਨਿਕਪੇਤਰਾਜਾ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਦਿਬ੍ਬਵਿਮਾਨੇ ਦਿਬ੍ਬਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਦਿਬ੍ਬਉਯ੍ਯਾਨਦਿਬ੍ਬਨਾਟਕਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਂ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਰਾਜਾ। ਨ ਚੇਸ ਏਕੋਵ ਹੋਤਿ, ਚਤੂਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਨਾਦ੍ਦਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੇਵਦੂਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਂ ਵਦਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਯਮੋ ''ਨਾਯਂ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਾਪੇਤੁਕਾਮੋ **ਅਮ੍ਭੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਜਾਤਿਧਮ੍ਮੋਤਿ ਜਾਤਿਸਭਾਵੋ, ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤਿਯਾ, ਜਾਤਿ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਯੇਵ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। ਪਰਤੋ **ਜਰਾਧਮ੍ਮੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੨੬੩. ਪਠਮੰ ਦੇਵਦੂਤੰ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਹਰਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵੰ ਵਦਤਿ ਨਾਮ ‘‘ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਵਿਯ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਕੇ ਪਨਮ੍ਹਿ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸੇ ਪਲਿਪਨ੍ਨੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਅਹੰ ਕਿਲਿਟ੍ਠਗਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਨ੍ਹਾਪੇਥ ਮਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਜਾਤਿਤੋਮ੍ਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਮੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਜਾਤਿਤੋ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਾਵ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਮਯ੍ਹੰ, ਏਵੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾਵ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਤੇਨੇਸ ਦੇਵਦੂਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ, ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਪਨ ਮਘਦੇਵਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੋਵ।

ਦੁਤਿਯੰ ਦੇਵਦੂਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵੰ ਵਦਤਿ ਨਾਮ – ‘‘ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਯ ਤਰੁਣੋ ਅਹੋਸਿੰ ਊਰੁਬਲਬਾਹੁਬਲਜਵਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਤਾ ਬਲਜਵਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ, ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਮੇ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਕਿਚ੍ਚੰ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਜਰਾਯਮ੍ਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਮੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਜਰਾਯ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਾਵ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਮਯ੍ਹੰ, ਏਵੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਜਰਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾਵ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਤੇਨੇਸ ਦੇਵਦੂਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਤਿਯੰ ਦੇਵਦੂਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਗਿਲਾਨਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵ ਵਦਤਿ ਨਾਮ – ‘‘ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਯ ਨਿਰੋਗੋ ਅਹੋਸਿੰ, ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਬ੍ਯਾਧਿਨਾ ਅਭਿਹਤੋ ਸਕੇ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸੇ ਪਲਿਪਨ੍ਨੋ, ਉਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਮੇ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਕਿਚ੍ਚੰ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿਤੋਮ੍ਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਮੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਬ੍ਯਾਧਿਤੋ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਾਵ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਮਯ੍ਹੰ, ਏਵੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਬ੍ਯਾਧਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾਵ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਤੇਨੇਸ ਦੇਵਦੂਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

੨੬੫. ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਦੇਵਦੂਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਵਾ ਦੇਵਦੂਤਾਤਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਿਕਾ ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਪਕ੍ਖੇ ਬਾਤ੍ਤਿੰਸ ਤਾਵ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵੰ ਵਦਨ੍ਤਿ ਨਾਮ – ‘‘ਮਯੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਾਨਾ ਨ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਪਾਸਾਣੇ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਮ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨੰ ਸਰੀਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਮ, ਇਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋਵ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਤੇਨੇਤੇ ਦੇਵਦੂਤਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਿਕਾਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵੰ ਵਦਨ੍ਤਿ ਨਾਮ – ‘‘ਮਯੰ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਕਰੋਮ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਕਰੋਮ, ਇਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਪੁਰੇ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾਕਰਣਤੋਵ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਤੇਨੇਤੇਪਿ ਦੇਵਦੂਤਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ।

੨੬੬. ਪਞ੍ਚਮੰ ਦੇਵਦੂਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਤਕਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵੰ ਵਦਤਿ ਨਾਮ – ‘‘ਪਸ੍ਸਥ ਭੋ ਮੰ ਆਮਕਸੁਸਾਨੇ ਛਡ੍ਡਿਤੰ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦਿਭਾਵੰ ਪਤ੍ਤੰ, ਮਰਣਤੋਮ੍ਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਮੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਮਰਣਤੋ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਾਵ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਮਯ੍ਹੰ, ਏਵੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਮਰਣੰ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾਵ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਤੇਨੇਸ ਦੇਵਦੂਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਇਮੰ ਪਨ ਦੇਵਦੂਤਾਨੁਯੋਗੰ ਕੋ ਲਭਤਿ, ਕੋ ਨ ਲਭਤੀਤਿ? ਯੇਨ ਤਾਵ ਬਹੁੰ ਪਾਪੰ ਕਤੰ, ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿਯੇਵ। ਯੇਨ ਪਨ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ, ਸੋ ਲਭਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਸਭਣ੍ਡੰ ਚੋਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਨ੍ਤਿ। ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੰ ਪਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੰ ਨਯਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਲਭਤਿ। ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮੇਤੰ। ਪਰਿਤ੍ਤਪਾਪਕਮ੍ਮਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਪਿ ਸਰਨ੍ਤਿ, ਸਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਸਰਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਦੀਘਜਯਨ੍ਤਦਮਿਲੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸਰਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਦਮਿਲੋ ਸੁਮਨਗਿਰਿਵਿਹਾਰੇ ਆਕਾਸਚੇਤਿਯੰ ਰਤ੍ਤਪਟੇਨ ਪੂਜੇਸਿ। ਅਥ ਨਿਰਯੇ ਉਸ੍ਸਦਸਾਮਨ੍ਤੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੂਜਿਤਪਟੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ, ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਅਪਰੋਪਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਖਲਿਸਾਟਕੰ ਦੇਨ੍ਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਸਿ, ਮਰਣਕਾਲਮ੍ਹਿ ਪਟਪਟਾਤਿ ਸਦ੍ਦੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਸੋਪਿ ਉਸ੍ਸਦਸਾਮਨ੍ਤੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਜਾਲਸਦ੍ਦੇਨ ਤੰ ਸਾਟਕੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਕੁਸਲੰ ਕਮ੍ਮੰ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀਤਿ।

ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਅਸਰਨ੍ਤੇ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਦੇਵਦੂਤੇ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਪਠਮੇਨ ਦੇਵਦੂਤੇਨ ਸਰਤਿ, ਕੋਚਿ ਦੁਤਿਯਾਦੀਹਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਞ੍ਚਹਿਪਿ ਨ ਸਰਤਿ, ਤੰ ਯਮੋ ਰਾਜਾ ਸਯੰ ਸਾਰੇਤਿ। ਏਕੋ ਕਿਰ ਅਮਚ੍ਚੋ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਕੁਮ੍ਭੇਨ ਮਹਾਚੇਤਿਯੰ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਯਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਦਾਸਿ, ਤੰ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਯਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨਯਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਞ੍ਚਹਿਪਿ ਦੇਵਦੂਤੇਹਿ ਕੁਸਲੇ ਅਸਰਨ੍ਤੇ ਯਮੋ ਸਯੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ – ‘‘ਨਨੁ ਤ੍ਵੰ ਮਹਾਚੇਤਿਯੰ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਕੁਮ੍ਭੇਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਦਾਸੀ’’ਤਿ ਸਾਰੇਸਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੰ ਗਤੋ। ਯਮੋ ਪਨ ਸਯੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ – ‘‘ਮਹਾਦੁਕ੍ਖੰ ਨਾਮ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਯੰ ਸਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ।

੨੬੭. **ਮਹਾਨਿਰਯੇ**ਤਿ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਮ੍ਹਿ। ਕਿੰ ਪਨਸ੍ਸ ਪਮਾਣੰ? ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੰ ਆਯਾਮੇਨ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਚ ਯੋਜਨਸਤੰ ਹੋਤਿ। ਲੋਹਪਥਵੀ ਲੋਹਛਦਨੰ ਏਕੇਕਾ ਚ ਭਿਤ੍ਤਿ ਨਵਨਵਯੋਜਨਿਕਾ ਹੋਤਿ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਿ ਉਟ੍ਠਿਤਾ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਯੋਜਨਸਤੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੇਸਦਿਸਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਜਾਲਪਰਿਯਨ੍ਤਵਸੇਨ ਆਯਾਮਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਯੋਜਨਾਧਿਕਾਨਿ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ, ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਪਨ ਨਵਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਾਨਿ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਨ ਉਸ੍ਸਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੰ ਹੋਤਿ।

੨੬੮. **ਉਬ੍ਭਤੰ ਤਾਦਿਸਮੇ**ਵ **ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਪਦੰ ਯਾਵ ਅਟ੍ਠਿਤੋ ਦਲ੍ਹੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁਮੇਵ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਡਯ੍ਹਤਿ, ਉਪਰਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਝਾਯਤਿ, ਇਤਿ ਅਕ੍ਕਮਨਕਾਲੇ ਡਯ੍ਹਮਾਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਉਦ੍ਧਰਣਕਾਲੇ ਤਾਦਿਸਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਬਹੁਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਨਰਕੋ ਅਵੀਚੀਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੋਤਿ। ਵੀਚਿ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤਰੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾਨੰ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਵੀਚੀਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਭਿਤ੍ਤਿਤੋ ਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਿਤਾ ਸੰਸਿਬ੍ਬਮਾਨਾ ਯੋਜਨਸਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਿਤ੍ਤਿੰ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਯੋਜਨਸਤੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੇਸਦਿਸਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਮੇਸੰ ਛਨ੍ਨੰ ਜਾਲਾਨੰ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਯੋਜਨਸਤਪ੍ਪਮਾਣੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਦ੍ਵੇ ਪਾਦਾ ਯਾਵ ਗੋਪ੍ਫਕਾ ਲੋਹਪਥਵਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥਾ ਯਾਵ ਮਣਿਬਨ੍ਧਾ ਲੋਹਭਿਤ੍ਤਿਯੋ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਸੀਸੰ ਯਾਵ ਭਮੁਕਟ੍ਠਿਤੋ ਲੋਹਛਦਨੇ ਪਵਿਟ੍ਠੰ, ਅਧੋਭਾਗੇਨ ਏਕੰ ਲੋਹਸੂਲੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯੰ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੰ ਛਦਨੇ ਪਵਿਟ੍ਠੰ, ਪਾਚੀਨਭਿਤ੍ਤਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੂਲੰ ਹਦਯੰ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਿਤ੍ਤਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੰ , ਉਤ੍ਤਰਭਿਤ੍ਤਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੂਲੰ ਫਾਸੁਕਾ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਭਿਤ੍ਤਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੰ। ਨਿਚ੍ਚਲੇ ਤਥਾਗਤਮ੍ਹਿ ਅਪਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਨਿਚ੍ਚਲੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਤੀਤਿ ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਤਾਯ ਏਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਏਵੰ ਜਾਲਾਨੰ ਨਿਰਨ੍ਤਰਤਾਯ ਅਵੀਚਿ ਨਾਮ।

ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਨਸ੍ਸ ਯੋਜਨਸਤਿਕੇ ਠਾਨੇ ਨਾਲ਼ਿਯੰ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰਿਤਪਿਟ੍ਠੰ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਾ, ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਠਿਤਾਨੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਨਿਪਨ੍ਨਾਨੰ ਅਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਵਾ ਠਿਤੇ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਨ ਬਾਧਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਰਨ੍ਤਰਤਾਯ ਅਵੀਚਿ।

ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਪਨ ਛ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਕੰ ਦੁਕ੍ਖਸਹਗਤੰ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਯਥਾ ਜਿਵ੍ਹਗ੍ਗੇ ਛ ਮਧੁਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਤਮ੍ਬਲੋਹਬਿਨ੍ਦੁਮ੍ਹਿ ਠਪਿਤੇ ਅਨੁਦਹਨਬਲਵਤਾਯ ਤਦੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਇਤਰਾਨਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਅਨੁਦਹਨਬਲਵਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵੇਤ੍ਥ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ, ਇਤਰਾਨਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾਨੀਤਿ। ਏਵੰ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਰਨ੍ਤਰਤਾਯ ਅਵੀਚਿ।

੨੬੯. **ਮਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯੋਜਨਸਤਿਕੋ। **ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਪਤਤੀ**ਤਿ ਏਕੋ ਪਾਦੋ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਹੋਤਿ, ਏਕੋ ਗੂਥਨਿਰਯੇ ਨਿਪਤਤਿ। **ਸੂਚਿਮੁਖਾ**ਤਿ ਸੂਚਿਸਦਿਸਮੁਖਾ, ਤੇ ਹਤ੍ਥਿਗੀਵਪ੍ਪਮਾਣਾ ਏਕਦੋਣਿਕਨਾਵਾਪ੍ਪਮਾਣਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਕੁਕ੍ਕੁਲਨਿਰਯੋਤਿ ਯੋਜਨਸਤਪ੍ਪਮਾਣੋਵ ਅਨ੍ਤੋ ਕੂਟਾਗਾਰਮਤ੍ਤਂ ਵੀਤਚ੍ਚਿਤਙ੍ਗਾਰਪੁਣ੍ਣੋ ਆਦਿਤ੍ਤਛਾਰਿਕਨਿਰਯੋ, ਯਤ੍ਥ ਪਤਿਤਪਤਿਤਾ ਕੁਦ੍ਰੂਸਕਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਖਿਤ੍ਤਫਾਲਵਾਸਿਸਿਲਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ।

ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਦਣ੍ਡੇਹਿ ਪੋਥੇਨ੍ਤਾ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਆਰੋਹਨਕਾਲੇ ਤੇ ਕਣ੍ਟਕਾ ਅਧੋਮੁਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਓਰੋਹਨਕਾਲੇ ਉਦ੍ਧਂਮੁਖਾ।

ਵਾਤੇਰਿਤਾਨੀਤਿ ਕਮ੍ਮਮਯੇਨ ਵਾਤੇਨ ਚਲਿਤਾਨਿ। **ਹਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਫਲਕੇ ਮਂਸਂ ਵਿਯ ਕੋਟ੍ਟਯਮਾਨਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਲਾਯਤਿ, ਅਯੋਪਾਕਾਰੋ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਖੁਰਧਾਰਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਖਾਰੋਦਕਾ ਨਦੀਤਿ ਵੇਤਰਣੀ ਨਾਮ ਤਮ੍ਬਲੋਹਨਦੀ। ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਮਯਾਨਿ ਖਰਵਾਲਿਕ-ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤਾਨਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਖੁਰਧਾਰਾ ਉਭੋਸੁ ਤੀਰੇਸੁ ਵੇਤ੍ਤਲਤਾ ਚ ਕੁਸਤਿਣਾਨਿ ਚ। **ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਾ ਤਿਬ੍ਬਾ ਖਰਾ**ਤਿ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਉਦ੍ਧਞ੍ਚ ਅਧੋ ਚ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨੋ ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇਸੁ ਛਿਜ੍ਜਤਿ। ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਸਣ੍ਠਾਨਾਯ ਖਰਵਾਲਿਕਾਯ ਕਣ੍ਟਕੇਹਿ ਵਿਜ੍ਝਿਯਤਿ, ਖੁਰਧਾਰਾਹਿ ਫਾਲਿਯਤਿ, ਉਭੋਸੁ ਤੀਰੇਸੁ ਕੁਸਤਿਣੇਹਿ ਵਿਲੇਖਤਿ, ਵੇਤ੍ਤਲਤਾਹਿ ਆਕਡ੍ਢਿਯਤਿ, ਤਿਕ੍ਖਸਤ੍ਤੀਹਿ ਫਾਲਿਯਤਿ।

੨੭੦. **ਤਤ੍ਤੇਨ ਅਯੋਸਙ੍ਕੁਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਜਿਗਚ੍ਛਿਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਲੋਹਪਚ੍ਛਿਂ ਲੋਹਗੁਲ਼ਾਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਲੋਹਗੁਲ਼ਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਫੁਸੇਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਤਤ੍ਤੇਨ ਅਯੋਸਙ੍ਕੁਨਾ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਬਲੋਹਧਾਰੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਲੋਹਕਟਾਹੇਨ ਤਮ੍ਬਲੋਹਂ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮੇਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਪੁਨ **ਮਹਾਨਿਰਯੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਤਮ੍ਬਲੋਹਪਾਨਾ ਤਮ੍ਬਲੋਹਪਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨੇਨੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੋਚਿ ਦੁਤਿਯੇਨ, ਕੋਚਿ ਤਤਿਯੇਨ, ਕੋਚਿ ਤਮ੍ਬਲੋਹਪਾਨੇਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਮ੍ਮੇ ਪਨ ਅਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਪੁਨ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ।

ਇਦਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਕੋ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ, – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨੁਭਵਿਤਸਤ੍ਤਂ ਪੁਨਪਿ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਆਵੁਸੋ, ਕਮ੍ਮੇ ਅਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਦ੍ਦੇਸੋ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਕਥੇਥਾਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਗਣਨਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚੇਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

੨੭੧. **ਹੀਨਕਾਯੂਪਗਾ**ਤਿ ਹੀਨਕਾਯਂ ਉਪਗਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਉਪਾਦਾਨੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਗਹਣੇ। **ਜਾਤਿਮਰਣਸਮ੍ਭਵੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਯਾ ਚ ਮਰਣਸ੍ਸ ਚ ਕਾਰਣਭੂਤੇ। **ਅਨੁਪਾਦਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ। **ਜਾਤਿਮਰਣਸਙ੍ਖਯੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਰਣਸਙ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤਾ। **ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪਚ੍ਚਗੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਵਿਭਙ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

੧. ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੨. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨੁਯੋਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਭਦ੍ਦਕਸ੍ਸ ਏਕਰਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਉਦ੍ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਿਕਂ। **ਵਿਭਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਭਾਜਨੀਯਂ।

ਅਤੀਤਨ੍ਤਿ ਅਤੀਤੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ। **ਨਾਨ੍ਵਾਗਮੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਨਾਨੁਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। **ਨਪ੍ਪਟਿਕਙ੍ਖੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਨ ਪਤ੍ਥੇਯ੍ਯ। **ਯਦਤੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣਵਚਨਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਯਂ ਅਤੀਤਂ, ਤਂ ਪਹੀਨਂ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਪੁਨ ਨਾਨੁਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਯਂ ਅਨਾਗਤਂ, ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਜਾਤਂ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਪਤ੍ਥੇਯ੍ਯ।

ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਚ ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦੀਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਹਿ ਯੋ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ ਅਰਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ। **ਅਸਂਹੀਰਂ ਅਸਂਕੁਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਟਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਹਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਨ ਸਂਹੀਰਤਿ ਨ ਸਂਕੁਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਸਂਹੀਰਂ ਅਸਂਕੁਪ੍ਪਂ, ਤਂ ਅਨੁਬ੍ਰੂਹਯੇ ਵਡ੍ਢੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਵਿਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਨ ਸਂਹੀਰਤਿ ਨ ਸਂਕੁਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਸਂਹੀਰਂ ਅਸਂਕੁਪ੍ਪਂ। ਤਂ **ਵਿਦ੍ਵਾ** ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੁਬ੍ਰੂਹਯੇ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਤਂ ਤਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਵਡ੍ਢੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨੁਬ੍ਰੂਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ – **ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਿਚ੍ਚਮਾਤਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਆਤਾਪਨਪਰਿਤਾਪਨੇਨ ਆਤਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਵੀਰਿਯਂ ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਕੋ ਜਞ੍ਞਾ ਮਰਣਂ ਸੁਵੇ**ਤਿ ਸ੍ਵੇ ਜੀਵਿਤਂ ਵਾ ਮਰਣਂ ਵਾ ਕੋ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਜ੍ਜੇਵ ਦਾਨਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੀਲਂ ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਪਨ ਕੁਸਲਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਹਿ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਤਾਵ ਪਪਞ੍ਚੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਵੀਰਿਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਮਹਾਸੇਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਵਿਸਸਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਮਰਣਕਾਰਣਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਸੇਨਾ, ਤਾਯ ਮਹਤਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਵਸੇਨ ਮਹਾਸੇਨੇਨ ਏਵਰੂਪੇਨ ਮਚ੍ਚੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ‘‘ਕਤਿਪਾਹਂ ਤਾਵ ਆਗਮੇਹਿ ਯਾਵਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪੂਜਾਦਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਸ੍ਸਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ । ਏਵਂ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਾਕਾਰਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਾ, ‘‘ਇਦਂ ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਆਗਮੇਹੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਲਞ੍ਜਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਾ, ‘‘ਇਮਿਨਾਹਂ ਬਲਰਾਸਿਨਾ ਪਟਿਬਾਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਬਲਰਾਸਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਾ ਸਙ੍ਗਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸਙ੍ਗਰੋ**ਤਿ ਹਿ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਾਕਾਰਲਞ੍ਜਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਬਲਰਾਸੀਨਂ ਨਾਮਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਅਤਨ੍ਦਿਤਨ੍ਤਿ ਅਨਲਸਂ ਉਟ੍ਠਾਹਕਂ। ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਭਦ੍ਦੋ ਏਕਰਤ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤੋ**। ਇਤਿ ਤਂ ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਪੁਗ੍ਗਲਂ ‘‘ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ। ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਤਾਯ **ਸਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ** ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ।

੨੭੩. ਏਵਂਰੂਪੋਤਿਆਦੀਸੁ ਕਾਲੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਇਨ੍ਦਨੀਲਮਣਿਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਮਨੁਞ੍ਞਰੂਪਵਸੇਨੇਵ ਏਵਂਰੂਪੋ ਅਹੋਸਿਂ। ਕੁਸਲਸੁਖਸੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾਵਸੇਨੇਵ ਏਵਂਵੇਦਨੋ। ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਸਞ੍ਞਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਏਵਂਸਞ੍ਞੋ ਏਵਂਸਙ੍ਖਾਰੋ ਏਵਂਵਿਞ੍ਞਾਣੋ ਅਹੋਸਿਂ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਨਨ੍ਦਿਂ ਸਮਨ੍ਵਾਨੇਤੀਤਿ ਤੇਸੁ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਤਣ੍ਹਂ ਸਮਨ੍ਵਾਨੇਤਿ ਅਨੁਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਹੀਨਰੂਪਾਦਿਵਸੇਨ ਪਨ ਏਵਂਰੂਪੋ ਅਹੋਸਿਂ... ਪੇ॰... ਏਵਂਵਿਞ੍ਞਾਣੋ ਅਹੋਸਿਨ੍ਤਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ।

ਨਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮਨ੍ਵਾਨੇਤੀਤਿ ਤਣ੍ਹੰ ਵਾ ਤਣ੍ਹਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਿੰ ਵਾ ਨਾਨੁਪਵਤ੍ਤਯਤਿ।

੨੭੪. **ਏਵਂਰੂਪੋ ਸਿਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਤੰਮਨੁਵ੍ਵਰੂਪਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਪਵਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਨਨ੍ਤਿਸਮਨ੍ਵਾਨਯਨਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੨੭੫. **ਕਥਞ੍ਚ** , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸੰਹੀਰਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ''ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਯੋ ਧਮ੍ਮੰ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਸੰਹੀਰੰ ਅਸੰਕੁਪ੍ਪ''ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਾਮਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ''ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਨ ਵਿਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਸਿਯਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਸੰਹੀਰਾਤਿ ਚ ਅਸੰਕੁਪ੍ਪਾਤਿ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਅਭਾਵਞ੍ਚ ਭਾਵਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਸੰਹੀਰਤੀਤਿ ਮਾਤਿਕੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸੰਹੀਰਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਆਕਡ੍ਢਿਯਤਿ। **ਨ ਸੰਹੀਰਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਭਾਵੇਨ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਨਾਕਡ੍ਢਿਯਤਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਆਨਨ੍ਦਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੬. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਨਨ੍ਦਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ। **ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥੰ ਪੁਚ੍ਛਿ।

੨੭੮. **ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ। **ਸਾਧੁ ਖੋ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲੇਹਿ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਹਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਹਿ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਦੇਸਨੰ ਪਸੰਸਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਆਨਨ੍ਦਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੯. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਤਪੋਦਾਰਾਮੇ**ਤਿ ਤਤ੍ਤੋਦਕਸ੍ਸ ਰਹਦਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਆਰਾਮੇ। ਵੇਭਾਰਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਕਨਾਗਾਨੰ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਿਕੰ ਨਾਗਭਵਨੰ ਦੇਵਲੋਕਸਦਿਸੰ ਮਣਿਮਯੇਨ ਤਲੇਨ ਆਰਾਮਉਯ੍ਯਾਨੇਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ, ਤਤ੍ਥ ਨਾਗਾਨੰ ਕੀਲ਼ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਉਦਕਰਹਦੋ, ਤਤੋ ਤਪੋਦਾ ਨਾਮ ਨਦੀ ਸਨ੍ਦਤਿ ਕੁਥਿਤਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕਾ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸਾ ਏਦਿਸਾ ਜਾਤਾ? ਰਾਜਗਹੰ ਕਿਰ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾ ਪੇਤਲੋਕੋ, ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਮਹਾਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਨਿਰਯਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਅਯੰ ਤਪੋਦਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਕੁਥਿਤਾ ਸਨ੍ਦਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – ''ਯਤਾਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਪੋਦਾ ਸਨ੍ਦਤਿ, ਸੋ ਦਹੋ ਅਚ੍ਛੋਦਕੋ ਸੀਤੋਦਕੋ ਸਾਤੋਦਕੋ ਸੇਤੋਦਕੋ ਸੁਪ੍ਪਤਿਤ੍ਥੋ ਰਮਣੀਯੋ ਪਹੂਤਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪੋ, ਚਕ੍ਕਮਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ । ਅਪਿਚਾਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਪੋਦਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਮਹਾਨਿਰਯਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੇਨਾਯੰ ਤਪੋਦਾ ਕੁਥਿਤਾ ਸਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੧)। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਆਰਾਮਸ੍ਸ ਅਭਿਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਤਤੋ ਮਹਾਉਦਕਰਹਦੋ ਜਾਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਵਸੇਨਾਯੰ ਵਿਹਾਰੋ **ਤਪੋਦਾਰਾਮੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੨੮੦. **ਸਮਿਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਸਮਿਦ੍ਧੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਮਿਦ੍ਧਿਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੋ। **ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਦਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਭੂਤੋ। **ਇਦੰ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ**ਤਿ

ਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੯ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ।

੨੮੨. **ਇਤਿ ਮੇ ਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਵਸੇਨੇਵ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ''ਭਗਵਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵੀਸੁ, ਉਪਰਿ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚਾਤਿ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਵਿਭਙ੍ਗੋ ਚ ਕਤੋ, ਇਧ ਪਨ ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਵਸੇਨੇਵ ਵਿਭਜਨਤ੍ਥਂ ਮਾਤਿਕਾ ਠਪਿਤਾ''ਤਿ ਨਯਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। ਇਮਂ ਪਨ ਨਯਂ ਲਭਨ੍ਤੇਨ ਥੇਰੇਨ ਭਾਰਿਯਂ ਕਤਂ, ਅਪਦੇ ਪਦਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਆਕਾਸੇ ਪਦਂ ਕਤਂ, ਤੇਨ ਨਂ ਭਗਵਾ ਇਮਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਏਤਦਗ੍ਗਂ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੭) ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਚਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੋ। **ਰੂਪਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਰੂਪਾ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸਾਯਤਨਾਨਿਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। **ਤਦਭਿਨਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚੇਵ ਰੂਪਞ੍ਚ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਅਭਿਨਨ੍ਦਤਿ। **ਅਨ੍ਵਾਗਮੇਤੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ।

ਇਤਿ ਮੇ ਮਨੋ ਅਹੋਸਿ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਇਤਿ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਮਨੋ**ਤਿ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਂ।

੨੮੩. **ਪਣਿਦਹਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾਵਸੇਨ ਠਪੇਸਿ। **ਪਣਿਧਾਨਪਚ੍ਚਯਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾਟ੍ਠਪਨਕਾਰਣਾ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਲੋਮਸਕਙ੍ਗਿਯਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੬. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਮਸਕਙ੍ਗਿਯਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਲੋਮਸਕਙ੍ਗਿਯੋ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਥੇਰੋ ਕਿਰ ਨਾਮੇਸ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਪਨ ਈਸਕਲੋਮਸਾਕਾਰਤਾਯ ਲੋਮਸਕਙ੍ਗਿਯੋਤਿ ਪਾਕਟੋ ਜਾਤੋ। **ਚਨ੍ਦਨੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰੇਸ ਚਨ੍ਦਨੋ ਨਾਮ ਉਪਾਸਕੋ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਪੁਰਿਮਨਾਮੇਨ ਚਨ੍ਦਨੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। **ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯਂ। ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸੇਵ ਜਯਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿ ਵਿਯ ਵਣ੍ਣੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਕਦਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਵਿਹਾਸੀਤਿ? ਬੋਧਿਪਤ੍ਤਿਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਆਸਾਲ੍ਹੀਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਕਣ੍ਡਮ੍ਬਮੂਲੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਮਹਾਜਨਂ ਮਹਾਵਿਦੁਗ੍ਗਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇ ਨ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਸ੍ਸਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਤਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਪਦਵੀਕ੍ਕਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮੂਲੇ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯਂ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵਿਹਾਸਿ।

ਤਤ੍ਰ ਭਗਵਾਤਿ ਤਤ੍ਰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਦਸਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਮਾਤਰਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ** ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਨਿਪੁਣਂ ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਹਤਂ ਰੂਪਾਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਥਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਂਵੇਗਜਨਨਤ੍ਥਂ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸਞ੍ਚ ਵਿਭਙ੍ਗਞ੍ਚ ਅਭਾਸਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਭਙ੍ਗੇਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ, ਦੇਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਮਾਦਾਧਿਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਹਿ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮੁਟ੍ਠੋ ਗਾਥਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਧਾਰੇਸਿ। ਤੇਨਾਹ ''ਏਵਂ ਖੋ ਅਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਾਰੇਮਿ ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਿਯੋ ਗਾਥਾ''ਤਿ।

ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਹਿ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨਾਮ, ਵਾਚਾਯ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਤਿ ਨਾਮ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਧਾਰੇਤਿ ਨਾਮ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਲੋਮਸਕਙ੍ਗਿਯਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਚੂਲ਼ਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੯. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਚੂਲ਼ਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਭੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਅਹੋਸਿ ਪਾਸਾਦਿਕੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸੁਭਤਾਯ ਸੁਭੋਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। **ਮਾਣ**ਵੋਤਿ ਪਨ ਤਂ ਤਰੁਣਕਾਲੇ ਵੋਹਰਿਂਸੁ, ਸੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਪਿ ਤੇਨੇਵ ਵੋਹਾਰੇਨ ਵੋਹਰਿਯਤਿ। **ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤੋਦੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਨਾਮ ਪਸੇਨਦਿਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰੋਹਿਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਤੁਦਿਗਾਮੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਪਤਿਤ੍ਤਾ ਤੋਦੇਯ੍ਯੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਮਹਾਧਨੋ ਪਨ ਹੋਤਿ ਸਤ੍ਤਾਸੀਤਿਕੋਟਿਵਿਭਵੋ ਪਰਮਮਚ੍ਛਰੀ, ''ਦਦਤੋ ਭੋਗਾਨਂ ਅਪਰਿਕ੍ਖਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਦੇਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਅਞ੍ਜਨਾਨਂ ਖਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਵਮ੍ਮਿਕਾਨਞ੍ਚ ਸਞ੍ਚਯਂ।
> ਮਧੂਨਞ੍ਚ ਸਮਾਹਾਰਂ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਘਰਮਾਵਸੇ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਅਦਾਨਮੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਸਿ। ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਯਾਗੁਉਲ਼ੁਙ੍ਕਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਦਤ੍ਵਾ ਧਨਲੋਭੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਘਰੇ ਸੁਨਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸੁਭੋ ਤਂ ਸੁਨਖਂ ਅਤਿਵਿਯ ਪਿਯਾਯਤਿ , ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੁਞ੍ਜਨਕਭਤ੍ਤਂਯੇਵ ਭੋਜੇਤਿ, ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਰਸਯਨੇ ਸਯਾਪੇਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸੁਨਖਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਤੋਦੇਯ੍ਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਧਨਲੋਭੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਘਰੇ ਸੁਨਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਮਯਿ ਸੁਭਸ੍ਸ ਘਰਂ ਗਤੇ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਨਖੋ ਭੁਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਸ੍ਸਾਹਂ ਏਕਂ ਵਚਨਂ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਸੋ 'ਜਾਨਾਤਿ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਸੁਭਸ੍ਸ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੋ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਨਖੋ ਪਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਮਾਣਵੇ ਤਂ ਘਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ।

ਸੁਨਖੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੁਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਸਮੀਪਂ ਗਤੋ। ਤਤੋ ਨਂ ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਤੋਦੇਯ੍ਯ ਤ੍ਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮਂ ਭੋ ਭੋਤਿ ਪਰਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸੁਨਖੋ ਜਾਤੋ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਭੁਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਸੁਨਖੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਜਾਨਾਤਿ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਓਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਨ੍ਤਰੇ ਛਾਰਿਕਾਯਂ ਨਿਪਨ੍ਨੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਯਨੇ ਸਯਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਸੁਭੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਕੇਨਾਯਂ ਸੁਨਖੋ ਸਯਨਾ ਓਰੋਪਿਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨ ਕੇਨਚੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਮਾਣਵੋ ਸੁਤ੍ਵਾ – ''ਮਮ ਪਿਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤੋਦੇਯ੍ਯੋ ਨਾਮ ਸੁਨਖੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਮਣੋ ਪਨ ਗੋਤਮੋ ਪਿਤਰਂ ਸੁਨਖਂ ਕਰੋਤਿ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਏਸ ਮੁਖਾਰੁਲ਼੍ਹਂ ਭਾਸਤੀ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁਕਾਮੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਭਗਵਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਅਵਿਸਂਵਾਦਨਤ੍ਥਂ ਆਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ ਮਾਣਵ ਪਿਤਰਾ ਅਨਕ੍ਖਾਤਂ ਧਨ''ਨ੍ਤਿ । ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਲਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਦੁਕਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛ ਤਂ ਸੁਨਖਂ ਅਪ੍ਪੋਦਕਪਾਯਾਸਂ ਭੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਨੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਈਸਕਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਲੇ

ਪੁਚ੍ਛ, ਸਬ੍ਬਂ ਤੇ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਜਾਨੇਯਜਾਸਿ ''ਪਿਤਾ ਮੇ ਏਸੋ''ਤਿ। ਮਾਣਵੋ – ''ਸਚੇ ਸਚ੍ਚਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਧਨਂ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਨੋ ਚੇ, ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਤੁਟ੍ਠੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸੁਨਖੋ – ''ਞਾਤੋਮ੍ਹਿ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਹੁਂ ਹੁਨ੍ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਧਨਨਿਧਾਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਪਥਵਿਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ, ਮਾਣਵੋ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ''ਭਵਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਏਵਂ ਸੁਖੁਮਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਅਨ੍ਤਰਂ ਪਾਕਟਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ, ਅਦ੍ਧਾ ਏਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ''ਤਿ ਭਗਵਤਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਚੁਦ੍ਦਸ ਪਞ੍ਹੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿ। ਅਙ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾਪਾਠਕੋ ਕਿਰੇਸ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਇਦਂ ਧਮ੍ਮਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦੁਤਿਯਗਮਨੇਨ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਤੇਨ ਪੁਟ੍ਠਪਞ੍ਹੇ ਪਨ ਭਗਵਾ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ **ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਂ ਏਤੇਸਂ ਸਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਕਨ੍ਤਿ **ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਾ**। ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦਾਤਿ **ਕਮ੍ਮਦਾਯਾਦਾ,** ਕਮ੍ਮਂ ਏਤੇਸਂ ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਭਣ੍ਡਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਮ੍ਮਂ ਏਤੇਸਂ ਯੋਨਿ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ **ਕਮ੍ਮਯੋਨੀ**। ਕਮ੍ਮਂ ਏਤੇਸਂ ਬਨ੍ਧੂਤਿ **ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੂ,** ਕਮ੍ਮਞਾਤਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਮ੍ਮਂ ਏਤੇਸਂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ **ਕਮ੍ਮਪਟਿਸਰਣਾ। ਯਦਿਦਂ ਹੀਨਪ੍ਪਣੀਤਤਾਯਾ**ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ''ਤ੍ਵਂ ਹੀਨੋ ਭਵ, ਤ੍ਵਂ ਪਣੀਤੋ, ਤ੍ਵਂ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕੋ, ਤ੍ਵਂ ਦੀਘਾਯੁਕੋ...ਪੇ॰... ਤ੍ਵਂ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਭਵ, ਤ੍ਵਂ ਪਞ੍ਞਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਹੀਨਪ੍ਪਣੀਤਤਾਯ ਵਿਭਜਨਂ, ਤਂ ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਕਰੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਏਵਂ ਸਤ੍ਤੇ ਵਿਭਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨ ਮਾਣਵੋ ਕਥਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਸਿ, ਘਨਦੁਸ੍ਸਪਟ੍ਟੇਨਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰਂ ਪੁਰਤੋ ਠਪਿਤਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਕਿਰੇਸ ਪਣ੍ਡਿਤਮਾਨੀ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ''ਕਿਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਕਥੇਤਿ, ਯਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਤਦੇਵ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਯਂ ਮਾਨੋ ਮਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਮਾਨਭਞ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ''ਆਦਿਤੋਵ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਤੋ 'ਨਾਹਂ ਭੋ ਗੋਤਮ ਜਾਨਾਮਿ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਮੇ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਥਾ'ਤਿ ਮਂ ਯਾਚਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਸ੍ਸਾਹਂ ਯਾਚਿਤਕਾਲੇ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਨ ਖੋ ਅਹ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੨੯੦. ਸਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਨ। **ਸਮਾਦਿਨ੍ਨੇਨਾ**ਤਿ ਗਹਿਤੇਨ ਪਰਾਮਟ੍ਠੇਨ। **ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ ਏਸਾ, ਮਾਣਵ, ਪਟਿਪਦਾ ਯਦਿਦਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਂ, ਏਸਾ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ ਪਟਿਪਦਾਤਿ।

ਕਥਂ ਪਨੇਸਾ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਤਂ ਕਰੋਤਿ? ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਉਪਪੀਲ਼ਕਂ ਉਪਚ੍ਛੇਦਕਂ ਜਨਕਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਨ੍ਤਿ। ਬਲਵਕਮ੍ਮੇਨ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤੇ ਉਪਪੀਲ਼ਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵਂ ਵਦਤਿ ਨਾਮ – ''ਸਚਾਹਂ ਪਠਮਤਰਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯਂ, ਨ ਤੇ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੁਂ ਦਦੇਯਜਂ, ਚਤੂਸੁਯੇਵ ਤਂ ਅਪਾਯੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਯ੍ਯਂ। ਹੋਤੁ, ਤ੍ਵਂ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ, ਅਹਂ ਉਪਪੀਲ਼ਕਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਤਂ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਜਂ ਨਿਯੂਸਂ ਕਸਟਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਤਾਦਿਸਂ ਕਰੋਤਿ। ਕਿਂ ਕਰੋਤਿ? ਪਰਿਸ੍ਸਯਂ ਉਪਨੇਤਿ, ਭੋਗੇ ਵਿਨਾਸੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਾਤੁ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਵਾ ਸੁਖਂ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਪੀਲ਼ਾਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਪਰਿਸ੍ਸਯਂ ਉਪਨੇਤਿ। ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਨ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗੇਹੇ ਭੋਗਾ ਉਦਕਂ ਪਤ੍ਵਾ ਲੋਣਂ ਵਿਯ ਰਾਜਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕੁਮ੍ਭਦੋਹਨਧੇਨੁਯੋ ਖੀਰਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸੂਰਤਾ ਗੋਣਾ ਚਣ੍ਡਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਾਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਖੁਜ੍ਜਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਗੋਮਣ੍ਡਲੇ ਰੋਗੋ ਪਤਤਿ, ਦਾਸਾਦਯੋ ਵਚਨਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਾਪਿਤਂ ਸਸ੍ਸਂ ਨ ਜਾਯਤਿ, ਗੇਹਗਤਂ ਗੇਹੇ, ਅਰਞ੍ਞਗਤਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤਂ ਦੁਲ੍ਲਭਂ ਹੋਤਿ, ਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਵਿਜਾਤਕਾਲੇ ਮਾਤੁਥਞ੍ਞਂ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਦਾਰਕੋ ਪਰਿਹਾਰਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਨਿਰੋਜੋ ਨਿਯੂਸੋ ਕਸਟੋ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ **ਉਪਪੀਲ਼ਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ।

ਦੀਘਾਯੁਕਕਮ੍ਮੇਨ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛੇਦਕਕਮ੍ਮਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਯੁਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਅਟ੍ਠੁਸਭਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਰਂ ਖਿਪੇਯ੍ਯ ਤਮਞ੍ਞੋ ਧਨੁਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਾਤੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਦੀਘਾਯੁਕਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ

ਉਪਚ੍ਛੇਦਕਕਮ੍ਮਂ ਆਯੁਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ। ਕਿਂ ਕਰੋਤਿ? ਚੋਰਾਨਂ ਅਟਵਿਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਵਾਲਮਚ੍ਛੋਦਕਂ ਓਤਾਰੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਪਨ ਸਪਰਿਸ੍ਸਯਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪਨੇਤਿ, ਇਦਂ **ਉਪਚ੍ਛੇਦਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ, ''ਉਪਘਾਤਕ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ।

ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਂ **ਜਨਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਅਪ੍ਪਭੋਗਕੁਲਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਾਦਿਕਰਣੇਨ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਕਮ੍ਮਂ **ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ।

ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਅਕੁਸਲਾਨੇਵ, ਜਨਕਂ ਕੁਸਲਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਮ੍ਪਿ, ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਂ ਕੁਸਲਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚ੍ਛੇਦਕਕਮ੍ਮੇਨ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨਾ ਵਾ ਕਤਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੀਘਾਯੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਜਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਏਵਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਮੇਵ ਵਾ ਨਿਯਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਚੇਤਨਾਯ ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਚੇਤਨਾਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕੋ ਹੋਤਿ।

ਦੀਘਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ ਏਸਾ ਮਾਣਵ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਨਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤੇ ਏਤਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵਿਰਤਿਕਮ੍ਮਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵਂ ਵਦਤਿ ਨਾਮ – ''ਸਚਾਹਂ ਪਠਮਤਰਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯਂ, ਨ ਤੇ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੁਂ ਦਦੇਯ੍ਯਂ, ਦੇਵਲੋਕੇਯੇਵ ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਯ੍ਯਂ। ਹੋਤੁ, ਤ੍ਵਂ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ, ਅਹਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਥਮ੍ਭਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਂ ਕਰੋਤਿ। ਕਿਂ ਕਰੋਤਿ? ਪਰਿਸ੍ਸਯਂ ਨਾਸੇਤਿ, ਭੋਗੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਸੁਖਮੇਵ ਸਾਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਯੇਪਿ ਪਕਤਿਯਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਸ੍ਸਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪਰਿਸ੍ਸਯਂ ਨਾਸੇਤਿ। ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਨ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗੇਹੇ ਭੋਗਾਨਂ ਪਮਾਣਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਪੁਰਤੋਪਿ ਪਚ੍ਛਤੋਪਿ ਗੇਹਂ ਪਵਟ੍ਟਮਾਨਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਰੇਹਿ ਠਪਿਤਧਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਧੇਨੁਯੋ ਬਹੁਖੀਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਗੋਣਾ ਸੁਖਸੀਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਪ੍ਪਟ੍ਠਾਨੇ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਵਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਧਨਂ ਅਚੋਦਿਤਾ ਸਯਮੇਵ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਦਾਸਾਦਯੋ ਸੁਵਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਨ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ। ਦਾਰਕੋ ਗਬ੍ਭਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਕੋਮਾਰਿਕਵੇਜ੍ਜਾ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਗਹਪਤਿਕੁਲੇ ਜਾਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਮਚ੍ਚਕੁਲਾਦੀਸੁ ਜਾਤੋ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਲਭਤਿ। ਏਵਂ ਭੋਗੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਸੋ ਅਪਰਿਸ੍ਸਯੋ ਸਭੋਗੋ ਚਿਰਂ ਜੀਵਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਅਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਂ ਦੀਘਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਹੋਤਿ।

ਅਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨਾ ਵਾ ਕਤਂ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਹੋਤਿ, ਦੀਘਾਯੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਜਨੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਦੀਘਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਮੇਵ ਵਾ ਨਿਯਾਮੇਤ੍ਵਾ ਦੀਘਾਯੁਕਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਚੇਤਨਾਯ ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਚੇਤਨਾਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਦੀਘਾਯੁਕੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਵਿਹੇਠਨਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿਪਿ ਹਿ ਪਵਤ੍ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤਥੇਵ ਵਦਮਾਨਾਨਿ ਵਿਯ ਉਪਪੀਲ਼ਨੇਨ ਨਿਬ੍ਭੋਗਤਂ ਆਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰੋਗੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦੀਹਿ ਵਾ, ਵਿਹੇਠਕਾਦੀਹਿ ਕਤਸ੍ਸ ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਅਨੁਲ਼ਾਰਤਾਯ ਵਾ, ਆਦਿਤੋਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਨਿਯਾਮਨੇਨ ਵਾ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਚੇਤਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਬਹ੍ਵਾਬਾਧਤਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਵਿਯ ਚ ਅਵਿਹੇਠਨਾਦੀਨਿਪਿ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਤਾਦੀਨੀਤਿ।

੨੯੩. ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਇਸ੍ਸਾਮਨਕੋ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ। **ਉਪਦੁਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਾਵਸੇਨੇਵ ਉਪਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੋ ਦੁਸ੍ਸਤਿ। **ਇਸ੍ਸਂ ਬਨ੍ਧਤੀ**ਤਿ ਯਾਵਕਲਾਪਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਯਥਾ ਨ ਨਸ੍ਸਤਿ ਏਵਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਠਪੇਤਿ। **ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਪਰਿਵਾਰੋ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਰੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਹਤ੍ਥੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਦਾਯਕਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਤਿ।

੨੯੪. **ਨ ਦਾਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਚ੍ਛਰਿਯਵਸੇਨ ਨ ਦਾਤਾ ਹੋਤਿ। **ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਮਚ੍ਛਰਿਯਕਮ੍ਮੇਨ।

੨੯੫. **ਅਭਿਵਾਦੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਵਾਦਨਾਰਹਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਂ ਵਾ। **ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਉਪਪੀਲ਼ਕਉਪਚ੍ਛੇਦਕਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਨ ਹਿ ਪਵਤ੍ਤੇ ਨੀਚਕੁਲਿਨਂ ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਨਂ ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਮੇਵ ਪਨ ਨਿਯਾਮੇਤ੍ਵਾ ਨੀਚਕੁਲਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨੀਚਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲੇ।

੨੯੬. **ਨ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨੇਨ ਨਿਰਯੇ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਅਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕੋ ਪਨ ''ਇਦਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਅਕਾਤਬ੍ਬਂ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਇਤਰੋ ਸਗ੍ਗੇ। **ਇਤਿ ਖੋ, ਮਾਣਵ...ਪੇ॰... ਯਦਿਦਂ ਹੀਨਪ੍ਪਣੀਤਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਸਨਂ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਚੂਲ਼ਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੁਭਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੬. ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੮. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮੋਘ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਂ ਅਫਲਂ। **ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਂ ਭੂਤਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਏਤੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਤਂ, ਉਪਾਲਿਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੫੬) ਪਨ – ''ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਰਂ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ ਪਾਪਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਯ ਪਾਪਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ, ਨੋ ਤਥਾ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਨੋ ਤਥਾ ਵਚੀਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾ ਕਥਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਾਕਟਾ ਜਾਤਾ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਸ ਵਦਤਿ। **ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਸਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ – ''ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦਸੁਤ੍ਤੇ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੦੬ ਆਦਯੋ) ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਕਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਏਕਵੇਦਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵੇਦਿਯਤਿ। **ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਖੋ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। **ਪਰਿਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਤੋ ਮੋਚਨੇਨ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਂ,** ਸਾਭਿਸਨ੍ਧਿਕਂ ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਕ੍ਖਂ ਸੋ**ਤਿ ਥੇਰੋ ''ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਪੁਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਏਵਂ ਵਦਤਿ।

ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਖੋ ਅਹਨ੍ਤਿ ਭਗਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗੇਪਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਮਂਸਚਕ੍ਖੁਨਾਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਨ ਦੂਰੇ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਸਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਏਵਮਾਹਾਤਿ? ਸਮਾਗਮਦਸ੍ਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵਮਾਹ।

੨੯੯. **ਉਦਾਯੀ**ਤਿ ਲਾਲੁਦਾਯੀ। **ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ। ਇਤਿ ਇਮਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਕਿਲੇਸਦੁਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਖਾਰਦੁਕ੍ਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸਚੇ ਭਾਸਿਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

੩੦੦. **ਉਮ੍ਮਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਹਾਉਮ੍ਮਙ੍ਗਂ। **ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨੋ**ਤਿ ਸੀਸਂ ਨੀਹਰਮਾਨੋ। **ਅਯੋਨਿਸੋ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਯੇਨ ਸੀਸਂ ਨੀਹਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਭਗਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਨੇਵ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣੇਨ ਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞਾਣੇਨ ਜਾਨਿ, ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨੇਵ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਨਾਮ ਸੁਵਿਜਾਨੋ ਹੋਤਿ, ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਗੀਵਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਹਨੁਕਂ ਚਾਲੇਤਿ, ਮੁਖਮਸ੍ਸ ਫਨ੍ਦਤਿ, ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਆਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਉਦਾਯੀ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਯਂ

ਅਭੂਤੰ, ਤਦੇਵ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਵ੍ਵਾਸਿ। **ਆਦਿੰ ਯੇਵਾ**ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿਯੇਵ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ**ਤਿ ''ਕਿੰ ਸੋ ਵੇਦਿਯਤੀ''ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ। **ਸੁਖਵੇਦਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਤੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਚੇਤਨਾ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਿਕਜ੍ਝਾਨਚੇਤਨਾਤਿ ਏਵੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਜਨਨਤੋ **ਸੁਖਵੇਦਨਿਯੰ ਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ਕਾਮਾਵਚਰਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੰਯੇਵ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਸੁਖੰ ਜਨੇਤਿ, ਪਵਤ੍ਤੇ ਇਟ੍ਠਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਮ੍ਪਿ।

ਅਕੁਸਲਚੇਤਨਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸੇਵ ਜਨਨਤੋ **ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਿਯੰ ਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਪਵਤ੍ਤਮੇਵ ਚੇਤੰ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਦੁਕ੍ਖੰ ਜਨੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਮ੍ਪਿ, ਸਾ ਪਨ ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਮਜ੍ਝਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਦੁਕ੍ਖਾਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤਾ।

ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਤੋ ਪਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਚੇਤਨਾ, ਰੂਪਾਵਚਰਕੁਸਲਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਚੇਤਨਾਤਿ ਏਵੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਤਤਿਯਵੇਦਨਾਯ ਜਨਨਤੋ **ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਵੇਦਨਿਯੰ ਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਾਮਾਵਚਰੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯੰਯੇਵ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ ਜਨੇਤਿ, ਪਵਤ੍ਤੇ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਸੁਖਮ੍ਪਿ। ਅਪਿਚ ਸੁਖਵੇਦਨਿਯਕਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਵੇਦਨਿਯੰ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਿਯੰ ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤਸ੍ਸ ਪਨ ਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਏਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾਤਿ ਥੇਰੋ ਤਥਾਗਤੇਨ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਕਥਨਤ੍ਥੰ ਆਲਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਥਾਗਤੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਞਾਣੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਾਕਟੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲਤਾਯ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਜਨੰ। **ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ…ਪੇ॰… ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ…ਪੇ॰… ਨਿਰਯੰ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਨ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਞਾਣਭਾਜਨੰ, ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਞਾਣਭਾਜਨਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਪਨੰ।

੩੦੧. **ਇਧਾਨਨ੍ਦ** , **ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ** ਵਾਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਭਗਵਾ – ''ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਇਦੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਪਚ੍ਚਯੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਇਦੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥੰ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਤਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚਪਿ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। **ਚੇਤੋਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਸਮਾਧਿੰ। **ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ''ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਕੁਹਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਯੇ ਅਞ੍ਞਥਾ**ਤਿ ਯੇ ''ਦਸਨ੍ਨੰ ਕੁਸਲਾਨੰ ਕਮ੍ਮਪਥਾਨੰ ਪੂਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਰਯੰ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾ ਤੇਸੰ ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਦਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਕਟੰ। **ਥਾਮਸਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਥਾਮੇਨ। **ਪਰਾਮਾਸਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੇਨ। **ਅਭਿਨਿਵਿਸ੍ਸ ਵੋਹਰਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਤਿ।

੩੦੨. **ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਨ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਭਾਜਨੰ, ਅਥ ਖ੍ਵਾਸ੍ਸ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਪਨਮੇਵ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਏਤੇਸੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਵਚਨੇ ਏਤ੍ਤਕਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਇਦੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ। **ਇਦਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਵਚਨੰ ਅਸ੍ਸ। **ਅਞ੍ਞਥਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨਾਕਾਰੇਨ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੰ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਵਾਦੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਤੀਸੁ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨੁਞ੍ਞਾ ਨਾਨੁਞ੍ਞਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੦੩. ਏਵੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਵਚਨੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾ ਚ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਞਾਣੰ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾਸ੍ਸ ਤਂ ਕਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਯਂ ਇਮਿਨਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਂ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤੇਨਪਿ ਹਿ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਕਤੇਨਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਮਰਣਕਾਲੇ ਵਾ ਪਨ – ''ਖਨ੍ਦੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਿਵੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਪਿਤਾਮਹੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਇਸ੍ਸਰਾਦੀਹਿ ਵਾ ਲੋਕੋ ਵਿਸਟ੍ਠੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨੇਨਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੇਵ। **ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ, ਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਂ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਯਂ ਅਪਰਾਪਰਿਯਵੇਦਨੀਯਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਯਾਯੇ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ।

ਇਤਿ ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਏਕਂ ਕਮ੍ਮਰਾਸਿਂ ਏਕਞ੍ਚ ਵਿਪਾਕਰਾਸਿਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਇਮਿਨਾ ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਤਯੋ ਕਮ੍ਮਰਾਸੀ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਵਿਪਾਕਰਾਸੀ ਅਦ੍ਦਸ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠੇ ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਮ੍ਮਰਾਸੀ ਤਯੋ ਚ ਵਿਪਾਕਰਾਸੀ ਅਦ੍ਦਸ। ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਜਾਨਨਞਾਣਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਞਾਣਂ ਨਾਮ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਦਿਟ੍ਠਂ , ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਨ ਤਯੋ ਕਮ੍ਮਰਾਸੀ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਵਿਪਾਕਰਾਸੀ ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਮਾਨਿਪਿ ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਜਾਨਨਞਾਣਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਞਾਣਂ ਨਾਮ। ਸੇਸਵਾਰਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਭਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਭੂਤਵਿਰਹਿਤਂ ਅਕੁਸਲਂ। **ਅਭਬ੍ਬਾਭਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਬ੍ਬਂ ਆਭਾਸਤਿ ਅਭਿਭਵਤਿ ਪਟਿਬਾਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਬਹੁਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇ ਆਯੂਹਿਤੇ ਬਲਵਕਮ੍ਮਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ ਇਦਂ ਅਭਬ੍ਬਞ੍ਚੇਵ ਅਭਬ੍ਬਾਭਾਸਞ੍ਚ। ਕੁਸਲਂ ਪਨ ਆਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨ੍ਨੇ ਅਕੁਸਲਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਇਦਂ ਅਭਬ੍ਬਂ ਭਬ੍ਬਾਭਾਸਂ। ਬਹੁਮ੍ਹਿ ਕੁਸਲੇ ਆਯੂਹਿਤੇਪਿ ਬਲਵਕਮ੍ਮਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਇਦਂ ਭਬ੍ਬਞ੍ਚੇਵ ਭਬ੍ਬਾਭਾਸਞ੍ਚ। ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਆਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨ੍ਨੇ ਕੁਸਲਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਕੁਸਲਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਇਦਂ ਭਬ੍ਬਂ ਅਭਬ੍ਬਾਭਾਸਂ।

ਅਪਿਚ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਨਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਭਬ੍ਬਤੋ ਆਭਾਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ **ਅਭਬ੍ਬਾਭਾਸਂ**। ਤਤ੍ਥ ''ਯ੍ਵਾਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਇਧ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਪਠਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਅਭਬ੍ਬਂ ਅਭਬ੍ਬਾਭਾਸਂ, ਤਞ੍ਹਿ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ ਅਭਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਾਰਣਭੂਤਂ ਅਕੁਸਲਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਅਭਬ੍ਬਂ ਭਬ੍ਬਾਭਾਸਂ, ਤਞ੍ਹਿ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ ਅਭਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਾਰਣਭੂਤਂ ਕੁਸਲਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਤਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਦ੍ਵਯੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਮਹਾਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੪. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਮਨੋਪਵਿਚਾਰਾ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾ। ਵਿਤਕ੍ਕੁਪ੍ਪਾਦਕਞ੍ਹਿ ਮਨੋ ਇਧ ਮਨੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਮਨਸ੍ਸ ਉਪਵਿਚਾਰਾਤਿ ਮਨੋਪਵਿਚਾਰਾ। **ਸਤ੍ਤਪਦਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਦਾ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਟ੍ਟਪਦਾ ਨਾਮ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਿਵਟ੍ਟਪਦਾ ਨਾਮ, ਤੇਪਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਯੋਗ੍ਗਾਚਰਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਯੋਗ੍ਗਾਦਿਆਚਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਕਾਨਂ, ਦਮੇਤਬ੍ਬਦਮਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਵਿਭਙ੍ਗੇਯੇਵ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਅਯਮੁਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਪਨਂ।

੩੦੫. ਚਕ੍ਖਾਯਤਨਾਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨਿ। **ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਵਿਪਾਕਤੋ ਦ੍ਵੇ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਿ। ਸੇਸਪਸਾਦਵਿਞ੍ਞਾਣੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਦਸ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੰ ਇਧ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨਾਮ।

ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋਤਿ ਚਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ। ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਸੋਮਨਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਕਾਰਣਭੂਤੰ। **ਉਪਵਿਚਰਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਾਰਪਵਤ੍ਤਨੇਨ ਉਪਵਿਚਰਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮਨੋਪਵਿਚਾਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਛ ਸੋਮਨਸ੍ਸੂਪਵਿਚਾਰਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪਵਿਚਰਨ੍ਤੀਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸੂਪਵਿਚਾਰਾ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੩੦੬. ਗੇਹਸਿਤਾਨੀਤਿ ਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। **ਇਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤਾਨੰ। **ਕਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਿਤਾਨੰ। **ਮਨੋਰਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੋ ਏਤੇਸੁ ਰਮਤੀਤਿ ਮਨੋਰਮਾਨਿ, ਤੇਸੰ ਮਨੋਰਮਾਨੰ। **ਲੋਕਾਮਿਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾਨੰ। **ਅਤੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧੰ । ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਤਾਵ ਆਰਬ੍ਭ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੁ, ਅਤੀਤੇ ਕਥੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਅਤੀਤੇਪਿ – ‘‘ਯਥਾਹੰ ਏਤਰਹਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੰ ਅਨੁਭਵਾਮਿ, ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਨੁਭਵਿ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਨਿਚ੍ਚਤਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਕਾਰੰ। **ਵਿਪਰਿਣਾਮਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਕਤਿਵਿਜਹਨੇਨ ਵਿਪਰਿਣਾਮੰ, ਵਿਗਚ੍ਛਨੇਨ ਵਿਰਾਗੰ, ਨਿਰੁਜ੍ਝਨੇਨ ਨਿਰੋਧੰ। **ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ। **ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਭੇਦੰ ਪਸ੍ਸਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰਗਤਮ੍ਹਿ ਤਿਕ੍ਖੇ ਸੂਰੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇ ਵਹਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ‘‘ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ –

‘‘ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।
ਅਮਾਨੁਸੀ ਰਤੀ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮੰ ਵਿਪਸ੍ਸਤੋ॥

ਯਤੋ ਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਉਦਯਬ੍ਬਯੰ।
ਲਭਤੀ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੰ, ਅਮਤਨ੍ਤੰ ਵਿਜਾਨਤ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੭੩-੩੭੪)।

ਇਮਾਨੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ।

੩੦੭. ਅਤੀਤਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਤਾਵ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੁ, ਅਤੀਤੇ ਕਥੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਅਤੀਤੇਪਿ ‘‘ਯਥਾਹੰ ਏਤਰਹਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੰ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਨ ਲਭਾਮਿ, ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਨ ਲਭਿ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਦੋਮਨਸ੍ਸੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਸੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੂਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤੰ, ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਾਯਤਨੰ। **ਪਿਹੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪਯਤੋ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਤੰ ਪਨੇਤੰ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾਮੂਲਕਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਿਹੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪਯਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਮਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਿਹੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ – ‘‘ਇਮਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖੰ ਇਮਮ੍ਪਿ ਮਾਸੰ ਇਮਮ੍ਪਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸੋਚਤੋ

ਗਾਮਨ੍ਤਪਬ੍ਭਾਰਵਾਸਿਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾਪਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਪਨ **ਸੁਮङ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ** ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਵਣ੍ਣਨਾਯਂ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੬੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ, ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਤਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੩੦੮. ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞਾਣੁਪੇਖਾ। **ਅਨੋਧਿਜਿਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੋਧਿਂ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਖੀਣਾਸਵੋ ਓਧਿਜਿਨੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਿਪਾਕਜਿਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਆਯਤਿਂ ਵਿਪਾਕਂ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਵਿਪਾਕਜਿਨੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ**ਤਿ ਆਦੀਨਵਤੋ ਉਪਦ੍ਦਵਤੋ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਇਮਾ ਛ ਗੇਹਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਇਮਾ ਏਵਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡਕੇ ਨਿਲੀਨਮਕ੍ਖਿਕਾ ਵਿਯ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਾ ਲਗ੍ਗਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਛ ਗੇਹਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਰੂਪਂ ਸਾ ਅਤਿਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਰੂਪਂ ਸਾ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਇਮਾ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਇਮਾ ਏਵਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਇਟ੍ਠੇ ਅਰਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਅਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਨੇ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾ-ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੦੯. ਤਤ੍ਰ ਇਦਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਦਂ ਪਜਹਥਾਤਿ ਤੇਸੁ ਛਤ੍ਤਿਂਸਸਤ੍ਤਪਦੇਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਪਜਹਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵ – ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚੇਵ ਆਗਮ੍ਮ ਚ। **ਏਵਮੇਤੇਸਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਨੇਨ ਗੇਹਸਿਤਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਸਰਿਕ੍ਖਕੇਨੇਵ ਸਰਿਕ੍ਖਕਂ ਜਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਬਲਵਤਾ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਜਹਾਪੇਨ੍ਤੋ – ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਵਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸੇਹਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ , ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾਹਿ ਚ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ ਜਹਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਬਲਵਤਾ ਦੁਬ੍ਬਲਪ੍ਪਹਾਨਂ ਕਥਿਤਂ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਕਥਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਅਟ੍ਠਸੁ ਹਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਪਠਮਾਦੀਨਿ ਚ ਤੀਣਿ ਝਾਨਾਨਿ, ਸੁਦ੍ਧਸङ੍ਖਾਰੇ ਚ ਪਾਦਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਰਦ੍ਧਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਾ ਵਾ ਹੋਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤਾ ਵਾ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਾਵ। ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਪਾਦਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਰਦ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਾਵ। ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤਾ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਯਾ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਤਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਾ ਆਗਮ੍ਮ, ਯਾਨਿ ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਪਜਹਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਵਂਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵੇਦਨਾਵਿਸੇਸੋਵ ਹੋਤਿ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਪਿ ਪਨ ਝਾਨङ੍ਗਬੋਜ੍ਝङ੍ਗਮਗ੍ਗङ੍ਗਾਨਮ੍ਪਿ ਵਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿ।

ਕੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਯਮੇਤਿ? ਕੇਚਿ ਤਾਵ ਥੇਰਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਯਮੇਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨਿਯਮੇਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਾਦੇ ਅਯਮੇਵ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਯਮੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਸङ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਾਵ।

੩੧੦. ਨਾਨਤ੍ਤਾਤਿ ਨਾਨਾ ਬਹੂ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਾ। **ਨਾਨਤ੍ਤਸਿਤਾ**ਤਿ ਨਾਨਾਰਮ੍ਮਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। **ਏਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਕਾ। **ਏਕਤ੍ਤਸਿਤਾ**ਤਿ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। ਕਤਮਾ ਪਨਾਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ? ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਾਵ ਅਞ੍ਞਾਣੁਪੇਕ੍ਖਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਉਪਰਿ ਛਲ਼ङ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ ਵਕ੍ਖਤਿ, ਇਧ

ਸਮਥਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਗਹਿਤਾ।

ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਰੂਪੇਸੁ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਦ੍ਦਾਦੀਸੁ, ਨ ਹਿ ਯਾ ਰੂਪੇ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਸਾ ਸਦ੍ਦਾਦੀਸੁ ਹੋਤਿ। ਰੂਪੇ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਚ ਰੂਪਮੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰੋਤਿ , ਨ ਸਦ੍ਦਾਦਯੋ। ਰੂਪੇ ਉਪੇਕ੍ਖਾਭਾਵਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਾ ਸਮਥਉਪੇਕ੍ਖਾ ਪਥਵੀਕਸਿਣਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਆਪੋਕਸਿਣਾਦੀਨਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਨਾਨਤ੍ਤਸਿਤਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਰੂਪੇਸੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਾਨਿ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਾਦੀਨਿ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਤ੍ਤਂ ਏਕਤ੍ਤਸਿਤਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਵਸੇਨ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ, ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਖਨ੍ਧੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। ਸੇਸਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਂ ਪਜਹਥਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਉਪੇਕ੍ਖਂ ਪਜਹਾਪੇਤਿ, ਅਰੂਪਾਵਚਰਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਰੂਪਾਵਚਰਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਂ।

ਅਤਮ੍ਮਯਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਮ੍ਮਯਤਾ ਨਾਮ ਤਣ੍ਹਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਰਿਯਾਦਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਤਮ੍ਮਯਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤਂ ਪਜਹਥਾ**ਤਿ ਇਧ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਉਪੇਕ੍ਖਞ੍ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਞ੍ਚ ਪਜਹਾਪੇਤਿ।

੩੧੧. **ਯਦਰਿਯੋ**ਤਿ ਯੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਅਰਿਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਸੇਵਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਤਿਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਸੇਵਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਨ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਨ ਅਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ। **ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। **ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਓਵਾਦਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਂ ਨ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚ ਅਤ੍ਤਮਨੋ**ਤਿ ਨ ਸਕਮਨੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਗੇਹਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਤੀਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਨ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਕੇਸੁ ਪਨ ਅਤ੍ਤਮਨਤਾਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਘਅਵਸ੍ਸਵੇਨ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ। **ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਚ ਞਾਣੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ । **ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ**ਤਿ ਛਲ਼ਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ। **ਅਤ੍ਤਮਨੋ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਗੇਹਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਿਲਾਵਿਤੋਤਿ ਨ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਪਟਿਪਨ੍ਨਕੇਸੁ ਪਨ ਅਨਤ੍ਤਮਨਤਾਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਵਸ੍ਸਵੇਨ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ।

੩੧੨. **ਸਾਰਿਤੋ**ਤਿ ਦਮਿਤੋ। **ਏਕਮੇਵ ਦਿਸਂ ਧਾਵਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਧਾਵਨ੍ਤੋ ਏਕਂਯੇਵ ਦਿਸਂ ਧਾਵਤਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਪਰਂ ਧਾਵਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਅਟ੍ਠ ਦਿਸਾ ਵਿਧਾਵਤੀ**ਤਿ ਏਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਾਯੇਨ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾਵ ਵਿਮੋਕ੍ਖਵਸੇਨ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਅਟ੍ਠ ਦਿਸਾ ਵਿਧਾਵਤਿ, ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਦਿਸਾਭਿਮੁਖੋ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਉਦ੍ਦੇਸਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੩. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਦ੍ਦੇਸਵਿਭਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਞ੍ਚ ਵਿਭਙ੍ਗਞ੍ਚ, ਮਾਤਿਕਞ੍ਚ ਵਿਭਜਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਪਰਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤੁਲੇਯ੍ਯ ਤੀਰੇਯ੍ਯ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ। **ਅਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਅਵਿਸਟ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵਿਸਟਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਟਿਸੇਧੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਸਣ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ

ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਅਸਣ੍ਠਿਤੰ। **ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸੇਯ੍ਯ। ਯਥਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਅਵਿਸਟੰ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਅਸਣ੍ਠਿਤੰ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਸਮ੍ਭਵੋ**ਤਿ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਵਸੇਸਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੧੬. ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੀਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ ਅਨੁਧਾਵਤੀਤਿ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੀ।

੩੧੮. ਏਵੰ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਅਸਣ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਅਸਣ੍ਠਿਤੰ। ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਹਿ ਅਤਿਟ੍ਠਮਾਨੰ ਹਾਨਭਾਗਿਯੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਵਿਸੇਸਭਾਗਿਯਮੇਵ ਹੋਤਿ।

੩੨੦. ਅਨੁਪਾਦਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਖਨ੍ਧਿਯਵਗ੍ਗੇ ''ਉਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਅਨੁਪਾਦਾਅਪਰਿਤਸ੍ਸਨਞ੍ਚਾ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੭) ਏਵੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ, ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਅਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਚ ਕਥਿਤਾ, ਤੰ ਮਹਾਥੇਰੋ ਉਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਮੇਵ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਕਥੰ ਪਨੇਸਾ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਉਪਾਦਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। ਯਦਿ ਹਿ ਕੋਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਨਿਚ੍ਚੋ ਵਾ ਧੁਵੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿਯੋ ਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਅਯੰ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਉਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਵ ਅਸ੍ਸ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵੰ ਉਪਾਦਾਤਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਖਾਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਾਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਰੂਪਾਦਯੋ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਾਪਿ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਉਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਪਿ ਸਮਾਨਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਯੇਵ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਞ੍ਞਥਾ ਹੋਤੀਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ ਪਕਤਿਜਹਨੇਨ ਨਸ੍ਸਤਿ, **ਰੂਪਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਮਮ ਰੂਪੰ ਵਿਪਰਿਣਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ, ''ਯੰ ਅਹੁ, ਤੰ ਵਤ ਮੇ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੨) ਨਯੇਨ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਰੂਪਸ੍ਸ ਭੇਦਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। **ਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਜਾ**ਤਿ ਵਿਪਰਿਣਾਮਸ੍ਸ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨਤੋ ਵਿਪਰਿਣਾਮਾਰਮ੍ਮਣਚਿਤ੍ਤਤੋ ਜਾਤਾ। **ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਧਮ੍ਮਸਮੁਪ੍ਪਾਦਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਚ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਸਮੁਪ੍ਪਾਦਾ ਚ। **ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੰ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਉਤ੍ਤਾਸਵਾ**ਤਿ ਭਯਤਾਸੇਨਪਿ ਸਉਤ੍ਤਾਸੋ ਤਣ੍ਹਾਤਾਸੇਨਪਿ ਸਉਤ੍ਤਾਸੋ। **ਵਿਘਾਤਵਾ**ਤਿ ਸਵਿਘਾਤੋ ਸਦੁਕ੍ਖੋ। **ਅਪੇਕ੍ਖਵਾ**ਤਿ ਸਾਲਯੋ ਸਸਿਨੇਹੋ। **ਏਵੰ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਅਨੁਪਾਦਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਮਣਿਕਰਣ੍ਡਕਸਞ੍ਞਾਯ ਤੁਚ੍ਛਕਰਣ੍ਡਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਟ੍ਠੇ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਘਾਤੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਪਚ੍ਛਾ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਹੋਤਿ।

੩੨੧. ਨ ਚ ਰੂਪਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤੀਤਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਭੇਦਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਉਦ੍ਦੇਸਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਅਰਣਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੩. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਅਰਣਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਨੇਵੁਸ੍ਸਾਦੇਯ੍ਯ ਨ ਅਪਸਾਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਗੇਹਸਿਤਵਸੇਨ ਕਞ੍ਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਨੇਵ ਉਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ ਨ ਅਵਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। **ਧਮ੍ਮਮੇਵ ਦੇਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਭਾਵਮੇਵ ਕਥੇਯ੍ਯ। **ਸੁਖਵਿਨਿਚ੍ਛਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਸੁਖੰ। **ਰਹੋਵਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਅਵਣ੍ਣੰ, ਪਿਸੁਣਵਾਚਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਨ ਖੀਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਖੀਣੰ ਆਕਿਣ੍ਣੰ ਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਵਾਚੰ ਨ

ਭਣੇਯਜ। **ਨਾਭਿਨਿਵੇਸੇਯਜਾ**ਤਿ ਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਵੋਹਰੇਯਜ। **ਸਮਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਸਮਞ੍ਞਂ ਲੋਕਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ। **ਨਾਤਿਧਾਵੇਯਜਾ**ਤਿ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਯਜ।

੩੨੪. **ਕਾਮਪਟਿਸਨ੍ਧਿਸੁਖਿਨੋ**ਤਿ ਕਾਮਪਟਿਸਨ੍ਧਿਨਾ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤੇਨ ਸੁਖੇਨ ਸੁਖਿਤਸ੍ਸ। **ਸਦੁਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਂਕਿਲੇਸਦੁਕ੍ਖੇਨਪਿ ਸਦੁਕ੍ਖੋ। **ਸਉਪਘਾਤੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕੂਪਘਾਤਕਿਲੇਸੂਪਘਾਤੇਹੇਵ ਸਉਪਘਾਤੋ। ਤਥਾ **ਸਪਰਿਲ਼ਾਹੋ। ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਦਾ**ਤਿ ਅਯਾਥਾਵਪਟਿਪਦਾ ਅਕੁਸਲਪਟਿਪਦਾ।

੩੨੬. **ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਅਪਸਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਗੇਹਸਿਤਵਸੇਨ ਏਕਚ੍ਚੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਅਪਸਾਦੇਤਿ। ਉਸ੍ਸਾਦਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਭਵਸਂਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਬਨ੍ਧਨਂ, ਤਣ੍ਹਾਯੇਤਂ ਨਾਮਂ।

ਸੁਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਇਮਂ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤੋ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਉਸ੍ਸਾਦਨਾਅਪਸਾਦਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨਂ। ਸੁਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ''ਅਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਕੋ ਅਨਾਰਾਧਕੋ''ਤਿ ਵਾ, ''ਅਯਂ ਸੀਲਵਾ ਗੁਣਵਾ ਲਜ੍ਜਿਪੇਸਲੋ ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ''ਅਯਂ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਦਾ, ਅਯਂ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਦਾ''ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ''ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਰਣਵਿਹਾਰੀਨਂ ਯਦਿਦਂ ਸੁਭੂਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

੩੨੯. **ਕਾਲਞ੍ਞੂ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਚ ਕਾਲੇ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਮਹਾਜਨੋ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪਤ੍ਤਕਾਲਂ ਞਤ੍ਵਾਵ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯਜ। ਖੀਣਵਾਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੩੩੦. **ਉਪਹਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਘਾਤਿਯਤਿ। **ਸਰੋਪਿ ਉਪਹਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਸਦ੍ਦੋਪਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। **ਆਤੁਰੀਯਤੀ**ਤਿ ਆਤੁਰੋ ਹੋਤਿ ਗੇਲਞ੍ਞਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਾਬਾਧੋ। **ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਂ ਨ ਹੋਤਿ।

੩੩੧. **ਤਦੇਵਾ**ਤਿ ਤਂਯੇਵ ਭਾਜਨਂ। **ਅਭਿਨਿਵਿਸ੍ਸ ਵੋਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਪਤ੍ਤਂ ਆਹਰਥ ਧੋਵਥਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਨ੍ਧਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਨਯਿਦਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਪਾਤਿ ਨਮੇਸਾ, ਏਵਂ ਵਦਾਹੀ''ਤਿ ਅਭਿਨਿਵਿਸ੍ਸ ਵੋਹਰਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤਿਸਾਰੋ**ਤਿ ਅਤਿਧਾਵਨਂ।

੩੩੨. **ਤਥਾ ਤਥਾ ਵੋਹਰਤਿ ਅਪਰਾਮਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜਨਪਦੇ ਭਾਜਨਂ ਪਾਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਨਂ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਜਨਪਦਵੋਹਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤੇਵ ਅਪਰਾਮਸਨ੍ਤੋ ਵੋਹਰਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੩੩੩. ਇਦਾਨਿ ਮਰਿਯਾਦਭਾਜਨੀਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਰਣੋ**ਤਿ ਸਰਜੋ ਸਕਿਲੇਸੋ। **ਅਰਣੋ**ਤਿ ਅਰਜੋ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੋ। **ਸੁਭੂਤਿ ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਏਤਦਗ੍ਗਂ ਆਰੁਲ਼੍ਹੋ ''**ਅਰਣਵਿਹਾਰੀਨਂ** ਯਦਿਦਂ ਸੁਭੂਤਿ, **ਦਕ੍ਖਿਣੇਯਜਾਨਂ** ਯਦਿਦਂ ਸੁਭੂਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੦੨)।

ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਕਿਰ ਵਤ੍ਥੁਂ ਸੋਧੇਤਿ, ਸੁਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰੋ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਸੋਧੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਯਾਵ ਭਿਕ੍ਖਂ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਧਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਨਿਰੋਧਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੁਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਤਥੇਵ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਤਿ। ਆਮ ਸਕ੍ਕਾ, ਨੇਵ ਅਚ੍ਛਰਿਯਞ੍ਚੇਤਂ, ਯਂ ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਸਾਵਕਾ ਏਵਂ ਕਰੇਯਜੁਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਪੋਰਾਣਕਰਾਜਕਾਲੇ ਪਿਙ੍ਗਲਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਉਤ੍ਤਰਗਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ ਕੁਲਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਤਂ ਕੁਲਦ੍ਵਾਰਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਥੇਰੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਰਣਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਧਾਤੁਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੨. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਧਾਤੁਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਚਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤੁਰਿਤਗਮਨਚਾਰਿਕਂ। **ਸਚੇ ਤੇ ਭਗ੍ਗਵ ਅਗਰੂ**ਤਿ ਸਚੇ ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਾਰਿਯਂ ਅਫਾਸੁਕਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸਚੇ ਸੋ ਅਨੁਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਭਗ੍ਗਵਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਨਾਮ ਨਾਨਾਅਜ੍ਝਾਸਯਾ, ਏਕੋ ਗਣਾਭਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਕੋ ਏਕਾਭਿਰਤੋ। ਸਚੇ ਸੋ ਏਕਾਭਿਰਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, 'ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਪਾਵਿਸਿ, ਮਯਾ ਸਾਲਾ ਲਦ੍ਧਾ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਸਚੇ ਅਯਂ ਏਕਾਭਿਰਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, 'ਆਵੁਸੋ, ਨਿਕ੍ਖਮ, ਮਯਾ ਸਾਲਾ ਲਦ੍ਧਾ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਹਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਵਿਵਾਦਕਾਰੇਤਾ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਤਂ ਕਤਮੇਵਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਜਾਤਿਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਆਚਾਰਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ। **ਵਾਸੂਪਗਤੋ**ਤਿ ਵਾਸਂ ਉਪਗਤੋ। ਕੁਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿ? ਤਕ੍ਕਸੀਲਨਗਰਤੋ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਮਜ੍ਝਿਮਪ੍ਪਦੇਸੇ ਕਿਰ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਤਕ੍ਕਸੀਲਨਗਰੇ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਤਕ੍ਕਸੀਲਤੋ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜਾ ਰਾਜਗਹਂ ਆਗਤਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ''ਕਤ੍ਥਵਾਸਿਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਕ੍ਕਸੀਲਵਾਸਿਨੋ ਦੇਵਾਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਰਾਜਾ ਜਨਪਦਸ੍ਸ ਖੇਮਸੁਭਿਕ੍ਖਤਾਦੀਨਿ ਨਗਰਸ੍ਸ ਚ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਨਾਮ ਦੇਵਾਤਿ। ਧਮ੍ਮਿਕੋਤਿ? ਆਮ ਦੇਵ ਧਮ੍ਮਿਕੋ। ਚਤੂਹਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹਿ ਜਨਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਲੋਕਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ, ਅਙ੍ਕੇ ਨਿਪਨ੍ਨਦਾਰਕਂ ਵਿਯ ਜਨਂ ਤੋਸੇਤੀਤਿ। ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਯੇ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਵਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਵਯੇਸੁਪਿ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਸਮਵਯੋ ਜਾਤੋ। ਅਥ ਤੇ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਤਾਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮਿਕੋ, ਵਯੇਨ ਚ ਮੇ ਸਮਾਨੋ, ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾਨਂ ਮਮ ਮਿਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋਮ ਦੇਵਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੇਸਂ ਸੁਙ੍ਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਞ੍ਚ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਗਚ੍ਛਥ ਭਣ੍ਡਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਰਾਜਾਨਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। ''ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾਨਂ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ 'ਰਾਜਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਿਤ੍ਤਭਾਵਂ ਇਚ੍ਛਤੀ'ਤਿ ਵਦਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਤੇ ਸਾਧੂਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਾ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਕਹਂ ਭਣੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤ੍ਤਕੇ ਇਮੇ ਦਿਵਸੇ ਨ ਦਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ – ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਪ੍ਪਦੇਸੇ ਰਾਜਾ ਮਿਤ੍ਤੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਰਾਜਗਹਵਾਸਿਨੋਪਿ ਵਾਣਿਜਾ ਤਕ੍ਕਸੀਲਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤੇ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਰਾਜਾ ''ਕੁਤੋ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਰਾਜਗਹਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਨਗਰਤੋ ਆਗਤਾ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ। ਆਮ ਦੇਵਾਤਿ। ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਮੇ ਸਹਾਯਸ੍ਸਾਤਿ ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯੇ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਨਗਰਤੋ ਜਙ੍ਘਸਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਸਕਟਸਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਵਾਣਿਜਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਮ ਵਿਸਯਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਸਨਗੇਹਾਨਿ, ਰਾਜਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਤੋ ਨਿਵਾਪਞ੍ਚ ਦੇਨ੍ਤੁ, ਸੁਙ੍ਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੁ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪਦ੍ਦਵਂ ਮਾ ਕਰੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ। ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰੇ ਤਥੇਵ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ।

ਅਥ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਂ ਪਹਿਣਿ – ''ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਦੇਸੇ ਨਾਮ ਮਣਿਮੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਰਤਨਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜੇ ਦਸ੍ਸਨੀਯਂ ਵਾ ਸਵਨੀਯਂ ਵਾ ਰਤਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਮਾ ਮਚ੍ਛਰਾਯਤੂ''ਤਿ। ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿਪਿ – ''ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੋ ਨਾਮ ਮਹਾਜਨਪਦੋ, ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਏਵਰੂਪਂ ਰਤਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਸਹਾਯੋ ਮਾ ਮਚ੍ਛਰਾਯਤੂ''ਤਿ ਪਟਿਪਣ੍ਣਂ ਪਹਿਣਿ। ਏਵਂ ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਏਵੰ ਤੇਸੰ ਕਤਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਪਠਮਤਰੰ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਅਟ੍ਠ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇ ਅਨਗ੍ਘਕਮ੍ਬਲੇ ਲਭਿ। ਸੋ – ''ਅਤਿਸੁਨ੍ਦਰਾ ਇਮੇ ਕਮ੍ਬਲਾ, ਅਹੰ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਪੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਲਾਖਾਗੁਲ਼ਮਤ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਸਾਰਕਰਣ੍ਡਕੇ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਤੇ ਕਮ੍ਬਲੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਲਾਖਾਯ ਵਟ੍ਟਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਤਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਮੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਲਞ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਅਮਚ੍ਚੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾਸਨਞ੍ਚ ਅਦਾਸਿ – ''ਅਯੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਅਮਚ੍ਚਾਦਿਪਰਿਵੁਤੇਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਅਦੰਸੁ।

ਸੋ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਾਦਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੂਤਿ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਅਮਚ੍ਚਾਦਿਪਰਿਵੁਤੋ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇਨ ਧਾਰਿਯਮਾਨੇਨ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਵਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਲਞ੍ਛਨੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਗ੍ਗੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਿਕੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਲਾਖਾਗੁਲ਼ੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਹਾਯੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ 'ਜੁਤਵਿਤ੍ਤਕੋ ਮੇ ਸਹਾਯੋ'ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਮਞ੍ਞੇ ਇਮੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਪਹਿਣੀ''ਤਿ ਏਕੰ ਗੁਲ਼ੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਤੁਲਯਨ੍ਤੋਵ ਅਨ੍ਤੋ ਦੁਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕੰ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਪਾਦੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਲਾਖਾ ਪਰਿਪਤਿ, ਸੋ ਨਖੇਨ ਕਰਣ੍ਡਕੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਬਲਰਤਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਤਰੇਪਿ ਵਿਵਰਾਪੇਸਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਕਮ੍ਬਲਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਅਥ ਨੇ ਪਤ੍ਥਰਾਪੇਸਿ, ਤੇ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਫਸ੍ਸਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਦੀਘਤੋ ਸੋਲ਼ਸਹਤ੍ਥਾ ਤਿਰਿਯੰ ਅਟ੍ਠਹਤ੍ਥਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਮਹਾਜਨੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਪੋਠੇਸਿ, ਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪੰ ਅਕਾਸਿ, – ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਰਞ੍ਞੋ ਅਦਿਟ੍ਠਸਹਾਯੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਏਵਰੂਪੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਪੇਸੇਸਿ, ਯੁਤ੍ਤੰ ਏਵਰੂਪੰ ਮਿਤ੍ਤੰ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਏਕਮੇਕੰ ਕਮ੍ਬਲੰ ਅਗ੍ਘਾਪੇਸਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਨਗ੍ਘਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੇਸੇਸਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰੇ ਅਕਾਸਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਚ੍ਛਾ ਪੇਸੇਨ੍ਤੇਨ ਪਠਮੰ ਪੇਸਿਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰਤੋ ਅਤਿਰੇਕੰ ਪੇਸੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਹਾਯੇਨ ਚ ਮੇ ਅਨਗ੍ਘੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ ਪੇਸਿਤੋ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਪੇਸੇਮੀ''ਤਿ?

ਕਿੰ ਪਨ ਰਾਜਗਹੇ ਤਤੋ ਅਧਿਕੰ ਰਤਨੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਨੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਰਾਜਾ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਅਞ੍ਞੰ ਰਤਨੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ ਜਨੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ । ਸੋ ਰਤਨੰ ਵਿਚਿਨਿਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧੋ – ਰਤਨੰ ਨਾਮ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੰ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧੰ। ਤਤ੍ਥ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੰ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿ, ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧੰ। ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੰ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਸ੍ਸੇਵ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗੰ ਹੋਤਿ, ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੰ ਸੇਟ੍ਠੰ। ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਰਤਨੰ ਮਨੁਸ੍ਸਰਤਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਰਤਨੰ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਤਨੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਉਪਭੋਗਤ੍ਥਮੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ , ਇਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਰਤਨੰ ਸੇਟ੍ਠੰ। ਮਨੁਸ੍ਸਰਤਨਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧੰ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨੰ ਪੁਰਿਸਰਤਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸੇਵ ਉਪਭੋਗੰ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪੁਰਿਸਰਤਨਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠੰ।

ਪੁਰਿਸਰਤਨਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧੰ ਅਗਾਰਿਯਰਤਨੰ ਅਨਗਾਰਿਯਰਤਨਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਅਗਾਰਿਯਰਤਨੇਸੁਪਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾ ਅਜ੍ਜ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸਾਮਣੇਰੰ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਇਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਨਗਾਰਿਯਰਤਨਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠੰ। ਅਨਗਾਰਿਯਰਤਨਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧੰ ਸੇਕ੍ਖਰਤਨਞ੍ਚ ਅਸੇਕ੍ਖਰਤਨਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਸੇਕ੍ਖਾਨੰ ਅਸੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਦੇਸੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਇਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਸੇਕ੍ਖਰਤਨਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠੰ। ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧੰ ਬੁਦ੍ਧਰਤਨੰ ਸਾਵਕਰਤਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਸਾਵਕਰਤਨਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਸ੍ਸ ਪਦੇਸੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਇਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠੰ।

ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਰਤਨੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਰਤਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਦੇਸੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਇਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਰਤਨੰਯੇਵ ਸੇਟ੍ਠੰ। ਸਦੇਵਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਸਮੰ ਰਤਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਦਿਸਮੇਵ ਰਤਨੰ ਮਯ੍ਹੰ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਕ੍ਕਸੀਲਵਾਸਿਨੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਾਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਜਨਪਦੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਘੋਸੋਪਿ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ਤਾਵ ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਸ੍ਸਨੰ ਪਨ ਕੁਤੋਤਿ।

‘‘ਸੁਨ੍ਦਰੰ ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ ਜਨਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਮਯ੍ਹੰ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਪੇਸੇਤੁੰ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਨ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਨ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਦਯੋ ਮਹਾਸਾਵਕੇ ਪੇਸੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਮਯਾ ਪਨ ‘ਥੇਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਵਸਨ੍ਤੀ’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮੀਪੰ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਥੇਰੇਹਿਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਗਨ੍ਤੁੰ। ਯੇਨ ਪਨਾਕਾਰੇਨ ਸਾਸਨੇ ਪੇਸਿਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਚ ਗਤਾ ਵਿਯ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਤਨਾਯਾਮੰ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਪੁਥੁਲੰ ਨਾਤਿਤਨੁੰ ਨਾਤਿਬਹਲੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਅਜ੍ਜ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਲਿਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਪਾਤੋਵ ਸੀਸੰ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਅਪਨੀਤਗਨ੍ਧਮਾਲਾਭਰਣੋ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਕੇਨ ਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਿਕੰ ਆਦਾਯ ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਨ੍ਤੋ ਪਾਸਾਦਮਾਰੁਯ੍ਹ ਪੁਬ੍ਬਦਿਸਾਮੁਖੰ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਤਲੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਲਿਖਨ੍ਤੋ – ‘‘ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ’’ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਤਾਵ ਏਕਦੇਸੇਨ ਲਿਖਿ।

ਤਤੋ ‘‘ਏਵੰ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਭਵਨਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ , ਏਵੰ ਲੋਕਵਿਵਰਣੰ ਅਹੋਸਿ, ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਵਸਮਾਨੇ ਇਦੰ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਮਾਨੇ ਇਦੰ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਏਵੰ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਮਹਾਪਧਾਨੰ ਪਦਹਿ। ਏਵੰ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਅਪਰਾਜਿਤਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਲੋਕਵਿਵਰਣੰ ਅਹੋਸਿ। ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਅਞ੍ਞੰ ਏਵਰੂਪੰ ਰਤਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

> ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਤ੍ਤੰ ਇਧ ਵਾ ਹੁਰੰ ਵਾ,
> ਸਗ੍ਗੇਸੁ ਵਾ ਯੰ ਰਤਨੰ ਪਣੀਤੰ।
> ਨ ਨੋ ਸਮੰ ਅਤ੍ਥਿ ਤਥਾਗਤੇਨ,
> ਇਦਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਰਤਨੰ ਪਣੀਤੰ।
> ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੂ’’ਤਿ॥ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੬.੩; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੨੬) –

ਏਵੰ ਏਕਦੇਸੇਨ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇਪਿ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯੰ **ਧਮ੍ਮਰਤਨੰ** ਥੋਮੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ…ਪੇ॰… ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ…ਪੇ॰… ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ’’ਤਿ। ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੋ ਚ ਏਵਰੂਪੋ ਚਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਤਤਿੰਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯੇ ਏਕਦੇਸੇਨ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ –

> ‘‘ਯੰ ਬੁਦ੍ਧਸੇਟ੍ਠੋ ਪਰਿਵਣ੍ਣਯੀ ਸੁਚਿੰ,
> ਸਮਾਧਿਮਾਨਨ੍ਤਰਿਕਞ੍ਞਮਾਹੁ।
> ਸਮਾਧਿਨਾ ਤੇਨ ਸਮੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ,
> ਇਦਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੇ ਰਤਨੰ ਪਣੀਤੰ।
> ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੂ’’ਤਿ॥ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੬.੫; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੨੮) –

ਏਵੰ ਏਕਦੇਸੇਨ ਧਮ੍ਮਗੁਣੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯੰ **ਸਙ੍ਘਰਤਨੰ** ਥੋਮੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ…ਪੇ॰… ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਲੋਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਉਪਰਜ੍ਜੰ, ਕੇਚਿ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਇਮਞ੍ਚ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਪੂਰੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਚੂਲ਼ਸੀਲਮਜ੍ਝਿਮਸੀਲਮਹਾਸੀਲਾਦੀਨਿ ਏਕਦੇਸੇਨ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਛਦ੍ਵਾਰਸਂਵਰੰ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸੰ ਨਵਵਿਧੰ

ਸੇਨਾਸਨਂ, ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਝਾਨਾਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠਤਿਂਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਯਾਵ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾ ਏਕਦੇਸੇਨ ਲਿਖਿ, ਸੋਲ਼ਸਵਿਧਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨੇਵ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਚ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

ਯੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਟ੍ਠਸਤਂ ਪਸਟ੍ਠਾ,
ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਏਤਾਨਿ ਯੁਗਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।
ਤੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾ ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ,
ਏਤੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਮਹਪ੍ਫਲਾਨਿ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ,
ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੂ’’ਤਿ॥ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੬.੬; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੨੯) –

ਏਵਂ ਏਕਦੇਸੇਨ ਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨਂ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਂ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਂ, ਸਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਤੂ’’ਤਿ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਂ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮਕਮ੍ਬਲੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰਸਮੁਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਮੁਗ੍ਗਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯੇ, ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਂ, ਰਜਤਮਯੇ ਰਜਤਮਯਂ ਮਣਿਮਯੇ, ਮਣਿਮਯਂ ਪਵਾਲ਼ਮਯੇ, ਪਵਾਲ਼ਮਯਂ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯੇ, ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਯਂ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯੇ, ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਮਯਂ ਫਲਿਕਮਯੇ, ਫਲਿਕਮਯਂ ਦਨ੍ਤਮਯੇ, ਦਨ੍ਤਮਯਂ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯੇ, ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਂ ਕਿਲਞ੍ਜਮਯੇ, ਕਿਲਞ੍ਜਮਯਂ ਸਮੁਗ੍ਗਂ ਸਾਰਕਰਣ੍ਡਕੇ ਠਪੇਸਿ।

ਪੁਨ ਸਾਰਕਰਣ੍ਡਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕਰਣ੍ਡਕੇਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਂ ਕਰਣ੍ਡਕਂ ਕਿਲਞ੍ਜਮਯੇ ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਕਿਲਞ੍ਜਮਯਂ ਕਰਣ੍ਡਕਂ ਸਾਰਮਯਪੇਲ਼ਾਯਾਤਿ ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਂ ਪੇਲ਼ਂ ਕਿਲਞ੍ਜਮਯਪੇਲ਼ਾਯ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਮੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਲਞ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚੇ ਆਣਾਪੇਸਿ – ‘‘ਮਮ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਮਗ੍ਗਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਥ ਮਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠੁਸਭਵਿਤ੍ਥਤੋ ਹੋਤੁ, ਚਤੁਉਸਭਟ੍ਠਾਨਂ ਸੋਧਿਤਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਮਜ੍ਝੇ ਚਤੁਉਸਭਂ ਰਾਜਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਟਿਯਾਦੇਥਾ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਵੀਥਿਯੋ ਸਿਤ੍ਤਸਮ੍ਮਟ੍ਠਾ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਪਟਾਕਾ ਕਦਲਿਪੁਣ੍ਣਘਟਗਨ੍ਧਧੂਮਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਸੁਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯਪ੍ਪਦੇਸੇ ਏਵਰੂਪਂ ਪੂਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਭੋਗਿਕਾਨਂ ਜਵਨਦੂਤੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰੇਨ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਬ੍ਬਤਾਲ਼ਾਵਚਰਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਬਲਕਾਯਪਰਿਵੁਤੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪੇਸੇਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮੁਖਸਾਸਨਂ ਅਦਾਸਿ – ‘‘ਤਾਤ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਇਮਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਓਰੋਧਮਜ੍ਝੇ ਅਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਟਿਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਸਾਸਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਦੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਭੋਗਿਕਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਨਯਿਂਸੁ।

ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਜ੍ਜਸੀਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ ਤਕ੍ਕਸੀਲ਼ਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਪਾਪੁਣਿ, ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਅਮਚ੍ਚੋਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਵੁਤ੍ਤਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤਾਨਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਆਦਾਯ ਪਾਸਾਦਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ‘‘ਮਾ ਇਧ ਕੋਚਿ ਪਵਿਸਤੂ’’ਤਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਉਚ੍ਚਾਸਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਨੀਚਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਲਞ੍ਛਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਨਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਞ੍ਜਪੇਲ਼ਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਮਯਂ ਸਮੁਗ੍ਗਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਹਾਪਰਿਹਾਰੋ ਨਾਯਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਰਤਨਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਸੋਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਰਤਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਤਂ ਸਮੁਗ੍ਗਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਲਞ੍ਛਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮਕਮ੍ਬਲਂ ਉਭਤੋ ਵਿਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਂ ਅਦ੍ਦਸ।

ਸੋ ਤਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਨਾਪਾਨਿ ਵਤ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਸਮਸੀਸਾਨਿ ਸਮਪਨ੍ਤੀਨਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸਾਨੀ’’ਤਿਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਾਚੇਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਸ – ‘‘ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਵਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਨਵਨਵੁਤਿਲੋਮਕੂਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਲੋਮਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਿਤਭਾਵਂ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ – ‘‘ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿਪਿ ਏਤਂ ਦੁਲ੍ਲਭਸਾਸਨਂ ਸਹਾਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੋਤੁਂ ਲਭਾਮੀ’’ਤਿ ਭਿਯ੍ਯੋ ਬਲਵਪੀਤਿ ਉਦਪਾਦਿ। ਸੋ ਹਿ ਉਪਰਿ ਵਾਚੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਪੀਤਿਵੇਗਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ – ‘‘ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਗੁਣੇ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿਸ੍ਸ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪੁਨ ਯਾਵ ਪੀਤਿਵੇਗਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ‘‘ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਆਰਭਿ । ਤਤ੍ਰਾਪਿਸ੍ਸ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ, ਸੋ ਝਾਨਸੁਖੇਨੇਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਕੋਵ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਪਵਿਸਤਿ। ਏਵਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ।

ਨਾਗਰਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਂ ਅਕਂਸੁ ‘‘ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬਲਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਨਾਟਕਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਰਾਜਾ ਸਹਾਯੇਨ ਪਹਿਤਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਯਸ੍ਸਿਚ੍ਛਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤੁ, ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਵਸੇਨਪਿ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਤੁਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ? ਰਾਜਾ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ – ‘‘ਰਜ੍ਜਂ ਨੁ ਖੋ ਧਾਰੇਮਿ, ਉਦਾਹੁ ਸਤ੍ਥਾਰ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਰਜ੍ਜਕਾਰਿਤਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਾਮ ਨੇਵ ਗਣਕੇਨ, ਨ ਗਣਕਮਹਾਮਤ੍ਤੇਨ ਗਣੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋ। ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਧਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਯਨੇ ਠਪਿਤਂ ਅਸਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਏਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਥਾ’’ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੂਲ਼ਾਮਣਿਨਾ ਕੇਸਕਲਾਪਂ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪਾਤੇਸਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸਹਾਯਕਸਨ੍ਤਿਕਾ ਲਦ੍ਧਪਣ੍ਣਾਕਾਰਾ ਨਾਮ ਰਾਜਾਨੋ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਵਿਰਵਿ। ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਂ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁ ਅਹੋਸਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਦਿਸਮੇਵ ਕਿਰ ਜਾਤਂ।

ਤਤੋ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਾ ਦ੍ਵੇ ਕਾਸਾਯਵਤ੍ਥਾਨਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਯੇ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ, ਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਏਕਂ ਕਾਸਾਵਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾਮਅਂਸਕੂਟੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸੋਭਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨੋ ਵਾ’’ਤਿ ਮਹਾਤਲੇ ਕਤਿਪਯਵਾਰੇ ਅਪਰਾਪਰਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸੋਭਤਿ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ’’ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਾ ਓਤਰਿ। ਓਤਰਨ੍ਤਂ ਪਨ ਨਂ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਠਿਤਨਾਟਕਾਦੀਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਨ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। ‘‘ਏਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਞ੍ਞੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤੁਂ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਂ ਪਨ ਆਰੁਯ੍ਹ ਰਞ੍ਞੋ ਠਿਤਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਗਤੋਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਓਸੀਦਮਾਨਾਯ ਨਾਵਾਯ ਜਨੋ ਵਿਯ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਭੂਮਿਤਲਂ ਓਤਿਣ੍ਣਮਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੇਨਿਯੋ ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਗਰਾ ਬਲਕਾਯਾ ਚ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਰਵਂ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਅਮਚ੍ਚਾਪਿ ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਦੇਵ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਬਹੁਮਾਯਾ, ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਂ ਨਾਮ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਥ , ਨਿਵਤ੍ਤਥ ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ਸਦ੍ਦਹਾਮਹਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦ੍ਵੇਜ੍ਝਵਚਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਿਟ੍ਠਥ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ। ਤੇ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡੇਨ ਲੇਖਂ ਕਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਦਂ ਰਜ੍ਜਂ ਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਆਹ? ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਾਤਿ। ਯੋ ਇਮਂ ਲੇਖਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਰਾਜਾਣਾਯ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਮਹਾਜਨਕਜਾਤਕੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਕਤਲੇਖਂ ਸੀਵਲਿਦੇਵੀ ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਾਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੀ ਵਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਮਹਾਜਨੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਂ ਪਨ ਲੇਖਂ ਮਹਾਜਨੋ ਅਨ੍ਤਰਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਿ, ਲੇਖਂ ਉਸ੍ਸੀਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਮੁਖੋਦਕਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਏਕਚੇਟਕਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ ‘‘ਮਮ ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ’’ਤਿ ਏਕਕੋਵ ਅਗਮਾਸਿ। ‘‘ਸਤ੍ਥੁ ਲਜ੍ਜਾਮੀ’’ਤਿ ਚ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਯਾਨਂ ਨਾਰੁਲ਼੍ਹੋ’’ਤਿ ਚ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਏਕਪਟਲਿਕਮ੍ਪਿ ਉਪਾਹਨਂ ਨਾਰੁਹਿ, ਪਣ੍ਣਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨ ਧਾਰੇਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਰੁਕ੍ਖਪਾਕਾਰਟ੍ਟਾਲਕਾਦੀਨਿ ਆਰੁਯ੍ਹ ਏਸ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਓਲੋਕੇਸਿ।

ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ – ‘‘ਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕੇਨ ਮਗ੍ਗੋ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਸਤ੍ਥਵਾਹਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਸੁਖੁਮਾਲਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਠਿਨਤਤ੍ਤਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਗਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਤਲੇਸੁ ਫੋਟਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਵਾਹੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਦਰਥਕਿਲਮਥਪਰਿਲਾਹਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਝਾਨਰਤਿਯਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਤ੍ਥਵਾਹਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਤਿ। ਪਾਤਰਾਸਕਾਲੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਉਤ੍ਤੁਣ੍ਡੁਲਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ ਕਿਲਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਮਸਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ ਅਲੋਣਾਤਿਲੋਣਮ੍ਪਿ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਵਿਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਅਮਤਂ ਵਿਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨ ਨਿਯਾਮੇਨ ਅਟ੍ਠਹਿ ਊਨਕਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਗਤੋ। ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਪਨ ਸਮੀਪੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ – ‘‘ਕਹਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵਸਤੀ’’ਤਿ ਨਾਪੁਚ੍ਛਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਤ੍ਥੁਗਾਰਵੇਨ ਚੇਵ ਰਞ੍ਞੋ ਪੇਸਿਤਸਾਸਨਵਸੇਨ ਚ। ਰਞ੍ਞੋ ਹਿ – ‘‘ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਰਾਜਗਹੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। ਸੋ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਕਹਂ ਵਸਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕੁਤੋ ਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤੋਤਿ? ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਤੋਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਆਗਤਮਗ੍ਗੇ ਇਤੋ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਮਤ੍ਤੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਸਤੀਤਿ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਦਾਨਿ ਅਕਾਲੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਅਜ੍ਜ ਇਧੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਤਤੋ – ‘‘ਵਿਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਕਹਂ ਵਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਇਮਾਯ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਤਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਭਗਵਾਪਿ ਤਂਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਹਾਯੇਨ ਪੇਸਿਤਂ ਸਾਸਨਮਤ੍ਤਕਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਮਹਾਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਹਿ ਊਨਕਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਰਾਜਗਹਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਿ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪਨ ਤੀਣਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੇਨ ਅਨਾਥਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਿ ਪਨ ਗਤੇ ਤੀਣਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ। ਜਨਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯੇਵ ਪਨ ਮਯਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਿਤਾ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹ’’ਨ੍ਤਿ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਦਰਥਕਿਲਮਥਂ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਮਯਿ ਗਾਰਵੇਨ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਅਕਾਸਿ, ਅਤਿਰੇਕਯੋਜਨਸਤਂ ਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਅਨੁਮਸੋ ਮੁਖਧੋਵਨਦਾਯਕਮ੍ਪਿ ਚੇਟਕਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਦੀਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚ ਨੇਵ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿ, ਨ ਪਥਵਿਂ ਸਂਖਿਪਿ, – ‘‘ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਮਮ ਲਜ੍ਜਮਾਨੋ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਦੀਸੁ ਏਕਯਾਨੇਪਿ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮਸੋ ਏਕਪਟਲਿਕਂ ਉਪਾਹਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਰੁਯ੍ਹ ਪਣ੍ਣਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਮਯਾਪਿ ਪਦਸਾਵ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਦਸਾਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੋ ਅਸੀਤਿ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾ ਬਾਤ੍ਤਿਂਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਲਾਹਕਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵੇਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਲੀਵੇਲਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇ ਪਵਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਤਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ, ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ, ਨਾਮ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਾਵੇਸਨੇ ਪਠਮਂ ਵਾਸੂਪਗਤੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ।

ਏਵੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਪਨ ਭਗਵਾ – ''ਅਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਪਸਯ੍ਹ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲੰ ਅਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋਵ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੰ ਓਕਾਸੰ ਕਾਰੇਨ੍ਤੋ **ਸਚੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਉਰੁਨ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਅਸਮ੍ਬਾਧੰ। **ਵਿਹਰਤਾਯਸ੍ਮਾ ਯਥਾਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਯੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਯਥਾਸੁਖੰ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਿਹਰਤੂਤਿ ਓਕਾਸੰ ਅਕਾਸਿ। ਅਤਿਰੇਕਤਿਯੋਜਨਸਤਞ੍ਹਿ ਰਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਛਡ੍ਡਿਤਪਤਿਤੰ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲੰ ਕਿੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਮਚ੍ਛਰਾਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਪਨ ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਆਵਾਸਮਚ੍ਛਰਿਯਾਦੀਹਿ ਅਭਿਭੂਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਮਯ੍ਹੰ ਕੁਟਿ ਮਯ੍ਹੰ ਪਰਿਵੇਣਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਵਾਸਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। **ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਖੁਮਾਲੋ ਲੋਕਨਾਥੋ ਦੇਵਵਿਮਾਨਸਦਿਸੰ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਹਾਯ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਛਾਰਿਕਾਯ ਭਿਨ੍ਨਭਾਜਨਤਿਣਪਲਾਸਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਵਚ੍ਚਾਦਿਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸਾਯ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯ ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰੰ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪੰਸੁਕੂਲਚੀਵਰੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਵਿਮਾਨਸਦਿਸੰ ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧਸੁਗਨ੍ਧੰ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਿ।

ਇਤਿ ਭਗਵਾਪਿ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਮਹਾਸਮ੍ਮਤਵੰਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਗਬ੍ਭੇ ਵਡ੍ਢਿਤੋ। ਭਗਵਾਪਿ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਭਗਵਾਪਿ ਰਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ। ਇਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਰਾਜਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਤਿ ਤੇਹਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾ ਅਤਿਵਿਯ ਸੋਭਤਿ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਸੀਹਾਦੀਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠਗੁਹਾਦੀਹਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਭਗਵਾ – ''ਸੁਖੁਮਾਲੋ ਅਹੰ ਪਰਮਸੁਖੁਮਾਲੋ ਏਕਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਆਗਤੋ, ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਤਾਵ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਦਰਥੰ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋਵ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ – ''ਦ੍ਵਾਨਵੁਤਿਯੋਜਨਸਤੰ ਆਗਤੋਮ੍ਹਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਤਾਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਦਰਥੰ ਵਿਨੋਦੇਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਮਾਨੋਵ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਨਨੁ ਚ ਭਗਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਗਤੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਦੇਸੇਸੀਤਿ? ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਦਰਥੋ ਅਪ੍ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ, ਸੋ ਤਾਵਸ੍ਸ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੂਤਿ ਨ ਦੇਸੇਸਿ। ਅਪਰੇ – ''ਰਾਜਗਹੰ ਨਾਮ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸੰ ਅਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਦਸਹਿ ਸਦ੍ਦੇਹਿ, ਸੋ ਸਦ੍ਦੋ ਦਿਯਡ੍ਢਯਾਮਮਤ੍ਤੇਨ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤੰ ਆਗਮੇਨ੍ਤੋ ਨ ਦੇਸੇਸੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਅਕਾਰਣੰ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਹਿ ਸਦ੍ਦੰ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਦਰਥਵੂਪਸਮੰ ਆਗਮੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਪਨ ਨ ਦੇਸੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਯਡ੍ਢਯਾਮਮਤ੍ਤੰ। **ਏਤਦਹੋਸੀ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਵਿਮਾਨੇ ਮਣਿਸੀਹਪਞ੍ਜਰੰ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਪਸਾਦਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਾਦਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸੀਸਕਮ੍ਪਨਵਿਰਹਿਤੰ ਸੁਨਿਖਾਤਇਨ੍ਦਖੀਲੰ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੰ ਅਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟਿਮੰ ਵਿਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤੰ – ''ਪਾਸਾਦਿਕੰ ਖੋ''ਤਿਆਦਿ ਅਹੋਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਸਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਾਦਾਵਹੰ। ਭਾਵਨਪੁੰਸਕੰ ਪਨੇਤੰ, ਪਾਸਾਦਿਕੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਇਰਿਯਤਿ। ਯਥਾ ਇਰਿਯਤੋ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਇਰਿਯਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਤੂਸੁ ਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਤਯੋ ਇਰਿਯਾਪਥਾ ਨ ਸੋਭਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਹਤ੍ਥਾ ਚਲਨ੍ਤਿ, ਪਾਦਾ ਚਲਨ੍ਤਿ, ਸੀਸੰ ਚਲਤਿ, ਠਿਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਥਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਅਮਨਾਪੋ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਪਨ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਧੋਤਹਤ੍ਥਪਾਦਸ੍ਸ ਚਤੁਸਨ੍ਧਿਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਸੋਭਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨੇਵ ਪਸਨ੍ਨੋ ਭਗਵਾ – ''ਪਾਸਾਦਿਕੰ ਖੋ''ਤਿ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਸਿ।

ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯਜਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ? ਕਿਂ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ? ਨੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਪਨ ਕਥਾ ਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਕਥਾਯ ਕਥਾ ਨ ਸਞ੍ਜਾਯਤੀਤਿ ਕਥਾਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਦਿਸ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਜਾਨੇਯਜਾਸੀਤਿ ਤਥਾਗਤਂ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਯਾ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਂ ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਮੇਤਂ ਜਾਨਨਂ, ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਂ ਪਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਵੇਸੇਨ ਚਰਨ੍ਤੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਹੋਤਿ। ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ, ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ, ''ਨ ਜਾਨੇਯਜ''ਨ੍ਤਿ ਸਭਾਵਮੇਵ ਕਥੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਨਂ ਏਕਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।

ਏਤਦਹੋਸੀਤਿ ਮਗ੍ਗਦਰਥਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਹੋਸਿ। **ਏਵਮਾਵੁਸੋ**ਤਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਹਾਯੇਨ ਪੇਸਿਤਂ ਸਾਸਨਮਤ੍ਤਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਮਾਨੋ – ''ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੋਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ – ''ਧਮ੍ਮਂ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਦਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਾਰਂ ਨਾਲਤ੍ਥ, ਸੋ ''ਧਮ੍ਮਂ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕਿਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਨ ਸੁਣਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਿਪਾਸਿਤਸੋਣ੍ਡੋ ਵਿਯ ਹਿ ਪਿਪਾਸਿਤਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਚਾਯਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸਵਨਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਏਵਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਆਹ।

੩੪੩. ਛਧਾਤੁਰੋ ਅਯਨ੍ਤਿ ਭਗਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋਵ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਮੇਵ ਸੀਲਸਂਵਰਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਤਂ ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਂ ਜਾਗਰਿਯਾਨੁਯੋਗਂ ਸਤ੍ਤ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨੇਸਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਮੇਵ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਨੇਨ ਸਾਸਨਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਵਰਗਤੇਨੇਵ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ, ਯਦਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਨਵੁਤਿਯੋਜਨਸਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਸਿ, ਸਾਮਣੇਰਸੀਲਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਕ੍ਖਣਮੇਵਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਛਧਾਤੁਰੋ**ਤਿ ਧਾਤੁਯੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੋ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਸਵੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਧ ਪਨ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਸਚੇ ਹਿ ਭਗਵਾ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਯਜ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਨ੍ਦੇਹਂ ਕਰੇਯਜ, ਸਮ੍ਮੋਹਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਦੇਸਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯਜ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ''ਸਤ੍ਤੋਤਿ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਵਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਧਾਤੁਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਣਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੭ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਭਾਸਨ੍ਤਰਕੁਸਲੋ ਤਾਯ ਤਾਯ ਭਾਸਾਯ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਆਚਰਿਯੋ ਵਿਯ ਏਵਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ਛ ਧਾਤੁਯੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਛਧਾਤੁਰੋ**। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਾਸਿ, ਸੋ ਛਧਾਤੁਕੋ, ਨ ਚੇਤ੍ਥ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਪਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਚਤੁਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾ, ਚਤੁਪਤਿਟ੍ਠਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਸ੍ਵਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਸੋ ਛਧਾਤੁਰੋ ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮਨੋਪਵਿਚਾਰੋ, ਸੋ ਏਤ੍ਤੋਵ ਵਿਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਮਸਿਦ੍ਧਿਭੂਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਮਾਨੋ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਚਤੁਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨੋਤਿ। **ਯਤ੍ਥ ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਸੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ। **ਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਮਾਨਸ੍ਸ ਵਾ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਮੁਨਿ ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਮੁਨਿ ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਞ੍ਞਂ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਪਞ੍ਞਾਯ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਂ

ਆਦਿਤੋਵ ਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਂ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯਜ। **ਸਚ੍ਚਮਨੁਰਕ੍ਖੇਯਜਾ**ਤਿ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਤ੍ਥਂ ਆਦਿਤੋਵ ਵਚੀਸਚ੍ਚਂ ਰਕ੍ਖੇਯਜ। **ਚਾਗਮਨੁਬ੍ਰੂਹੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗਕਰਣਤ੍ਥਂ ਆਦਿਤੋਵ ਕਿਲੇਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗਂ ਬ੍ਰੂਹੇਯਜ। **ਸਨ੍ਤਿਮੇਵ ਸੋ ਸਿਕ੍ਖੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਂ ਆਦਿਤੋਵ ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਨਂ ਸਿਕ੍ਖੇਯਜ। ਇਤਿ ਪਞ੍ਞਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਂ ਅਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ ਇਮਾਨਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਦੀਨਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

੩੪੫. **ਫਸ੍ਸਾਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਆਯਤਨਂ, ਆਕਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਞ੍ਞਾਧਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਪਞ੍ਞਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੩੪੮. ਇਦਾਨਿ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਾਤਿਕਾਵਸੇਨ ''ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਂ ਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯਜ, ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤੇ ਪੁਨ ''ਪਞ੍ਞਂ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯਜਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾਤ੍ਤਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਯਥਾਧਮ੍ਮਵਸੇਨੇਵ ਵਿਭਙ੍ਗਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **ਪਞ੍ਞਂ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯਜਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕੋ ਪਞ੍ਞਂ ਪਮਜ੍ਜਤਿ, ਕੋ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤਿ? ਯੋ ਤਾਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਏਕਵੀਸਤਿਵਿਧਾਯ ਅਨੇਸਨਾਯ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਨੁਰੂਪੇਨ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਯਂ ਪਞ੍ਞਂ ਪਮਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਸਮਾਦਾਯ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਤਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਤ੍ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ, ਅਯਂ ਪਞ੍ਞਂ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਏਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਹਤ੍ਥਿਪਦੋਪਮਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੩੫੪. **ਅਥਾਪਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂਯੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਯਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਹਿ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਂ, ਇਦਾਨਿ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਯਂ ਵਾ ਪਨੇਤਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਥਵੀਧਾਤੁਆਦੀਸੁ ਆਗਮਨਿਯਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਕਾਰਕਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਵਸੇਨ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤਿ? ਸਤ੍ਥੁ ਕਥਨਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤਿ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਂ। **ਪਰਿਯੋਦਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਭਸ੍ਸਰਂ। **ਸੁਖਨ੍ਤਿਪਿ ਵਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਮਾਨੋ ਸੁਖਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨਾਯਂ ਵੇਦਨਾਕਥਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨ ਕਥਿਤਾ ਭਵੇਯਜ, ਇਧ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟੇਯਜ। ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨੇਸਾ ਕਥਿਤਾਵਾਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਥਿਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸੁਖਵੇਦਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਉਦਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਖਵੇਦਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਂ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੩੬੦. **ਉਪੇਕ੍ਖਾਯੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਛੇਕੇਨ ਮਣਿਕਾਰਾਚਰਿਯੇਨ ਵਜਿਰਸੂਚਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮੁਤ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮੁਤ੍ਤੋਲਮ੍ਬਕਮੁਤ੍ਤਜਾਲਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਤਾ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਯਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਗੁਣਂ ਅਕਾਸੀਤਿ ਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਅਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਪਗੁਣਂ ਜਾਤਂ, ਅਥ ਭਗਵਾ ''ਅਥਾਪਰਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਨ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਸਤ੍ਥੁ ਕਥਨਤ੍ਥਂ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ , ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਠਿਤੇਨੇਵ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ, ਯਦਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਤਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਕਥਨਤ੍ਥਂਯੇਵ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੇ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਗੁਣਂ ਤਵ ਇਦਂ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨ''ਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿਆਦਿ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਣ੍ਣਭਣਨਂ। **ਉਕ੍ਕਂ ਬਨ੍ਧੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰਕਪਲ੍ਲਂ ਸਜ੍ਜੇਯਜ। **ਆਲਿਮ੍ਪੇਯਜਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਾਲਿਕਾਯ ਧਮੇਨ੍ਤੋ

ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਯਜ। **ਉਕ੍ਕਾਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਵਿਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਮਤ੍ਥਕੇ ਵਾ ਠਪੇਯਜ, ਤਤ੍ਤਕੇ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯਜ। **ਨੀਹਟ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਹਟਦੋਸਂ। **ਨਿਨ੍ਨੀਤਕਸਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਨੀਤਕਸਾਵਂ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਾਯ ਪਿਲਨ੍ਧਨਵਿਕਤਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਯਂ ਤਾਵ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਨਿਰੋਧੋ ਭਵੋਕ੍ਕਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮੇਸੁ ਯਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਹੋਤੀਤਿ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪਾਵਚਰਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਪਰਿਯਾਦਾਨਤ੍ਥਂ ਅਵਣ੍ਣਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸੀਤਿ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਵਂ। ਸਚੇ ਅਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਯਜ, – ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਨਵੁਤਿਯੋਜਨਸਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਯਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਸਿ, ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਝਾਨਸੁਖੇਨ ਝਾਨਰਤਿਯਾ ਆਗਤੋ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਾਮ ਪਣੀਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤਿ, ਜਾਨਂ ਨੁ ਖੋ ਕਥੇਤਿ ਅਜਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਂਸਯਂ ਸਮ੍ਮੋਹਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ।

੩੬੧. **ਤਦਨੁਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ, ਤਂ ਅਨੁਗਤਤ੍ਤਾ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਂ **ਅਨੁਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿਪਾਕਜ੍ਝਾਨਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮੋ, ਕੁਸਲਜ੍ਝਾਨਂ ਅਨੁਧਮ੍ਮੋ। **ਤਦੁਪਾਦਾਨਾ**ਤਿ ਤਗ੍ਗਹਣਾ। **ਚਿਰਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਸਤਿਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਵਿਪਾਕਵਸੇਨ ਹੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੩੬੨. ਏਵਂ ਚਤੂਹਿ ਵਾਰੇਹਿ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਖਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤ੍ਥ ਵੀਸਤਿਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਤਂ ਪਨ ਸਙ੍ਖਤਂ ਪਕਪ੍ਪਿਤਂ ਆਯੂਹਿਤਂ, ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਕਰੀਯਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਅਧੁਵਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ, ਚਵਨਪਰਿਭੇਦਨਵਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮਂ, ਜਾਤਿਯਾ ਅਨੁਗਤਂ, ਜਰਾਯ ਅਨੁਸਟਂ, ਮਰਣੇਨ ਅਬ੍ਭਾਹਤਂ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਅਤਾਣਂ ਅਲੇਣਂ ਅਸਰਣਂ ਅਸਰਣੀਭੂਤਨ੍ਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਦਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਸੋ ਨੇਵ ਤਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਥਾ ਹਿ ਛੇਕੋ ਭਿਸਕ੍ਕੋ ਵਿਸਵਿਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਮਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਂ ਠਾਨਤੋ ਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਂ ਵਾ ਸੀਸਂ ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਵਿਸਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਾਤੇਯਜ, ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੇ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੇ ਪਤ੍ਥਨਂ ਠਪੇਸਿ।

ਭਗਵਾ ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਲਦ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ''ਅਤ੍ਥੇਸਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਾਦੀਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਪਠਮਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਵੀਸਤਿਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ, ਦੁਤਿਯੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ, ਤਤਿਯੇ ਸਟ੍ਠਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ। ਤਂ ਪਨ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਅਧੁਵਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ, ਚਵਨਪਰਿਭੇਦਨਵਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮਂ, ਜਾਤਿਯਾ ਅਨੁਗਤਂ, ਜਰਾਯ ਅਨੁਸਟਂ, ਮਰਣੇਨ ਅਬ੍ਭਾਹਤਂ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਅਤਾਣਂ ਅਲੇਣਂ ਅਸਰਣਂ ਅਸਰਣੀਭੂਤਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਪਤਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਆਦੀਨਵਂ ਏਕਪਦੇਨੇਵ ''ਸਙ੍ਖਤਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿ, ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਾਵਚਰਾਰੂਪਾਵਚਰੇਸੁ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ''ਸੋ ਨੇਵ ਤਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੋ ਮਹਾਯੋਧੋ ਏਕਂ ਰਾਜਾਨਂ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸੁਟ੍ਠਾਨਕਂ ਗਾਮਵਰਂ ਲਭੇਯਜ, ਪੁਨ ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵਂ ਸਰਿਤ੍ਵਾ – ''ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਯੋਧੋ, ਅਪ੍ਪਕਂ ਤੇਨ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ – ''ਨਾਯਂ ਤਾਤ ਗਾਮੋ ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਅਞ੍ਞਂ ਚਤੁਸਤਸਹਸ੍ਸੁਟ੍ਠਾਨਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਦਦੇਯਜ ਸੋ ਸਾਧੁ ਦੇਵਾਤਿ ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਂ ਗਾਮਂ ਗਣ੍ਹੇਯਜ। ਰਾਜਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ

ਚ ਨਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਕਿਂ ਤੇ ਤੇਨ, ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੋ ਏਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਨਗਰਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਛਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਤਥਾ ਕਰੇਯ੍ਯ।

ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਮਹਾਯੋਧੋ ਵਿਯ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ, ਪਠਮਲਦ੍ਧਗਾਮੋ ਵਿਯ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ, ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਂ ਗਾਮਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਕਨ੍ਤਿਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਰੁਪ੍ਪਕਥਨਂ, ਤਂ ਗਾਮਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਤੇ ਤੇਨ, ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੋ ਏਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ? ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਗਰਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਛਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਰੂਪੇ ਸਙ੍ਖਤਮੇਤਨ੍ਤਿ ਆਦੀਨਵਕਥਨੇਨ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਸੁਯੇਵ ਤਾਸੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਪਤ੍ਥਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਦੇਸਨਾਗਹਣਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਨੇਵ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੀ**ਤਿ ਨਾਯੂਹਤਿ ਨ ਰਾਸਿਂ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਅਭਿਸਞ੍ਚੇਤਯਤੀ**ਤਿ ਨ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। **ਭਵਾਯ ਵਾ ਵਿਭਵਾਯ ਵਾ**ਤਿ ਵੁਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਵਾ, ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨਪਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ ਉਪਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਲੋਕੇ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ। **ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਥੋਪਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਤੀਣਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨੇਨ ਨਾਨਾਰਸਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਮਾਣੇਨ ਪਿਣ੍ਡਂ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਰਾਜਕੁਮਾਰੇਨ ਪਿਣ੍ਡਮ੍ਹਿ ਆਲਯੇ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਉਪਨਾਮੇਯ੍ਯ, ਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਪ੍ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਕਬਲ਼ਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਸੇਸਂ ਰਾਜਾ ਸਯਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਾਤਿਯਂ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਮਾਣੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਥੋਪਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਤੀਣਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ।

ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਨਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਾ ਧਾਤੁਯੋ ਆਯਤਨਾਨੀਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਂ ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਹਤਂ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਕਙ੍ਖਾ, ਨ ਵਿਮਤਿ, ਨਾਪਿ – ‘‘ਏਵਂ ਕਿਰ ਤਂ, ਏਵਂ ਮੇ ਆਚਰਿਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਕਿਰ ਨ ਦਨ੍ਧਾਯਿਤਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਯਿਤਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ । ਏਕਚ੍ਚੇਸੁ ਚ ਕਿਰ ਠਾਨੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ ਏਸੋਤਿ ਅਹੁਦੇਵ ਸਂਸਯੋ, ਅਹੁ ਵਿਮਤਿ। ਯਤੋ ਅਨੇਨ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ, ਅਥ ਅਯਂ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਤੋ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਅਚ੍ਚਯਂ ਨ ਦੇਸੇਸੀਤਿ। ਓਕਾਸਾਭਾਵਤੋ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਯਥਾਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਯ ਮਾਤਿਕਾਯ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਧਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਸਿਯੇਵ।

੩੬੩. **ਸੋ**ਤਿ ਅਰਹਾ। **ਅਨਜ੍ਝੋਸਿਤਾ**ਤਿ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

੩੬੪. **ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤੋ ਨਂ ਵੇਦੇਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਸੁਖਵੇਦਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਰਾਗਾਨੁਸਯੋ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਟਿਘਾਨੁਸਯੋ, ਇਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਵਿਜ੍ਜਾਨੁਸਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਸਂਯੁਤ੍ਤੋ ਵੇਦਿਯੇਯ੍ਯ ਨਾਮ। ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਪਨ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤੋ ਨਂ ਵੇਦੇਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟੋ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ। **ਕਾਯਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਕੋਟਿਕਂ। ਯਾਵ ਕਾਯਪਵਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤਾਨਿ ਸੀਤੀਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਵਿਸੇਵਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਧ ਦ੍ਵਾਦਸਸੁਯੇਵ ਆਯਤਨੇਸੁ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਕਿਲੇਸਾ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਪਿ ਯਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ – ‘‘ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ’’ਤਿ ਸਮੁਦਯਪਞ੍ਹੇਨ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਸੀਤਿਭੂਤਾਨਿਪਿ ਇਧੇਵ ਸੀਤੀਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ। ਨਨੁ ਚ ਇਧ ਵੇਦਯਿਤਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਨ ਕਿਲੇਸਾਤਿ। ਵੇਦਯਿਤਾਨਿਪਿ ਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇਨੇਵ ਸੀਤੀਭਵਨ੍ਤਿ। ਇਤਰਥਾ ਨੇਸਂ ਸੀਤਿਭਾਵੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸੁਵੁਤ੍ਤਮੇਤਂ।

੩੬੫. **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਯਥਾ ਹਿ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤੇਲਪਦੀਪਸ੍ਸ ਝਾਯਤੋ ਤੇਲੇ ਖੀਣੇ ਤੇਲਂ ਆਸਿਞ੍ਚਤਿ, ਵਟ੍ਟਿਯਾ ਖੀਣਾਯ ਵਟ੍ਟਿਂ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਏਵਂ ਦੀਪਸਿਖਾਯ ਅਨੁਪਚ੍ਛੇਦੋਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਵੇ ਠਿਤੋ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ

ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਤੇਨ ਸੁਗਤਿਯਞ੍ਚ ਅਪਾਯੇਸੁ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿਯੇਵ, ਏਵਂ ਵੇਦਨਾਨਂ ਅਨੁਪਚ੍ਛੇਦੋਵ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨੇਕੋ ਦੀਪਸਿਖਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ – ''ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਗਮ੍ਮ ਦੀਪਸਿਖਾ ਨ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਨਿਲੀਨੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਵਟ੍ਟਿਯਾ ਚ ਤੇਲਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਪਹਾਰਾ ਦੀਪਸਿਖਾ ਅਨਾਹਾਰਾ ਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਵਟ੍ਟੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪੁਨ ਵੇਦਯਿਤਾਨਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਪਞ੍ਞਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਵਂ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਤ੍ਤਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਪਞ੍ਞਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯੇ ਞਾਣਂ** ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇ ਞਾਣਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਞਾਣਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ **ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਸਚ੍ਚੇ ਠਿਤਾ ਅਕੁਪ੍ਪਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ।

੩੬੬. ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, **ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਇਤਿ ਅਕੁਪ੍ਪਾਰਮ੍ਮਣਕਰਣੇਨ **ਅਕੁਪ੍ਪਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਮੁਸਾ**ਤਿ ਵਿਤਥਂ। **ਮੋਸਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਸ੍ਸਨਸਭਾਵਂ। **ਤਂ ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਵਿਤਥਂ ਸਭਾਵੋ। **ਅਮੋਸਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਸ੍ਸਨਸਭਾਵਂ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਆਦਿਤੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵਚੀਸਚ੍ਚਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚੇਹਿ ਚ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਵਂ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਤ੍ਤਮੇਨ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

੩੬੭. **ਪੁਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ। **ਉਪਧੀ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਖਨ੍ਧੂਪਧਿ ਕਿਲੇਸੂਪਧਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੂਪਧਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣੂਪਧੀਤਿ ਇਮੇ ਉਪਧਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਮਤ੍ਤਾ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੂਰਾ ਗਹਿਤਾ ਪਰਮਟ੍ਠਾ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਆਦਿਤੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗਤੋ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾਦੀਹਿ ਚ ਕਿਲੇਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਕਿਲੇਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਵਂ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਤ੍ਤਮੇਨ ਚਾਗਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

੩੬੮. **ਆਘਾਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਆਘਾਤਕਰਣਵਸੇਨ ਆਘਾਤੋ, ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ **ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ,** ਸਮ੍ਪਦੁਸ੍ਸਨਵਸੇਨ **ਸਮ੍ਪਦੋਸੋ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਦੋਸਾਕੁਸਲਮੂਲਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਆਦਿਤੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਤੋ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾਦੀਹਿ ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਤੋ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਵਂ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਤ੍ਤਮੇਨ ਉਪਸਮਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

੩੬੯. **ਮਞ੍ਞਿਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਞ੍ਞਿਤਂ ਮਾਨਮਞ੍ਞਿਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਮਞ੍ਞਿਤਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਯਮਹਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਤਣ੍ਹਾਮਞ੍ਞਿਤਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਰੋਗੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਆਬਾਧਟ੍ਠੇਨ **ਰੋਗੋ,** ਅਨ੍ਤੋਦੋਸਟ੍ਠੇਨ **ਗਣ੍ਡੋ,** ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ **ਸਲ੍ਲਂ। ਮੁਨਿ ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਮੁਨਿ ਸਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯਤ੍ਥ ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਿਤਂ। **ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸਂਖਿਤ੍ਤਾਵ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮਨ੍ਤਪਟ੍ਠਾਨਕਥਾਪਿ ਸਂਖਿਤ੍ਤਾਯੇਵ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਦੇਸਨਂ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਉਗ੍ਘਾਟਿਤਞ੍ਞੂਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ, ਇਤਿ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂਵਸੇਨ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਧਾਤੁਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਸਿ।

੩੭੦. **ਨ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨਂ ਅਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਹਿ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੋ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ, ਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਾਨਂਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਪੁਨਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਸਯਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸੀਤਿ। ਓਕਾਸਾਭਾਵਤੋ। ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਯੁ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ, ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਿਕੋ ਅਨਾਗਾਮੀ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਯਂ ਨ ਪਰਿਯੇਸਿ।

ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਰਿਯੇਸਨਂ ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ ਕਾਯ ਵੇਲਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ? ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ। ਭਗਵਤੋ ਕਿਰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਰਸ੍ਮਿਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਞ੍ਚ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ, ਸਕਲਕੁਮ੍ਭਕਾਰਨਿਵੇਸਨਂ ਏਕਪਜ੍ਜੋਤਂ ਅਹੋਸਿ, ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਜਾਲਜਾਲਾ ਪੁਞ੍ਜਪੁਞ੍ਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਧਾਵਨ੍ਤਿਯੋ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਭਾਗੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੇ ਵਿਯ ਚ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਕੁਸੁਮਰਤਨਵਿਸਰਸਮੁਜ੍ਜਲੇ ਵਿਯ ਚ ਅਕਂਸੁ। ਭਗਵਾ ''ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਆਗਤੋ, ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯ ਕਿਰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ।

ਰਾਜਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਯ ਵੇਲਾਯ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਹਿਯ੍ਯੋ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਭਗਵਾਤਿ? ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਹਾਯੋ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਰਾਜਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਹਿਤਂ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ, ਅਹਂ ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿਂ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਤ੍ਤਚੀਵਰਤਾਯ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਰਿਯੇਸਨਤ੍ਥਂ ਗਤੋ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਤਦਿਸਾਭਾਗੇਨ ਅਗਮਾਸਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਗਨ੍ਧਕੁਟਿਮ੍ਹਿਯੇਵ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਨੇਵ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਨ ਤਕ੍ਕਸੀਲਕਾਨਂ ਜਙ੍ਘਵਾਣਿਜਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਨ ਖੋ ਮੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸ੍ਸ ਵਿਯ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮਨਾਪਾਮਨਾਪਮੇਵ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਨਗਰਂ ਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਸੁਸਾਨਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਅਨ੍ਤਰਵੀਥੀਸੁ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟੇਸੁ ਤਾਵ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ।

ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੀਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟੇ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਂ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਾ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਾ ਗਾਵੀ ਉਪਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਸਿਙ੍ਗੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਸਿ। ਛਾਤਕਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਆਯੁਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੋ। ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਅਧੋਮੁਖਟ੍ਠਪਿਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟਿਮਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਚ ਪਨ ਅਵਿਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਤ੍ਤੋਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਵਿਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਕਿਰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਵ ਸਤ੍ਤ ਜਨਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਅਵਿਹਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾਸੇ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖਵੋ।
ਰਾਗਦੋਸਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾ, ਤਿਣ੍ਣਾ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਂ॥

ਕੇ ਚ ਤੇ ਅਤਰੁਂ ਪਙ੍ਕਂ, ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯਂ ਸੁਦੁਤ੍ਤਰਂ।
ਕੇ ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਨੁਸਂ ਦੇਹਂ, ਦਿਬ੍ਬਯੋਗਂ ਉਪਚ੍ਚਗੁਂ॥

ਉਪਕੋ ਪਲਗਣ੍ਡੋ ਚ, ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਚ ਤੇ ਤਯੋ।
ਭਦ੍ਦਿਯੋ ਖਣ੍ਡਦੇਵੋ ਚ, ਬਾਹੁਰਗ੍ਗਿ ਚ ਸਿਙ੍ਗਿਯੋ।
ਤੇ ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਨੁਸਂ ਦੇਹਂ, ਦਿਬ੍ਬਯੋਗਂ ਉਪਚ੍ਚਗੁ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੦, ੧੦੫)।

ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋਪਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯੋ ਮਯਾ ਪੇਸਿਤਸਾਸਨਮਤ੍ਤਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਆਗਤੋ, ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਤਂ ਸਕ੍ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ''ਪਰਿਯੇਸਥ ਮੇ ਸਹਾਯਕ''ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪੇਸੇਸਿ। ਪੇਸਿਤਾ ਤਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਿਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਨ ਵਤ, ਭੋ, ਲਭਿਮ੍ਹਾ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ, ਅਨਾਥੋ ਮੇ ਜਾਤੋ ਸਹਾਯਕੋ''ਤਿ। ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਮਞ੍ਚਕੇਨ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤੋਕਾਸੇ

ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਜਾਨਨਾਭਾਵੇਨ ਨ੍ਹਾਪਕਕਪ੍ਪਕਾਦਯੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਵੇਸੇਨ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤਾਲਾਵਚਰਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਗਰਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬਹੂਹਿ ਗਨ੍ਧਕਟ੍ਠੇਹਿ ਮਹਾਚਿਤਕਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਆਦਾਯ ਚੇਤਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਧਾਤੁਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਸਚ੍ਚਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੧. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਚਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਆਚਿਕ੍ਖਨਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ ਨਾਮ...ਪੇ॰... ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਂ ਨਾਮਾਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਞਾਪਨਾ** ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਾਦੀਨਂ ਠਪਨਾ। ਆਸਨਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਹਿ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਟ੍ਠਪਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾ। **ਵਿਵਰਣਾ**ਤਿ ਵਿਵਟਕਰਣਾ। **ਵਿਭਜਨਾ**ਤਿ ਵਿਭਾਗਕਿਰਿਯਾ। **ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਕਟਭਾਵਕਰਣਂ।

ਅਨੁਗ੍ਗਾਹਕਾਤਿ ਆਮਿਸਸਙ੍ਗਹੇਨ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹੇਨਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਸਙ੍ਗਹੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਾਹਕਾ। **ਜਨੇਤਾ**ਤਿ ਜਨਿਕਾ ਮਾਤਾ। **ਆਪਾਦੇਤਾ**ਤਿ ਪੋਸੇਤਾ। ਪੋਸਿਕਮਾਤਾ ਵਿਯ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਜਨਿਕਮਾਤਾ ਹਿ ਨਵ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਮਾਸੇ ਲੋਣਮ੍ਬਿਲਾਦੀਨਿ ਪਰਿਹਰਮਾਨਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਾ ਦਾਰਕਂ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਪੋਸਿਕਮਾਤਰਂ ਧਾਤਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤਿ। ਸਾ ਖੀਰਨਵਨੀਤਾਦੀਹਿ ਦਾਰਕਂ ਪੋਸੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤਿ, ਸੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਾਗਮ੍ਮ ਯਥਾਸੁਖਂ ਵਿਚਰਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਗਹੇਹਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਗਿਲਾਨੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯਭਯੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ – ''ਇਦਾਨਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰੇਨ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੇਸੁ ਅਨਪੇਕ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਨਵੇ ਨਵੇ ਓਵਦਤਿ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਤਥੇਵ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਪਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਂ ਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਹੋਤਿ – ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਗਵਤਾ – ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਗੂਥੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਮੁਤ੍ਤਂ... ਖੇਲ਼ੋ... ਪੁਬ੍ਬੋ... ਲੋਹਿਤਂ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਭਵਂ ਨ ਵਣ੍ਣੇਮਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੨੦-੩੨੧)। ਤਸ੍ਮਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਤੇਸੁ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਨੇਤਾ ਏਵਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਜਾਤਸ੍ਸ ਆਪਾਦੇਤਾ, ਏਵਂ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਵਿਨੇਤਿ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥੇ''ਤਿ। **ਪਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਸਵਨਸਮ੍ਮਸਨਪਟਿਵੇਧਞਾਣਂ, ਤਥਾ **ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੇ। ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੇ** ਸਵਨਪਟਿਵੇਧਞਾਣਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ **ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਯਾ** ਪਟਿਪਦਾਯ। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦੀਸੁ ਕਾਮਪਚ੍ਚਨੀਕਟ੍ਠੇਨ, ਕਾਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਟਭਾਵੇਨ ਵਾ, ਕਾਮਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵਾ, ਕਾਮਪਦਘਾਤਂ ਕਾਮਵੂਪਸਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵਾ, ਕਾਮਵਿਵਿਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵਾ **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਚੇਤੇ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾਚਿਤ੍ਤੇਸੁ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਏਕਚਿਤ੍ਤੇ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਚੇਤਨਾਯ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਕੋ ਏਕੋਵ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਨਾਨਾ ਲਬ੍ਭਤਿ । ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਦਯੋਪਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾਚਿਤ੍ਤੇਸੁ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਏਕਚਿਤ੍ਤੇ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਪਨ ਸਚ੍ਚਕਥਾ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਚ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੮੯ ਆਦਯੋ) ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸਚ੍ਚਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੬. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮਹਾਪਜਾਪਤਿ ਗੋਤਮੀ**ਤਿ **ਗੋਤਮੀ**ਤਿ ਗੋਤ੍ਤਂ। ਨਾਮਕਰਣਦਿਵਸੇ ਪਨਸ੍ਸਾ ਲਦ੍ਧਸਕ੍ਕਾਰਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਸਚੇ ਅਯਂ ਧੀਤਰਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਉਭਯਥਾਪਿ ਮਹਤੀਯੇਵਸ੍ਸਾ ਪਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸਾ **ਮਹਾਪਜਾਪਤੀ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਇਧ ਪਨ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ **ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਤਂ। **ਸਾਮਂ ਵਾਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਵਾਯਿਤਂ, ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਨ ਧਾਤਿਗਣਪਰਿਵੁਤਾ ਸਿਪ੍ਪਿਕਾਨਂ ਵਾਯਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਮਕੋਟਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਨਾਕਾਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਦਾ ਪਨ ਗੋਤਮਿਯਾ ਭਗਵਤੋ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਦਾਤੁਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਠਮਗਮਨੇਨ ਕਪਿਲਪੁਰਂ ਆਗਤਕਾਲੇ। ਤਦਾ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ਸਕਂ ਨਿਵੇਸਨਂ ਪਵੇਸੇਸਿ, ਅਥ ਭਗਵਤੋ ਰੂਪਸੋਭਗ੍ਗਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸੋਭਤਿ ਵਤ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕੂਨਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮੋਚਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਕਮੇਵ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਾਨਿਪਿਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸਾਟਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਰਾਜਗੇਹੇ ਬਹੂਨਿ ਮਹਗ੍ਘਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਨਿ ਮਂ ਨ ਤੋਸੇਨ੍ਤਿ, ਸਹਤ੍ਥਾ ਕਤਮੇਵ ਮਂ ਤੋਸੇਤਿ, ਸਹਤ੍ਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ।

ਅਥਨ੍ਤਰਾਪਣਾ ਕਪ੍ਪਾਸਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮਸੁਤ੍ਤਂ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਾਲਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਿਪ੍ਪਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਿਪ੍ਪਿਕਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਮੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਵਾਯਾਪੇਸਿ, ਕਾਲਾਨੁਕਾਲਞ੍ਚ ਧਾਤਿਗਣਪਰਿਵੁਤਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਮਕੋਟਿਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਨਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲੇ ਸਿਪ੍ਪਿਕਾਨਂ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਗਨ੍ਧਸਮੁਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾਸਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸਾਟਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ । ਰਾਜਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਸਿ, ਵੀਥਿਯੋ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਧਜਪਟਾਕਾ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਘਰਦ੍ਵਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਭਿਕਿਣ੍ਣਂ ਅਕਂਸੁ। ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਪਿ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਧਾਤਿਗਣਪਰਿਵੁਤਾ ਸਮੁਗ੍ਗਂ ਸੀਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ **ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਵਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋਤਿ ''ਸਙ੍ਘੇ ਗੋਤਮਿ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਪਰੋਸਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੁਸ੍ਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸ੍ਸਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸਾਪਿ ਚੀਵਰਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਦਾਤੁਂ, ਇਦਂ ਪਨ ਮੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਕਨ੍ਤਂ ਸਾਮਂ ਵਾਯਿਤਂ, ਤਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੂ''ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤਯਮਾਨਾ ਆਹ। ਏਵਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਯਾਚਿ, ਭਗਵਾਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਯੇਵ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਪੇਤੀਤਿ? ਮਾਤਰਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਮਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪੁਬ੍ਬਚੇਤਨਾ ਮੁਞ੍ਚਚੇਤਨਾ ਪਰਚੇਤਨਾਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚੇਤਨਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮ੍ਪਿਸ੍ਸਾ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੁ, ਏਵਮਸ੍ਸਾ ਛ ਚੇਤਨਾ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਵਿਤਣ੍ਡਵਾਦੀ ਪਨਾਹ – ''ਸਙ੍ਘੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਸਤ੍ਥੁ ਦਿਨ੍ਨਤੋ ਸਙ੍ਘੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਂ ਵਦਸੀ''ਤਿ ਆਮ ਵਦਾਮੀਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਾਤਿ। ਸਙ੍ਘੇ ਗੋਤਮਿ ਦੇਹਿ, ਸਙ੍ਘੇ ਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਪੂਜਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਙ੍ਘੋ ਚਾਤਿ। ਕਿਂ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ? ਆਮ ਅਯਮੇਵਾਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਤੇਨ ਹਾਨਨ੍ਦ, ਵਿਘਾਸਾਦਾਨਂ ਪੂਵਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਚ (ਪਾਚਿ॰ ੨੬੯)

''ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵੰ, ਕਚ੍ਚਾਨ, ਵਿਘਾਸਾਦਾਨੰ ਗੁਲੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੮੪) ਚ ਵਚਨਤੋ ਵਿਘਾਸਾਦਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਞ੍ਚ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਹਿ ''ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੰ ਦਾਪੇਤੀ''ਤਿ। ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦਯੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਹਤ੍ਥਿਗੋਪਕਾਦੀਨੰ ਦਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਰਾਜਾਦੀਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਾ ਏਵੰ ਗਣ੍ਹ –

''ਨਯਿਮਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕੇ ਪਰਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਪਨ,
ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਦਿਸੋ ਵਾ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਯਮਾਹੁਨੇਯ੍ਯਾਨਮਗ੍ਗਤੰ ਗਤੋ,
ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕਾਨੰ ਵਿਪੁਲਫਲੇਸਿਨ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਵਚਨਤੋ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਮਸ੍ਸਾ ਛ ਚੇਤਨਾ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਪੇਸਿ।

ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਜਨਤਾਯ ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਜਨਨਤ੍ਥੰ ਚਾਪਿ ਏਵਮਾਹ। ਏਵੰ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਹੰ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਪਨ ਸਾਸਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੰ ਜਨੇਤੂ''ਤਿ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਪੇਸਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਪੇਸਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਨਾਮ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦਾਤਬ੍ਬੇ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਅਕਿਲਮਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵੰ ਮਮ ਸਾਸਨੰ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਠਸ੍ਸਤੀਤਿ। ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋਪਿ ਚੇਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਨ ਹਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਆਘਾਤੋ ਵਾ ਵੇਰੰ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ। ਨ ਥੇਰੋ – ''ਤਸ੍ਸਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਮਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹਿ ਥੇਰੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਸੇਕ੍ਖਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤੋ , ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵੇ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋਵ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾਤਿ ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਯਾਚਿ।

ਪੁਨ ਵਿਤਣ੍ਡਵਾਦੀ ਆਹ – ''ਸਙ੍ਘੇ ਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਪੂਜਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਙ੍ਘੋ ਚਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਘਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੋ ਵਾਤਿ। ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਜਾਨਾਸਿ ਪਨ ਤ੍ਵੰ ਕਤਿ ਸਰਣਾਨਿ, ਕਤਿ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦਾ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਤੀਣੀਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ, ਤਤੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ਤਵ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਙ੍ਘਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਚ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪) ਏਵੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪਿ ਨ ਰੁਹਤਿ। ਤਤੋ ਤ੍ਵੰ ਨੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਸਿ, ਨ ਗਿਹਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਪਵਾਰਣਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਙ੍ਘਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਕੁਪ੍ਪਾਨਿ ਭਵੇਯ੍ਯੁੰ, ਨ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਤੰ ''ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਘਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ।

੩੭੭. ਆਪਾਦਿਕਾਤਿ ਸੰਵਡ੍ਢਿਕਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇਸੁ ਹਤ੍ਥਪਾਦਕਿਚ੍ਚੰ ਅਸਾਧੇਨ੍ਤੇਸੁ ਹਤ੍ਥੇ ਚ ਪਾਦੇ ਚ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੋਸਿਕਾ**ਤਿ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੋਸੇਸਿ। **ਥਞ੍ਞੰ ਪਾਯੇਸੀ**ਤਿ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰੋ ਕਿਰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਤੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਦਹਰੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਜਾਤੇ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤੰ ਧਾਤੀਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਾਤਿਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧਯਮਾਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਞ੍ਞੰ ਪਾਯੇਸਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਥੇਰੋ ਏਵਮਾਹ। ਇਤਿ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਬਹੂਪਕਾਰਤੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਬਹੂਪਕਾਰਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਭਗਵਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਭਗਵਨ੍ਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਨ੍ਧਾਯ।

੩੭੮. ਅਥ ਭਗਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਉਪਕਾਰੇਸੁ ਅਤਿਰੇਕਤਰੰ ਅਨੁਮੋਦਨ੍ਤੋ **ਏਵਮੇਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯੰ ਹਾਨਨ੍ਦ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਯੰ ਆਚਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਗਮ੍ਮ। **ਇਮਸ੍ਸਾਨਨ੍ਦ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ

ਆਚਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤੇਵ◌ਾਸਿਕਪੁਗ੍ਗਲੇਨ। **ਨ ਸੁਪ੍ਪਟਿਕਾਰਂ ਵਦਾਮੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪਕਾਰਂ ਨ ਸੁਕਰਂ ਵਦਾਮਿ, ਅਭਿਵ◌ਾਦਨਾਦੀਸੁ ਆਚਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਅਭਿਵ◌ਾਦਨਕਰਣਂ **ਅਭਿਵ◌ਾਦਨਂ** ਨਾਮ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਵ◌ਾ ਦਿਸਾਭਾਗੇ ਆਚਰਿਯੋ ਵਸਤਿ, ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਵ◌ਾ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਤਦਭਿਮੁਖੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਚਰਿਯਂ ਪਨ ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਕਰਣਂ **ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਂ** ਨਾਮ। ਆਚਰਿਯਂ ਪਨ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸੀਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਚਰਿਯਂ ਨਮਸ੍ਸਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਵ◌ਾ ਦਿਸਾਭਾਗੇ ਸੋ ਵਸਤਿ, ਤਦਭਿਮੁਖੋਪਿ ਤਥੇਵ ਨਮਸ੍ਸਤਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਠਿਤੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਪਿ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਨਮਸ੍ਸਤਿਯੇਵ◌ਾਤਿ ਇਦਂ **ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਅਨੁਚ੍ਛਵ◌ਿਕਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਨ ਕਰਣਂ **ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਚੀਵਰਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਨ ਯਂ ਵ◌ਾ ਤਂ ਵ◌ਾ ਦੇਤਿ, ਮਹਗ੍ਘਂ ਸਤਮੂਲਿਕਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਮੂਲਿਕਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮੂਲਿਕਮ੍ਪਿ ਦੇਤਿਯੇਵ । ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕਿਂ ਬਹੁਨਾ, ਚਤੂਹਿ ਪਣੀਤਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲਨ੍ਤਰਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਿਨੇਰੁਪਬ੍ਬਤੇਨ ਕੂਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵ◌ਿਕਂ ਕਿਰਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿਯੇਵ।

੩੭੯. ਚੁਦ੍ਦਸ ਖੋ ਪਨਿਮਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਭਿ? ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵ◌ਾ''ਤਿ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਦਕ੍ਖਿਣਂਯੇਵ ਸਮਾਦਪੇਤਿ, ਚੁਦ੍ਦਸਸੁ ਚ ਠਾਨੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। **ਅਯਂ ਪਠਮਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਗੁਣਵਸੇਨਪਿ ਪਠਮਾ ਜੇਟ੍ਠਕਵਸੇਨਪਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਠਮਾ ਅਗ੍ਗਾ ਜੇਟ੍ਠਿਕਾ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਪਮਾਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਾਪਿ ਪਰਮਦਕ੍ਖਿਣਾਯੇਵ, ਸੇਸਾ ਪਰਮਦਕ੍ਖਿਣਭਾਵ◌ਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। **ਬਾਹਿਰਕੇ ਕਾਮੇਸੁ ਵ◌ੀਤਰਾਗੇ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਦਿਕਿਰਿਯਵ◌ਾਦਿਮ੍ਹਿ ਲੋਕਿਯਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞੇ। **ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੀਲਵਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੀਲਵ◌ਾ ਨਾਮ ਗੋਸੀਲਧਾਤੁਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਸਠੋ ਅਮਾਯਾਵ◌ੀ ਪਰਂ ਅਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਕਸਿਯਾ ਵ◌ਾ ਵਣਿਜ੍ਜਾਯ ਵ◌ਾ ਜੀਵ◌ਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤਾ। **ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸੀਲੇ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਨਾਮ ਕੇਵਟ੍ਟਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਾਦਯੋ ਪਰਂ ਪੀਲ਼ਾਯ ਜੀਵ◌ਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤਾ।

ਇਦਾਨਿ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਵ◌ਿਪਾਕਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ **ਤਤ੍ਰਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇ**ਤਿ ਯਂ ਗੁਣਵਸੇਨ ਉਪਕਾਰਵਸੇਨ ਪੋਸਨਤ੍ਥਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਇਦਂ ਨ ਗਹਿਤਂ। ਯਮ੍ਪਿ ਆਲੋਪਅਡ੍ਢਆਲੋਪਮਤ੍ਤਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਗਹਿਤਂ। ਯਂ ਪਨ ਸੁਨਖਸੂਕਰਕੁਕ੍ਕੁਟਕਾਕਾਦੀਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਫਲਂ ਪਟਿਕਙ੍ਖਿਤ੍ਵ◌ਾ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ''ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ''ਤਿ। **ਸਤਗੁਣਾ**ਤਿ ਸਤਾਨਿਸਂਸਾ। **ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਦਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਅਯਂ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਆਯੁਸਤਂ ਵਣ੍ਣਸਤਂ ਸੁਖਸਤਂ ਬਲਸਤਂ ਪਟਿਭਾਨਸਤਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਆਨਿਸਂਸਸਤਾਨਿ ਦੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਆਯੁਂ ਦੇਤਿ, ਵਣ੍ਣਂ, ਸੁਖਂ, ਬਲਂ, ਪਟਿਭਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਨਿਪ੍ਪਰਿਤਸਂ ਕਰੋਤਿ। ਭਵਸਤੇਪਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਤਿਸਰਣਂ ਗਤੋ ਉਪਾਸਕੋਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਮ੍ਪਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਂ। ਪਞ੍ਚਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ, ਦਸਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ, ਤਦਹੁਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ, ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ, ਆਰਦ੍ਧਵ◌ਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ, ਉਤ੍ਤਮਕੋਟਿਯਾ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗੀ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ। ਏਤਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਮਹਪ੍ਫਲਮੇਵ।

ਕਿਂ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਨ੍ਤਿ? ਆਮ ਸਕ੍ਕਾ। ਆਰਦ੍ਧਵ◌ਿਪਸ੍ਸਕੋ ਹਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵ◌ਿਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵ◌ਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮਗ੍ਗਵ◌ੁਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਦਾਨਂ ਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵ◌ਾ ਪਨੇਸ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਪਤ੍ਤੇ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਵ◌ੁਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਦਾਨਂ ਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਅਥ ਵ◌ਾ ਪਨਸ੍ਸ ਵ◌ਿਹਾਰੇ ਵ◌ਾ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਵ◌ਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕਾ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਵ◌ੁਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਦਾਨਂ ਮਗ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਸੋਣ੍ਡਿਯਂ ਉਦਕਸ੍ਸ ਵ◌ਿਯ

ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਸ੍ਸ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਾਸੁ ਤਾਸੁ ਮਹਾਨਦੀਸੁ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਚ ਉਦਕਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਸੁ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਵਸੇਨ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਥਵਿਯਾ ਖਯਮਣ੍ਡਲਮਤ੍ਤੇ ਪਦੇਸੇ ਪਂਸੁਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਪਂਸੁਨੋ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਤਾਯਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

੩੮੦. ਸਤ੍ਤ ਖੋ ਪਨਿਮਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਭਿ? ''ਸਙ੍ਘੇ ਗੋਤਮਿ ਦੇਹਿ, ਸਙ੍ਘੇ ਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਪੂਜਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਙ੍ਘੋ ਚਾ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਸਙ੍ਘੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੇ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਏਕਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੋ ਨਾਮ। **ਅਯਂ ਪਠਮਾ**ਤਿ ਇਮਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਸਮਪ੍ਪਮਾਣਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਦੁਤਿਯਦਕ੍ਖਿਣਾਦਯੋ ਪਨ ਏਤਂ ਪਰਮਦਕ੍ਖਿਣਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਤਥਾਗਤੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਤਿ? ਸਕ੍ਕਾ। ਕਥਂ? ਉਭਤੋਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਹਿ ਪਮੁਖੇ ਸਧਾਤੁਕਂ ਪਟਿਮਂ ਆਸਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਧਾਰਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਂ ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਯੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕਞ੍ਹਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਨਿ ਪਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਾ ਜਲਿਤਬ੍ਬਾ, ਸਾਟਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਾਕਾ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ**ਤਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਗੋਤ੍ਰਭੁਨੋਤਿ ਗੋਤ੍ਤਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ, ਨਾਮਮਤ੍ਤਸਮਣਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ**ਤਿ ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਨਾਮਕਾ। ਤੇ ਕਿਰ ਏਕਂ ਕਾਸਾਵਖਣ੍ਡਂ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਗੀਵਾਯ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ । ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਪਨ ਤੇਸਂ ਪੁਤ੍ਤਭਰਿਯਾ ਕਸਿਵਣਿਜ੍ਜਾਦਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਚ ਪਾਕਤਿਕਾਨੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਤੇਸੁ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸਙ੍ਘਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਙ੍ਘੋ ਹਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਪਨ ਉਪਾਸਕਾ ਤੇਸੁ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਮਾਤਿ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਤਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੇ ਸਙ੍ਘੇ ਦਿਨ੍ਨਦਕ੍ਖਿਣਾਪਿ ਗੁਣਸਙ੍ਖਾਯ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਸਙ੍ਘੇ ਦਿਨ੍ਨਦਕ੍ਖਿਣਾਪਿ ਗੁਣਸਙ੍ਖਾਯੇਵ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਙ੍ਘਗਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਹਿ ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘੇ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੋ ਦੁਕ੍ਕਰੋ ਹੋਤਿ।

ਯੋ ਹਿ ਸਙ੍ਘਗਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਏਕਂ ਥੇਰਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਥ ਸਙ੍ਘਤੋ ਸਾਮਣੇਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਸਙ੍ਘਗਤਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਥੇਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ''ਮਹਾਥੇਰੋ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਯੋ ਪਨ ਸਾਮਣੇਰਂ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਦਹਰਂ ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਾ ਬਾਲਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਘਤੋ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਮੀਤਿ ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਸਙ੍ਘਗਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਪਰਸਮੁਦ੍ਦਵਾਸਿਨੋ ਕਿਰ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਏਕੋ ਵਿਹਾਰਸਾਮਿ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ''ਸਙ੍ਘਗਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦੇਥਾਤਿ ਯਾਚਿ। ਸੋ ਏਕਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲਭਿਕ੍ਖੁਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਓਪੁਞ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਧੂਮਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੇਨ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਵਿਹਾਰਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯ ਕੁਦਾਲਕਂ ਦੇਥਾਤਿ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਤੋ, ਉਪਾਸਕੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਕੁਦਾਲਂ ਪਾਦੇਨ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਤਮੇਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਾਤੋਵ ਏਤਸ੍ਸ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰੋ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ,

ਇਦਾਨਿ ਉਪਚਾਰਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ਉਪਾਸਕੋ – ''ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੋ ਅਯ੍ਯਾ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰੋ, ਨ ਏਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਕ੍ਖਿਣਂ ਪਨ ਕੋ ਸੋਧੇਤੀਤਿ? ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਦਯੋ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਥੇਰਾ ਸੋਧੇਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਪਿਚ ਥੇਰਾ ਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ, ਥੇਰੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜ੍ਜ ਧਰਮਾਨਾ ਖੀਣਾਸਵਾ ਸੋਧੇਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਨ ਤ੍ਵੇਵਾਹਂ , ਆਨਨ੍ਦ, ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਙ੍ਘਗਤਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਏਤਰਹਿ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਨਾਗਤੇ ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਸਙ੍ਘੋ। ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਸਙ੍ਘੋ ਏਤਰਹਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਨ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੋ, ਏਤਰਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਅਨਾਗਤੇ ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨ ਤੇਨੇਵ ਸਮਯੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਸਮਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਹਿ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸਮਣੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਂ। ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕੋ ਸਕਦਾਗਾਮੀਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਙ੍ਘੇ ਚਿਤ੍ਤੀਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵੇ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੇ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਪਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਮੇਵ । ਯਂ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸੀਲਵਤੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ, ਨੋ ਤਥਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇ''ਤਿ, ਤਂ ਇਮਂ ਨਯਂ ਪਹਾਯ ''ਚਤਸ੍ਸੋ ਖੋ ਇਮਾਨਨ੍ਦ, ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੩੮੧. **ਦਾਯਕਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵੇਨ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸੁਚਿਧਮ੍ਮੋ, ਨ ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ। **ਦਾਯਕਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਮਹਾਰਾਜਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਹਿ ਜੂਜਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਾਰਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਂ ਕਮ੍ਪੇਸਿ।

ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਲ੍ਯਾਣੀਨਦੀਮੁਖਦ੍ਵਾਰਵਾਸਿਕੇਵਟ੍ਟੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਦੀਘਸੋਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ''ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਮਂ ਦੀਘਸੋਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਉਦ੍ਧਰਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਨੇਵ ਦਾਯਕਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਡ੍ਢਮਾਨਵਾਸਿਲੁਦ੍ਦਕੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਪੇਤਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸੇਵ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਅਦਾਸਿ, ਤਤਿਯਵਾਰੇ ''ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਮਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਵਿਰਵਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਸੀਲਵਨ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਤ੍ਵਾ ਪਾਪਿਤਕਾਲੇਯੇਵਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਿ।

ਦਾਯਕਤੋ ਚੇਵ **ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸਦਿਸਦਾਨਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾ ਦਾਯਕਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਨਾਮ ਛੇਕੋ ਕਸ੍ਸਕੋ ਅਸਾਰਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਮਯੇ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਪਂਸੁਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰਬੀਜਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਆਰਕ੍ਖੇ ਪਮਾਦਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਾਰਖੇਤ੍ਤਤੋ ਅਧਿਕਤਰਂ ਧਞ੍ਞਂ ਲਭਤਿ, ਏਵਂ ਸੀਲਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਫਲਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵੀਤਰਾਗੋ ਵੀਤਰਾਗੇਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵੀਤਰਾਗੋ** ਨਾਮ ਅਨਾਗਾਮੀ, ਅਰਹਾ ਪਨ ਏਕਨ੍ਤਵੀਤਰਾਗੋਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤਾ ਅਰਹਤੋ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਮੇਵ ਅਗ੍ਗਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਭਵਾਲਯਸ੍ਸ ਭਵਪਤ੍ਥਨਾਯ ਅਭਾਵਤੋ। ਨਨੁ ਖੀਣਾਸਵੋ ਦਾਨਫਲਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤੀਤਿ? ਦਾਨਫਲਂ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਾ ਖੀਣਾਸਵਸਦਿਸਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਖੀਣਾਸਵੇਨ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਨਿਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਂ ਵਾ ਅਕੁਸਲਂ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਰਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਅਗ੍ਗਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ, ਉਦਾਹੁ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਞ੍ਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਦਾਨਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਜਾਨਿਤੁਂ

ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਦਾਨਞ੍ਹਿ ਚਤੂਹਿ ਸਮ੍ਪਦਾਹਿ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਮਾ ਸਮ੍ਪਦਾ – ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਰਂ ਅਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਪੁਬ੍ਬਚੇਤਨਾਦਿਵਸੇਨ ਚੇਤਨਾਯ ਮਹਤ੍ਤਤਾ, ਖੀਣਾਸਵਭਾਵੇਨ ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਤਾ, ਤਂਦਿਵਸਂ ਨਿਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਭਾਵੇਨ ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਿਭਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੩. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨੋ**ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਗਿਲਾਨੋ ਮਰਣਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ। **ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਕਿਰ ਯਾਵ ਪਾਦਾ ਵਹਿਂਸੁ, ਤਾਵ ਦਿਵਸੇ ਸਕਿਂ ਵਾ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਖਣ੍ਡਂ ਅਕਾਸਿ। ਯਤ੍ਤਕਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਤਤ੍ਤਕਂਯੇਵ ਮਹਾਥੇਰਾਨਂ। ਸੋ ਅਜ੍ਜ ਗਮਨਪਾਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ।

੩੮੪. **ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਓਸਕ੍ਕਨ੍ਤਿ, ਤਨੁਕਾ ਭਵਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ ਓਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ, ਬਲਵਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਅਭਿਕ੍ਕਮੋਸਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਨੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪਰਿਵਾਤੇ ਜਲਿਤਗ੍ਗਿ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਯਾਵ ਉਸ੍ਮਾ ਨ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ, ਤਾਵ ਮਹਤਾਪਿ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ, ਉਸ੍ਮਾਯ ਪਨ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਾਯ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ।

੩੮੫. ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ, ਅਵਸੇਸਾ ਕਥਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਾ, ਧਮ੍ਮਕਥਮਸ੍ਸ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚਕ੍ਖੁਂ ਤੀਹਿ ਗਾਹੇਹਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਂ ਵੇਦਨਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਨ ਚਕ੍ਖੁਂ ਉਪਾਦਿਯਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਂ ਤੀਹਿ ਗਾਹੇਹਿ ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਨ ਚ ਮੇ ਚਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਪਿ ਮੇ ਚਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਨ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਯਤਨਰੂਪਂ ਕਥਿਤਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਕਾਮਭਵਰੂਪਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

੩੮੬. **ਨ ਇਧਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਂ ਵਾ ਨ ਉਪਾਦਿਯਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਪਰਿਤਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਕਥਿਤਂ। **ਨ ਪਰਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਪਰਲੋਕਾ ਨਾਮ। ਇਦਂ – ''ਅਸੁਕਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨਿਵਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਪਾਰੁਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾਯ ਪਹਾਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪਾਦਿਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਚ ਮੇ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਗਾਹੇਹਿ ਪਰਿਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਦੇਸਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨ ਨਿਟ੍ਠਪੇਸਿ।

੩੮੭. **ਓਲੀਯਸੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਬਜ੍ਝਸਿ ਅਲ੍ਲੀਯਸੀਤਿ। ਇਤਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ – ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਗਹਪਤਿ ਏਵਂ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਮਰਣਭਯਸ੍ਸ ਭਾਯਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਕੋ ਨ ਭਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਸ੍ਸ ਗਾਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਨ ਚ ਮੇ ਏਵਰੂਪੀ ਧਮ੍ਮੀਕਥਾ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਉਪਾਸਕੋ – ''ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾਪਿ ਮੇ ਏਵਰੂਪੀ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਨ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਕਿਂ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਰੂਪਿ ਸੁਖੁਮਂ ਗਮ੍ਭੀਰਕਥਂ ਨ ਕਥੇਤੀਤਿ? ਨੋ ਨ ਕਥੇਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ ਛ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਛ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਯੇ ਛ ਫਸ੍ਸਕਾਯੇ ਛ ਵੇਦਨਾਕਾਯੇ ਛ ਧਾਤੁਯੋ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪੇ ਇਧਲੋਕਞ੍ਚ ਪਰਲੋਕਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤਵਸੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਕਥਾ ਏਤੇਨ ਨ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵਦਤਿ।

ਅਪਿਚਾਯਂ ਉਪਾਸਕੋ ਦਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਦਾਨਾਭਿਰਤੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤੁਚ੍ਛਹਤ੍ਥੋ ਨ ਗਤਪੁਬ੍ਬੋ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਵਾਲਿਕਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ

ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਓਕਿਰਾਪੇਤਿ, ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਤੋ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਗਤਿਕੋ ਕਿਰੇਸ ਉਪਾਸਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਦਾਨਕਥਮੇਵ ਕਥੇਸਿ – ''ਉਪਾਸਕ, ਇਦਂ ਦਾਨਂ ਨਾਮ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ ਗਤਮਗ੍ਗੋ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਗਤਮਗ੍ਗੋ, ਮਯਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਅਨੁਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਆਦਯੋ ਮਹਾਸਾਵਕਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਦਾਨਕਥਮੇਵਸ੍ਸ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ **ਨ ਖੋ ਗਹਪਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਓਦਾਤਵਸਨਾਨਂ ਏਵਰੂਪੀ ਧਮ੍ਮੀਕਥਾ ਪਟਿਭਾਤੀ**ਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਗਹਪਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਨਾਮ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਦਾਸੀਦਾਸਪੁਤ੍ਤਭਰਿਯਾਦੀਸੁ ਤਿਬ੍ਬੋ ਆਲਯੋ ਤਿਬ੍ਬਂ ਨਿਕਨ੍ਤਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ , ਤੇਸਂ – ''ਏਤ੍ਥ ਆਲਯੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਕਥਾ ਨ ਪਟਿਭਾਤਿ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ? ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਕਿਰਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਵਿਯ ਵਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਉਯ੍ਯਾਨਵਿਮਾਨਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਮਹਤੀ ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਅਧਿਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਮਿਦਂ ਦੇਵਤ੍ਤਂ ਨਾਮ, ਇਮਾਯ ਹਿ ਮੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੋਦਮਾਨਸ੍ਸ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੋਪਿ ਸਿਯਾ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਮ ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਅਥ ਖੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਇਸਿਸਙ੍ਘਨਿਸੇਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਨਿਸੇਵਿਤਂ। ਏਵਂ ਪਠਮਗਾਥਾਯ ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਜ੍ਜਾ ਚਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਚੇਤਨਾ। **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ। **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਸਮਾਧਿਪਕ੍ਖਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ। **ਸੀਲਂ ਜੀਵਿਤਮੁਤ੍ਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਂ ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ। **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਵਾਯਾਮਸਤਿਸਮਾਧਯੋ। **ਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਚਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਜੀਵਾ। **ਜੀਵਿਤਮੁਤ੍ਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਂ ਨਾਮ ਉਤ੍ਤਮਂ। **ਏਤੇਨ ਮਚ੍ਚਾ ਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਨ ਗੋਤ੍ਤਧਨੇਹਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਯੋਨਿਸੋ ਵਿਚਿਨੇ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯੇਨ ਸਮਾਧਿਪਕ੍ਖਿਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਚਿਨੇਯ੍ਯ। **ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ । ਅਥ ਵਾ **ਯੋਨਿਸੋ ਵਿਚਿਨੇ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਧਮ੍ਮਂ ਵਿਚਿਨੇਯ੍ਯ। **ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋਵ**ਾਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋਵ**ਾਤਿ ਅਵਧਾਰਣਵਚਨਂ। ਏਤੇਹਿ ਪਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋਵ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਵਦਤਿ। **ਉਪਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਉਪਸਮੇਨ। **ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਤੋ। ਯੋ ਕੋਚਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸੋ ਏਤਾਵਪਰਮੋ ਸਿਯਾ, ਨ ਥੇਰੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਛਨ੍ਨੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੯. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਛਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਥੇਰੋ, ਨ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ। **ਗਿਲਾਨਪੁਚ੍ਛਕਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਸਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਹਾਰਕਸਤ੍ਥਂ। **ਨਾਵਕਙ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਇਚ੍ਛਾਮਿ।

੩੯੦. **ਅਨੁਪਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਂ।

੩੯੧. **ਏਤਂ ਮਮਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਗਾਹਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਨਿਰੋਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਖਯਵਯਂ ਞਤ੍ਵਾ। **ਨੇਤਂ ਮਮ ਨੇਸੋਹਮਸ੍ਮਿ ਨ ਮੇਸੋ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ।

੩੯੩. **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਵੇਦਨਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਾਮੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਆਯਸ੍ਮਾ, ਤੇਨ ਇਦਮ੍ਪਿ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਨਿਚ੍ਚਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ। **ਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ। **ਚਲਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ, ਕਿਲੇਸਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਤੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਤਿ। **ਨਤਿਯਾ ਅਸਤੀ**ਤਿ ਭਵਤ੍ਥਾਯ ਆਲਯਨਿਕਨ੍ਤਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਸਤਿ। **ਆਗਤਿਗਤਿ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਆਗਤਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਚੁਤਿਵਸੇਨ ਗਮਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਚੁਤੂਪਪਾਤੋ**ਤਿ ਚਵਨਵਸੇਨ ਚੁਤਿ, ਉਪਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਉਪਪਾਤੋ। **ਨੇਵਿਧ ਨ ਹੁਰਂ ਨ ਉਭਯਮਨ੍ਤਰੇਨਾ**ਤਿ ਨਯਿਧ ਲੋਕੇ, ਨ ਪਰਲੋਕੇ, ਨ ਉਭਯਤ੍ਥ ਹੋਤਿ। **ਏਸੇਵਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਕਿਲੇਸਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਯਮੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਅਯਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਰਿਵਟੁਮਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇ ਪਨ ''ਨ ਉਭਯਮਨ੍ਤਰੇਨਾ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਭਵਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਉਤ੍ਤਰਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੩੯੪. **ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰੇਸੀ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਹਾਰਕਂ ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿ, ਕਣ੍ਠਨਾਲਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮਰਣਭਯਂ ਓਕ੍ਕਮਿ, ਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਂਵਿਗ੍ਗੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਮਸੀਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। **ਸਮ੍ਮੁਖਾਯੇਵ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜਤਾ ਬਜਾਕਤਾ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਦਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਬਜਾਕਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਏਤੇਨ ਪਨ ਬਜਾਕਰਣੇਨ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਤਮੇਵ ਬਜਾਕਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। **ਉਪਵਜ੍ਜਕੁਲਾਨੀ**ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਕੁਲਾਨਿ। ਇਮਿਨਾ ਥੇਰੋ, – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਸੁ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਸੁ ਚ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਸੁ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਕੁਲੇਸੁ ਸਂਸਗ੍ਗਾਭਾਵਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ **ਹੋਨ੍ਤਿ ਹੇਤੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਠਾਨੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੁਲੇਸੁ ਅਸਂਸਟ੍ਠਭਾਵੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਛਨ੍ਨੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਪੁਣ੍ਣੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੫. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਣ੍ਣੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ**ਤਿ ਏਕੀਭਾਵਾ। **ਤਂ ਚੇ**ਤਿ ਤਂ ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚੇਵ ਰੂਪਞ੍ਚ। **ਨਨ੍ਦੀਸਮੁਦਯਾ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਨਨ੍ਦਿਯਾ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਮੋਧਾਨੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮੋਧਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਟ੍ਟਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਦੁਤਿਯਨਯੇ ਨਿਰੋਧੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। **ਇਮਿਨਾ ਚ ਤ੍ਵਂ ਪੁਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਦੇਸਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰਂ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਾਪੇਤੁਂ **ਇਮਿਨਾ ਚ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੩੯੬. **ਚਣ੍ਡਾ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠਾ ਕਿਬ੍ਬਿਸਾ। **ਫਰੁਸਾ**ਤਿ ਕਕ੍ਖਲਾ। **ਅਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਭਾਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਤ੍ਵਂ, ਇਦਞ੍ਚ ਇਦਞ੍ਚ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਤਜ੍ਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਏਵਮੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤ੍ਥ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਦਣ੍ਡੇਨਾਤਿ ਚਤੁਹਤ੍ਥੇਨ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਘਟਿਕਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਵਾ। **ਸਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਏਕਤੋਧਾਰਾਦਿਨਾ। **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਹਾਰਕਂ ਸਤ੍ਥਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਥੇਰੋ ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਅਸੁਭਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਪਰਿਯੇਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਦਮੂਪਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਦਮੋ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਾਦੀਨਂ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। ''ਸਚ੍ਚੇਨ ਦਨ੍ਤੋ ਦਮਸਾ ਉਪੇਤੋ, ਵੇਦਨ੍ਤਗੂ ਵੁਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੫; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੪੬੭) ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ ਦਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ''ਯਦਿ ਸਚ੍ਚਾ ਦਮਾ ਚਾਗਾ, ਖਨ੍ਤ੍ਯਾ ਭਿਯ੍ਯੋਧ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੬; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੯੧) ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ ਦਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ''ਦਾਨੇਨ ਦਮੇਨ ਸਂਯਮੇਨ ਸਚ੍ਚਵਜ੍ਜੇਨਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੬; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੨੬) ਏਤ੍ਥ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਦਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਖਨ੍ਤਿ ਦਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਉਪਸਮੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ।

੩੯੭. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਪੁਣ੍ਣੋਤਿ ਕੋ ਪਨੇਸ ਪੁਣ੍ਣੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸੀਤਿ । ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਵਾਸਿਕੋ ਏਵ ਏਸੋ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਨ ਅਸਪ੍ਪਾਯਵਿਹਾਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਰਟ੍ਠੇ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾਣਿਜਕਗਾਮੇ ਏਤੇ ਦ੍ਵੇ ਭਾਤਰੋ। ਤੇਸੁ ਕਦਾਚਿ ਜੇਟ੍ਠੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ ਆਹਰਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਕਨਿਟ੍ਠੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਮਯੇ ਕਨਿਟ੍ਠਂ ਘਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਨਾਤਿਦੂਰੇ ਸਕਟਸਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਪਰਿਜਨਪਰਿਵੁਤੋ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਸੁਦ੍ਧੁਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਯੇਨ ਸਙ੍ਘੋ, ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਾ ਤਪ੍ਪੋਣਾ ਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਇਮੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਕਮਨੁਸ੍ਸਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਅਯ੍ਯੋ ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਰਤਨਾਨਿ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ, ਇਚ੍ਚੇਸ ਮਹਾਜਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਚਨਂ ਛਵਿਚਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਆਹਚ੍ਚ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਜਨਪਰਿਵੁਤੋ ਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਅਥ ਤਥਾਗਤੇਨ ਕਾਲਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ – ''ਇਮਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪਰਾਯਣੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਜਨਪਦੋ ਮਯ੍ਹਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਸੀਹਨਾਦੇ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਪੁਣ੍ਣੋ...ਪੇ॰... ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ।

ਕਤ੍ਥ ਪਨਾਯਂ ਵਿਹਾਸੀਤਿ? ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਹਾਸਿ, ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਰਟ੍ਠਂ ਤਾਵ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ **ਅਜ੍ਜੁਹਤ੍ਥਪਬ੍ਬਤੇ** ਨਾਮ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਵਸਥਾ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਾਪੇਸਿ।

ਤਤੋ **ਸਮੁਦ੍ਦਗਿਰਿਵਿਹਾਰਂ** ਨਾਮ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਯਕਨ੍ਤਪਾਸਾਣੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਚਙ੍ਕਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਕੋਚਿ ਚਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮੁਦ੍ਦਵੀਚਿਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਯਕਨ੍ਤਪਾਸਾਣੇਸੁ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋਨਂ –

‘‘ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਤੋ **ਮਾਤੁਲਗਿਰਿਂ** ਨਾਮ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਕੁਣਸਙ੍ਘੋ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨੋ, ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦਿਵਾ ਚ ਸਦ੍ਦੋ ਏਕਾਬਦ੍ਧੋਵ ਹੋਤਿ, ਥੇਰੋ ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਅਫਾਸੁਕਨ੍ਤਿ ਤਤੋ **ਮਕੁਲਕਾਰਾਮਵਿਹਾਰਂ** ਨਾਮ ਗਤੋ। ਸੋ ਵਾਣਿਜਗਾਮਸ੍ਸ ਨਾਤਿਦੂਰੋ ਨਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੋ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ। ਥੇਰੋ ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਫਾਸੁਕਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਨਾਦੀਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ। ਏਵਂ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਹਾਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਞ੍ਚ ਵਾਣਿਜਸਤਾਨਿ ਪਰਸਮੁਦ੍ਦਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ ਨਾਵਾਯ ਭਣ੍ਡਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਨਾਵਾਰੋਹਨਦਿਵਸੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਥੇਰਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ, – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ ਅਨੇਕਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਮ੍ਹੇ ਆਵਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਾਵਂ ਆਰੁਹਿ। ਨਾਵਾ ਉਤ੍ਤਮਜਵੇਨ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੀਪਕਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਾਤਰਾਸਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਦੀਪਕੇ ਓਤਿਣ੍ਣਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਨ੍ਦਨਵਨਮੇਵ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਵਾਸਿਯਾ ਰੁਕ੍ਖਂ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭੋ ਮਯਂ ਲਾਭਤ੍ਥਾਯ ਪਰਸਮੁਦ੍ਦਂ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਇਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿ ਲਾਭੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾ ਘਟਿਕਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਹਾਰੇਤਬ੍ਬਕਯੁਤ੍ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਸ੍ਸ ਪੂਰੇਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਚਨ੍ਦਨਵਨੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਮੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਚਨ੍ਦਨਵਨਂ ਨਾਸਿਤਂ, ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮ ਨੇ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਧੇਵ ਘਾਤਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਂ ਵਨਂ ਏਕਂ ਕੁਣਪਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਨੇਸਂ ਨਾਵਂ ਓਸੀਦੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਥ ਤੇਸਂ ਨਾਵਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਗਤਕਾਲੇਯੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦਿਕਂ ਉਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਤੇ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਯਾਨਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਦਸ੍ਸਯਿਂਸੁ। ਭੀਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਤਾ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਚੂਲ਼ਪੁਣ੍ਣਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਤਾ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਬ੍ਯਸਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯ੍ਯੋ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੋ ਏਤੀ’’ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਉਪ੍ਪਾਦਿਕਂ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਿ। ਥੇਰੋ ਮਾ ਭਾਯਥਾਤਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਨਾਵਂ ਫਲੇ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤੇਸਂ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਵਾਣਿਜਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਥ ਥੇਰਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਚਮਾਤੁਗਾਮਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਂ ਪਟਿਵੇਦੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਨਾਵਾਯ ਭਣ੍ਡਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਏਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ – ‘‘ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਥੇਰੋ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਵਿਸੁਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ ਕਰੋਥ, ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਤੇ ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਤੇਨ ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਕਿਰ ਆਰਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਭੋਗਂ ਅਕਾਸਿ। ਆਰਕ੍ਖਮਨੁਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਓਭਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਉਪਾਸਕਾ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਸਮ੍ਭਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਕਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਥਾ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਵਾਣਿਜਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ, ਤੇਸਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਗਤੋ।

ਭਗਵਾਪਿ ਆਨਨ੍ਦਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ , – ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਸ੍ਵੇ ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤੇ ਵਾਣਿਜਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਤ੍ਵਂ ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਲਾਕਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨਭਚਾਰਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਲਾਕਂ

ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂਤਿ ਆਹ। ਤਂਦਿਵਸਂ ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਵਾਣਿਜਗਾਮਵਾਸਿਨੋਪਿ ''ਸ੍ਵੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਗ੍ਗਂ ਸਜ੍ਜਯਿਂਸੁ। ਭਗਵਾ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਸਨਂ ਉਣ੍ਹਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਕਿਂ ਇਦਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਗਮਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਾਤ ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਾ ਤਿਮਤ੍ਤਾਨਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਾਚਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਞ੍ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਮਤ੍ਥਕੇ ਗਮਨਸਜ੍ਜਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਭਗਵਤੋ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਚਤੁਮੁਖਂ ਅਹੋਸਿ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਦ੍ਵਿਮੁਖਾਨਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਏਕਮੁਖਾਨਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪਿਤਕੂਟਾਗਾਰੇਸੁ ਧੁਰਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿਪਿ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕਂ ਤੁਚ੍ਛਕੂਟਾਗਾਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚਪਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧਪਬ੍ਬਤਂ ਨਾਮ ਪਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਆਕਾਸੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਤੇ ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਤਾਪਸੋ ਮਹਾਜਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਤਿ। ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਚਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਚਾਟਿਯਂ ਪਦੀਪੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਜਲਤਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਮਸ੍ਸ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤਾਪਸੋ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਮਗ੍ਗੇਨੇਵਾਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਆਗਤਾ। ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਭਗਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਗਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਾਣਿਜਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਾਨਿ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਵਾਣਿਜਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਮਕੁਲਕਾਰਾਮਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਦਰਥਂ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਿ, ਤਾਵ ਪਾਤਰਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਬਹੁਂ ਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ ਆਦਾਯ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਆਰਾਮਂ ਪਚ੍ਚਾਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨਮੋਕ੍ਖੋ ਜਾਤੋ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਕੋਲਾਹਲਂ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਂ ਕਤਿਪਾਹਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿ, ਅਰੁਣਂ ਪਨ ਮਹਾਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂਯੇਵ ਉਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਿਪਾਹਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਇਧੇਵ ਵਸਾਹੀ''ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਮ੍ਮਦਾਨਦੀ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਤੀਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਨਮ੍ਮਦਾਨਾਗਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਗਭਵਨਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਭਵਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸੋ – ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿ, ਭਗਵਾ ਨਮ੍ਮਦਾਨਦੀਤੀਰੇ ਪਦਚੇਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਂ ਵੀਚੀਸੁ ਆਗਤਾਸੁ ਪਿਧੀਯਤਿ, ਗਤਾਸੁ ਵਿਵਰੀਯਤਿ, ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧਪਬ੍ਬਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧਂ ਆਹ – ''ਤਯਾ ਮਹਾਜਨੋ ਅਪਾਯਮਗ੍ਗੇ ਓਤਾਰਿਤੋ, ਤ੍ਵਂ ਇਧੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇਸਂ ਲਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਗ੍ਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਯਾਚਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਘਨਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਅਲ੍ਲਮਤ੍ਤਿਕਪਿਣ੍ਡਮ੍ਹਿ ਲਞ੍ਛਨਂ ਵਿਯ ਪਦਚੇਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਤਤੋ ਜੇਤਵਨਮੇਵ ਗਤੋ। ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਤੇਨੇਵਨ੍ਤਰਵਸ੍ਸੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਸਰੀਰਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹੂਨਿ ਗਨ੍ਧਕਟ੍ਠਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਆਦਾਯ ਚੇਤਿਯਂ ਅਕਾਸਿ। **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਲ਼ਾਹਨੇ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਪੁਣ੍ਣੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਨਨ੍ਦਕੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੮. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਨ੍ਦਕੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਯਾਚਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੰ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਾਰੰ ਅਕਾਸਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਵਾਰੇਨ। **ਨ ਇਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਦੂਰੰ ਗਾਮੰ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਵਾ ਆਰਭਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਪਞ੍ਚੋ''ਤਿ ਵਦਾਪੇਸਿ। ਇਮੰ ਪਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਓਵਾਦੰ ਭਗਵਾ ਨਨ੍ਦਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਕਾਰਣਾ ਅਕਾਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਇਮਾਸਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗੰ ਹੋਤਿ ਪਸੀਦਤਿ। ਤੇਨ ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਕਾਮਾ, ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੋਤੁਕਾਮਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ – ''ਨਨ੍ਦਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਓਵਾਦੰ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾਰੇਨ ਓਵਾਦੰ ਅਕਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? ਤਾ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਰੋਧਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਥੇਰੋ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣੇਨ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਞਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮੰ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਉਪਮਾਯੋ ਚ ਕਾਰਣਾਨਿ ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥਯਮਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਲਾਭੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੰ ਕਾਰਣੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ 'ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦਕੋ ਯਾਵਜ੍ਜਦਿਵਸਾ ਓਰੋਧੇ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਸੋਭਤਾਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਓਰੋਧਪਰਿਵੁਤੋ'ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੰ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਇਮਾਸਞ੍ਚ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਦੇਸਨਾ ਸਪ੍ਪਾਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨਨ੍ਦਕੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ**।

ਤਾਸੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਸ੍ਸ ਓਰੋਧਭਾਵਜਾਨਨਤ੍ਥੰ ਇਦੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਪਞ੍ਚ ਦਾਸਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਦਾਸਿਸਤਾਨਿ ਚਾਤਿ ਜਙ੍ਘਸਹਸ੍ਸੰ ਏਕਤੋਵ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਸਿ। ਅਯੰ ਨਨ੍ਦਕਤ੍ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੋ ਹੋਤਿ , ਗੋਤਮੀ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ। ਸਾ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਅਹੋਸਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਬ੍ਯਤ੍ਤਾ। ਜਙ੍ਘਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੰ ਏਕਤੋ ਕਰੋਤਿ। ਅਥ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਨਨ੍ਦਮੂਲਕਪਬ੍ਭਾਰਤੋ ਇਸਿਪਤਨੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕੁਟਿਯਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਯਾਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਕੁਟੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੇਸੰ ਆਗਤਕਾਰਣੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਹ।

ਅਥ ਤੇ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਕੁਟੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਟੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖੰ ਪਿਧਾਯ – ''ਅਯ੍ਯਾ ਨਗਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕੁਟਿਯਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਯਾਚਿਤੁੰ ਆਗਮਿਮ੍ਹਾਤਿ। ਲਦ੍ਧੰ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਨ ਲਦ੍ਧੰ ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ? ਕਿੰ ਪਨੇਸਾ ਕੁਟਿ ਇਸ੍ਸਰੇਹੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਦੁਗ੍ਗਤੇਹਿਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ। ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਕ੍ਕਾਤਿ? ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ। ਸ੍ਵੇ ਮਯ੍ਹੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੁਟੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਤਿਤ੍ਥਮਗ੍ਗੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ ਅਵਸੇਸਦਾਸਿਯੋ ''ਏਤ੍ਥੇਵ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਸੰ ਆਗਤਕਾਲੇ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ ਕਿੰ ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਸਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਉਦਾਹੁ ਦਾਸਭਾਵਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁੰ ਇਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ? ਅਜ੍ਜੇਵ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਮਿਚ੍ਛਾਮ ਅਯ੍ਯੇਤਿ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਮਯਾ ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਏਕਦਿਵਸੰ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਦਾਪੇਥਾਤਿ। ਤਾ ਸਾਧੂਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯੰ ਅਟਵਿਤੋ ਆਗਤਕਾਲੇ ਸਾਮਿਕਾਨੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਤੇ ਸਾਧੂਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿੰਸੁ।

ਅਥ ਨੇ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਸ੍ਵੇ ਤਾਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਦੇਥਾਤਿ ਆਨਿਸੰਸੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯੇਪਿ ਨ ਕਾਤੁਕਾਮਾ, ਤੇ ਗਾਲ੍ਹੇਨ ਓਵਾਦੇਨ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਭਤ੍ਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਦਾਸਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ਤਾਵਦੇਵ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤੰ ਸਤੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਕੁਟਿੰ ਏਕੇਕਚਙ੍ਕਮਨਾਦਿਪਰਿਵਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਭਾਜਨਾਦੀਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਤੇਮਾਸੰ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾਰਭਿਕ੍ਖੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁੰ। ਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰਦਿਵਸੇ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਸਕਗੇਹਤੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। ਏਵੰ ਤੇਮਾਸੰ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਏਕੇਕੰ ਦਾਸੰ ਏਕੇਕੰ ਸਾਟਕੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਪਞ੍ਚ ਥੂਲਸਾਟਕਸਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ। ਤਾਨਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ

ਪਞ੍ਞਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਤਿਚੀਵਰਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਯਥਾਫਾਸੁਕੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਤਮ੍ਪਿ ਜਙ੍ਘਸਹਸ੍ਸੰ ਏਕਤੋ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਸਤਾਨਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਤੇਸੰ ਪਞ੍ਞਾਨੰ ਪੁਰਿਸਸਤਾਨੰ ਗੇਹੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹੇ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸਪੁਤ੍ਤੋ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਤਾਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਦੇਵਕਞ੍ਞਾ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਗੇਹੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਏਤੇਨ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸੰਸਰਨ੍ਤਿਯੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਕੋਲਿਯਨਗਰੇ ਦੇਵਦਹਨਗਰੇ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ।

ਨਨ੍ਦਕਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸਿਧੀਤਾ ਵਯੰ ਆਗਮ੍ਮ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ, ਇਤਰਾਪਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਘਰੰ ਗਤਾ। ਤਾਸੰ ਸਾਮਿਕਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ ਉਦਕਚੁਮ੍ਬਟਕਲਹੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਰਾਜਧੀਤਰੋ ਤੇਸੰ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਤ੍ਥੰ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸੁੰ। ਤੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੇ ਭਗਵਾ ਕੁਣਾਲਦਹੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮਯਦਿਵਸੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤਾਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਰਾਜਧੀਤਰੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿੰਸੁ। ਅਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦਕੋ ਏਤ੍ਤਾਵ ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋਤਿ ਏਵਮੇਤੰ ਵਤ੍ਥੁ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੰ।

ਰਾਜਕਾਰਾਮੋਤਿ ਪਸੇਨਦਿਨਾ ਕਾਰਿਤੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੇ ਥੂਪਾਰਾਮਸਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਵਿਹਾਰੋ।

੩੯੯. ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਯਾਥਾਵਸਰਸਤੋ ਦਿਟ੍ਠੰ।

੪੦੧. ਤਜ੍ਜੰ ਤਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਤੰਸਭਾਵੰ ਤੰਸਭਾਵੰ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਤੰ ਤੰ ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਾ ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

੪੦੨. ਪਗੇਵਸ੍ਸ ਛਾਯਾਤਿ ਮੂਲਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਛਾਯਾ ਪਠਮਤਰੰਯੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਾ।

੪੧੩. ਅਨੁਪਹਚ੍ਚਾਤਿ ਅਨੁਪਹਨਿਤ੍ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਮੰਸੰ ਪਿਣ੍ਡੰ ਪਿਣ੍ਡੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮੰ ਅਲ੍ਲਿਯਾਪੇਨ੍ਤੋ ਮੰਸਕਾਯੰ ਉਪਹਨਤਿ ਨਾਮ। ਚਮ੍ਮੰ ਬਦ੍ਧੰ ਬਦ੍ਧੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮੰਸੇ ਅਲ੍ਲਿਯਾਪੇਨ੍ਤੋ ਮੰਸਕਾਯੰ ਉਪਹਨਤਿ ਨਾਮ। ਏਵੰ ਅਕਤ੍ਵਾ। **ਵਿਲਿਮੰਸੰ ਨ੍ਹਾਰੁਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਚਮ੍ਮੇ ਲਗ੍ਗਵਿਲੀਪਨਮੰਸਮੇਵ। **ਅਨ੍ਤਰਾਕਿਲੇਸਸੰਯੋਜਨਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਅਨ੍ਤਰਕਿਲੇਸਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੪੧੪. ਸਤ੍ਤ ਖੋ ਪਨਿਮੇਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹਾਤਿ? ਯਾ ਹਿ ਏਸਾ ਪਞ੍ਞਾ ਕਿਲੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਨ ਏਕਿਕਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਕੁਠਾਰੀ ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਛੇਜ੍ਜੰ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਜ੍ਜੰ ਵਾਯਾਮੰ ਪਟਿਚ੍ਚੇਵ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਏਵੰ ਨ ਵਿਨਾ ਛਹਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਹਿ ਪਞ੍ਞਾ ਕਿਲੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤਯਾ ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ, ਛ ਬਾਹਿਰਾਨਿ , ਛ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਯੇ, ਦੀਪੋਪਮੰ, ਰੁਕ੍ਖੋਪਮੰ, ਗਾਵੂਪਮਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਹਿ ਆਸਵਕ੍ਖਯੇਨ ਦੇਸਨਾ ਨਿਟ੍ਠਪਿਤਾ, ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤ੍ਵੰ ਸ੍ਵੇਪਿ ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤੇਨੇਵ ਓਵਾਦੇਨ ਓਵਦੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ।

੪੧੫. ਸਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਤਿ ਯਾ ਸਾ ਗੁਣੇਹਿ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ, ਸਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ। ਸੇਸਾ ਪਨ ਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਨਿਯੋ ਚ ਖੀਣਾਸਵਾ ਚ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਕਥੰ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਤਿ। ਅਜ੍ਝਾਸਯਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ। ਯਸ੍ਸਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਏਵਮਹੋਸਿ – ''ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਨਨ੍ਦਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਆਸਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿ। ਯਸ੍ਸਾ ਅਹੋਸਿ ''ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੰ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਅਰਹਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ ''ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਚੇਵ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਚਾ''ਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਨਨ੍ਦਕੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੬. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨੀਯਾ**ਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਪਾਚੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨੀਯਾ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ। ਤੇ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦੀਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਾਰਣਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਸਦ੍ਧੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਕੁਸੀਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤੀ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ । ਅਸਮਾਹਿਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ ਸਮਾਹਿਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ ਪਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਪਨ੍ਨਰਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੮੫)।

ਅਪਰੇਪਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨੀਯਾ – ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਦੁਕ੍ਖਸਞ੍ਞਾ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਅਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ, ਪਹਾਨਸਞ੍ਞਾ, ਵਿਰਾਗਸਞ੍ਞਾਤਿ, ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਾ ਸਞ੍ਞਾ, ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥਿਤਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚਧਮ੍ਮਾਤਿ। ਕਾਯ ਪਨ ਵੇਲਾਯ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸੀਤਿ। ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੪੧੯. ਅਨੇਕਾਨਂ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਰਾਹੁਲੇਨ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਾਲਿਤਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪਿਤਦੇਵਤਾਯੇਵ। ਤਾਸੁ ਪਨ ਕਾਚਿ ਭੂਮਟ੍ਠਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਕਾਚਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਕਾ, ਕਾਚਿ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ, ਕਾਚਿ ਦੇਵਲੋਕੇ, ਕਾਚਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਾ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨ੍ਧਵਨਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਲਿਓਵਾਦ- (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੬੯) ਦੀਘਨਖਸੁਤ੍ਤੇਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੬) ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਯੁਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੫) ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਕਾਚਿ ਦੇਵਤਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਕਾਚਿ ਸਕਦਾਗਾਮੀ, ਅਨਾਗਾਮੀ, ਖੀਣਾਸਵਾ। ਤਾਸਞ੍ਚ ਪਨ ਦੇਵਤਾਨਂ ਏਤ੍ਤਕਾਤਿ ਗਣਨਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਛਛਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੦. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਛਛਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਭਦ੍ਦਕਂ ਨਿਦ੍ਦੋਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ। ਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਅਰਿਯਵਂਸਂ ਨਵਹਿ, ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤ੍ਤਹਿ, ਮਹਾਅਸ੍ਸਪੁਰਂ ਸਤ੍ਤਹਿਯੇਵ ਪਦੇਹਿ ਥੋਮੇਸਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਥੋਮੇਸਿ।

ਵੇ**ਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਮਨਾਯਤਨੇਨ ਤੇਭੂਮਕਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾ ਚ, ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਿ ਸੇਸਂ ਬਾਵੀਸਤਿਵਿਧਂ ਲੋਕਿਯਵਿਪਾਕਚਿਤ੍ਤਂ।

ਫਸ੍ਸᩅੇਦਨਾ ਯਥਾᩅੁਤ੍ਤᩅਿਪਾਕᩅਿਞ੍ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾᩅ। **ਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ᩅਿਪਾਕᩅੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਜᩅਨਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤਣ੍ਹਾ।

੪੨੨. ਚਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਥਿਤਾਨਞ੍ਹਿ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ਅਨਤ੍ਤਭਾᩅਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਅਯੰ ਦੇਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਤਤ੍ਥ **ਨ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। **ᩅੇਤੀ**ਤਿ ᩅਿਗਚ੍ਛਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

੪੨੪. ਅਯੰ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਦੇਸਨਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਗਾਹਾਨੰ ᩅਸੇਨ ᩅਟ੍ਟੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮੁਦਯੋਤਿ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ᩅਸੇਨ ᩅਟ੍ਟੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਨ੍ਤਿਪਿ ᩅਦਨ੍ਤਿਯੇᩅ। **ਏਤੰ ਮਮਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਗਾਹਾᩅ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਗਾਹਤ੍ਤਯᩅਸੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ।

ਏᩅੰ ᩅਟ੍ਟੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ᩅਾ ਇਦਾਨਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਗਾਹਾਨੰ ਪਟਿਪਕ੍ਖᩅਸੇਨ, ਨਿਰੋਧੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਇਮੇਸੰ ᩅਾ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ᩅਸੇਨ ᩅਿᩅਟ੍ਟੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਯੰ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਨੇਤੰ ਮਮਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਣ੍ਹਾਦੀਨੰ ਪਟਿਸੇਧᩅਚਨਾਨਿ। **ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖਮਨਤ੍ਤਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ।

੪੨੫. ਏᩅੰ ᩅਿᩅਟ੍ਟੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ᩅਾ ਇਦਾਨਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਅਨੁਸਯਾਨੰ ᩅਸੇਨ ਪੁਨ ᩅਟ੍ਟੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਨਨ੍ਦਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿᩅਸੇਨੇᩅ ᩅੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਅਨੁਸੇਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨੋ ਹੋਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ᩅਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਕਿਲੇਸਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ।

੪੨੬. ਏᩅੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਅਨੁਸਯਾਨੰ ᩅਸੇਨ ᩅਟ੍ਟੰ ਕਥੇਤ੍ᩅਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੰ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪᩅਸੇਨ ᩅਿᩅਟ੍ਟੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚਾਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅᩅਿਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ᩅਟ੍ਟਮੂਲਿਕੰ ਅᩅਿਜ੍ਜੰ ਪਜਹਿਤ੍ᩅਾ। **ᩅਿਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗᩅਿਜ੍ਜੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ᩅਾ।

੪੨੭. ਠਾਨਮੇਤੰ ᩅਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇᩅ ਕਥਾਮਗ੍ਗੇਨ ᩅਟ੍ਟᩅਿᩅਟ੍ਟᩅਸੇਨ ਦੇਸਨੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ᩅਾ ਪੁਨ ਤਦੇᩅ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ᩅਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏᩅੰ ਪਸ੍ਸੰ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਮੇਤੰ, ਯੰ ਸਯਮੇᩅ ਤਥਾਗਤੇ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ। ਇਮਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਮ੍ਹਿ ਕਥੇਨ੍ਤੇਪਿ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇ ਕਥੇਨ੍ਤੇਪਿ, ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇਸੁ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਪਤ੍ਤਾ ਏᩅ। ਏਤਮ੍ਪਿ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੰ। ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹਿ ਤੇ ਸਾᩅਕਾ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਮਾਲੇਯ੍ਯਦੇᩅਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਹੇਟ੍ਠਾ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਥੇਸਿ। ਤਦਾਪਿ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਚ ਲੋਹਪਾਸਾਦੇ, ਏᩅੰ ਥੇਰੋ ਮਹਾਮਣ੍ਡਪੇਪਿ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਥੇਸਿ। ਮਹਾᩅਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ᩅਾ ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤੰ ਗਤੋ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਕਥੇਸਿ। ਤਤੋ ਸਾਕਿਯᩅੰਸᩅਿਹਾਰੇ, ਕੂਟਾਲਿᩅਿਹਾਰੇ, ਅਨ੍ਤਰਸੋਬ੍ਭੇ, ਮੁਤ੍ਤਙ੍ਗਣੇ, ᩅਾਤਕਪਬ੍ਬਤੇ, ਪਾਚਿਨਘਰਕੇ, ਦੀਘᩅਾਪਿਯੰ, ਲੋਕਨ੍ਦਰੇ, ਨੋਮਣ੍ਡਲਤਲੇ ਕਥੇਸਿ। ਤੇਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ। ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ᩅਾ ਪਨ ਥੇਰੋ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤੰ ਗਤੋ। ਤਦਾ ਚ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤᩅਿਹਾਰੇ ਅਤਿਰੇਕਸਟ੍ਠਿᩅਸ੍ਸੋ ਮਹਾਥੇਰੋ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੰ ਕੁਰੁᩅਕਤਿਤ੍ਥੰ ਨਾਮ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਥੇਰੋ ਨ੍ਹਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਓਤਿਣ੍ਣੋ। ਦੇᩅਤ੍ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ᩅਾ ਨ੍ਹਾਪੇਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇਨੇᩅ – ''ਮਾਲੇਯ੍ਯਦੇᩅੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ᩅਦਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਅਯੰ ਭᩅਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ᩅਾ ਤ੍ᩅੰ ਦੇᩅੋਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਟ੍ਠਿᩅਸ੍ਸਦ੍ਧਾਨੰ ਮੇ, ਆᩅੁਸੋ, ਕੋਚਿ ਸਰੀਰੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਫੁਸਿਤੁੰ ਨਾਮ ਨ ਲਭਿ, ਤ੍ᩅੰ ਪਨ ਨ੍ਹਾਪੇਹੀਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ᩅਾ ਤੀਰੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ᩅਾ ਮਹਾਥੇਰੰ ਨ੍ਹਾਪੇਸਿ। ਤੰ ਦਿᩅਸਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸᩅਨਦਿᩅਸੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਮਹਾਥੇਰੋ – ''ਦੇᩅ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਧਮ੍ਮਦਾਨੰ ਦਾਤੁੰ ᩅਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸᩅਨੰ ਘੋਸੇਸੁੰ। ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਟ੍ਠਿᩅਸ੍ਸਾᩅ ਸਟ੍ਠਿ ਮਹਾਥੇਰਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸᩅਨਤ੍ਥੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਦੇᩅਤ੍ਥੇਰੋ ਸਰਭਾਣਾᩅਸਾਨੇ ਇਮੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਰਭਿ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ

ਚ ਸਟ੍ਠਿ ਮਹਾਥੇਰਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਟ੍ਠਿ ਥੇਰਾ। ਤਤੋ ਨਾਗਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਕਾਲ਼ਕਚ੍ਛਗਾਮੇ ਕਥੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਟ੍ਠਿ ਥੇਰਾ। ਤਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੇ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ ਕਥੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਟ੍ਠਿ ਥੇਰਾ। ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਕਥੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਟ੍ਠਿ ਥੇਰਾਤਿ ਏਵਂ ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੇਯੇਵ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਸਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਜਨਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ।

ਅਮ੍ਬਿਲਕਾਲ਼ਕਵਿਹਾਰੇ ਪਨ ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੇ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਸਾ ਗਾਵੁਤਂ ਅਹੋਸਿ, ਦੇਵਪਰਿਸਾ ਯੋਜਨਿਕਾ। ਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਦੇਵੇਸੁ ਪਨ ਤਤੋ ਤਤੋ ਏਕੇਕੋਵ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਛਛਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਮਹਾਸਲ਼ਾਯਤਨਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੮. **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸਲ਼ਾਯਤਨਿਕਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮਹਾਸਲ਼ਾਯਤਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਾਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਯਤਨਾਨਂ ਜੋਤਕਂ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਂ।

੪੨੯. **ਅਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਉਪਚਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਸਿਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਦਰਥਾ। **ਚੇਤਸਿਕਾ**ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਦਰਥਾ। **ਸਨ੍ਤਾਪਾਦੀ**ਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੪੩੦. **ਕਾਯਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਸੁਖਂ। **ਚੇਤੋਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਸੁਖਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਜਵਨੇਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਂ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਵੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਸਾਪਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨੇਵ ਹੋਤਿ।

੪੩੧. **ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚੇਤੋਸੁਖਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਸ੍ਸ। **ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਾਚਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਜੀਵਾ ਪੁਬ੍ਬਸੁਦ੍ਧਿਕਾ ਨਾਮ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਕਪ੍ਪਵਾਯਾਮਸਤਿਸਮਾਧਿਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਾਰਾਪਕਙ੍ਗਾਨਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਵਾ ਸਤ੍ਤਙ੍ਗਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ।

ਵਿਤਣ੍ਡਵਾਦੀ ਪਨ ''ਯਾ ਯਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠੀ''ਤਿ ਇਮਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਪਦੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੋ – ''ਏਵਮਸ੍ਸਾਯਂ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨਨ੍ਤਰਵਚਨੇਨੇਵ ਪਟਿਸੇਧਿਤਬ੍ਬੋ। ਉਤ੍ਤਰਿ ਚ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ – ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਾਰਾਪਕਙ੍ਗਾਨਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਿਰਤਿਵਸੇਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ''ਯਾ ਚਤੂਹਿ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਹਿ ਆਰਤਿ ਵਿਰਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਵਿਰਤੀਸੁ ਹਿ ਮਿਚ੍ਛਾਵਾਚਂ ਪਜਹਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਾਨਿ ਨ ਵਿਨਾ, ਸਹੇਵ ਵਿਰਤਿਯਾ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਜੀਵੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਵਚੀਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨੇਵ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਾਰਾਪਕਙ੍ਗਾਨਿ ਵਿਰਤਿਵਸੇਨ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀਤਿ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੁਭਦ੍ਦਸੁਤ੍ਤੇਪਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੪) ਚੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਖੋ, ਸੁਭਦ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਅਨੇਕੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤਸਤੇਸੁ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋਵ ਮਗ੍ਗੋ ਆਗਤੋਤਿ।

੪੩੩. **ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਯੁਗਨਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਏਕਕ੍ਖਣਿਕਯੁਗਨਨ੍ਧਾ। ਏਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤਿ। ਏਵਂ ਨਾਨਾਖਣਿਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ

ਪਨ ਏਕਕ੍ਖਣਿਕਾ।

ਵਿਜ੍ਜਾ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਚਾਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ ਚ ਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਚ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਮਹਾਸਲ਼ਾਯਤਨਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਨਗਰਵਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੫. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਨਗਰਵਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮਵਿਸਮਂ ਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਸਮਂ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਵਿਸਮਂ। **ਸਮਚਰਿਯਮ੍ਪਿ ਹੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਚਰਿਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਏਤਂ।

੪੩੭. ਕੇ ਆਕਾਰਾਤਿ ਕਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ? **ਕੇ ਅਨ੍ਵਯਾ**ਤਿ ਕਾ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਿਯੋ? **ਨਤ੍ਥਿ ਖੋ ਪਨ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ, ਨਨੁ ਅਰਞ੍ਞੇ ਹਰਿਤਤਿਣਚਮ੍ਪਕਵਨਾਦਿਵਸੇਨ ਅਤਿਮਨੁਞ੍ਞਾ ਰੂਪਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਨੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਨ ਪਨੇਤਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇਨ ਕਥਿਤਂ, ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦੀਨਿ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਕਥਿਤਂ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯਥਾਹ – ''ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਰੂਪਮ੍ਪਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਂ ਏਵਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਯਥਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ। ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਨਗਰਵਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੮. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ।

ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੀਤਿ ਓਕਾਸਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਹਿ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਸਾਦੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਸੁਞ੍ਞਤਵਿਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਹਾਰੇਨ। **ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਤਥਾਗਤਮਹਾਸਾਵਕਾਨਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਾਨਂ ਵਿਹਾਰੋ। **ਯੇਨ ਚਾਹਂ ਮਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਹਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਗਾਮਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ ਏਸ ਪਵਿਟ੍ਠਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ, ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਨਾ ਏਸ ਚਰਿਤਬ੍ਬਪਦੇਸੋ ਨਾਮ, ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਵਿਹਾਰਾ ਏਸ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਨਾਮ। **ਪਟਿਘਂ ਵਾਪਿ ਚੇਤਸੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਟਿਹਞ੍ਞਨਕਿਲੇਸਜਾਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। **ਅਹੋਰਤ੍ਤਾਨੁਸਿਕ੍ਖਿਨਾ**ਤਿ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ।

੪੪੦. ਪਹੀਨਾ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨਾਨਾ, ਨਾਨਾਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨਾਨਾਤਿ। ਕਥਂ? ਏਕੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ ''ਪਹੀਨਾ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਂ ਫਲਂ ਫਲਾਨਨ੍ਤਰਂ ਮਗ੍ਗਂ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ''ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਨੀਵਰਣਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹਾਨਾਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਨਾਨਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਹੋਤਿ। ਏਤਾਸੁ

ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸੁ ਅਞ੍ਞੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਕੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਏਕਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਨਾਨਾਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨਾਨਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਹੋਤਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੩. **ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਾਸੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਗਜਙ੍ਗਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਨਿਗਮੇ। **ਸੁਵੇਲੁਵਨੇ**ਤਿ ਸੁਵੇਲੁ ਨਾਮ ਏਕਾ ਰੁਕ੍ਖਜਾਤਿ, ਤੇਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨੇ ਮਹਾਵਨਸਣ੍ਡੇ, ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋਤੇਨ ਸਦ੍ਦੰ ਨ ਸੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ ਨ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੰ, ਸੋਤੇਨ ਸਦ੍ਦੋ ਨ ਸੋਤਬ੍ਬੋਤਿ ਏਵੰ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਤਿ।

ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨੇ ਅਸਦਿਸਾਯ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਾਯ ਕਥਨਤ੍ਥੰ ਆਲਯੰ ਅਕਾਸਿ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਆਲਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਹਨ੍ਦਾਹੰ ਇਮਿਸ੍ਸੰ ਪਰਿਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਾਕਥੰ ਕਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਯਾਚਨ੍ਤੋ **ਏਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਤੇਨ ਹਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੪੫੪. ਤਥ **ਯਦਿਦੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਯਾ ਏਸਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਨਾਮ, ਏਸਾ ਸਨ੍ਤਾ ਏਸਾ ਪਣੀਤਾ, ਅਤਪ੍ਪਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਇਟ੍ਠੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਮਨਾਪੰ, ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਅਮਨਾਪੰ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਮਨਾਪਾਮਨਾਪਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਾ ਦੁਸ੍ਸਿਤੁੰ ਵਾ ਮੁਯ੍ਹਿਤੁੰ ਵਾ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਮਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਚਕ੍ਖੁਵਿਸੁਦ੍ਧਨੇਤ੍ਤੋ। ਚਕ੍ਖਾਬਾਧਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਉਦ੍ਧੰ ਉਮ੍ਮੀਲਨਨਿਮ੍ਮੀਲਨੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਨ ਗਹਿਤੋ।

੪੫੬. **ਈਸਕੰਪੋਣੇ**ਤਿ ਰਥੀਸਾ ਵਿਯ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ।

੪੬੧. **ਪਟਿਕੂਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਟਿਕੂਲੇ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣੇਨ ਵਾ ਧਾਤੁਸੋ ਉਪਸੰਹਾਰੇਨ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਅਸੁਭਫਰਣੇਨ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਉਪਸੰਹਾਰੇਨ ਵਾ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਦੁਭਯੰ ਅਭਿਨਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਤੁਕਾਮੋ ਕਿੰ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਆਪਾਥਗਤੇਸੁ ਨੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਕੋ ਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ –

> ''ਕਥੰ ਪਟਿਕੂਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਅਨਿਟ੍ਠਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਵਾ ਫਰਤਿ, ਧਾਤੁਤੋ ਵਾ ਉਪਸੰਹਰਤਿ, ਏਵੰ ਪਟਿਕੂਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਕਥੰ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਇਟ੍ਠਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਸੁਭਾਯ ਵਾ ਫਰਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਵਾ ਉਪਸੰਹਰਤਿ, ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਕਥੰ ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਅਨਿਟ੍ਠਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਇਟ੍ਠਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਵਾ ਫਰਤਿ, ਧਾਤੁਤੋ ਵਾ ਉਪਸੰਹਰਤਿ। ਏਵੰ ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਕਥੰ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ? ਇਟ੍ਠਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਅਨਿਟ੍ਠਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਸੁਭਾਯ ਵਾ ਫਰਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਵਾ ਉਪਸੰਹਰਤਿ, ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੀ ਵਿਹਰਤਿ । ਕਥੰ ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਤਦੁਭਯੰ ਅਭਿਨਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨੇਵ ਸੁਮਨੋ ਹੋਤਿ ਨ ਦੁਮ੍ਮਨੋ, ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ...ਪੇ०... ਮਨਸਾ ਧਮ੍ਮੰ ਵਿਞ੍ਞਾਯ ਨੇਵ ਸੁਮਨੋ ਹੋਤਿ ਨ ਦੁਮ੍ਮਨੋ,

ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ। ਏਵਂ ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇ ਚ ਤਦੁਭਯਂ ਅਭਿਨਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ''ਤਿ।

ਇਮੇਸੁ ਚ ਤੀਸੁ ਨਯੇਸੁ ਪਠਮਨਯੇ ਮਨਾਪਂ ਅਮਨਾਪਂ ਮਨਾਪਾਮਨਾਪਨ੍ਤਿ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦੁਤਿਯਨਯੇ ਸਂਕਿਲੇਸਂ, ਤਤਿਯਨਯੇ ਸਂਕਿਲੇਸਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪਠਮਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦੁਤਿਯਂ ਸਂਕਿਲੇਸਮ੍ਪਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਮ੍ਪਿ, ਤਤਿਯਂ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਚਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਰਿਪਣ੍ਣਾਸਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਯੋ ਚਾਯਂ ''ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਮੂਲਪਰਿਯਾਯਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾ **ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੋ**, ਮਜ੍ਝੇ ''ਸੁਤ੍ਤਂ ਗੇਯ੍ਯਂ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਗਾਥਾ ਉਦਾਨਂ ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕਂ ਜਾਤਕਂ ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਂ ਵੇਦਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ **ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੋ**, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੇ ''ਅਰਿਯੋ ਭਾਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ **ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ**ਤਿ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣੋ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੋ ''ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਨਾਮਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਵਣ੍ਣਨਾਵਸੇਨ ਸਮਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ –

ਆਯਾਚਿਤੋ ਸੁਮਤਿਨਾ ਥੇਰੇਨ **ਭਦਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਮਿਤ੍ਤੇਨ,**
ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯੂਰਦੂਤਪਟ੍ਟਨਮ੍ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਵਸਨ੍ਤੇਨ॥

ਪਰਵਾਦਵਿਧਂਸਨਸ੍ਸ **ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ,**
ਯਮਹਂ **ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਮਟ੍ਠਕਥਂ** ਕਾਤੁਮਾਰਭਿਂ॥

ਸਾ ਹਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਮਾਦਾਯ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਏਸਾ,
ਸਤ੍ਤੁਤ੍ਤਰਸਤਮਤ੍ਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ॥

ਏਕੂਨਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋਪਿ ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ,
ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਮਾਨਂ ਕਤੋ ਯਸ੍ਮਾ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਸਹਾ'ਯਂ ਗਾਥਾਗਣਨਾਨਯੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾ,
ਸਮਧਿਕਛਸਟ੍ਠਿਸਤਮਿਤਿ ਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਭਾਣਵਾਰਾਨਂ॥

ਸਮਧਿਕਛਸਟ੍ਠਿਸਤਪਮਾਣਮਿਤਿ ਭਾਣਵਾਰਤੋ ਏਸਾ,

ਸਮਯੰ ਪਕਾਸਯਨ੍ਤੀ ਮਹਾৱਿਹਾਰਾਧਿৱਾਸੀਨੰ॥

ਮੂਲਟ੍ਠਕਥਾਸਾਰੰ ਆਦਾਯ ਮਯਾ ਇਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ,
ਯੰ ਪੁਞ੍ਞਮੁਪਚਿਤੰ ਤੇਨ ਹੋਤੁ ਲੋਕੋ ਸਦਾ ਸੁਖਿਤੋਤਿ॥

ਪਰਮৱਿਸੁਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾਬੁਦ੍ਧਿৱੀਰਿਯਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸੀਲਾਚਾਰਜ੍ਜৱਮਦ੍ਦੂৱਾਦਿਗੁਣਸਮੁਦਯਸਮੁਦਿਤੇਨ ਸਕਸਮਯਸਮਯਨ੍ਤਰਗਹਨਜ੍ਝੋਗਾਹਨਸਮਤ੍ਥੇਨ ਪਞ੍ਞਾৱੇਯਜਤ੍ਤਿਯਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਤਿਪਿਟਕਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਸਾਟ੍ਠਕਥੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਞਾਣਪ੍ਪਭਾৱੇਨ ਮਹਾৱੇਯਜਾਕਰਣੇਨ ਕਰਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਜਨਿਤਸੁਖৱਿਨਿਗ੍ਗਤਮਧੁਰੋਦਾਰৱਚਨਲਾৱਣ੍ਣਯੁਤ੍ਤੇਨ ਯੁਤ੍ਤਮੁਤ੍ਤৱਾਦਿਨਾ ৱਾਦੀৱਰੇਨ ਮਹਾਕৱਿਨਾ ਪਭਿਨ੍ਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਰਿৱਾਰੇ ਛਲਭਿਞ੍ਞਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਗੁਣਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਬੁਦ੍ਧੀਨੰ ਥੇਰৱੰਸਪ੍ਪਦੀਪਾਨੰ ਥੇਰਾਨੰ ਮਹਾৱਿਹਾਰৱਾਸੀਨੰ ৱੰਸਾਲਙ੍ਕਾਰਭੂਤੇਨ ৱਿਪੁਲৱਿਸੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਿਨਾ **ਬੁਦ੍ਧਘੋਸੋ**ਤਿ ਗਰੂਹਿ ਗਹਿਤਨਾਮਧੇਯ੍ਯੇਨ ਥੇਰੇਨ ਕਤਾ ਅਯੰ **ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨੀ** ਨਾਮ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾ –

ਤਾৱ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ, ਲੋਕਨਿਤ੍ਥਰਣੇਸਿਨੰ।
ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨੰ, ਨਯੰ ਦਿਟ੍ਠਿৱਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ॥

ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਨਾਮਮ੍ਪਿ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ।
ਲੋਕਮ੍ਹਿ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਪৱਤ੍ਤਤਿ ਮਹੇਸਿਨੋਤਿ॥

ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨੀ ਨਾਮ

ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।